

10 124

IV

Bibl. Jag.

NACZELNY KOMITET NARODOWY — SEKCJA ZACHODNIA (KRAKOWSKA)
DEPARTAMENT WOJSKOWY.

100. Jag.

1
Tha

L.

Kraków, dnia

1914.

~~XXXXPolska~~ ~~XXXXP.~~

XXXXXXXXXXXXXX

Koenigsfeld / Karałimiezo / 6 listopada 1914

Do
Prezydium N.K.N.

K r a k o w i e .

Otrzymawszy 24 października t.r. w Krakowie na wyjeździe ustne wezwanie od p. Prezesa Sekcji Zachodniej, abym, jadąc napowrót do Komendy Legionów, pozostał przy niej także w tym razie, gdyby nie było chwilowo żadnego z pp.Delegatów N.K.N., donoszę, że ~~byłem~~ przybyłem tu wieczorem 1 listopada t.r. spotkawszy o kilkanaście kilometrów od Koenigsfeldu odjeżdżającego stąd właśnie prof. Ptasnika, ale nie mogąc się z nim porozumieć, a uważając przedkładanie sprawozdań za konsekwencję udzielonego mi mandatu, po rozejrzeniu się w sytuacji nakreśliłem i posyłam powyższy obraz istotnych momentów dotychczasowej akcji Legionów za czas od połowy października do dni ostatnich.

Przedtem zauważyć muszę, że chociaż Komenda Legionów odnosi się do mnie, jako sekretarza Delegacji N.K.N. z całą życzliwością, to jednak w kwestyi udzielania mi informacji jest dość skąpa, a nawet od kapitana Bataglia nie mogę wiele dowiedzieć się bezpośrednio, lecz muszę przeważnie poprzestać tylko na sprawdzaniu z ust jego wiadomości zdobytych inną drogą, zbyt często jednak na on usta dla mnie zamknięte z wyjątkowego rozkazu Komendy. To, co poniżej, jest zato rezultatem wywiadów moich kilkunastu dniowych na wszystkie strony, tak w sztabie, jak w korpusie oficerskim linjowym, jak nieminiej u żołnierzy, sanitary, szty i t.p., a na podstawie wyczerpujących informacji, zaczerpniętych ze źródeł wielu - po częstem sprawdzaniu szczegółów w Komendzie - wy-

NACZELNY KOMITET NARODOWY — SEKCJA ZACHODNIA (KRAKOWSKA)
DEPARTAMENT WOJSKOWY.

L. 2/

Kraków, dnia 1914.
ul. Poselska 8, II. p.

robiłem sobie taki sąd o wypadkach, który- stwierdza- jest zupeł-
nie zgodny z istotnym stanem rzeczy .

I/ Stwierdzić należy, że Legiony spełniły w okresie od 15 do 29
października w całej pełni a nawet znakomicie to zadanie strategicz-
ne, jakie im wyznaczono . Zadanie to polegało na tem, aby Legiony,
jako jedna z pięciu kolumn, należących do grupy armji Pflanzera,
jednocześnie z innymi kolumnami tejże grupy, przedarły się przez
Karpaty / i to w miejscu najtrudniejszym /, poczem na terenie gali-
cyjskim podjęły wraz z temi czterema innymi kolumnami ofensywę na
lewe skrzydło, w dalszym ciągu zaś na tyły głównego frontu nieprzy-
jacielskiego. Szło także o to, ażeby znaczniejsze siły rosyjskie
na siebie ściągnąć, związać i tem samem osłabić główny front nieprzy-
jacielski . Tę część zadania wykonali Legiony co do siebie
znakomicie: przedewszystkiem przeszły przez Karpaty w punkcie
najtrudniejszym; w niesłychanie krótkim czasie wybudowały drogę
przez przełęcz t.zw. "Anthierpass " na wysokości 1200 m. ponad
poziom morza, a zbudowały ją wśród najtrudniejszych warunków tech-
nicznych i przeszedłszy tę drogę na teren galicyjski pędziły przed
sobą Moskali w ciągłych potyczkach zwycięskich . Zajawszy Nadwornę
i Bołotwinę, wysunęły się nawet silnie naprzód w porównaniu z inne-
mi kolumnami tej grupy armji, przez co strategicznie zmusiły do
cofnięcia się siły rosyjskie, broniące Kőrösmező a temsamem umo-
żliwiły stojącym tam siłom austriackim "debuszowanie " z Karpat .
Z tego samego już wynika, że następne po 29-ym października dokona-
ne cofnięcie się Legionów na Zieloną o kilkanaście kilometrów na
południowy

WACZELNY KOMITET NARODOWY -- SEKCJA ZACHODNIA (KRAKOWSKA)
DEPARTMENT WOLSKOWY

1914

London, 1914

in the year 1914

The following is a list of the names of the members of the National Committee for the West (Krakow) in the year 1914. The names are listed in alphabetical order. The names are: [illegible text]

3/

zachód od Nadwórny było właściwie koniecznem zrównaniem ich frontu z frontem innych kolumn równoległych ; tem zaś , że Legiony wysunęły się czasowo na przeciąg 6 dni bardziej naprzód, t.j. na północ i południowy zachód od Nadwórny, dopełniły one dalszego zadania strategicznego, im wyznaczanego, t.j. ściągnięcia na siebie znaczniejszych sił nieprzyjacielskich .

Nadmienić wreszcie wypada, że właśnie około dnia bitwy pod Nadworną rozkaz naczelnej Komendy armji położył kres dalszej ofensywie grupy armji Pflanzera, zakreślając jej jako zadanie tylko obronę Karpat . Znowu zatem Legiony, cofając się w ten sposób, iż oddziałami zabezpieczającymi pozostały w Zielonej t.j. kilkanaście kilometrów na południowy zachód od Nadwórny, dostosowały się zupełnie do nałożonego im zadania nowego .

II/ A. Wyniku bitwy pod Nadworną nie można żadną miarą uważać za klęskę .

Cofnięcie się o kilkanaście zaledwie kilometrów - jako moment taktyczny - nie może być nazwane klęską . Straty - jak już obecnie zorientować się można - poniesione w samej bitwie, wynosiły najwyżej około 800 ludzi razem w zabitych , / dzisiejsze obliczenie ostateczne rannych, zaopatrzonych przez naszą służbę sanitarną, wykazuje liczbę 300_ tu a w tem tylko 3-4% ciężko rannych / rannych i zaginionych, co przy ogólnej cyfrze 8000 legionistów na Węgrzech przedstawia najwyżej 10% .

Cofnięcie się na Zieloną odbyło się - z wyjątkiem epizodowych wypadków popłochu w poszczególnych oddziałach - w zupełnym porządku, a i te oddziały, które uciekały w popłochu, już na drodze do Pasiecznej zdołały się napowrót zformować. Nie uронiono z taboru nic oprócz dwu pomocniczych wozów sanitarnych.

B/ Dlaczego bitwa pod Zieloną skończyła się nie zwycięstwem lecz cofnięciem się na Zieloną ?!

Akcja prasowo-informacyjna.

Obecna krytyczna sytuacja wywołała w społeczeństwie polskim zupełnie zrozumiałe przygnębienie

1/ Dyspozycje co do użycia Legionów w bitwie pod Nadwórnią wydał Hiszpański Eksceleńcja marsz, polny porucznik hr. Attems, którego komendzie jako dywizjonera podlega brygada Legionów. Dyspozycje te o tyle były zdane się - błędne, że wiedząc o zbliżeniu się znaczniejszych sił nieprzyjacielskich od północnego zachodu i północy, Attems, obawiając się przesadnie o swe skrzydło prawe, stosunkowo za duże siły pozostawił na wschód od Nadwórny i - zamiast odrazu wzmocnić skrzydło lewe, t.j. część legionową, dopiero o godzinie pół do 4-tej po południu / gdy walka trwała od rana / dostawił tam jeszcze jeden batalion landszturmu i karabiny maszynowe, co było już za późno, / karabiny maszynowe nie weszły już nawet w akcję / że jednak i nieprzyjaciół był

zmęczony już tą walką zaciętą, trającą od godz 9 rano do 5 wieczorem bez przerwy / a zapewne i znaczne poniosły straty /, przemawia za ^{fakt} takim domysłem, iż nawet nie próbował pościgu.

2/. Grupa Durskiego składała się podczas tej walki z 7 batalionów legionowych, 2 batalionu landszturmowych, 4 -ch armatek legionowych górskich, 6-ciu armatek austriackich oraz z niekompletnych 2 szwadronów kawalerii legionowej / w siłę razem około stukilkudziesięciu koni/. Grupa ta miała przeciw sobie do końca walki: 12 batalionów piechoty / z pułków Nr.134,135 i 136 / linjowej, 2 pułki kozaków, 16 dział nowoczesnych i 12 karabinów maszynowych, zatem siły, i liczebnie znacznie przeważające, lepiej uzbrojone i pod względem jakościowym pierwszorzędne.

3/ Niektórzy batalionowi bądź działali na własną rękę niefortunnie bądź też nie wykonali należycie udzielonych im rozkazów. Nie wymieniając nazwisk, mogę stwierdzić, że jeden batalion już poprzedniego dnia bez rozkazu posunął się aż do Bohorodczan, a gdy następnie był zmuszony do cofnięcia się wskutek zbliżania się sił poważnych nieprzyjacielskich, w tym odwrócie poniósł znaczne straty, do głównej bitwy też ~~po~~ przyszedł osłabiony i zdemoralizowany. Inny batalion, który po-

NACZELNY KOMITET NARODOWY — SEKCJA ZACHODNIA (KRAKOWSKA)
DEPARTAMENT WOJSKOWY.

L. 5/

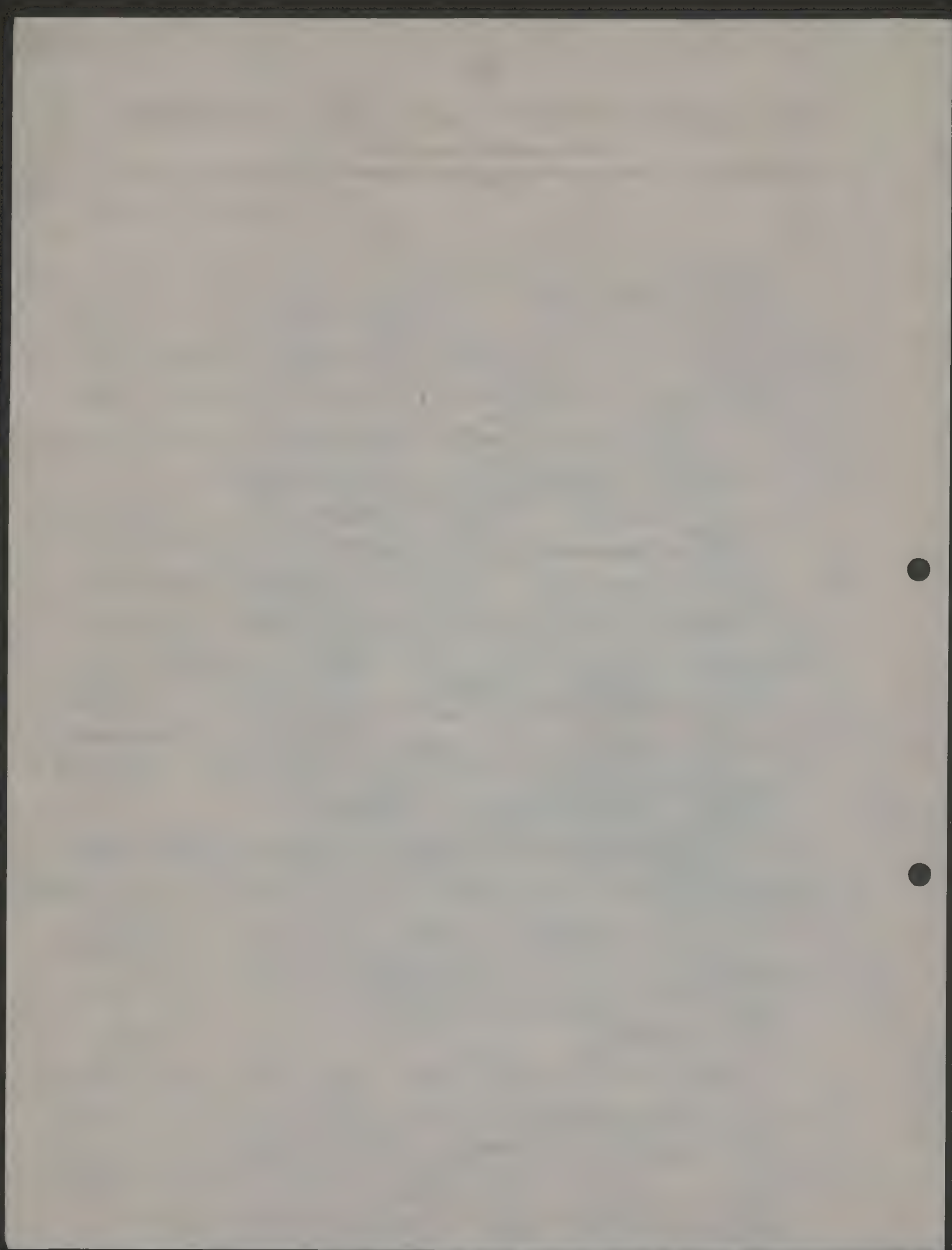
Kraków, dnia 1914.
ul. Poselska 8, II. p.

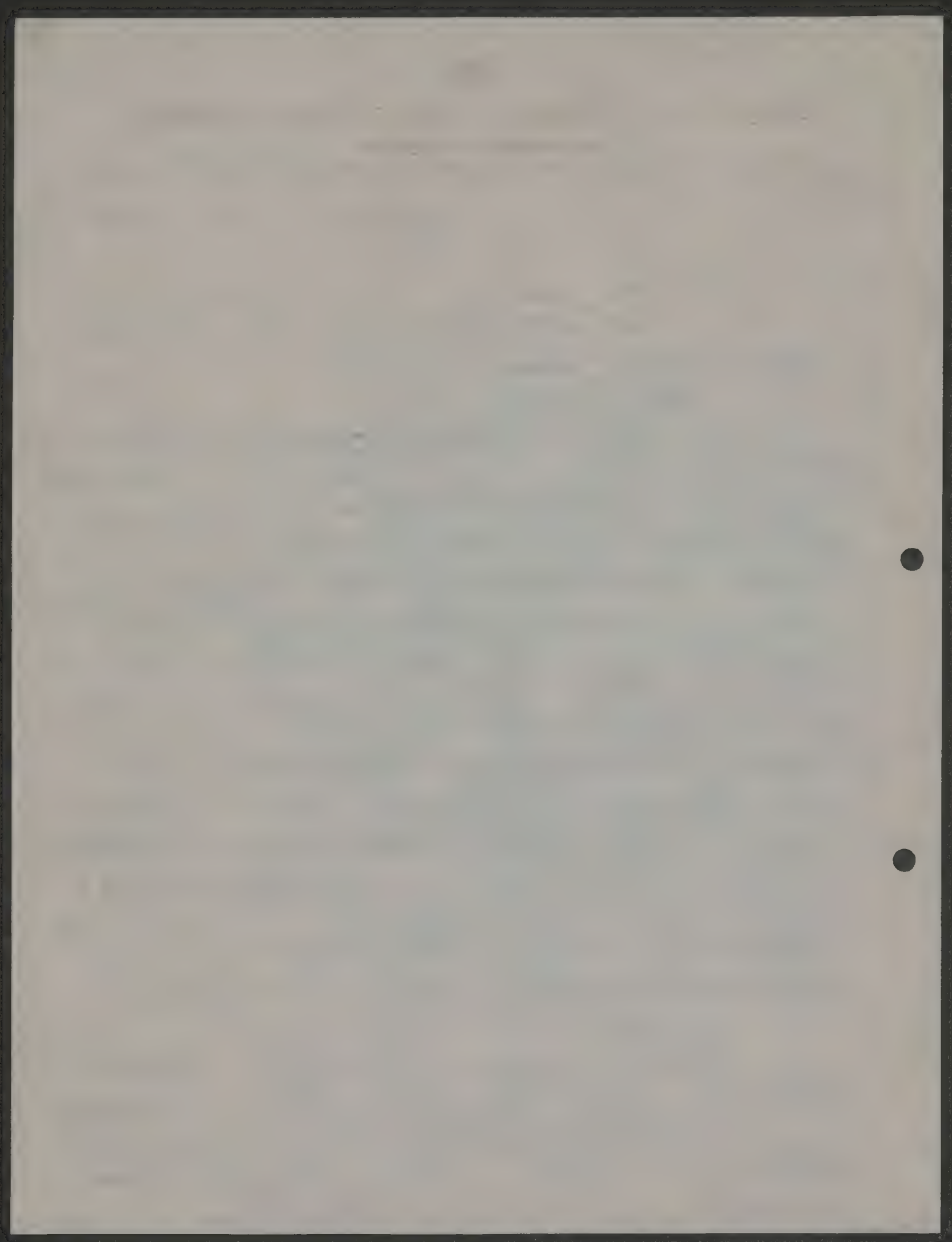
winiem być przyjąć w pomoc tamtemu, opóźnić się i stracić wogóle wiel
czasu drogiego. Pierwszy z tych 2 batalionów, dalszą walką znacznie
już osłabiony, dokonał odwrotu po linii zupełnie fałszywej, czem
pomieszał szlaki. Inny znów batalion zaczął się cofać bez rozkazu
i bez potrzeby, a ponowne wprowadzenie go w linię bojową było j
już utrudnione i kosztowało znów dużo czasu drogiego.

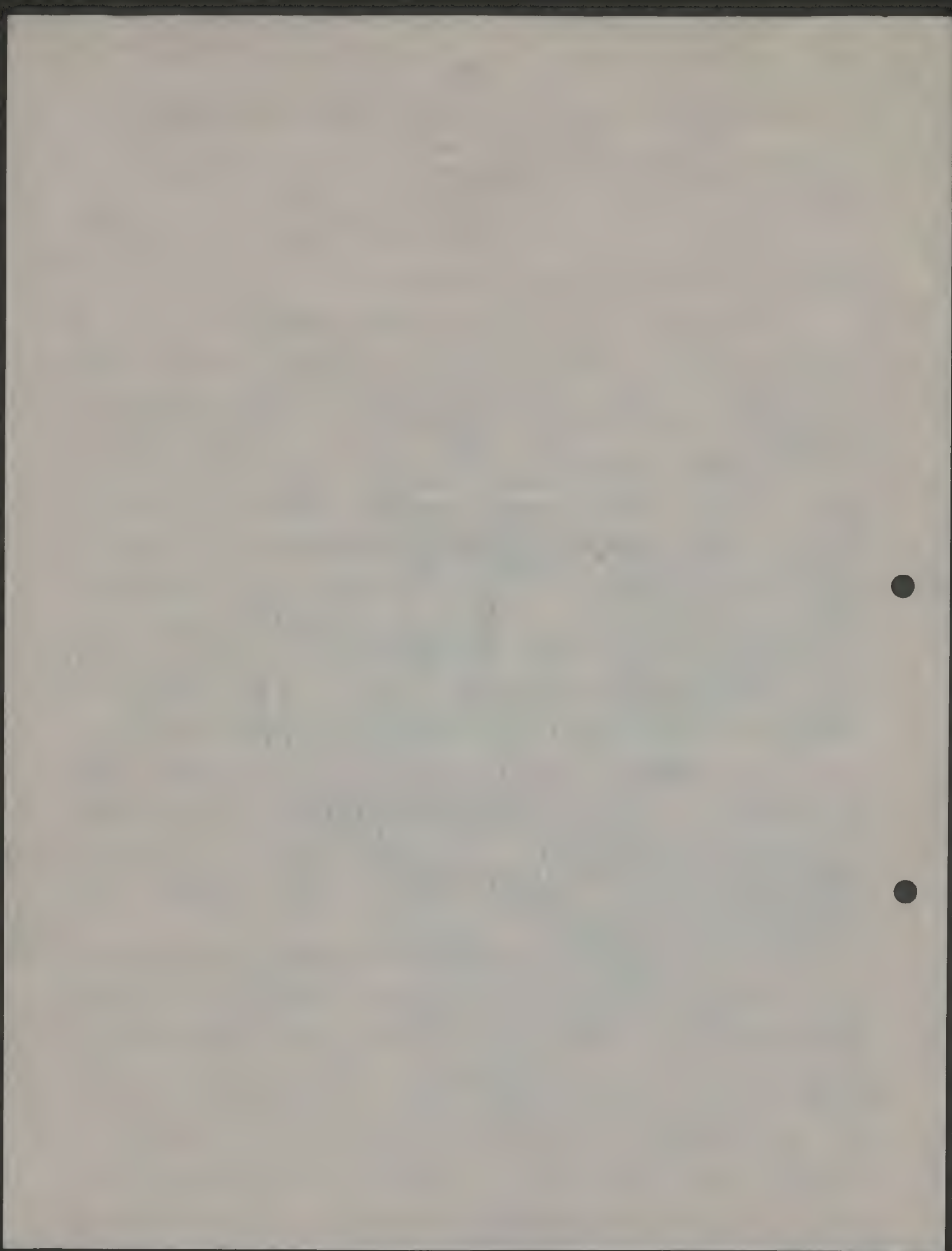
4/. O ile według zgodnych wszędzie relacji około 80% żołnierzy
zachowywało się w ogniu nie tylko poprawnie, ale — można powiedzieć
nawet bardzo — dzielnie, — to samo da się powiedzieć tylko o 50% ofi-
cerów kompanijnych i plutonowych. Komendanci pułków i batalionów
odznaczają się wszyscy osobistą odwagą: natomiast wśród kompa-
nijnych i plutonowych nikt jeden już podczas bitwy zgubił się na tyły,
inni kryli się, jak tylko można być, a wielu zaraz po bitwie pobrało
świadczeń lekarskie / nawiasem : dość lekkomyślność wystawiano /
i na tej podstawie wyjechało na dłuższy urlop.

Opisane powyżej zachowanie się oficerów kompanijnych i plu-
tonowych przyczyniło się w wysokim stopniu do tego, że niektóre ~~oddziały~~
oddziały nie mogły dłużej wytrzymać 7 godzinnego ognia, który stał
się morderczym i cofnęły się w nieporządku, przy czem jednak zau-
ważać należy, że mimo to chociażby 5 batalionów wykonało odwrot
w sposób wzorowy.

5/. Zgodnie stwierdzają wszyscy że przydzielone do grupy Burskie
go bataliony pospolitego ruszenia znacznej mierze pogorszyły sytua-
cję, raz przez to, że w bezmyślnie paniczny sposób nieraz ostrzeli-
wały nasze oddziały nawet na krótkie odległości, biorąc je za nie-
przyjaciela, po które dlatego, że już po krótkiej walce jeden

NACZELNY KOMITET NARODOWY — SEKCJA ZACHODNIA (KRAKOWSKA)
DEPARTAMENT WOJSKOWY.

L.

Kraków, dnia
ul. Poselska 8, II. p.

1914.

nam naderżyciem, a także przez... (faint text continues)

... (faint text continues)

... (faint text continues)

1875

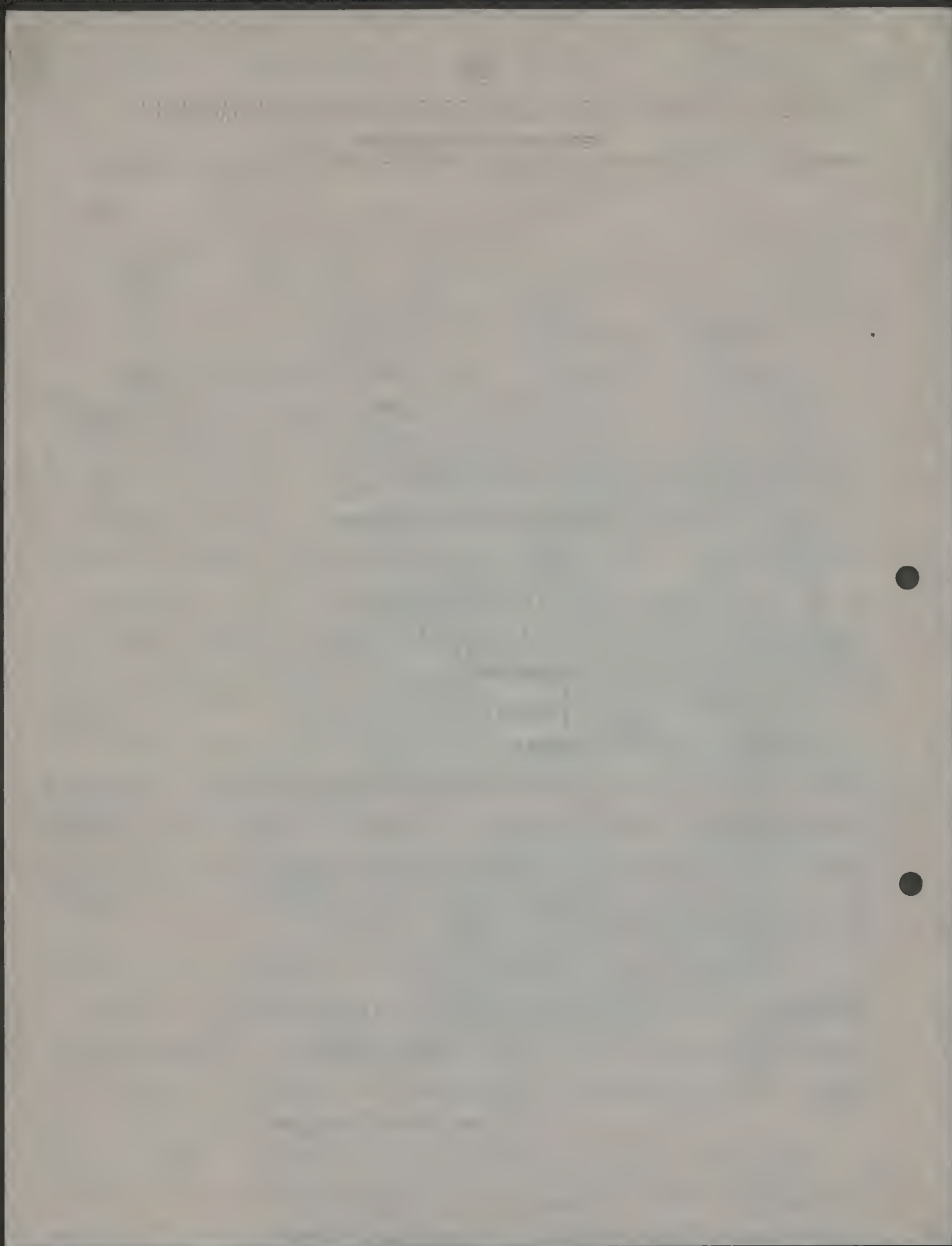
1875

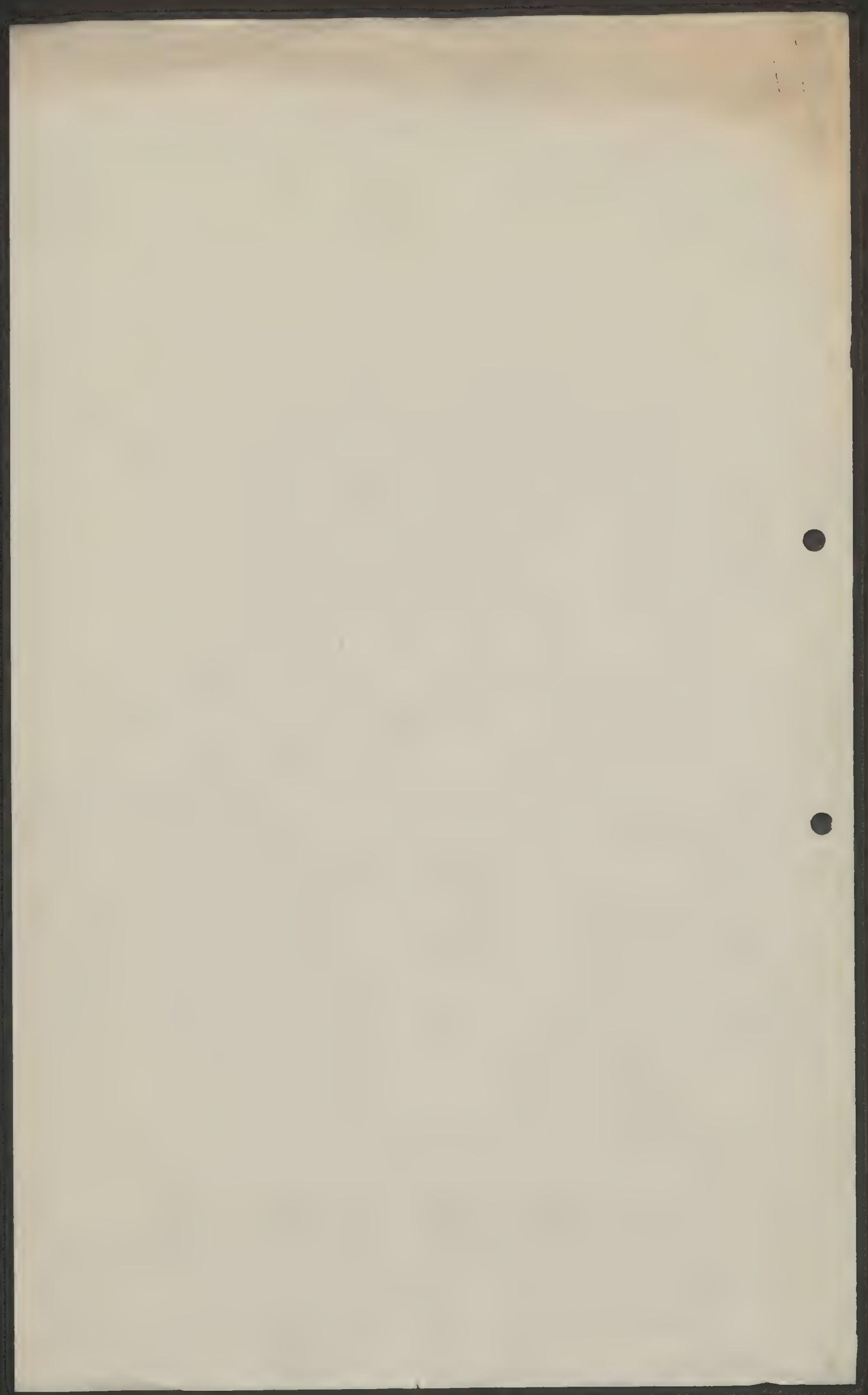
1875

1875

1875

1875

Kafajłowa 12. listopada 1914/15

Tak, jak o tem doniosłem po koncu
 przedstawienia swego, wyprawionego
 s. t. m. z Koenigsfeldu przez Kurfiera (któ-
 ryu był udajacy się do Kralowa na
 urlop pomocnik Kopeckuy) — naci roz-
 prsiony po bitwie z 29. października
 i ten oddział w tej chwili wrócił do po-
 rządku, a nawet stało się już możliwym
 wzmocnienie w tym miejscu na pół-
 nocnej stronie, w kierunku tych stronach,
 w tym kierunku, gdzie jest teren dogodny
 przeobrażenie całości szeregu, tj. stro-
 ne Karpat, w kierunku horyzontu dwóch
 przegranych, t. j. "Antypassu" i sąsiadującej
 "Zaprawy", w "Legionów" z drogi, budowa
 na przek Legiony i trudem, solidność i syl.

2)

Kości, przedstawione w poprzednim
 sprawozdaniu mojem, a przez leczy-
 rowie nadzwyczajnie skutkiem prof. Kas-
 nika do lego uosobienia całego ciała ożgi
 z Zielonyj po Holowu i z jarzawia. Od
 czasu nadzwyczajnego pobytu nadwórnia-
 skiej, t.j. od 30. października, do 10. t.m.
 posiadał ciało w promieniu 3^{ci}, obec-
 nie zaś waga jego wynosiła 28, weso-
 łoty odbywały się w nieustannie
 potykal. Punktem strasznego dla
 naszych jest Zielona, jej kłopotliwe. Wpraw-
 dziej janie był moment, w punkcie 3^{ci} musi-
 cofnąć się, na nastraszona, nastąpić jednak
 ponownie ^{znowa} nastraszona i nie tylko odzwiedzić
 lona, ale nawet przez jakiś czas być w pro-
 dach. Później, w ten sposób, pod napo-

oem mchoryd sit wygody celu. Pod
 Felouy. Sytuacja obecna jest taka: na
 stronie Felouy, dostrzegalne i barierne, sta-
 wimy miasteczko o długości 1000 m. Wier-
 tami próby wypracowania nas z Felouy.
 Stacja radiowa wyprawa i barierne, która
 da się z batalionem, przekazy (pułk 203°)
 i 2 haubice, ale bardzo ciężkie nadaje się po-
 siłki z nadawaniem, które n.p. G. i M. na prze-
 nośności przyciąga cały pułk przekazy,
 wyprawy, zmuszając, ewakuację
 artylerji (i karabiny, które spowodują na-
 moim mchoryd sit wygody i barier-
 nej) i pułk ten dostaje się na wycieczki
 na worki wtedy tak, że po dwóch dniach 10
 i 11. k. m. mchoryd, który A. teraz
 prawie odcinać epizody: Podróż napo-
 du odcinać i chodzą na wycieczki przez leś-
 niarstwo na barierne, taki poprostu tak
 powstał, i komendant batalionu nie

ledwie 4)

stety Polak Kwiecinski uciekło w Bielini-
nie, a moja droga i komendantu jego
pustki jest czasem o naszym pol-
skiem Ossowsku.

Odwiedzi Zubryckiego w sile około
100 ludzi z 2 kompanij Batalionu Rębi-
buszowskiego potrojas lotny nadwór mian-
darg 24 z 14 i przeszedł doci do kha sto-
kaś się, niechrac swobodnie przeszedł
wście, Mordalitał, ze wrogacy uratowani
powrócili do smole.

Co do strat, to według przesłanego
go wozozurę było tylko 18 rannych,
postrzałych lekkich (niebawem dalej smole)
rannych od straszenia pułkownik Hal-
ler i tywnie straszenia rannych ka-
pitany Pastusowski, zabici mianem Rygora
mior, kanalenystr rannych na konny
patrol. Wrogaj patrol polny w sile 25

[illegible]

Dozwolę wyjątki, w których użył się przez
sędziów i sędziów do Staccato, ostatni
na brzo ramiach, w opóźnionych przez
brzo ramiach, a ramiach w brzo

[illegible]

7

Sie talve liuebuse, alb omieu kataljo-
 ny maja, ^{co imo paratugo izlon} terati ma co mncej pionad
 potone danu pnaparazog, ~~releto~~
 blouant^{te} z mactancu rimy pcone
 moga, su pogorsze, gdy os zwanu,
 ze matoras i kucach to nogole
 mybrois, ktore ber ceptjo dzieru
 bzo, paratypak muchy, gdy mogy
 mrozy, ^{wykryw} mroze zalowazy, ie jedyny
 oddna, ktorego skad ootbony po
 mlysem kultury i zdrowia fizycznego
 mectwa sie ponyskice, to i antyle-
 zja stauie sa ~~releto~~ ^{releto} capetancie
 wyptazie; otery amatek bawem
 moge nam zabrac do mazy papy
 pod likulnyu i na matoras ko-
 mandie depionom co os dzije tera
 z temu amathami; dora z oterach
 amatek, paratypak budoj, popusoty os

(wie można było wygrać - 2)

[illegible]

Значитъ, одна изъ задачъ Косовскаго
ураженія, состоящая въ томъ, чтобы

można sprowadzić z ośmiu najwzrostu
siej dla dogodności sprawy, t.j. przesłać
tenże rok do Krolestwa Polskiego
z powołaniem się na czas królestwa
nowego i podzielenia na dwa, w tym
roku, z KK ma do niego do czego dążyć
należy ustalić i gwarantować

Dr. A. C. Brown

Bern 2 lipca 1916 r.

Wielce Szanowny Panie Prezisie.

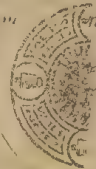
W zatorzeim posyłam Mu listy z relacją o kongresie
narodowości z głównym uwzględnieniem sprawy polskiej
i roli delegatów warszawskich. Dołączam także dostawny
list mowy paster Lempickiego.

Z wyrazami głębokiego powojowania pozostaje

Wł. Doronowski

10:24

2

ng übernimmt
Beförderung
en Telegramme
antwortung.

17

durch:

1910

Wasza Exzellenca!

Przełutem sobie prośba Waszej Exzellency
 choć promianowi z łutegoż powiatu,
 a murem łutegoż nie starość młotkownicę
 do uszycia, pręgi jej, z Waszą

Excellencya uicralisun' of fryztek,
racyt kuiszega czech sar' znow', co jenne s
awenturakun' nam postie' a bile. f. lha m
lyt's mizt, of wradue zlececi az Konan.
Kiwier' parwalit' ten sari' postai' budy
miodu a jicli L'asa Excellencya
uic' merani' mui' tego rakte, to prony

./.

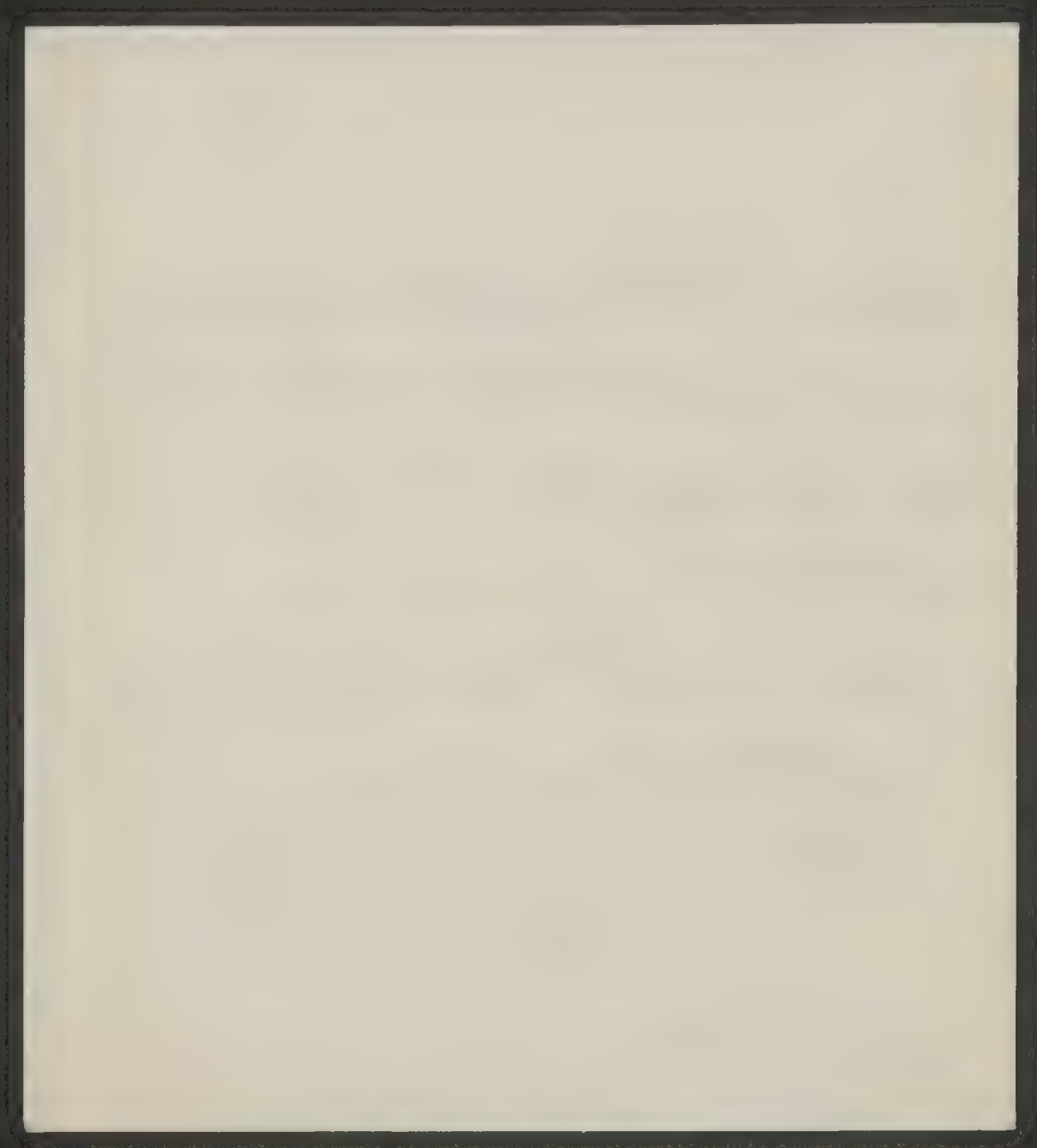
burz o fastawe frypsce, powracas'
 o zabynowey rachidalle wstaniai go
 nie mogg, zolys' mowu go z w łamej'
 pasteki'.

Prowse L'amy Eedleugs o frypsce ymow'
 unj gte brz' erai'

(Kestly nie majniogow wstaniai)

Hucis' baw } farbucki

Frybi 12 11 18

Lama Ekeallunga!

Stavovni ro. na lugev stercer na
preztau cutter i ang. kg.

Co, ro masta by's sy. stert nalye'
go v itosti 10 kg. i to po ceme'
malymalug' k. p. 9 korn a, richi

./.

Je tej samej kupie i nic nie, do tej
i jej samej kupa mi kupie i samej kupa
właśnie jak 30 Krown, więc są to i o samym
samej samej kupa i o samej kupa
i o samej kupa. Zanim wally i o samej
i o samej kupa, więc są to i o samej kupa
i o samej kupa i o samej kupa.

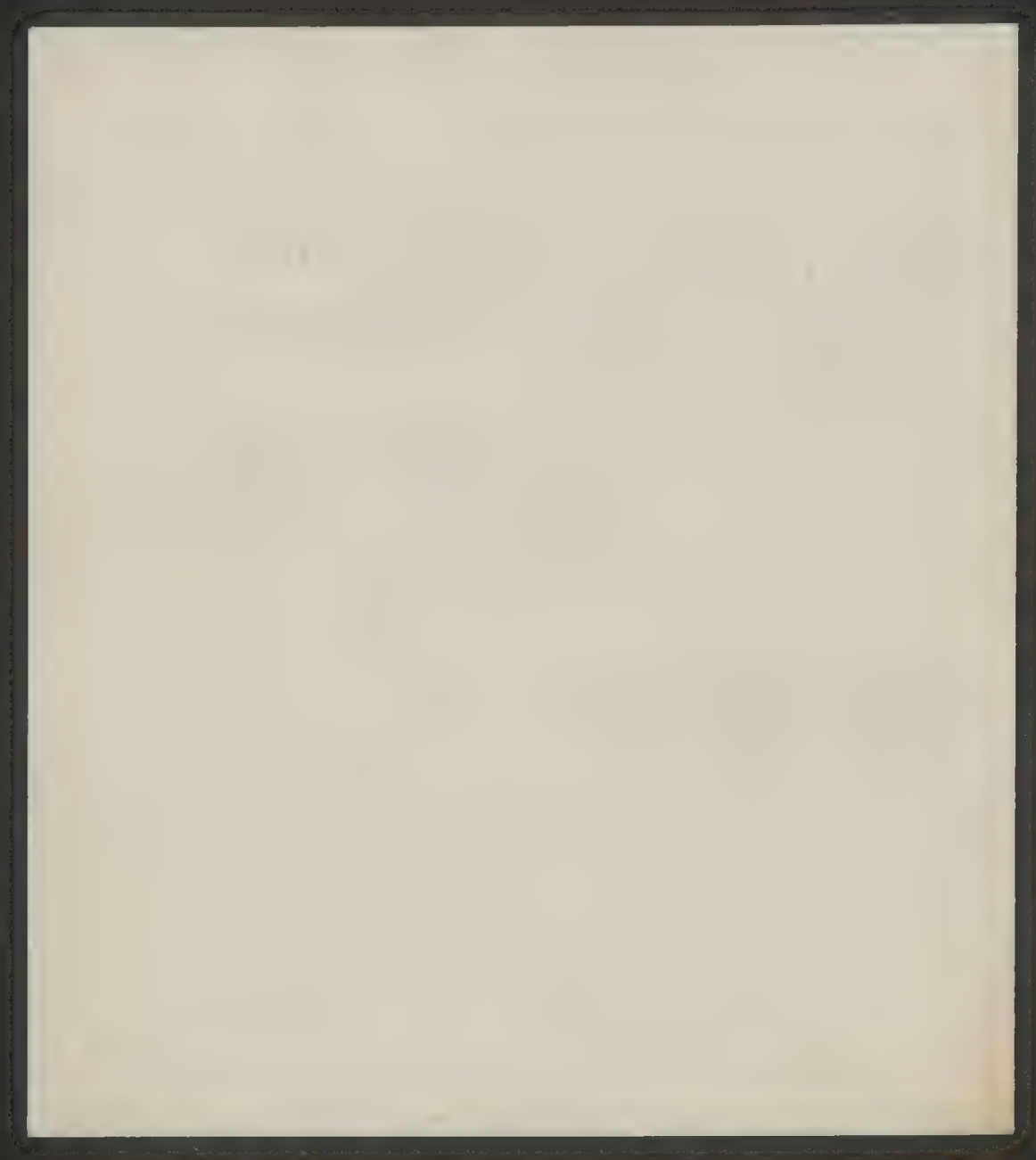
✓

In our young night day
 back of Larry's Excellency

our "miserable" things.

fumble & fumble.

April 7/18

There is long to allow
and a day. My
The (for the)

Feb. 1911.

Nowy Sącz 3. Sierpnia 1917

Wspaniałe dzieci i wielce
kochać Perle Peresie!

~
W narodzinach pragnę
scia. od czystego sercu
Wamnie listy pisać.

Wspomina Peresie a. 30.

marca b. r. Dziękuję,
najprzejmniejszej na świecie

obciwica, karmyccia.
Has swojni odwiżiwa,
mi a Nowym Czerw.

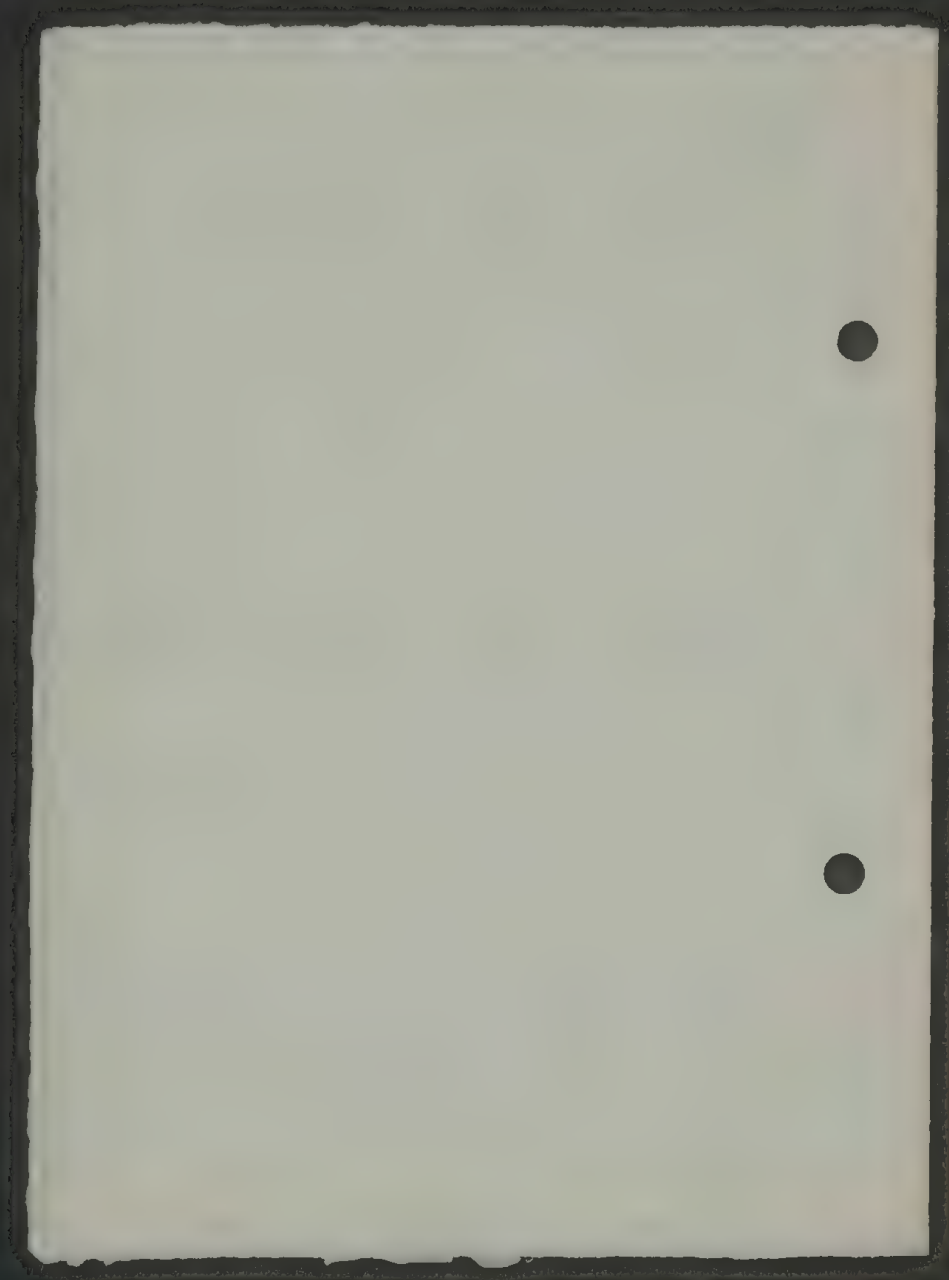
Miło mi będzie powi,
saci patnie wż. Bua
Petersa w naszym mieście.

W tym miejscu kapro,
saci, radioń miejscich na
posiedzenie i Statego proue,
uprzejmie o daskane po,
pocumieciaci szi, ze mna,

co do dnia przybycia.

Kasę, wyroby gospod.
go prowadzenia i składowu
z jakimi brest, są ja,
nie Wł. Kwa Teresa

Łazienki oddany stule,
Ł. Parbaki

Dr. WŁADYSŁAW BARBACKI

ADWOKAT KRAJOWY
W NOWYM SĄCZU.
TELEFON Nr. 31.

Nowy Sącz, d. 12 listopada 1917

Ekscelency!

Jasie Wielmożny Panie Profesorze!

Najuprzejmiej przepraszam, że pana oświeck sprawę Maceluchoway zgodzić z jej życzeniem, karatwi. Tem, - to jednak nie mogłam karać za "odpo" pośredni z powodu nieobecności Gierownika elekto, wni, ale porozumienia jej z nim wlopu ady'eli nie mogłam. Pokucie Ekscelencya wyjechał na wyprawy a następnie sprawa wyprza mi z państwa wstępa ciężkich chwil i trudnych spraw, w obecnych czasach. Miałem to także osobiste Ekscelencyi przy sposobności mego pobytu w Krakowie wyjaśnić i z porozumienia jej usprawiedliwić ale Ekscelencya była wówczas w wiedeń. -

Co do sprawy p. Dohnalowej, to obecnie nie stanowczego powiednieć nie mogę, bo odnośnie ante Kontrowane Do Rady tak. miejscowej nie ma wiedzy. Karan są je. Dział państwa nie ma względu przede wszystkim Dobro państwa a następnie

Wyższej Kandydatów. O prawy łacie porzeka,
sane bywają, w obywatelskich gronie
tak w Radzie szk. miejscowej jak
powinno a Radzie szk. okręgowej, wse
też kandydaci musi być doradzie
usprawiedliwionym. Ten doświadczenia była
także u mnie a gdy on, jej kapitałem czy
ma egzamin wydziałowy odpowiedział mi
że do tej szkoły, gdzie ona Compétence egra
mnie też nie jest wymagany. Twierdzenie
jest, porównanie zgodne z konkurencją
ale mimo to kandydatów lepiej akwalifi-
kowane mają, żyć wroczestwo. Mogę z a
pewnie Wasze, Excellence, że sumiennie
z sprawie, kandydatów i będzie mi bardzo
przyjemnie jeżeli to kandydatów zgodne
Wyższemu Waszej Excellence wypadnie.
Wreszcie to jeszcze muszę nadmienić że
b. Wasze kole, odgrywa kwalifikacja kandy-
datów jako obywatela D. C. B. inspektora
okręgowego. Z wyrażeniem najżybszego szcze-
runku i powołania Wasze też Waszej Exce-
lency. Wreszcie oddamy i drugie
A. Barbach

25
Пабка 20. липа 18

Окселенцы

Дни Мелуориз

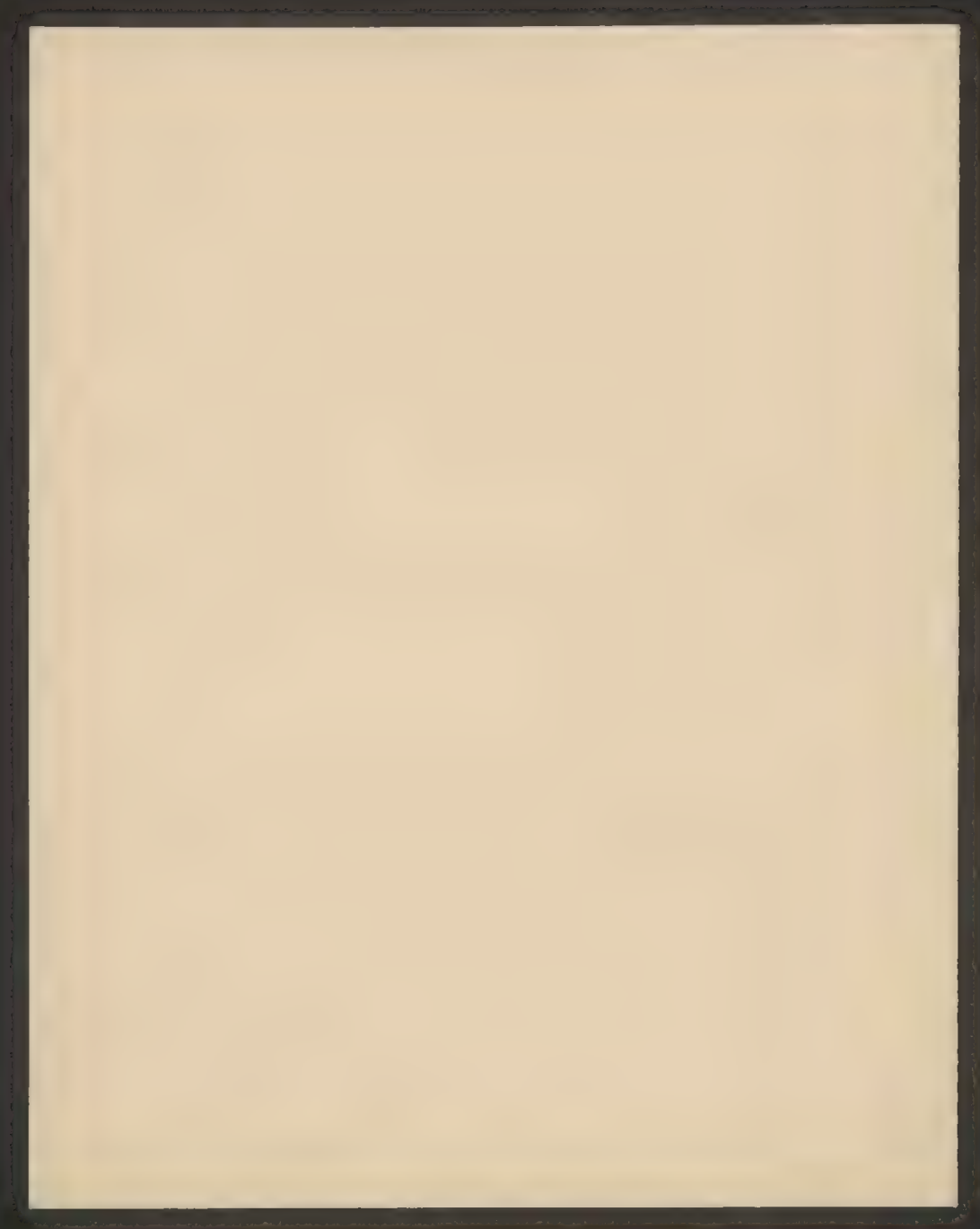
Дни Профессорке !

Мам сакрент Дорисе
Масте Окселенцы зі
сыв нрѣ Кариниера
обрумаі термин До
ограмиу политического

не бы́ло ни́когда́ бы́
 и Рабо́та, про́шлымъ лѣтѣмъ
 же о Селѣхъ канцелярскому
 ни о Семѣ

w Rabce a, syn mój ucar-
 zeⁿ w Mawrowie, wice mój,
 go, karaw kawia Domiⁿ.
 (w) wypranami, giesoboligo.
 skacunku: nowarawia, Erle,
 zeⁿ wewsy Eiseleucy.

George Odrym & Co.
D. W. Austin / Darbyshire

Dr. Wladyslaw Kienbocki
inbektat i cennostiz masta, Schigshiga

gaimi meluony Sami Preseie.

P. Triceaty Nitor fount do Rady praima
i do Serma, citonak N. K. N. i vice.
preres departamente organizats
N. K. N. uodrou v r. 1894 w bien.
chondanicael poiet Tarnov
zouta raasentorouauy do vorka
duie 31 maje 1916 v.

Naradus v Tarnovii replaus.
kato go jeko vjita guony
hincelondavii, prici jednal

Przydam K. K. K. moim tablic
sątek erodów reklamowai
przez bardzo, zniszcz... 18 lat,
ponyżni o powiadaniu Proki.

Zawarem przez o ponycie
do wiadomości, i 15 km wyje.
dz z rading do Złopotanego
i pner jähis czas mi być
może braci udziela w poro.
druinae Kaurstet^A byRo.
nawem K. K. K.

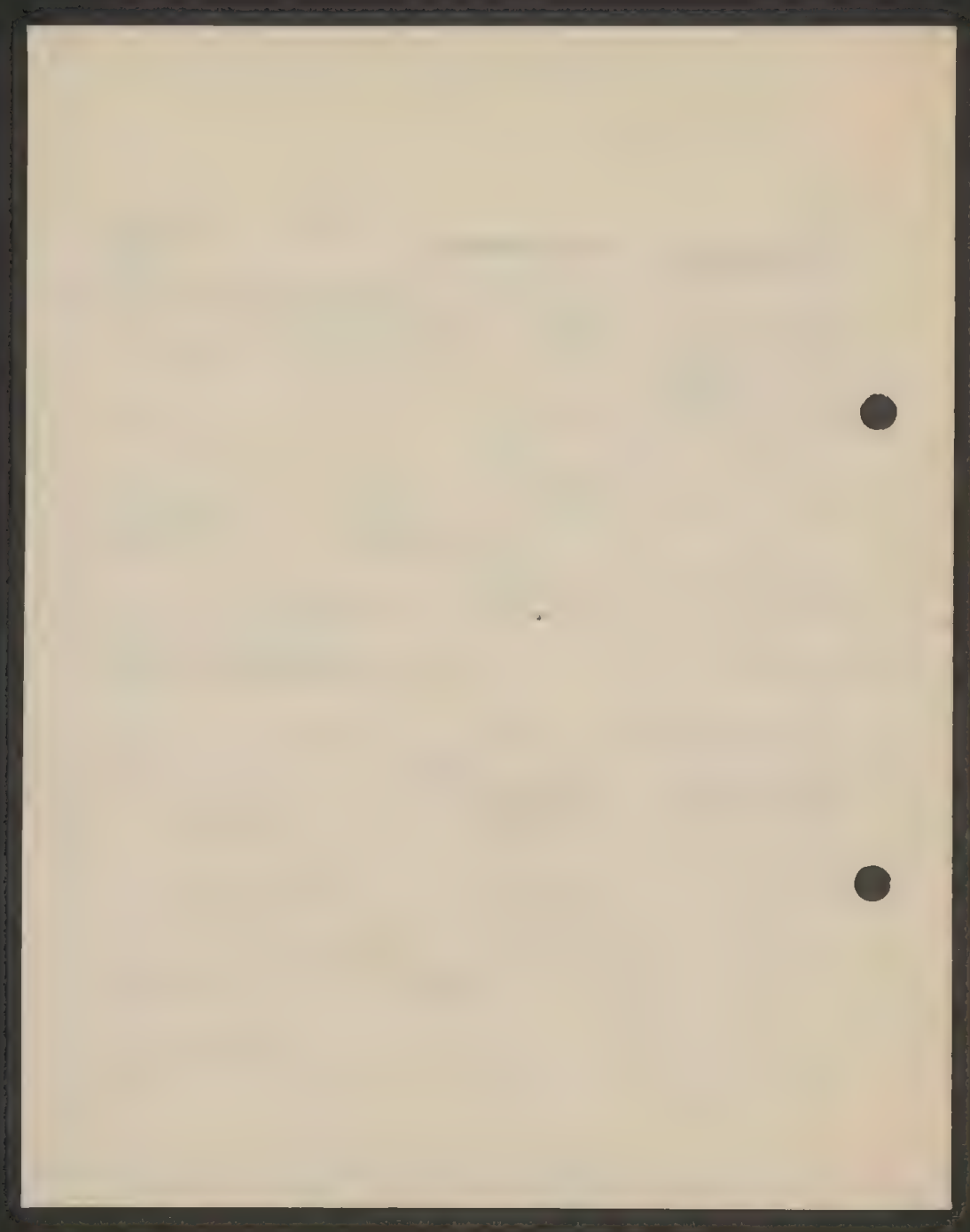
Jasni Helmuons Paa Tere
 rary mi lej mebbeemori za ze
 mi Orai.

Jasni

2. 5. 1906

Ljebardes

12/7 916

20

Ich habe das Werk "Zur Lehre von der Heftung
des Arbeitnehmers" von Dr. Franz von Dorsovsky
in Manuscript durchgesehen.

Es ist eine ungemein fleissige und gründliche
Arbeit, die insbesondere nach geschichtlicher Seite
sowie in Berücksichtigung moderner Theorien als
treffliche Leistung anzusehen und durchaus ernster
Beachtung würdig ist.

Wien am 10 Oktober 1917

Prof. Dr. Robert Barisch u. g.

11

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

Wiedza, 2.7.3. I 15

organizacji kina, jego
 Gaher. NKK, Lening sta-
 tego informacja, "Gaher"
 "Kosmog", jako organ NKK
 w Lwowie, ~~organ~~.

Bęliński z 30.04, 1955
 Wyższy wydział, Komisja
 i najistotniejsze zagadnienia

zycze wkray
 Nurek B. B. B.

1890

The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of the President of the United States since the year 1789.

1. George Washington

2. John Adams

3. Thomas Jefferson

4. James Madison

5. James Monroe

6. John Quincy Adams

7. Andrew Jackson

8. Martin Van Buren

9. William Henry Harrison

10. John Tyler

11. Zachary Taylor

12. Franklin Pierce

13. Abraham Lincoln

14. Andrew Johnson

15. Ulysses S. Grant

16. Rutherford B. Hayes

17. James A. Garfield

18. Chester A. Arthur

19. Grover Cleveland

20. Benjamin Harrison

21. William McKinley

22. Theodore Roosevelt

23. William Howard Taft

24. Woodrow Wilson

25. Warren G. Harding

26. Calvin Coolidge

27. Herbert Hoover

28. Franklin D. Roosevelt

29. Dwight D. Eisenhower

30. John F. Kennedy

31. Lyndon B. Johnson

32. Richard M. Nixon

33. Gerald R. Ford

34. Jimmy Carter

35. Ronald Reagan

36. George H. W. Bush

37. Bill Clinton

38. George W. Bush

39. Barack Obama

40. Donald Trump

LIFT • AUTO-GARAGE • BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

• • •

L. LIEBERMANN, Directeur

• • •

„ Grande terrasse ombragée „

— Vêrandah. — Jardin

Lumière électrique & chauffage central

„ „ dans toutes les chambres „ „

Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le 30 mars 1915

L. 4.

Wspomożenie Polaków
zagranicą względem Rosyi

Prezydent MN

Wiedeń

1/. Zatem, informacje o zmianie w wspo-
wzrobie Polaków we Francji, Szwajcaryi
i Włoszech względem Rosyi z ^{wniosem} prośbą
a) o zakomunikowanie jej ministerstwu
spraw zagranicznych oraz naczelnej Ko-
mendzie armii - z załączonymi w Ren-
cepce listami;
b) o przestanie jej Departamentowi wojsko-
wemu;

1/.

c) o zażytkowanie jej ^{zsićwie} w "Polem", w prasie wiedeńskiej i Krakowskiej.

Informacja ta jest wynikiem niezawrotnym szeregu rozmów i wywiadów z osobistościami o dużej staranności i dobrze poinformowanymi.

z załącznikami

Battaglia

Zatynik d. 4/30. IV 15

Wien am ... April 1915

Geheim

1) An

das k. u. k. Ministerium des Äußern
und des Kaiserlichen Hauses und des
Hofes

in

Wien

2) An

den k. u. k. Hofkammerpräsidenten
Hochw. Exz. Hr. Hoyos

Im Anschlusse erlaube ich mir ein ~~Brief~~
~~an~~ den Beamten der ~~General~~ *Militärverwaltung* des Heeres

pol. Nationalcomité in Auslande entnomme-

nes Résumé betreffend die Stimmung

des Volkes in den Westländern Europas,

zur Kenntnisnahme zu übermitteln

Konzept

des Präsidenten des Österreich.
pol. Nationalcomité:

1. Beilage

1. IV 15
Post

LIFT - AUTO-GARAGE - BAINS

HOTEL GIBBON

■ LAUSANNE ■

....

L. LIEBERMANN, directeur

....

Lumière électrique et chauffage central
« dans toutes les chambres »
Appartements avec toilette et
bains — Grande terrasse
ombragée — Vêrandah
« « Jardin » »

Lausanne, le

19

3a. 4. 3. 15-

35

LIFT • AUTO-GARAGE • BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

L. LIEBERMANN, Directeur

« Grande terrasse ombragée
Vérandah. — Jardin
Lumière électrique & chauffage central
« dans toutes les chambres »
Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le

19

meineren und authentischen
Nach übereinstimmenden Berichten
ist in der durch das bekannte Manifest
des Grossfürsten Nicolai Nicolaiewitch
bewirkten russophilen Stimmung vieler
in den Staaten der Triple Entente sowie
im neutralen Auslande ausässiger
Polen im Laufe der letzten Monate
eine nicht unwesentliche ^{Umschwenkung} ~~Änderung~~
eingetreten. . . hauptsächlich

Dieselbe ist darauf zurückzuführen,
dass Russland ^{bislang} nicht nur ^{selbst} ~~sich~~ den unbe-
deutendsten Versuch, das Manifest ins

leben zu ^{rufen} ~~setzen~~, unterliess, sondern ~~auch~~
im Gegenteile die Wirkung desselben
durch verschiedene Äusserungen seiner
^{Politiker} ~~Abgeordneten~~ sowie ^{seiner} Regierungsorgane,
ferner durch polenfeindliche Massnahmen
seiner Behörden abzuschwächen suchte.
Verblüffend wirkten einige Reden in
der Duma, insbesondere aber beim
Bankett des slavischen Völkertätigkeits=
vereines, zahlreiche Artikel der „Nowyjsk
Wremia“, eine ~~weiter~~ viel kolportiert
Äusserung des Botschafters Tzwolski,
die Weigerung des Tsaren, eine polnische
Deputation zu empfangen, die Wiederho=
lung des Verbotes, in Privatschulen
für den Geschichts- und Geographie=
unterricht polnische Lehrer zu verwenden,

LIFT ° AUTO-GARAGE ° BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

L. LIEBERMANN, Directeur

„ Grande terrasse ombragée „

Véranda. — Jardin

Lumière électrique et chauffage central

„ dans toutes les chambres „

Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le

19

schon neuerliche

die Klassierung polnischer Staatsinsbe-

zeichnungen auf den Bahnen im

^{bekannte} Königreich Polen. Die Behandlung

Ostgaliziens als eines „echt russischen“

Landes ist auch nicht unbemerkt und
wirkungslos geblieben.

Die in Auslande tätigen Organe
des Obersten polnischen Nationalcomité's

haben nicht ermangelt in das Be-
sonne für die entsprechende Beleuchtung
Räumt werden aller dieser Tatsachen

Sorge zu tragen. Es ist ihnen sogar.

gelingen, einige ententefreundliche
Pressorgane, wie „Gazette de Lausanne“
„La Liberté“, „Corriere della Sera“, „Ga-
zetta di Venezia“ und „Secolo“ zur
Brandmarkung des russischen Ver-
gehens den Polen gegenüber zu bewegen.

Die Folge davon ist zunächst, dass
viele ententefreundlich und deutsch-
feindlich gesinnte Polen ihre Entente-
freundlichkeit unzweideutig ^{nur} auf
Frankreich und England beschränkt
haben. Insbesondere gilt das von ^{einigen} ~~zwei~~
in Paris bestehenden polnischen
Organisationen, ^{wie z.B.} „Comité de la libre
(Obmann ^{Prof.} Gąteżowski)
„Polique“ ~~und~~ „Comité des volon-
(Obmann Gąsiorowski)
taires polonais“. Als durch ver-

111

schiedene Machenschaften der russische
Botschafter Tzwolski die Präzidentschaft
emies zur Veranstaltung eines „Polen-
Tages“ ^{in Paris} (uns Leben gerufenen Hilfs Komitee's
in die Hand bekam, zogen sich
sämmliche Pariser Polen - ohne Rück-
Unterschied des
~~sicht auf~~ politischen Schattierung ~~von~~
von diesem Comité zurück. Einige in
Frankreich und in der französischen Schweiz
kürzlich erschienenen, frankophilen und
deutschfeindlichen politischen Broschüren
aus polnischen Federn, wie „La paix
(Paris) ~~von K-ski~~ (Lausanne) ^{von K-ski} (Lausanne)
durable“, „La poéque et la guerre“
„La question polonaise“ von Lipkowski
(Paris) sind von tiefstem Misstrauen
gegen Russland erfüllt. ^{Selbst} ~~Von Seite~~
von solchen Leuten, welche vermöge ihrer

LIFT ° AUTO-GARAGE ° BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

° ° °

L. LIEBERMANN, *Directeur*

° ° °

« « Grande terrasse ombragée « «

— Vêrandah. — Jardin

Lumière électrique & chauffage central

« « dans toutes les chambres « «

Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le

19

LIFT • AUTO-GARAGE • BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

• • •

L. LIEBERMANN, Directeur

• • •

„ Grande terrasse ombragée „

Vérandah. — Jardin

Lumière électrique & chauffage central

„ dans toutes les chambres „

Appartements avec toilette et bains

IV

Lausanne, le

19

ganzen politischen Vergangenheit ~~mit~~
~~vorüber~~ ~~Bänke~~ ganz gewiss auch
 jetzt noch immer überzeugte Anhänger
 sind,
 Russlands (mit an eine weitgehende

Autonomie Börs unter Romanoffs
 fest ^{aus taktischen Rücksichten}
 Szepter Glauben, wird heute die Folge
 einer
 der Neutralisierung der Tätigkeit

verschiedener polnischer Comités und
 Agenten im westlichen Auslande ^{in dem Sinne}
 propagiert, dass die Polen ^{in Auslande}
 lanciert, — diese Polen ~~willen~~ (sich
 darauf beschränken, ^{sollen} ^{man} in Mitteleuropa

Sympathien für Polen zu gewinnen und
Stimmung für eine Besserung der politi-
schen Lage des Polens zu machen - ohne
sich über die Art und Weise, wie diese
Besserung zustande kommen soll, aus-
zusprechen. Ein Agent, welcher bis
vor Kurzem die Autonomie Polens unter
russischer Herrschaft ^{laut} pries und für
die weitere Propaganda dieser Idee
gewisse einheimische Kreise in Italien
gewann, ist in der letzten Zeit klein-
laut geworden und hat ~~sogar~~ in einer
Sitzung ^{sogar} erklärt, er sei ein ^{eigentlich} Anhänger
der Unabhängigkeit Polens.

Alle diese Erscheinungen sind dem
Umstande zuzuschreiben, dass infolge
neuer russischer Missgriffe sowie ~~unter~~

LIFT ° AUTO-GARAGE ° BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

° ° °

L. LIEBERMANN, Directeur

° ° °

„ „ Grande terrasse ombragée „ „

Vérandah. — Jardin

Lumière électrique & chauffage central

„ „ dans toutes les chambres „ „

Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le

19

unter dem Einflusse der vom Obersten
Nationalcomité mit seinen ~~Organen~~ ^{Unterstützung}
entwickelten regen Tätigkeit die Mei-
nung der grossen Mehrheit der im West-
auslande ansässigen Polen ~~sich~~ nun-
mehr ganz entschiedener Front gegen Russ-
land nahm.

Andererseits ist es nicht zu verkennen,
^(eine weitere Entwicklung)
dass dieses Umschwunges noch immer auf
bedeutende Schwierigkeiten ~~stösst~~ ^{stossen}
würde. Im Anfange des Krieges gab

es in Frankreich wie in England politische
Parteien, denen mit Rücksicht auf ihre
traditionnel freiheitlichen Programme
das Zusammengehen mit Russland im
Kriege nicht recht schmecken wollte
und die unter anderem aus wegen
der Lage der Polen unter russischer
Herrschaft ebenfalls gewisse Bedenken
trugen. Um die Gewissensfrage dieser
französischen und englischen Parteien
zu beruhigen (viel weniger um die Polen
für sich zu gewinnen), wurde über An-
regung von Frankreich und England
das bewusste Manifest des Groß-
fürsten Nikolai Nikolajewitch vom
Stapel gelassen. Die damit geplante
Wirkung in Frankreich und England

II

Als nun jetzt den Freiheitsparteiern
in Frankreich und England polnische-
seits vorgehalten wird, dass das Vorgehen
der Russen im Königreich Polen wie in
Galizien im hellsten Widerspruche mit
dem Manifeste steht, wird man damit
repliziert, dass Frankreich und England
nach dem siebenjährigen Kriege nicht erman-
gelt werden, den Bundesgenossen zum
Anwendung des Manifestes zu verhalten.
Gleichzeitig wird darauf hingewiesen,
dass von Seite der Centralmächte ähn-
liche Zusicherungen, wie sie im Mani-
feste enthalten sind, den Polen nicht
gemacht werden; dass die Bildung der

LIFT • AUTO-GARAGE • BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

• • •

L. LIEBERMANN, Directeur

• • •

« Grande terrasse ombragée »

Vérandah. — Jardin

Lumière électrique & chauffage central

« dans toutes les chambres »

Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le

19

juillet 24

polnischer Legionen seitens dieser Mächte
mit einer ^{grossen} ~~geringen~~ Zurückhaltung geför-
dert wurde; dass die Deutschen in den
von ihnen ~~als~~ besetzten und verwalteten
polnischen Gebieten viel zum Teil ²⁰ heiss-
lich einrichten, als ob sie diese Gebiete
für immer behalten möchten, zum Teil
über ^{wieder} ²⁰ benennen, als ob sie dieselben
^{wieder} ~~nach den~~ ^{einzig} ~~in~~ ^{zu} Russland zurückzu-
geben ~~würden~~ gewillt wären.

Hinsichtlich dieses letzten Momentes

LIFT ° AUTO-GARAGE ° BAINS

HOTEL GIBBON

• LAUSANNE •

• • •

L. LIEBERMANN, Directeur

• • •

„ „ Grande terrasse ombragée „ „

Vérandah. — Jardin

Lumière électrique & chauffage central

„ „ dans toutes les chambres „ „

Appartements avec toilette et bains

Lausanne, le 19

ist ^{tatsächlich} nebenbei zu bemerken, dass gewisse
agrarisch-

Konservative Kreise in Deutschland viel
mit der Idee vertraut ~~ist~~ machen, die
in Russland eroberten Gebiete Russ-
land zurückzugeben - gegen einen guten
Handelsvertrag. Ferner nimmt ^{europäische} auch in
Russland ~~ein~~ - insbesondere in reaktio-
nären Kreisen - eine Strömung zu,
welche ^(natürlich) gegen Überlassung von Ostgal-
zien) einen Separatfrieden mit Deutsch-
land im Stillen propagiert.

488

HOTEL D'ITALIE

ROME

7. kwietnia 1915

492

~~Compte~~

~~30~~

Wrażenia ogólne

Demonstracye za wojnę rowię
na ogół wrażenie "bluffu",
inspirowanego przez rząd,
względnie wyprawywającego
z instyktu a zwycię-
stwa do tego, by jak naj-
więcej na Austrii wyumu-

1.

2.

sic!

Na uwagę zasługuje że
miedzyolau - mimo że zgłoszony
przez socjalistów - jako poli-
tycznie najbardziej wyrobio-
ny w sensie "geszefciar-
skim", robi najcięższą wat-
ta za wojnę.

Turyn jest ~~to~~ o wiele spo-
kojniejszą i poważniejszą.

Wywika to z uspokojenia
 Piemontczyków - daje się
 także tłumaczyć wpływem
 Giolittiego i „Stampa”, jego
 organu, wreszcie bezpośred-
 nym kontaktem z Fran-
 cuzami, którzy opowia-
 dani mu o okrucie-
 stwach wojny odstrasza-
 ły ich Włochów. To samo

uśpienie grotem w Li-
 guri, gdzie kontakt z Fran-
 cuzami jest jeszcze szerszy
 i gdzie zarówno w rzeko-
 wach, jak i w prawie lo-
 kalnej (z wyjątkiem ge-
 meirskiej) doliczyć można
 znaczny wpływ uspokojenia
 przeciw wojnie.

Nie powiem więcej o nowym

HOTEL D'ITALIE

ROME

jeśli skonstruuję, że otwarcie
• przeciw wojnie wypowiedzia-
li się m. in. król rojalistów
(grupa „Avanti”), Wenecja
(na tle biedy), Włochy
potudniowe (gdzie odgrywa
• także rolę idea imperya-
lizmu afrykańskiego),
Węgry (winnicy z woj-

nie przeciwni, ale trochę
kokiety z opinią wrzyna-
jącą interwencyonistyczną.
”
Z echem imperyalizmu
afrykańskiego spotkałem
się także w Ligurii, gdzie
w mojej obecności Włoch
wypominał Francuzowi,
strofującemu go o bier-
ność, iż w sprawie afry-

trypolitański Francja
określa się do Włoch wrogo
• i dostarcza Turcji ^{broń} ~~broni~~
amunicji itp. z Turinem,
względnie także statystyka
formowania się oddziałów
• i band na pograniczu
Turinu. Znamienny w tym
miejscu był list ^{senatora Franchetti} ~~ogłoszony~~
wczoraj w "Corriere della

Sera", który wyraźnie zastę-
ga, że przygotowanie się
Włoch do Trójpokojowego
zależą od uznania wto-
żkich pretensji nietylko
na terenie Europy, oraz
wgrają wątpliwości, czy
• Trójpokojowe Porozumienie
zobędzie się na zrozumienie
• sytuacji w tym względzie.

HOTEL D'ITALIE
ROME

9.

Wrażenie upiornie, ugro-
żane cłokrągłości prasy
rozpiskiej w Temat „sto-
wianckiego Adryatyku”,
nie zostato dotąd zatar-
- ^{zresztą} - porobnie jak obawa,
wywołana forsowaniem
Dardaneli przez ~~Italię~~ ^{Italię}
zbrojne Potrójnego Poro-

10.

zrozumienia. Zważając że
okazato się w ostatnich
dniach, iż Potrójne Poro-
zumenie tylko odrozyt-
^{dalsze} ~~dalej~~ ataki na Dardanele a
wcale z nich nie rezygno-
wato. Prasa włoska, na-
wet ta, która otwarcie
sprzyja Trójporozumeniu,
wytyka mu akcyę przeciw
Dardanelom jako błąd

polityczny.

Miałem pozytywne wraż.

• mówić z Medyolani, że
niektórzy

Tamtejsi interesują się

a jakich ofiarują dui

moją chołdę z nowami,

wpuszczonymi na Kurintę.

• Wiadome są to ci, niechętni,

którzy naprawdę chcą wojny

a którym się wydało, że

zgod jest ~~obawia~~ (dalej)
or tej myśli obawia, iż
poprzechno.

Na uwagę zastawę we-
zcie, że w ostatnim Śniad
nie tylko "L'Espresso",
"Tribuna", lecz także
"Corriere della Sera" czy
zastępowanie co do optymi-
zmu franko - rosyjskiego.
Wartykulaści strategicznych

13.

Konstatując, że punkt cięż-
kości sytuacji jest obec-
nie między Łupkowem
a Uzsokiem, wyrażając
wątpliwie, czy Berganum
uda się tam front austro-
węgierski przetrwać,
~~co~~ wobec pożyciu go-
dej (amirabile) energii
i pornej Austryaków.

Dalej twierdzi, że takie prze-
taczanie nie na wiele by się
Berganum przydało, gdyż
nie mogli równocześnie
zdecydowanie pójść naprzód
na wojnę skrajnie-
lemem skrajnie (Buko-
wina) - co obecnie jest dla
nich o wiele trudniejsze,
niż przeżycie zimna mierz-
cami.

Naturalnie trzeba się z tem
uwagi o stabilności Austrii.

- - ciężko nie bez uznania
dla jej obecnej siły
- niestety jednak uwagi,
że Francuzi nie doceniają
ilości i wartości rezerw
niemieckich.

W sumie ten proces po-
ważnej z ostatnim kilka

dni po przesłaniu Austrii
jest spokojniejszy i bar-
ziej obiektywny.

Zobowiązku sprawozdawa-
go notuję, że Komunikat,
stykającym się z krótkim
Letycją, orientowano, iż
wybuch wojny w tym nie-
wzajem Kola Szwedzkie uważa-
ją za wykluczony.

492

W sprawie polskiej Włochy
potwierdzi z Truchosćmi
wprawdzie, ale jednak już
osuwili się z faktu, że
Polacy utworzyli legię
polskie po stronie Au-
stryi - jako że Salicya
jest Al nikh "Senipie-
monte". Na razie - w Me-

492

dyolanie i Turynie - stęgli
na ten stanowisko, że
mają ze strony włoskiej
popieranie sprawy "niepo-
ległości" Polki, pozostawia-
jąc samemu Polakom, iż
ma ona rozumieć się w opar-
ciu o Austryę czy o Rosję.

W Genewie i Florencji Ba-
ranciński dopiero zaczął

robotę.

Ostrowskiach zyswał
nie jeszcze napisu' nie
moż - specyficznie nie
wrem, czy jest prawdą,
o czym mnie zapewnił
prof. A. Kenazy, że Lore
towski Komitet, Pro Poloni
pierwotnie rusyfikacji, obe-
cnie także staje na stano-
wisku "independenza", wy-

żej charakteryzowanem.

} Senatoren Smoląg oficjal-
niem allegi' wygłaszający
konferencję, z której wy-
nikną wskazówki do
mojej tutejszej roboty.

(Zatutyli

~~P.S. Ewent. prośb informację~~
~~przezję węgri' pettunaggi'~~
~~i portai do na Ballplatzu do P.~~

~~I~~
~~20/10/15~~
~~Wojciech~~

Rzym, 20. kwietnia 1915

Via Veneto 146

Pension Francini

panu Stanisławowi

prof. A. Władysławowi Kępcowi. Jawnemu

Prezesi A. W. K.

~~494~~ Wiedzi

W tym celu przesyła się do Państwa
p. Frylinga. Zapewne dożył. Wraz
z szybkością zatańczonej pomysłowej tan
spraw w regimencie musi być niesłuchane.

W tym celu do raportu p. Smolki
z 7. km. dotychczas krótki szkieł na
stojąc i rytuały wstępnego.

Obejście sądownictwa w relacji wyrost - pro-
pójcie przestaje się poczęt i przegrę wsku-
te i to potwierdzenie jej odbioru.

Z p. Smolki pozostaje w ciągu kontaktu
i to zapewnienie porównania.

Właściwa praca konkretna w duchu warzun-
tem jest ogromnie trudna a i gwałtowna
i nie słuszna.

Wskutek tego trzeba postępować
bardzo ostrożnie a praca nie może iść
tylko bardzo powoli. Utrudnia ją
także niebezpieczeństwo, czy z icha na
odpici, z goźing na goźing nie trzeba
będzie stać wyczekiwać!

Główna trudność polega w tem, że
każda uwaga o naszej reprezentacji
bądź tutaj wielką przewidywać!

Następnie tak wie w tej chwili
umysłach, tak zawikłane jest
myślenie polityczne w stosunku do
własnej sytuacji, że trudno o nic
wymagać, by odczuć wmyślać
się we wszystkie subtelności sprawy
polskiej.

Na razie ^{tylko} trzeba (informując się na
wszystkie strony i starając się uściszyć
z ich stosunkami z rządem partii poli-
tycznej, z prasą, sprzyjającą to:

trojennu Brzemiennu, ewent. z Kotani
zgłoszeni - nie wdrużając jeszcze po-
wziętej i systematycznej akcji.
(Prof. Smolka w tym notat^{właśnie} nie pra-
cuje a ^{zato} kultury i storunni z katkanem,
Jezuici, Dominikanami, Kotani
naukowcami, oraz zajmując się zawiązaniem
komitatu w Neapolu, do czego znakomicie
grunt na miejscu przygotował).

Z konferencji, które się miały, przy-
taczam ^{w krótkości} najważniejszych: z prof. Bacchia-
nim, redaktorem politycznym, "Giornale
d'Italia", któryto siemiak jest nie-
oficyalnym organem obecnego ^{ministra} ~~repa~~
^{spawozgrani} ~~zgrani~~ (Somma, oraz Salandry (za-
razem na własną rękę utrzymując dobre
stosunki z ambasadam i Rzymu
Brzemiennu). Wykazatem Bacchia-
niemu, że Włochy mają interes poliz-

tyczący na dalszą metę w ten,
by konstata Polska, jako
część monarchii austro-węg.-
polskiej. Dat się przekonai
po części. Oświadczył, że brudzenie
ogólnych sympatyj dla Polski we
Włoszech nie jest potrzebne, albow-
żem sympatye te egzystują
we wszystkich krętach w szerokim
nietrze. Uznał za potrzebne,
by w czasie rokowai pokazywał
^{Włoszy} poparcie dążenia Polski do sam-
ostanowienia - wszelako określanie
formy, w jakiej ta samostan-
owienie ma wystąpić (czy jako
członek w monarchii austro-węg.
na równym prawach, czy jako
autonomia w ramach Rzymu)
uznał za przedwczesne. Wobec

II
 tego też uważa za przedsięwzięcie
 innego politycznego ~~seminarium~~ z na-
 ziej strony jej w obecnym momencie.
 Statorius - konserwator, że przygo-
towywanie jej już teraz jest urka-
zane. Obiecał poparcie u ruri-
 gane: Obiecał zmięczenie
 artykułu, którego u porządku
 z p. Smolke u entars za parę
 dni. ("Giornale d'Italia" jest naj-
 barziej pożyteczny i warty uwagi dzien-
 nikiem zyciowym).

Razem z p. Smolką wielokrotnie
 odbył rozmowę na podobny temat
 z senatorem Schupferem, Smolce
 bardzo żyliwym a cięższym niż
 wielkim umiało i wtyłkiem
 w kółkach naukowych.

Jak mi opowiadał prof. Smolka,
pozywanie się Kościoła do
akcji w naszej sprawie - czy dla
dania wskazówek naszym duchom.
wiedzą, czy popierać N.K.M.,
czy dla zapewnienia pomocy
Jezuici - napotyka na nieprze-
zwyciężoną trudność w ścisłej
neutralistycznej tendencji, jaka
tym sferom została narzucona
z góry.

Ażeli mimo to się też za-
rem do pewnej aktywności w tym
względzie pobudzić, potrzeba
prof. Smolka na gwałt materia-
łów faktograficznych (nie tylko już
ogłoszonych w dziennikach) o wro-
żeniu sfataniu Rosji względnym

53

Umi" w Sali; wchochij. Porobno
nie moze na tego materiyatu a
N.K.M. sprucic!

Uktadam i ram: v porzuceniu
3 puot. Smolkeg zerez prac i Krokier
na najblizszy czas. Bdz o wil dno-
vit w miarę, jak zamiary bdz stawa-
ty sie czynem.

Fyling bardzo sie tu przydat dla
roboty prawnej i Kurjerowania - pro-
vitlyu wiec ponownie o przyjecie
go, o ile to jest możliwe.

O sytuacji politycznej to dogg
ogzurnie nie moze niczego dnic!
procz tego, ze ciagle jest bardzo
zawta i niejasna, nie tylko, jak
na zdanie, dla wiezo, lecz takze dla
wmyel aktorow.

Barjo Stokliuga jest braki
informacji: w NKiV o na-
zyl Tam leżył sprawach.
Donawian prosił o state infor-
mowanie nas o wszystkim,
specjalnie o ciłbach i wy-
kach akcji w Niemczech,
a także o przygotowanie kopii
referatu Romera, jak wogóle
wybrał kopii różnych refe-
ratów: o Rumencow, o których
treści powinniśmy być poinform-
owani.

Zapewne do NKiV. nadchodzi
moja prywatna pošta. Proszę
o dostanie jej ~~z wyjątkiem~~ ^{mi} ~~o dostanie~~
wraz z listami prof. Smolki.
Z wyrobieniem powojennym
Buttuglia

gł. i wychoń. Dziś
28, że Smolki ogła, Stawin
28, 28 marca w Karpatach

5-78
Rzym, 22. IV. 15.

Łaskawy Janie Prezesie,

Ponieważ kuryer n a g l e odjeżdża dziś wieczór,
przeto przesyłam na razie tylko 3 relacje:

- a) ogólnej sytuacji
- b) o stosunku rządu włoskiego do kwestyi polskiej
- c) o stosunkach naszych z prasą (w osobnym pakiecie).

Resztę wyślę w tych dniach pocztą.

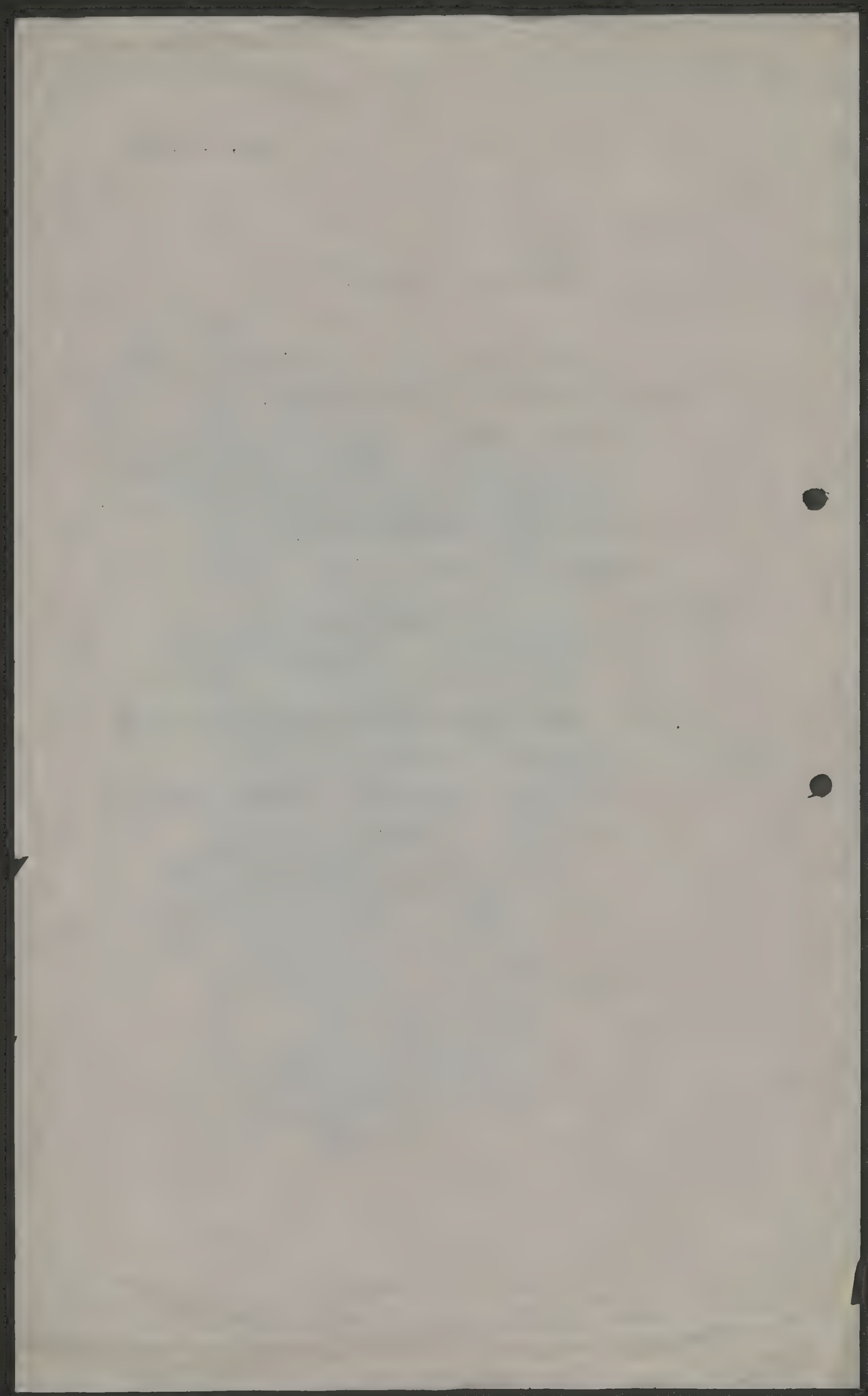
Łączę wyrazy wysokiego poważania

oddany sługa

Roger Battaglia

P.S. Może dóbżeby było raport a) przetłumaczyć i posłać
na Ballplatz i do Cieszyna.

Dodałem jeszcze dwa raporty; o Polakach w Rzymie, o-
raz o stosunku do ambasad.-

Rzym, 22. kwietnia 1915.

P R A S A.

W piśmie rzymskich cztery: "Popolo Romano", "Vita", "Vittoria" i "Concordia" robią politykę Austrii i Niemiec, gdy prawie wszystkie inne są za potrójnem porozumieniem a "Tribuna" jest sfinksem lub Janusem.

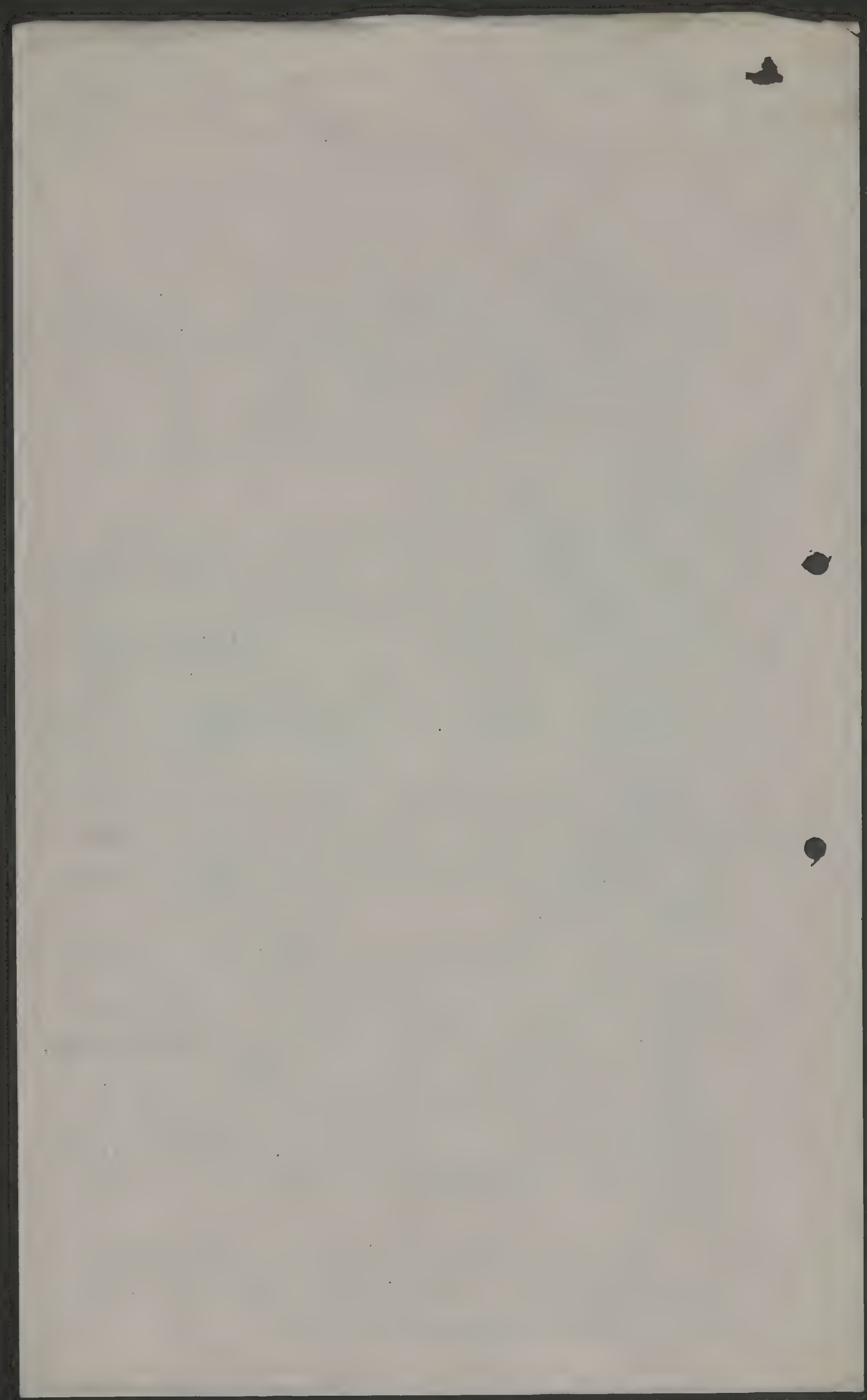
Katolicki "Corriere d' Italia" nie należy do pierwszej grupy i obraża się, narkci "austriacanta", ale dla naszej sprawy jest dość przychylny.

Komunikat, zrobiony przezemnie o autonomii municypalnej (samorządzie miejskim) w rólestwie - który załączam w koncepcie oddany na zalecenie ambasady do rozpatrzenia "słotowi prasowemu" ambasady, de Fiori'emu (także koresp. N. r. Press), pojawił się w przeróbce o z załączonych numerach "Vita", "Vittoria" i "Concordia". Wprawdzie de Fiori na własną rękę przerobił go nieodpowiednie i mało różniąc od złoty rękę nieodpowiednie - czego nie mogliśmy byli przewidzieć - i jego artykuł złączył sprawę samorządu miejskiego z naszymi nazwiskami (p. Smolki i mojem) i z naszymi nazwiskami, co spowodowało drugi atak przeciw nam w ruseofilskim "Messaggero" (numer załączam), oraz identyczny w medyo-łanńskim "Secolo".

Oszelako właśnie ten atak jest dowodem, że należyte oświe-
tlenie sprawy samorządu miejskiego w prasie włoskiej było dla
rady Rosyjskiej niezbyt, czy nie, czyżby nie (i nie skądinąd bo-
tem, że atak ten był wrocz inspirowany przez ambasadę rosyjską).

Następnym odbiorczykiem listem do redaktora "Messaggero", pro-
stującym fałszywe o nas daty i odsuwającym od nas podejrzanie
autorstwa owych inkryminowanych artykułów, ale równocześnie ja-
sno określającym nasze poglądy na Austrię i Rosję co do sprawy
polskiej.

"Messaggero" oświadczył mi, że list ten w tych dniach za-
mieści. Zapewne jutro. Ponieważ kurjer dzisiaj odchodzi, prze-
śle dany numer "Messagera" osobno pocztą.

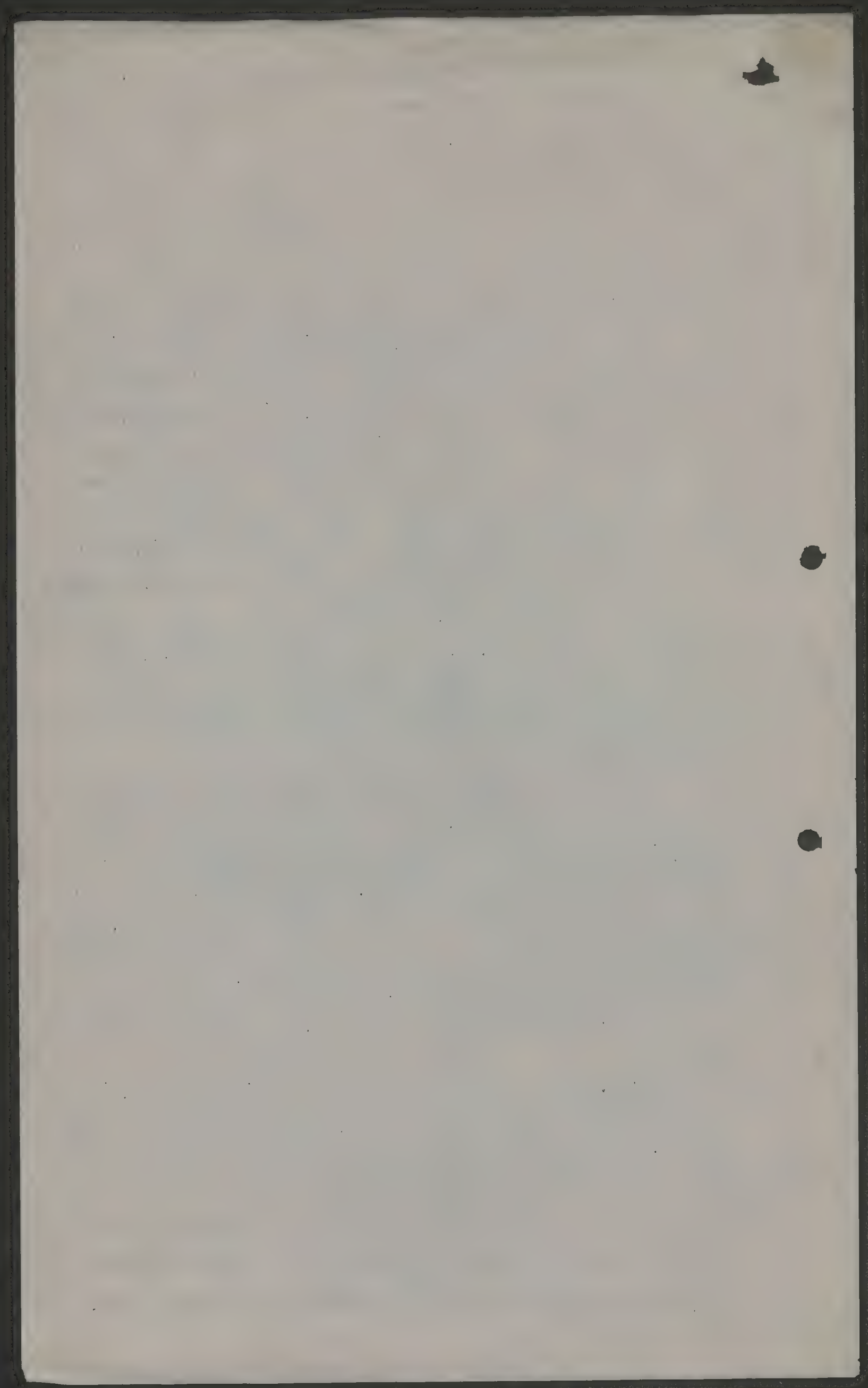

Do "Corriere d'Italia" mam napisany dłuższy artykuł o naszym stosunku do Rosji i Austrii. Markiz Felice - nacz. redaktor - obiecał go zamieścić. Względy taktyczne piszę go dopiero za dni 10.

Właściwie stykam się, ciężej z "Giornale d'Italia" najwpływowszym dziennikiem w kraju, który sprawdzić obecnie jest materialnie niezależny od Rominina i skutek tego jest na usługach ambasady francuskiej i angielskiej, ale mimo to może być poniekąd uważany za organ Rominina. Czytelnice "Giornale d'Italia" jest antrosfobem i wręcz do wojny, co o wiele daleko więcej, niż "Messagero" (opłacony przez Anglię). Skutek tego też nie drukuje mi artykułu o przyjeździe do Włoch austriackich (zauważyłem o stanowisku Franciszka Smolki w tym względzie), który w dalszym ciągu 10 dniami - dni "interwju" o naszej akcji, jej celach, naszych dążnościach i możliwościach, którego to "interwju" sami pacemnie zamieścili. Natomiast udało mi się wpłynąć na nich, by pomścili za "Corriere della Sera" przedstawienie artykułu "L'Espresso" o rosyjskiej sprawie, (numer zamieszczam) - a także o roli w traktowaniu naszych naródów przez Rosję. Poleciłem "Giornale d'Italia" z "Przeczą" jest echem moich z rozważań i rozważań.

Czytelnice nie mają jeszcze zastrzeżeń ani co do artykułu o przyjeździe do Włoch, ani co do "interwju". Jeśli będę wiedział, że "Giornale d'Italia" nie z tego nie drąży na pewno, uśmiechnę się zadowolony. Toż samą rolę, bo marka austriacka w naszym utrzymaniu to wszelką akcją polityczną, wyrażenie o naszym doświadczeniu - z drugiej strony wraz z prof. Smolką mającym do przekonania, że ani nie można nam ani nie potrzebować prowadzić akcji dyktando, nieokreślonej lub zgoła dążącej.

Ważnym razem za sukces naszej roboty uważam już i to, że taki "Messagero", trzejąc się z prof. Smolką i mnie o to, że chcemy poróżnić Włochy z Rosją, musiał dla uspokojenia opinii włoskiej, mogół dla kwestji odbudowania Polski bardzo ujętej a nawet miejscami zapalanej, umieścić w tym samym artykule frazes, że "rząd włoski powinien na kongresie pokojowym poprzeć wszelkie usiłowania, zmierzające do ocalenia politycznego narodu tak godnego,

tak dzielnego "o tak niefortunijnego".

Wresztą w rozmowach z redaktorami "Giornale d'Italia", a od wczoraj także i "Messagero" konstatuję, że trafiają im do przekonania te same argumenty, jakich użyłem wobec rządu włoskiego - o bezużyteczności naszej koncepcji politycznej dla Włoch (bez względu na ich obecny stosunek do Austrii). Może z tego ziarna, obecnie rzucanego, w czasie kongresu pokojowego istotnie urośnie, jeśli nie to, do czego obecnie dążymy, to może coś innego dla nas nie najgorszego.

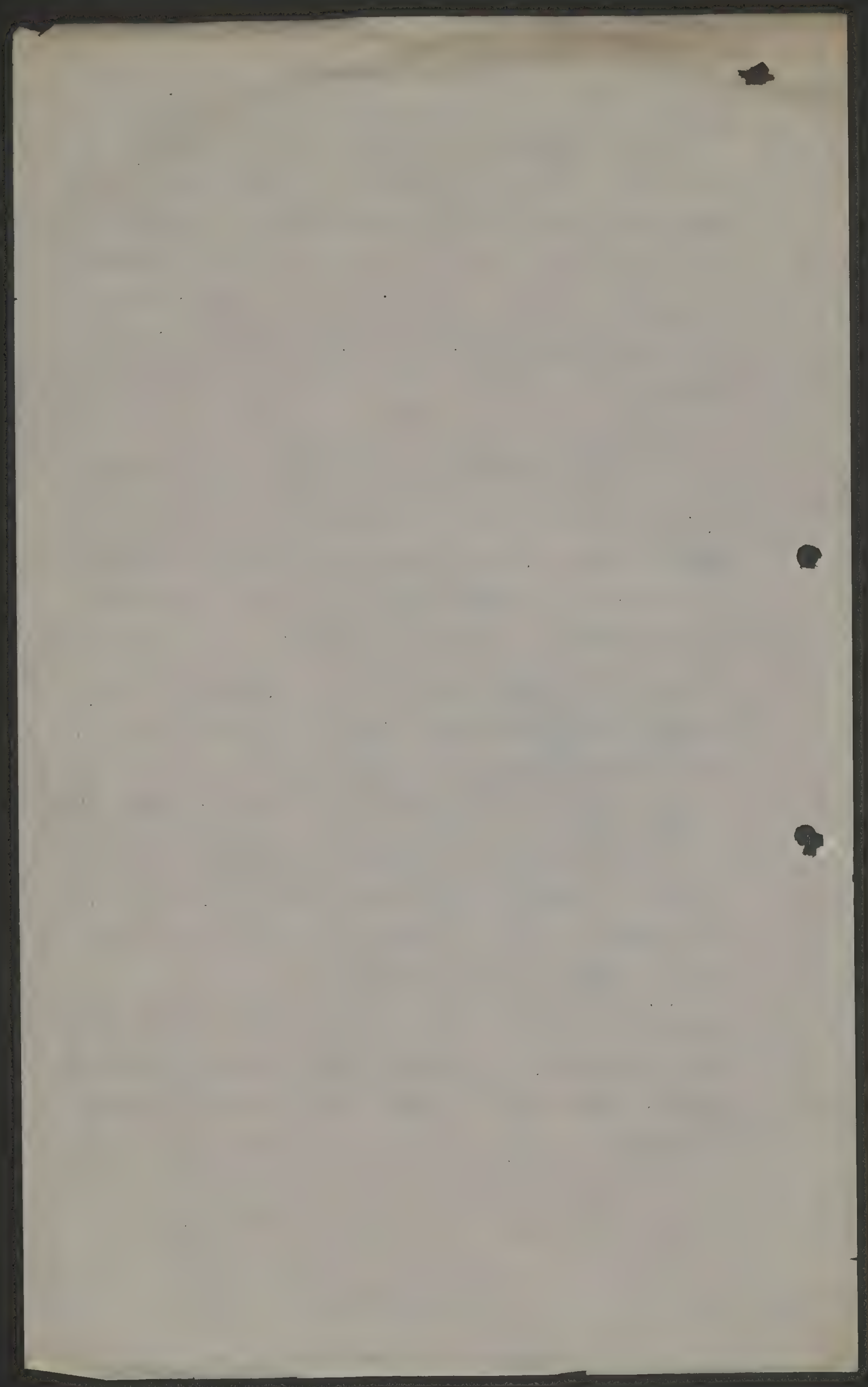
Monnikat o samorządzie miejskim poszedł także Baranowskiemu do rozpowszechnienia w północnych kręgach (por. też mój nadzieję, że via de Fiori obieranie on jeszcze przez prowincjonalną śródmiejową Włoch). Prof. Molza posłał go do Napoli dla zamieszczenia w "Mattino". Wreszcie posłałem go p. Nicińskiemu do Lipsku dla rozpowszechnienia w prasie niemieckiej.

Przysięgam, udzielić informacji prof. Giulio Battaglii'emu, neutralizując, ile argumentów w powyższych dwóch odnikach "Italia nostra" i "Mitologia nuova".

Jakoś w korespondencji z p. Giorgio d'Amico, wydawcą "Zbioru dokumentów" w sprawie polskiej (wydawnictwo "La giovinia Europa" w Reggio Emilia). Właśnie nie skonstatowaliśmy, że brakuje mu dokumentów, dotyczących o stanie P.A.M., Legionów etc. - a miał tylko dokumenty, dotyczące Centralnego Komitetu Narodowego w Warszawie. Cóż dostarczyć mu tych literaturę.

P.S. Wręcz wymienionych w tekście załączników załączam "Popolo Romano" z notatką o nas obu (niezgodzoną przez nas), list Baranowskiego do mnie, list Władysława Jęszkiewicza do "Corriere della Sera", przedrukowany w "Giornale d'Italia" wreszcie konfuzyjny ale znamieny (na ogół dodatnio znamieny) artykuł o Polsce z "Idea nazionale" (również austrofobskie pismo).

Battaglia.

571
 Łzyn, 26. kwietnia 1915.

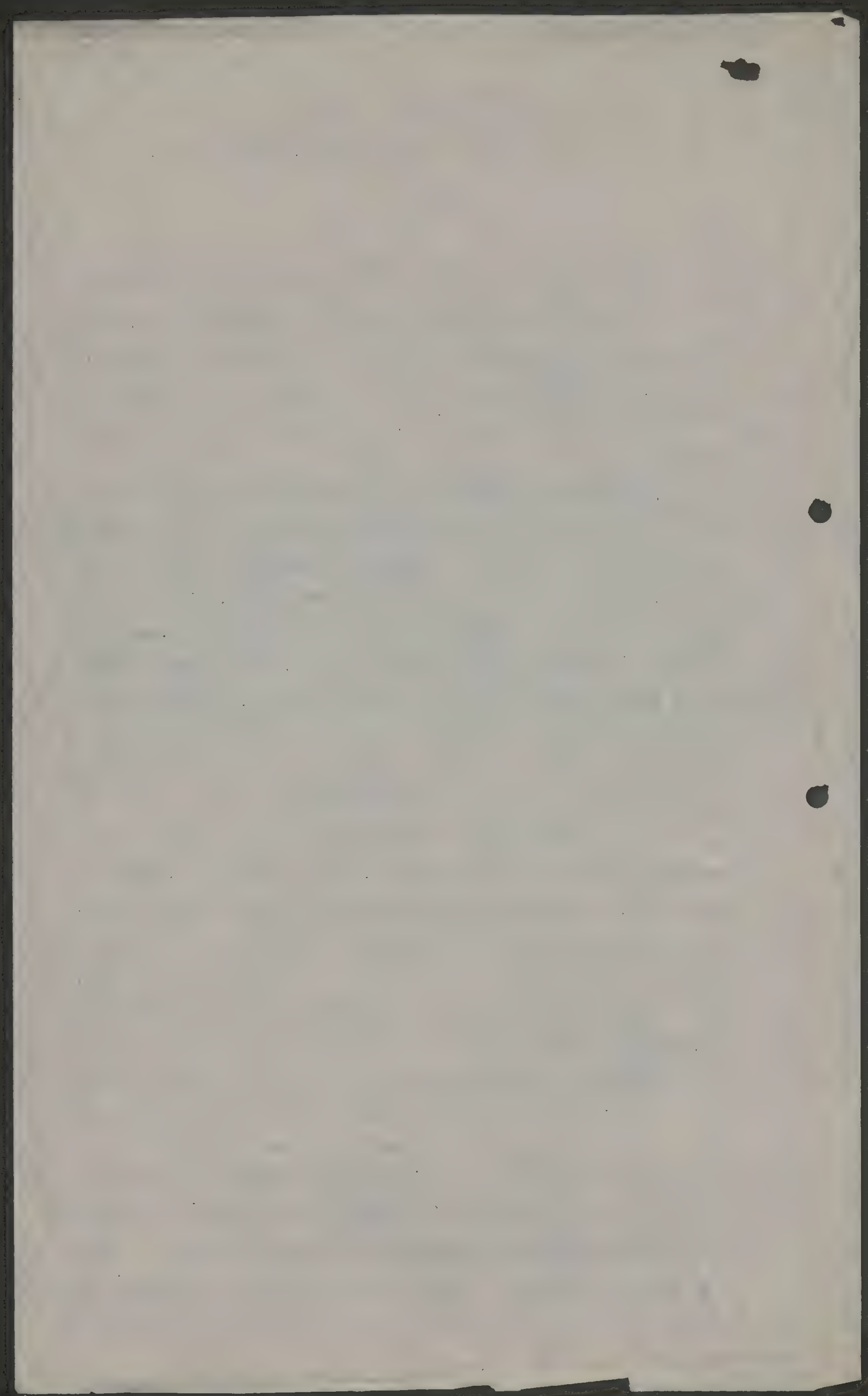
Wzajemny Panie Prezesie,

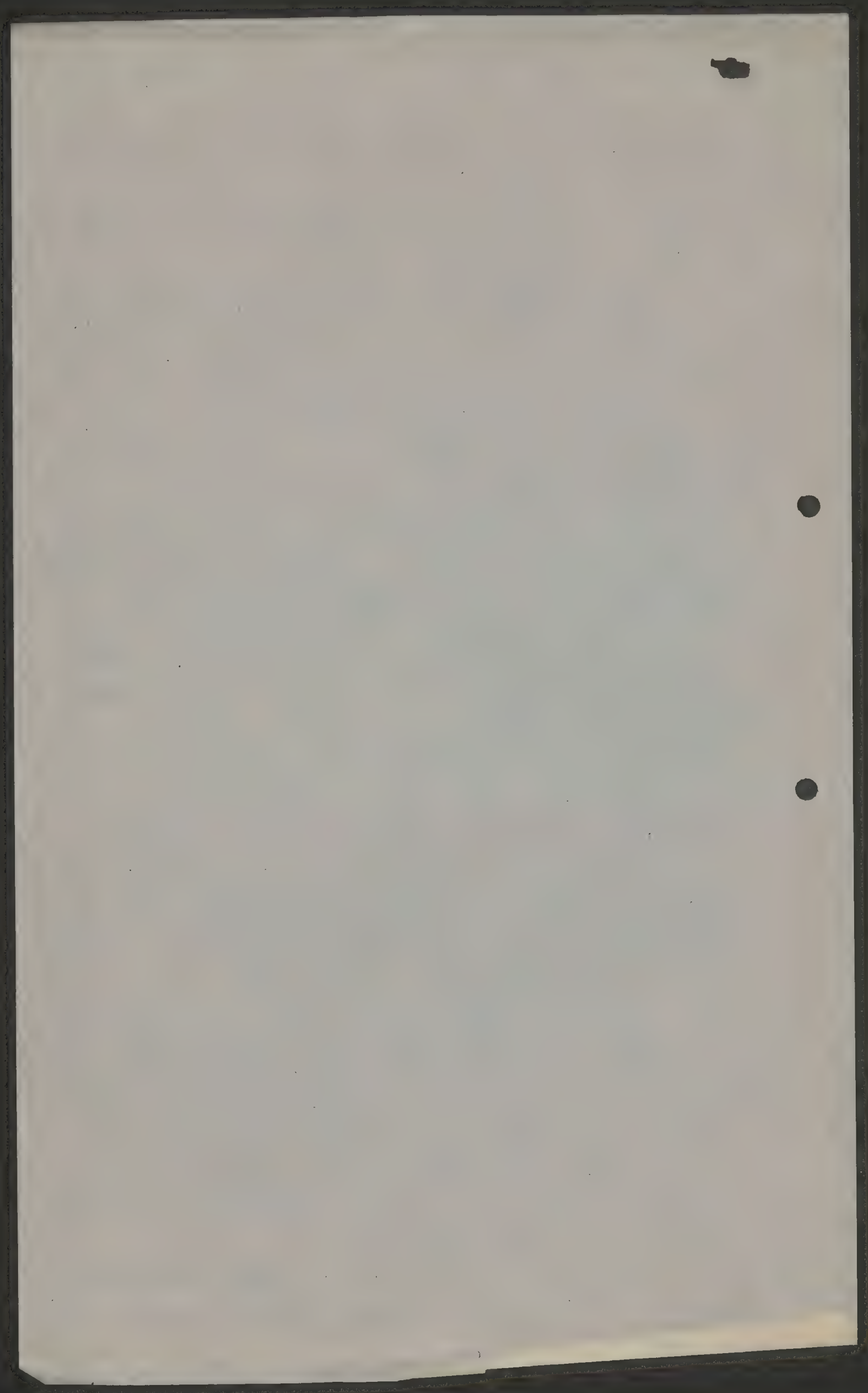
1) Przed chwilą p. Smolka otrzymał od tutejszego pprof. Bergera wiadomość o telegramie, który Berger otrzymał z Rapperswilu od p. okolnickiego - zawierającym polecenie zawiadomienia "senatora" (tj. p. Smolka), że p. okolnicki wróci do Rapperswilu to jutro.

P. Smolka nie rozumie, dlaczego p. okolnicki nie depeszował do niego wprost. Przypuszcza tylko, że stało się to wskutek znowu ataku "desolera" na nas i pochwycił z tym obaw, czy nas tj. p. Smolka i inni nie wzięli do tego udziału, czy nie prześladowaliśmy naszej sprawy. Otóż w porozumieniu z p. Smolką domagam, że wszelkie takie obawy są płonne. Nie ma śladu jakichkolwiek takich kroków przeciw nam. Wierzymy, że nie zostały one zaplanowane. Istotnie nie dokonano o naszej akcji i o ten sposób jest o niej poinformowana, że (co przynajmniej) nie uważa jej za szkodliwą dla swojej polityki.

Ataki "desolera" i "desolatu" na nas, które przedzieli (jak świadczy załączony list) będą dziś, jutro sprostowane, mustraszyły tylko ogromnie Branczkiego, ewentualnie bardzo żelaznego, ale nie naszego, który potem napisał rozsądny list do p. Smolki; podobnie kilkunastu interwencyjstów (tj. zwolenników wojny z Austrią) i to nie w naszym imieniu, ale w odwołaniu; "wzmocniły" rzekomo pp. Loreta i Madgeskiego.

Przed chwilą te ataki te wnieciły zainteresowanie neutralistów (tj. przeciwników wojny z Austrią) dla naszej sprawy. Neutraliści - jak się przekonaliśmy - mają duże stosunki i wpływy u rządu i dworu, mimo że są chłostami zapłoczeni i sterylizowani przez interwencyjstów i mimo że nigdy nie potrafiliby przeszkodzić. Wśród jedyni neutraliści są szczerymi zwolennikami naszej koncepcji politycznej - i jeśli kto, to właśnie

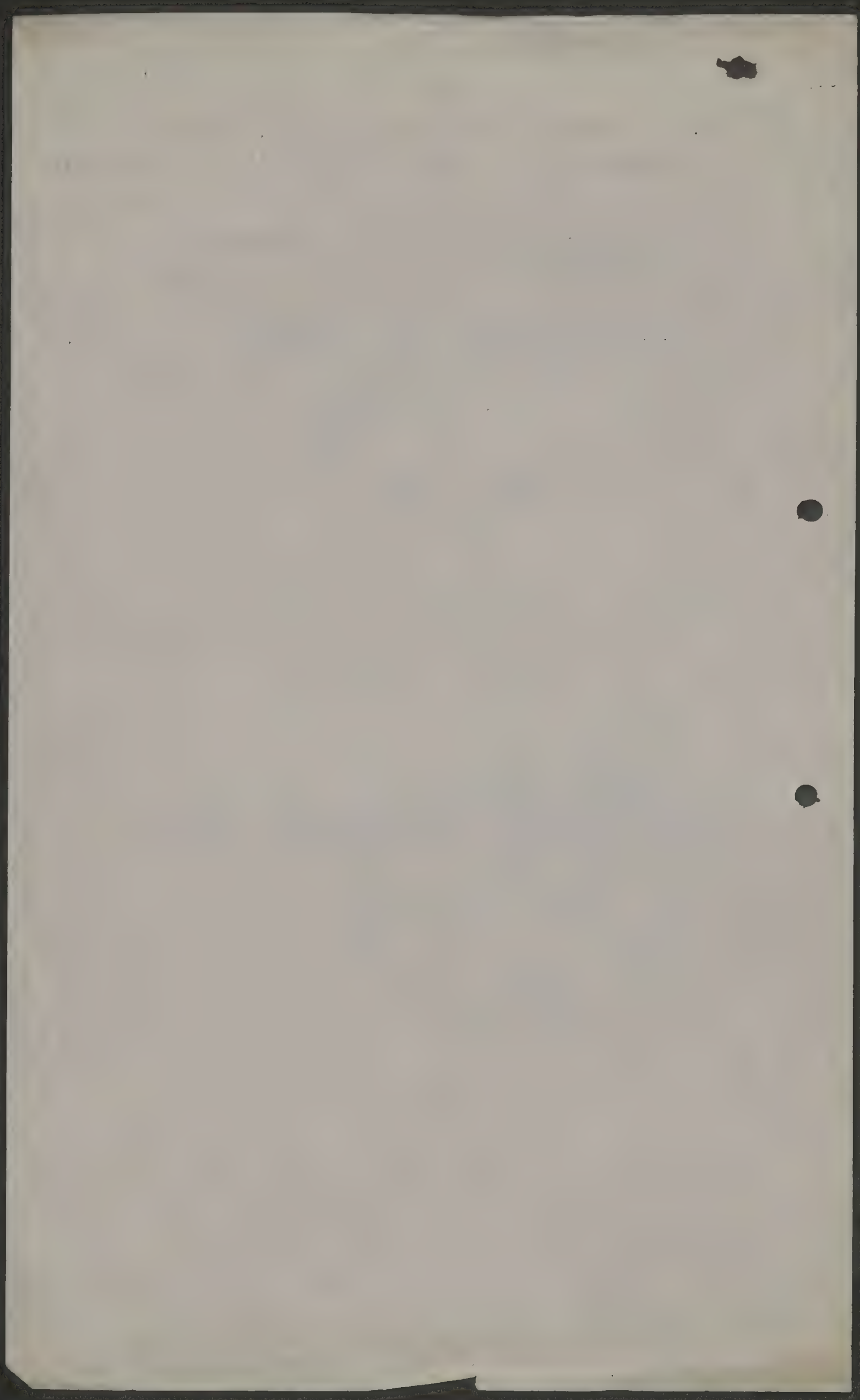

nie. Nie łatwa była z nim rozmowa (austrofob), ale ostatecznie uznał po części nasze stanowisko. Opowiadał mi, że są tam (w Turynie) Polacy, którzy tak stawią kres: "Jak będą mogły Włochy ująć się z Polakami, jeśli nie ujęły się z bronią w ręku za Włochami, gnębnymi przez Austryę?"

P.S. Zwracam szczególną uwagę na załączoną "Corrispondenza". "Liberta" neapolitańska raz przyniosła bałamutny komunikat de Fiori'ego a raz mój własny, osobno do Neapolu posłany.-

Battaglia.

Coopson

Rzym, 27. kwietnia 1915

Confine

622

Laskawy Panie Prezencie!

PREZYDYUM N. K. N.

Wpłynęło dnia 3/V 1915

L. 2078/9

Załatwiono

1) W załączeniu przesyłam wyjątkowy numer

"Secolo" medjol., w którym zamieszczono

naszą odpowiedź na ich atak, identyczny

z atakiem "Messaggera". Dla uzyska-

nia umieszczenia trzeba było różnego

zabiegów - dlatego się przewlekło.

Obecnie efekt jest kompletny. Oto

uegparliśmy się formalnej współpracy

z kampanią prasy neutralistycznej

~~i wyrażając, że tej współpracy nie było~~

o samorządzie w królestwie, wskutek

czego odpadły wszelkie czynione nam

osobiste żądania. Z drugiej strony - przy

tej sposobności - powiększiliśmy %

w piśmie, Adamu Rorzi, coś, czego
w inny sposób nigdy nie można było
tam umieścić, mianowicie

że Polakom tylko w Austrii
jest dobrze,

i że po Rorzi nie możemy się spo-
dykować niczego.

Powiedzieliśmy dalej,

że ten nasz pogląd jest poglądem
milionów Polaków

i że N.K.N. został utworzony przez
wzrostki stronnictwa polskie w Austrii.

Komentarz, dany do tego przez re-
dakcję, jest bardzo przyzwity, po-
średnio nas osobiście zupełnie eks-
kulpuje i zawiera tylko rzecz

polemiki z naszymi poglądami,
mianowicie że wprawdzie Polakom
w Austrii jest najlepiej, ale że
Polakom w Niemczech najgorzej
i że przedewszystkiem należy dążyć
do ~~jedności~~ zjednoczenia wszystkich
Polaków pod hasłem resygnacji,
pojem ^{do piero} przyjęcie niepodległości.

To jest tak grube i płytkie, że
na to dzisiaj nie weźmie się żaden
inteligentny Włoch, nawet inter-
wentysta.

Zresztą będzie się z tem teraz osobno.
polemizować - o kasymie.

22

2) To samo będzie dziś ~~o~~ lub
jutro w Tutejzym „Messaggero”
(również Rerzy orłanym), w którym
również w inny sposób nie podob-
naaby było znaleźć naszego Ku-
kuczego jaja i poświęcić setkom
Tysięcy czytelników (najpożytniej-
sze pismo włoskie), że nietylko
Polaków wolą straszyć, niż Ro-
mów.

3) W tej chwili. Telefonicznie mi prof. Ber-
ger, że poseł prof. Pantaleoni jest szczególnie
ogromnie zainteresowany sprawą i że da,
by mu zaraz dać obiecań prezencji me-
moryaty, bo rząd ściąga obecnie do
Rzymu różnych naszych ambasadorów
at colloquium. z wyrokiem polonijem

Rzym, 27. kwietnia 1915

Technika naszej pracy

pozostawia wiele do życze-
 • nia, co utrudnia i opóźnia
 ogromnie robotę. Nie można
 znaleźć w Rzymie biura,
 co by na czas i pozzdnie
 coś skopiowało po fran-
 • cusku na naszemu - nie
 mówiąc już o sztolnicku,
 co by umiał pisać na na-
 szemu po polsku.

Tramie wyjątko naszym

pisać sam (nierzadko w kilku
exemplarach), bo pismo
p. Janowskiego jest
gorsze od mojego. P. Jan-
kowski grezł musi być
zaczynać i robić wzięcie
a u niego ^{historique} ~~mapy~~
etnograficzne dla p. Smutki
(do jego wydawnictwa,
już bliskiego wykończenia)
wasz ołta Giorgio D'Acqua-
lia, który w "La giornale"

Europa" (Reggio Calabria)

wydałk obecnie z naszę

pomocy zbioru do kumec-

toir do sprawy polskiej:

Nie miał pierwotnie za-

miaru pomocy do kumec-

mentów, ^{powstań} dotychczas NKK

i legionów (nie wzięt

tych do kumecack). Zwró-

citen mu na to uwagi

i dostarczan.

Dile mi trzeba było
stąd się wyrwać, konie-
cznie byłoby przystanie

Proszę, co piąte dojdzie na
maszynę po polsku i po
francusku. Teraz tu
jest moc roboty - wielkie
biuro i redakcja!

Nie mając takiej pomocy,
nie mogę tak szybko
rozszerzać kółta naszych
zunków, jak by to było
potrzebne i zresztą możliwe.
Twojej pomocy zato nie
potrzeba.

Battaglia

P.S. I would like you to meet me at the City Hall

Rzym, 27. kwietnia 1915

Wszyscy Żydzi:

na ogół mając mełe poczucie
solidarności z resztą
żydów, wskutek tego są
prawi wszyscy za Rosję,
za wojnę i robią wiele
ktych nacjonalistów.

Wolno nabrało wyobrażenia
perfidny a głupi okoliczności
początku za wojnę (wieloletni
go).

... jednak,
Ważne by było, gdyby

1) przyjechał tu na parę
dni np. Feldstein dla
powiadomienia z Natanem,
Luzattim etc.

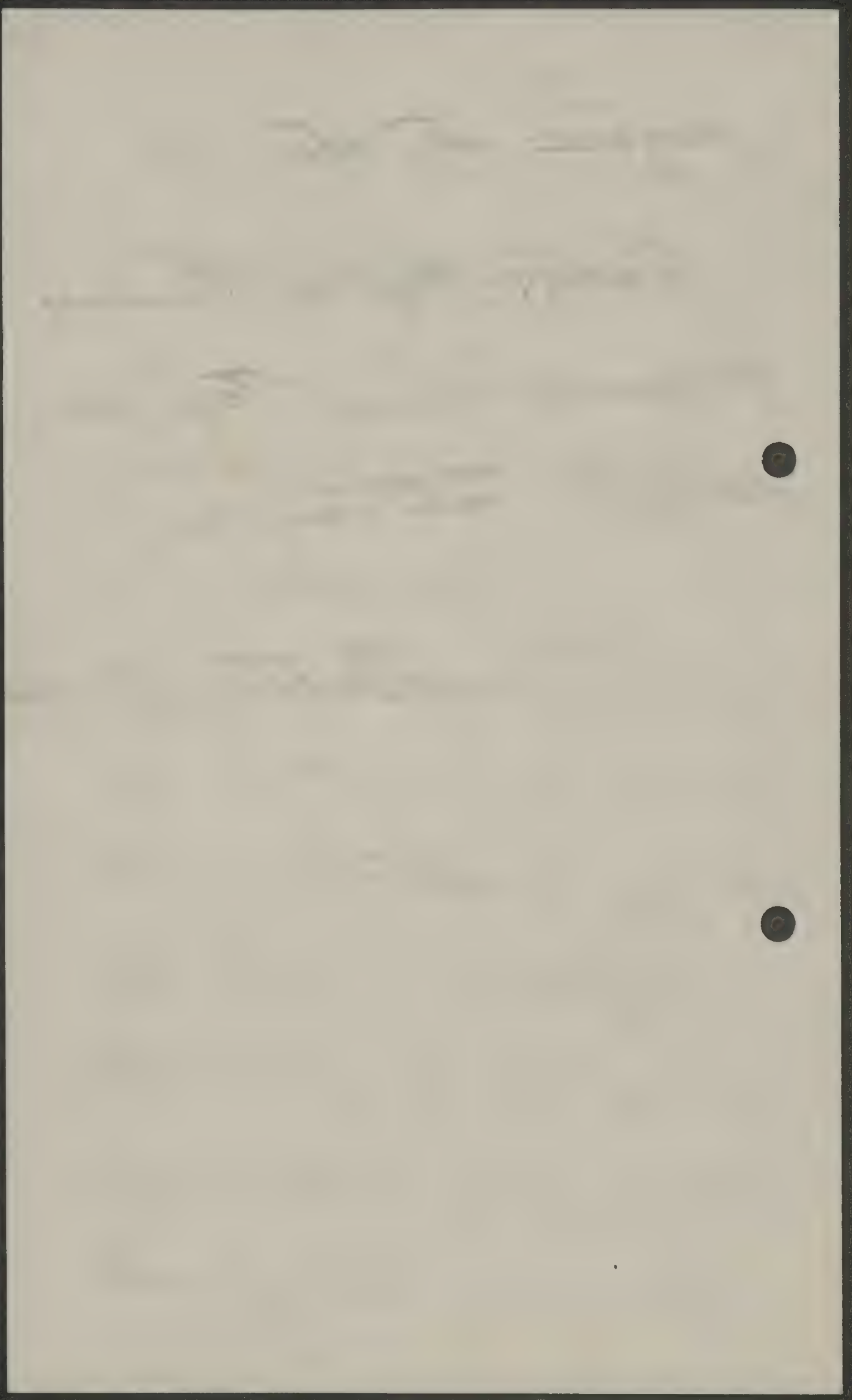
2) Żydzi musi^{poważni} napisali
do Tutejzych (z podpisa-
ni i tytułami), że Kłe-
ska Rada i przytoczenie
Królestwa do Galicji to
wyzwolenie tylko a tylko
Roci żydów z ciężkiego

jarzma etc. etc.

Wnoszę, byście Panowie
zorganizowanie tego po-

raczyli Felsteniowi!

Buttley

69

Rzym, 27. kwietnia 1915
Miscellanea 522

1) Mówi, że wiadomo,
że „Dziś polski” w sa-
mym zakazany. Zwolshi
powie nie widać, że Polacy
z Komitetu występują - a on
Taryżem Tysie. Rysując,
jak Stackelberg w War-
szawie, a że Polaków nie-
cierpi, studiując Francuzów
i wprawił w wielkie przekonanie
że kwestya polska jest ^{czysta}
wielką trudną sprawą Rosji.

2) Czesi w Turcji za pięć:
ze rosyjskie wydają pismo
anty austriackie. Co prawda
- mają to być jakieś uśły-
wiona z jakichś
gazety. Faktem jest,
że leżyta u cara deputacy-
jaczni (z Rosji), prozje-
o „niepodległości” Cech,
na co car im zakomuni-
kował we najważniejsze zain-
teresowanie się tą kwestią.

3) O samozgrybie niemieckim
w Królestwie naprzeciw
także francuski Komuni-
styczny i postać Zielinskiego
mu, aby użył go jako
meks do memoriału dla
Zgromadzenia (któ-
rego - mimo zapowiedzi w naga-
porcie - sam na pierwszej
wizycie u pp. Hoffmanna
i Dumanta nie wykorzystem
in z powodu przeszkód
Techniczny, pozostał

to węgry ziclińskiego
Prorokiem także ziclińskiego,
by z tego węgry konca-
wikatu o umowach
wicejskim ~~porobit~~ porobit
artykuły do prasy rzymsko-
carskiej.

Buttaya

Rzym, 4. maj 1915

625

Łaskawy Panie Prezesie!

Ale pozwólcie dodać, że mam śmiało
o piątej Konferencji z Luzzattim —
jutro z portem Cimencim, węgierskim
"Giolittianinem" i rzymskim Korespon-
dentem Turyskim "Stampa".

} prawdziwym powojennym
wyższemu

Battaglia

557

Rzym, 4. maja 1915

Laskawy Panie Prezencie! *627*

Zatężam Kopię memoriału, przedłożonego
już za pośrednictwem szefa sekcji: De Mar-
tino ministrowi spraw zagranicznych Soumi-
nowi, oraz za pośrednictwem penta Panta-
leonego prezydentowi ministrowi Salandze.

W Kopii tej może być błęd, (usunięte
w oryginałach) - nie to jednak, ponieważ
^{ten obecnie} dalszy memoriał drukować (jako manu-
skrypt) i za parę dni wysłać do N.K.N.
Kilka drukowanych egzemplarzy.

Memoriał opiera się na tym, który po-
szedł do zgody rzymskiej, ale jest
znacznie zwodyfikowany i ujętym
(co najmniej dwa razy taki, jak ten).

Może on portować za podstawę do
wzięcia innych prac. Dlatego bardzo
proszę o ^{uwagę} przeçzytanie go.

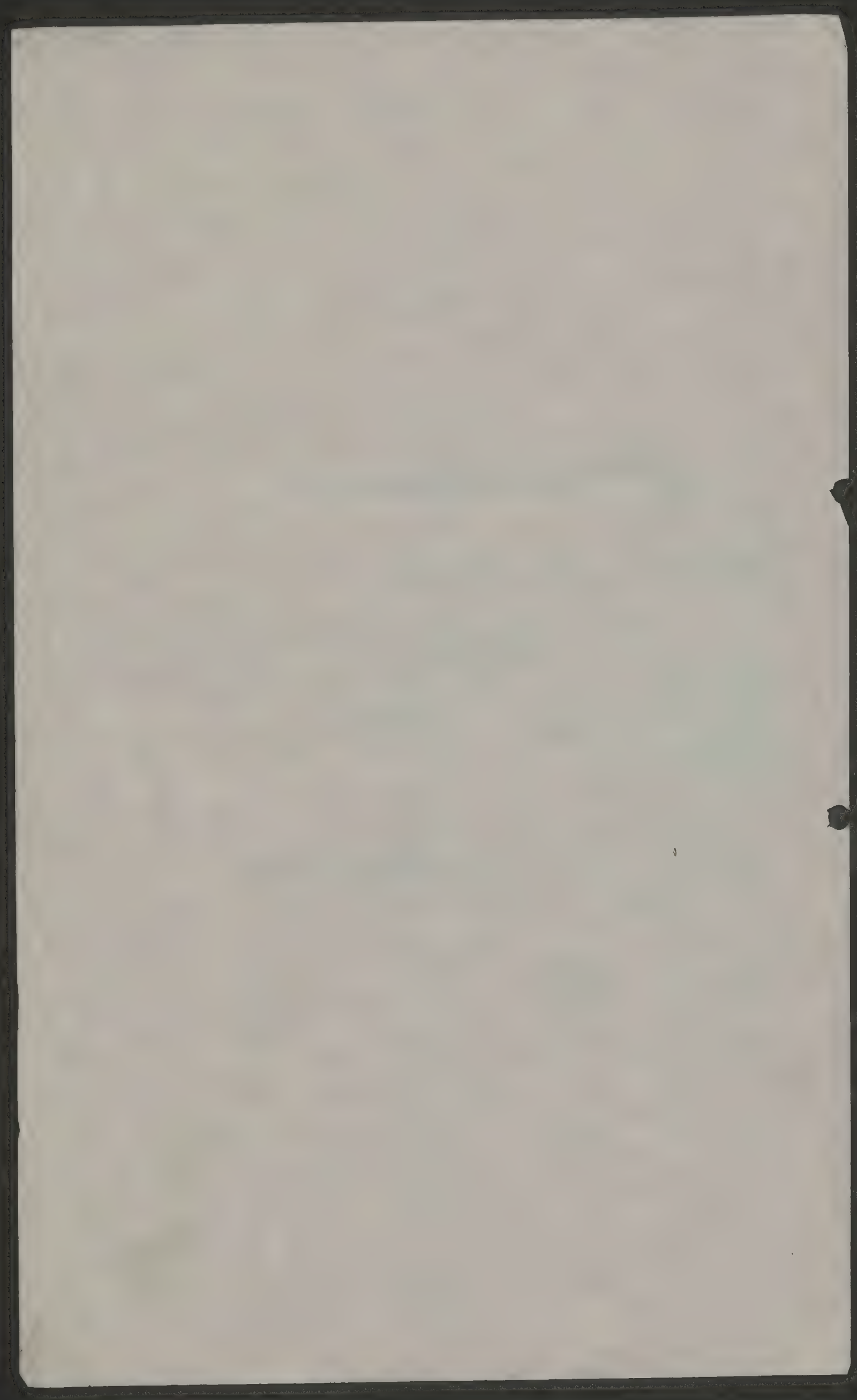
Byłby moim zdaniem konieczne - by
którzyś - panie, może hr. Michalski; z me-
moryetem tym (gdę przysię drukowane egzem-
plarz) pojechał do portu wotowskiego w Wiedniu
księcia Awarus (brat jego bardzo nam
przyja) i sprowadził go, ale on ze swej
strony zgodził wtem złożyć relacyę
o naszej sprawie w naszym imieniu (event.
z poparciem ze względu na interes Włoch).

z prawdziwym poważaniem
wasze oddanie

Rogee Buttigieg

Rome, le 27 Avril 1915

MEMORANDUM SUR LA QUESTION POLONAISE

= 12 =

LA THESE

Vu les propos répétés de la presse de Paris et de Londres:

I) que l'avenir libre et autonome de la Pologne est assuré par le manifeste du grand duc Nicolaj Nicolaiewitch;

II) que la France et l'Angleterre se portent ^{des} garantes des promesses contenues ^{de} ce manifeste,

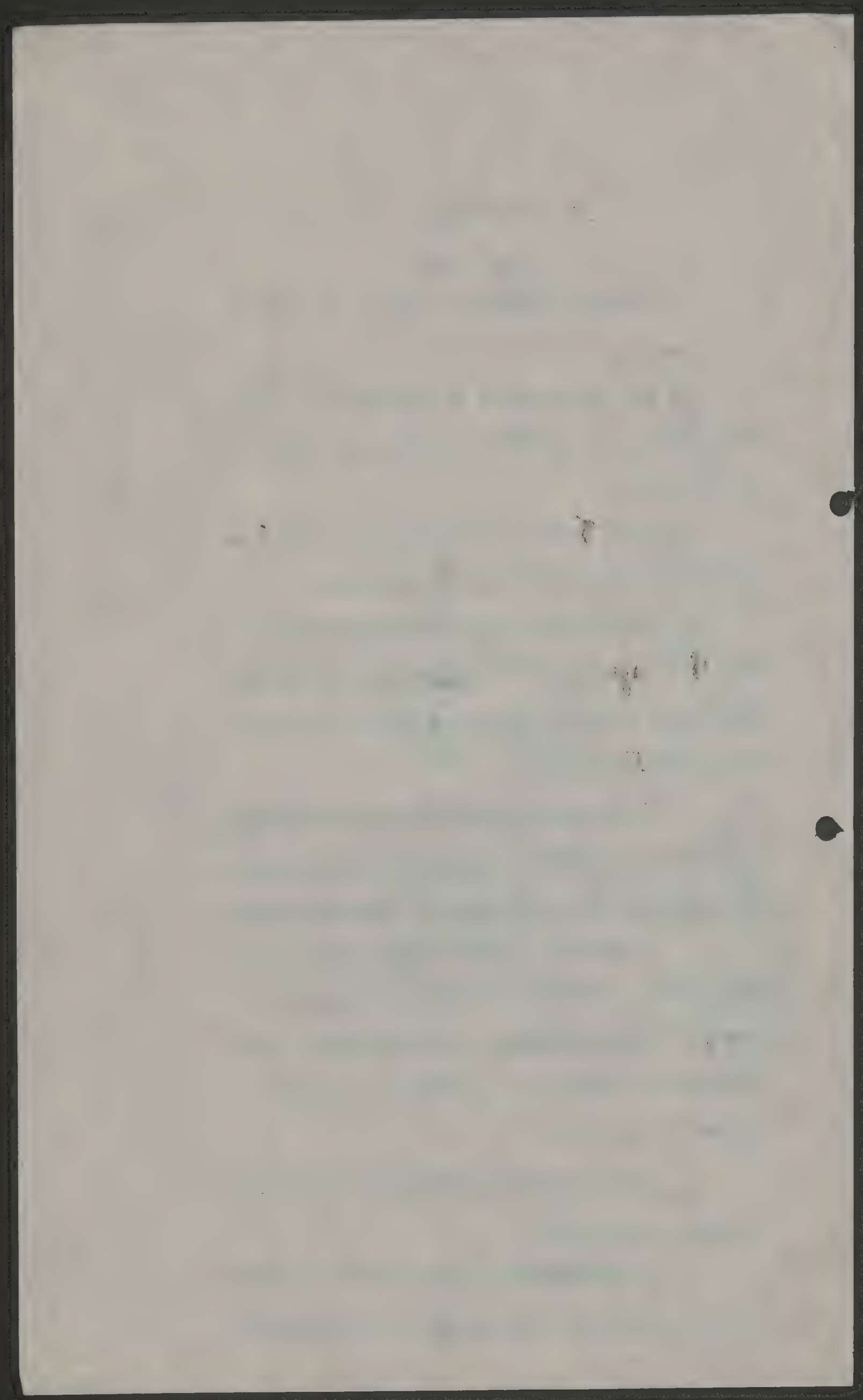
III) que la grande majorité des vingt quatre millions ^{Polonais}, gagnée et tranquillisée par ces deux faits, suit les aigles impériales russes de bon gré et de conviction profonde.

Il faut qu'il soit solennellement constaté et porté à la connaissance du monde entier que le dernier des trois faits suséposés est absolument inexact.

Au contraire, la plus grande partie des Polonais, malgré le manifeste du grand duc, malgré les sceaux et signatures morales, pour ainsi dire y apposées par la France et par l'Angleterre, s'obstine à aspirer de toute force:

à la rupture de tous les liens existant entre la Russie et la Pologne,

à l'indépendance de la Pologne ce qui pourrait être obtenu aussi par l'union de la Pologne avec

*un ~~autre~~ organisme (de l'Europe cen-
trale comme partie égalitaire).*

LES MOTIFS :

I) La Russie ne tenait jamais ses promesses faites aux Polonais et elle tâchait toujours pour la plupart du temps avec plein succès de reprendre aux Polonais ce qu'elle avait été forcée de leur accorder. Il en était ainsi dans les époques de 1820-1830 et 1861 - 1863, ce qui causa les insurrections polonaises de 1840 - 31 et 1863 - 65 contre la Russie. Toutes les libertés accordées aux Polonais par la constitution de 1905 pendant la guerre japonaise et pendant la révolution russe en 1905 et 1906 ont été supprimées ensuite à l'exception de la liberté du changement de la confession de même que de la liberté de l'instruction privée polonaise (libertés, celles - là aussi, limitées et ensuite restreintes).

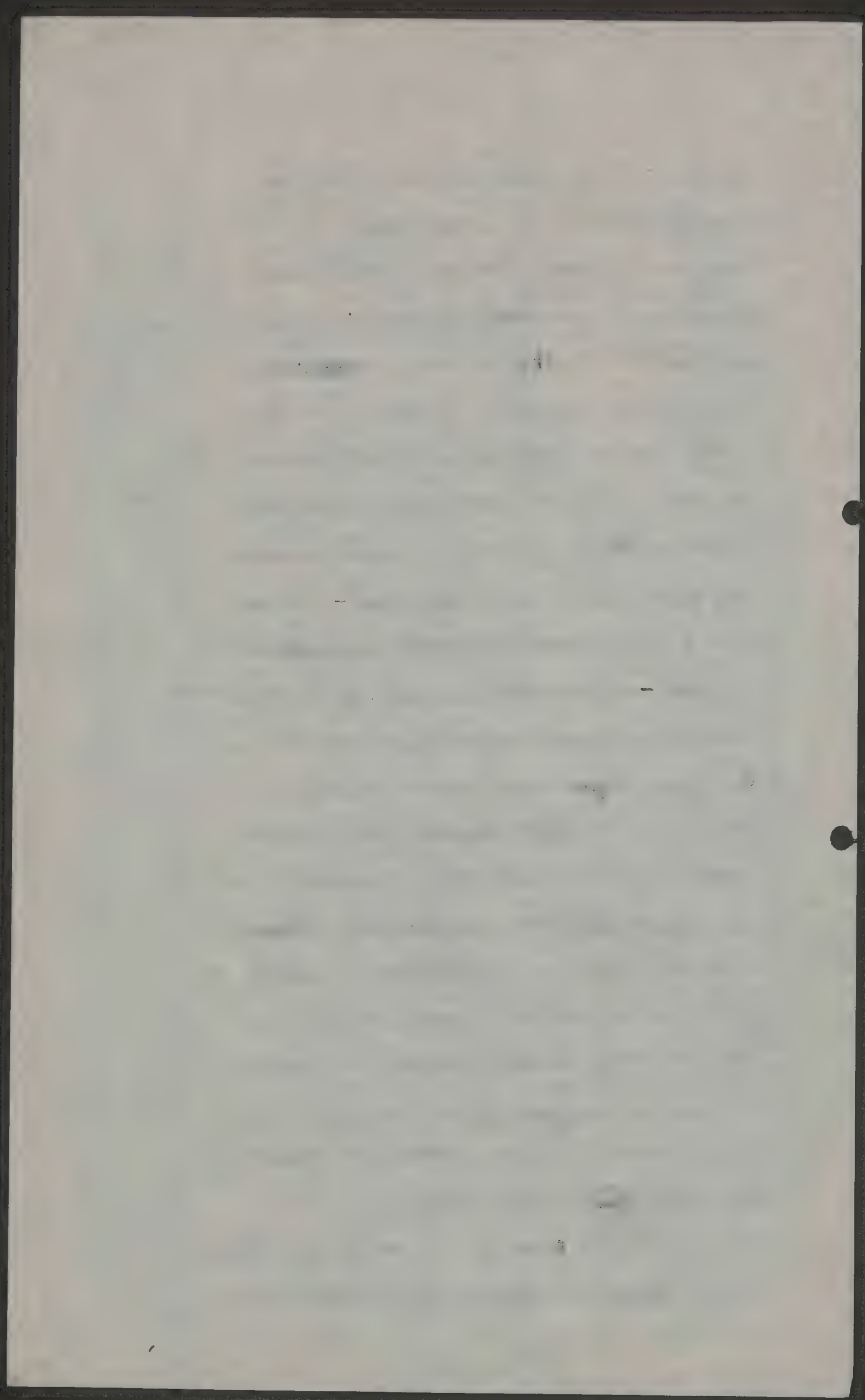
II) Malgré le manifeste du grand duc aucune de libertés nationales n'a été accordée aux Polonais en Russie depuis le commencement de la guerre - bien qu' il n'aurait pas été difficile pour le gouvernement russe de constituer déjà maintenant des preuves qu' il est sensé d'appliquer le régime promis après la guerre dans tout son étendue.

L'autonomie municipale accordée par un récent décret du T'sar aux villes de la Pologne russe ne peut

1870

nullement être considérée comme une telle preuve, comme une sérieuse concession nationale vu qu'elle n'est que l'application d'un régime administratif existant dans toute la Russie et même dans les provinces de *Lithuanie*, *Volhynie*, *Podolie* et *Ukraine* (qui faisaient aussi part de la Pologne Historique jusqu'aux partages), donc d'un régime administratif général dont seule la Pologne russe était privée. Le maigre droit de se servir de la langue polonaise dans les débats des conseils municipaux - droit accordé à titre de grâce exceptionnelle aux conseillers polonais - est pleinement contrepesé: par la dépendance absolue de cette autonomie municipale vis à vis des organes de gouvernement, par des restrictions de détail contenues dans d'innombrables lois et ordonnances de l'Empire, par la défense d'employer la langue polonaise dans les correspondances et publications de la ville, par la déclaration de la langue russe comme seule officielle (ce qui défend au président du Conseil municipal, au maire, de se servir de langue polonaise dans les débats du conseil, même s'il est polonais) par un maximum limité du nombre des conseillers polonais et israélites.

En reste On ne sait pas quelles restrictions ultérieures peuvent y apporter encore des ordonnances

interprétatives du Sénat régnant qui ont réussi (on le sait bien) à modifier complètement et même à annuler tant de lois russes, encore maintenant en vigueur nominale.

LII) Le système de la russification, de "d'orthodoxisation" et de la suppression de toute liberté nationale, de toute influence politique, de toute autonomie — tel qu' il avait été adopté en Pologne russe en 1863 — vient d'être appliqué dans toute sa rigueur aux territoires de la Galicie orientale, occupés par les Russes, ce que quelques jours seulement après l'occupation de Léopol en septembre 1914 fut annoncé officielle — ment par le gouverneur Bobrinskj.

La suppression complète de la langue polonaise dans l'école et dans l'administration, le remplacement des employés polonais dans toutes les branches de l'administration publique par des Russes, la cassation de toutes les institutions autonomes, comme des conseils communaux et départementaux, une propagande forcée (par des mesures administratives) pour convertir des catholiques uniates (Ruthéniens) à la religion orthodoxe, voilà la première application du manifeste de Nicolai Nicolajewitch dans un pays faisant partie de la Pologne depuis 1340, défendu par les Polonais contre les Turcs et les Tartares,

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

2. The second part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

3. The third part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

4. The fourth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

5. The fifth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

6. The sixth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

7. The seventh part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

8. The eighth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

9. The ninth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

10. The tenth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

11. The eleventh part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

12. The twelfth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

13. The thirteenth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

14. The fourteenth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States.

pendant quatre siècles, civilisé par la Pologne et
habité à l'heure actuelle par un million et demi de
Polonais!

De cette manière les Russes commencent leur
régime libéral ~~envers~~ les Polonais par un nouveau
démembrement de la Pologne! (Il y a deux ans — il
est vrai — tout en nous assurant de leur amour, ils
détachèrent par une loi ~~de l'empire~~ *une partie*
de la Pologne russe en faire un nou-
veau gouvernement de Chelme — au but de faciliter et
d'accélérer sa russification!)

Pour justifier le régime russificateur ap=
pliqué après l'occupation, les Russes prétendent que
la Galicie orientale était toujours un pays russe —
tandis qu'en réalité ce pays avant son union avec
la Pologne, effectuée en 1740 en vertu d'une succe=
sion héréditaire et avec le consentement du *peuple*,
des "boyars" n'appartenait jamais aux grands ducs de
Suzdal (plus tard depuis les grands ducs de Moscou)
et ne se trouvait avec eux en aucune liaison historique,
tandis que ce pays n'est habité que par $1 \frac{1}{2}$ millions
Polonais et $3 \frac{1}{2}$ millions Ruthéniens *qui* parlent
une langue à part (non pas un dialecte), professent
la religion catholique et dont la majorité écrasante
nourrit des idéals nationaux ukrainiens, antirusses!

Quant aux prétentions russes en ce qui concerne

1870

...

...

...

...

...

...

...

la Galicie orientale, ~~et~~ ^{aidant} historiques, il ne sera pas sans intérêt de citer deux documents historiques deux déclarations des Tsars, qui expressis verbis et solennellement s'y opposent.

Dans le traité de Polanow (1634), ~~entre~~ Wladislas IV, roi de Pologne et Michel III, Fédérovitch, grand duc et tsar de ~~Moscou~~, le première tsar de la dynastie de Romanoffs, on lit, article IV:

"Le roi de Pologne reconnaît le grand duc Michel Fédérovitch pour tsar autocrate de ~~toutes~~ les Russies ~~et~~ moscovites, sans que ce ~~titre~~ puisse lui donner un droit quelconque aux Ruthénies, qui appartiennent ab. antiquo à la Pologne "

Catherine II fit, en 1764, par l'organe de son ambassadeur, la déclaration suivante:

"On redoute souvent ce qui n'est pas à redouter, et c'est ainsi que l'on a cru voir un danger dans ce titre: Impératrice de toutes les Russies. Afin que tous connaissent et voient l'esprit d'équité et les dispositions bienveillantes de l'impératrice de toutes les Russies envers la sérénissime République de Pologne, et le grand-duché de Lithuanie il soit dit une fois pour toutes, que sa Majesté Impériale, notre Auguste souveraine, en prenant le titre l'Impératrice de toutes les Russies, n'entend s'arroger

100

100

100

100

100

100

100

100

aucun droit, soit pour elle-même, soit pour ses
successeurs, soit pour son empire, sur les pays et les
terres qui, sous le nom de Russies ou Ruthénie, appar-
tiennent à la Pologne et au grand-duché de Lithuanie;
 et reconnaissant leur domination, elle offre plutôt
 à la sérénissime République de Pologne une garantie
 de conservation de ses droits, de ses privilèges, aussi
bien que des pays et terres qui lui reviennent de
 droit ou qu'elle possède actuellement, et elle promet
 de la soutenir et de la protéger toujours contre qui-
 conque tenterait de les troubler (1) "

IV) La civilisation des Polonais (pour la plu-
 part catholiques romains) est depuis le commencement
 de leur histoire par excellence occidentale, tandis
 que celle de Russes (orthodoxes) porte un cachet orien-
 tal et particulier avec lequel l'âme polonaise jamais
 ne pourra se mettre d'accord et qui exerce une influen-

(1) = "Cette déclaration étant entièrement conforme
 à notre volonté et à nos ordres, nous approuvons son
 texte de la manière la plus soignée, le ratifiant
 et le signant de notre propre main et y faisant ap-
 poser le sceau impérial.

"Donné dans notre palais impérial, Saint - Pé-
 tersbourg, le 29 Mai - Juin 1764 Catherine" (Recueil
 d'Angeberg, p.24). =

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

1855

ce plutôt funeste sur le caractère national polonais

v) *Des deux nations* qui depuis plus de cent ans s'obstinent à opprimer la Pologne = les Allemands et les Russes = ce sont les Russes qui lui ont fait plus de tort; pas seulement par le caractère des mesures répressives, appliquées au polonisme, en somme plus barbare et plus perfide que celui des exploits allemands, mais surtout par le fait que la plus grande partie des Polonais (douze millions) de même que quatrevingt pourcents de territoires jadis appartenant à la Pologne, se trouvent sous la domination russe (l'Autriche possède 12 pour cents avec 4 1/2 millions Polonais - la Prusse 8 pour cents avec 3 1/2 millions Polonais) Ce sont les Russes, qui en réalité, depuis quatrevingt ans, appliquent l'expropriation (par d'innombrables confiscations et plus tard par la défense de vendre des biens aux Polonais même s'ils sont sujets Russes) dans les provinces de Lithuanie, Volhynie, Podolie et Ukraine, ayant fait passer de cette façon plus de trente mille Kilomètres carrés de biens polonais aux mains des Russes. C'est sont les Russes qui dans la Pologne proprement dite ont chassé la langue polonaise de l'école, de l'administration et de la vie publique, empêché l'entrée des Polonais à tout service public, supprimé toute manifestation de l'esprit et du sen-

[The text in this section is extremely faint and illegible. It appears to be a list or a series of entries, possibly containing names and dates, but the details cannot be discerned.]

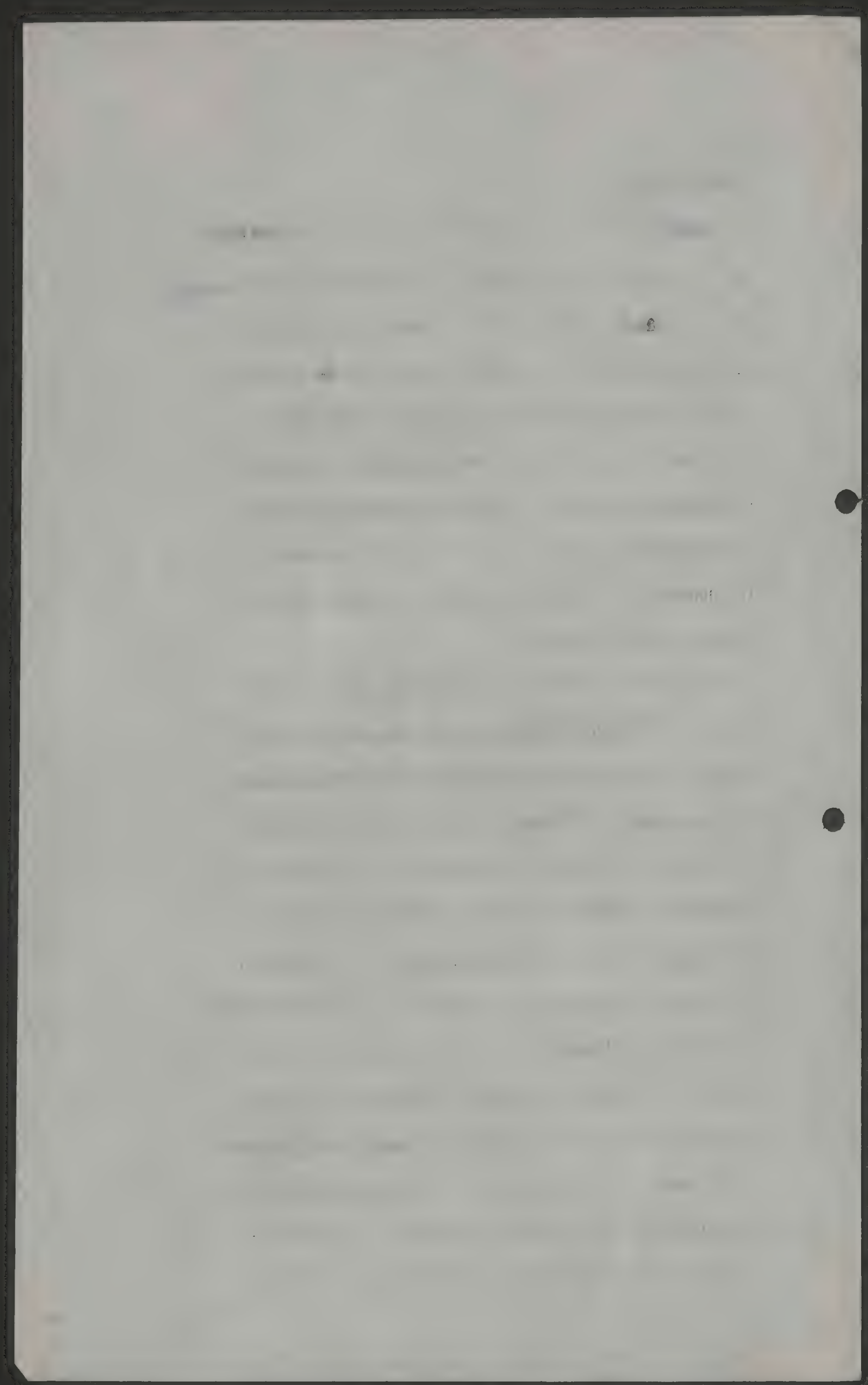
timent national.

VI- ~~Pente~~/union d'une nation relativement peu nombreuse, relativement faible avec un état, formé par une nation beaucoup plus forte et beaucoup plus expansive avec un grand état étranger, unifié ou presque unifié au point de vue national, doit finir forcément par la suppression de l'individualité et de l'autonomie nationale ou territoriale du faible.

L'assimilation du faible par le fort présente une loi immuable de biologie sociale, prouvée par l'histoire de tout temps.

La sort de la Pologne russe n'est pas du reste la seule ~~que la Russie~~ preuve plus qu'un autre état, (vu ses traditions et son caractère national) suit aveuglement (parfois même peut-être malgré la meilleure volonté de sa société) cette loi biologique, ce chemin de l'assimilation complète et même de l'anéantissement de tout corps étranger se trouvant dans son organisme. Les provinces baltiques, le Caucase et last not least la Finlande qu'on vient de priver de restes de ses droits et privilèges, pendant cette guerre et malgré la guerre, en fournissent des exemples ultérieurs

En vertu de cette loi dure mais supérieure à tous les préceptes de l'humanité et de la civilisation - les 12 millions Polonais (et même s'ils n'étaient

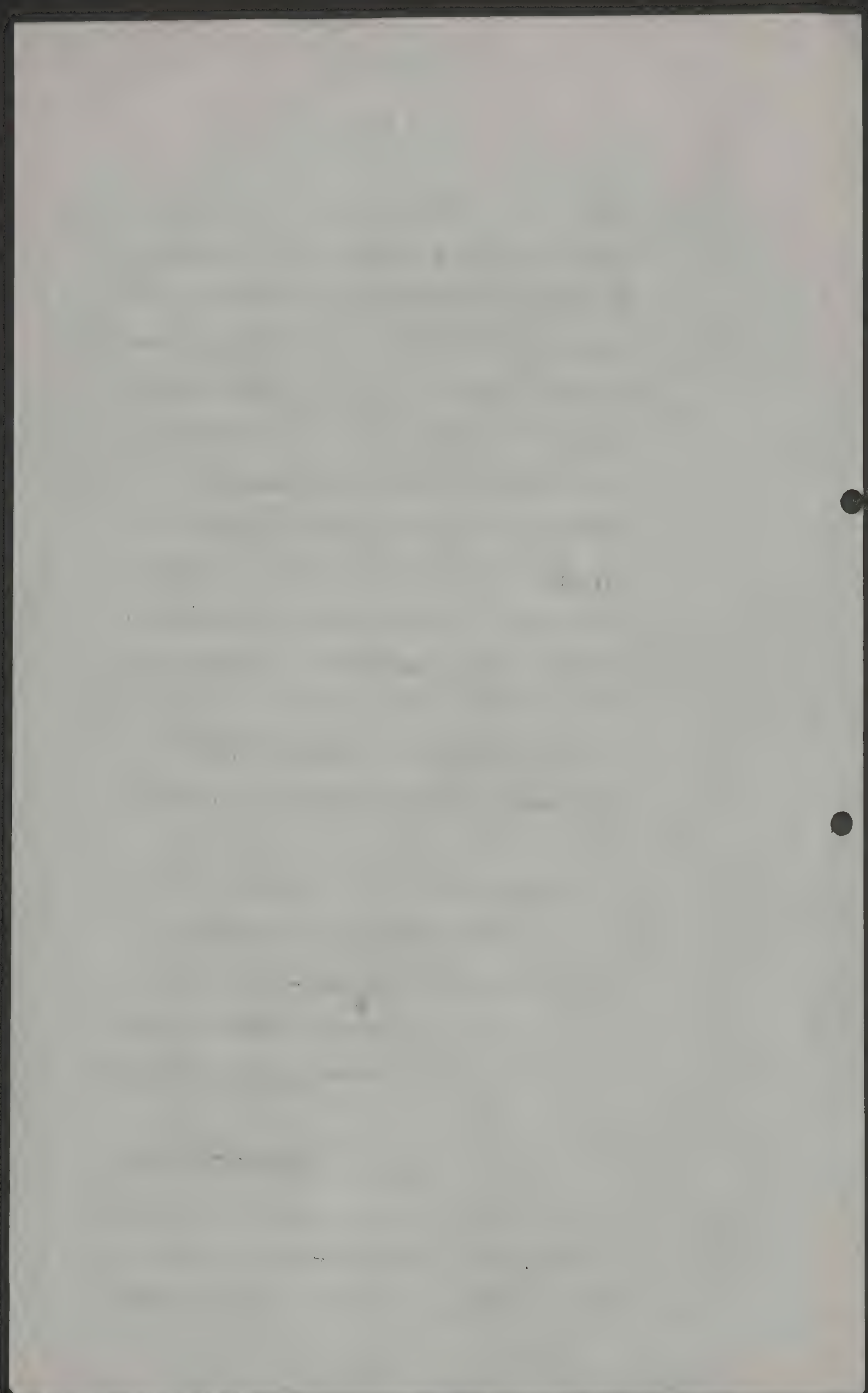

pas 12 mais 20) vis-à-vis de 120 millions Russes
doivent considérer chaque liberté, chaque autonomie sous la domination russe comme passagère- ils
doivent s'attendre toujours que toutes les protestations de leur part, tous les traités internationaux, tous les avertissements de la part de leurs amis extérieurs, tous les actes jaculatoires de justice venant du sein de la société russe, toute la
sympatie du peuple russe, toute sa bonhomie et tout son bon cœur, que toutes ces voix un jour ou l'autre se teiront de nouveau ,fatiguées et épuisées, devant la fatalité de la loi d'assimilation.

Du reste- les Polonais, ils en ont eu ^{expérience} pleine et variée - depuis plus de cent ans à plusieurs reprises .

Il va sans dire qu'il en est de même quant aux 3 1/2 millions Polonais, sujets allemands. Même s'ils étaient 10 ou 12 millions- vis à vis de 50 millions Allemands ils auraient toujours à subir le sort biologique du faible. Lasciate ogni speranza
29

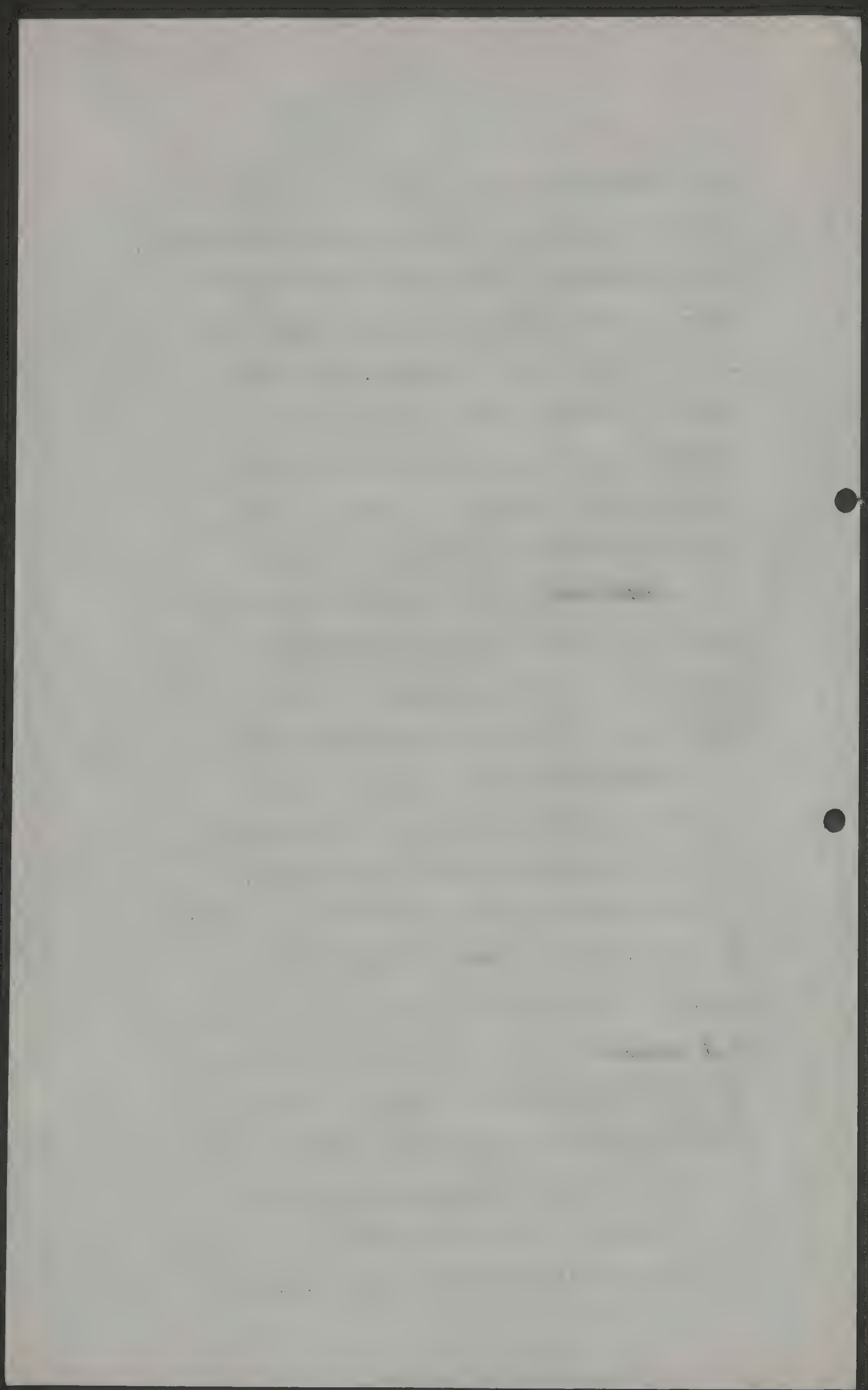
VII- Si malgré toutes ces réflexions ^{au commencement} de la guerre le manifeste du Grand duc avait pu être considéré comme étant du bon augure- cette impression a été depuis affaiblie par des déclarations des députés

des différents partis politiques russes dans la Douma et à l'assemblée de la Société slavophile de Pétrograde, par des énonciations des différents fonctionnaires russes, par des nombreux articles de la presse, surtout de " Nowoje Wremia " - qui tous, avec ou sans détours diplomatiques, avec ou sans compliments à l'adresse des Polonais, les uns plus franchement, les autres moins, traitent le manifeste du Grand Duc comme un "acte de stratégie" et dont quelques uns ne s'abstiennent pas même de nier la possibilité d'accorder à la Pologne l'autonomie dans les limites de celle dont la Galicie jouit sous la domination autrichienne. Pour comprendre les courants régnants et la disposition de forces politiques en Russie - il faut se rappeler les sorts du projet de loi concernant l'autonomie municipale en Pologne russe.

Ce projet, présenté par le gouvernement à la Douma il y a deux ans, était relativement libéral. Il a été ensuite privé d'une partie de ce caractère par la majorité de la Douma, composée des éléments nationalistes. Et c'était la Chambre supérieure - le Conseil de l'Empire qui dans les débats et pertractations ultérieurs s'est montré presque intransigeant quant aux concessions nationales à faire aux Polonais.

Or nous venons d'apprendre de la part de M. Milion-

koff, chef de la gauche libérale, progressiste, radicale de la

- 13 -

Douma (interview publié dans le "Messager" de Varsovie a.6.) que le gouvernement russe prépare un projet de l'autonomie politique pour la Pologne russe - un projet que M. Milionkoff caractérise franchement comme pauvre et limité.

Il en est ainsi - qu'est ce qu'il en restera après les débats dans la Douma et au Conseil de l'Empire, vu l'histoire de l'autonomie municipale dont nous venons de parler ?

Il n'est pas non plus à espérer que les courants élémentaires et la disposition des forces politiques en Russie changent d'aspect durant et après la guerre. Plus favorable pour la Russie la situation stratégique serait et surtout dans le cas d'une victoire définitive. Le chauvinisme russe deviendrait plus fort, plus brutal, plus exigeant, plus expansif. Personne n'en doutera.

Et quel motif pratique pourrait donc pousser la Russie victorieuse à un acte de libéralité envers les Polonais ? Si le chauvinisme russe peut se dire qu'il a réussi à vaincre dans la guerre mondiale sans aucune concession antérieure en faveur des Polonais, qu'est ce qu'il pourrait le décider à en accorder après la guerre ?

Il ne nous reste qu'à ajouter - à propos de M. Milionkoff et de la gauche dans la Douma - que les aspirations nationales des Polonais dans la Douma ne trouvaient pas en général non plus de ce côté qu'un appui bien faible et plutôt froid (malgré les dé-

Handwritten text, possibly a title or header, located in the upper middle section of the page.

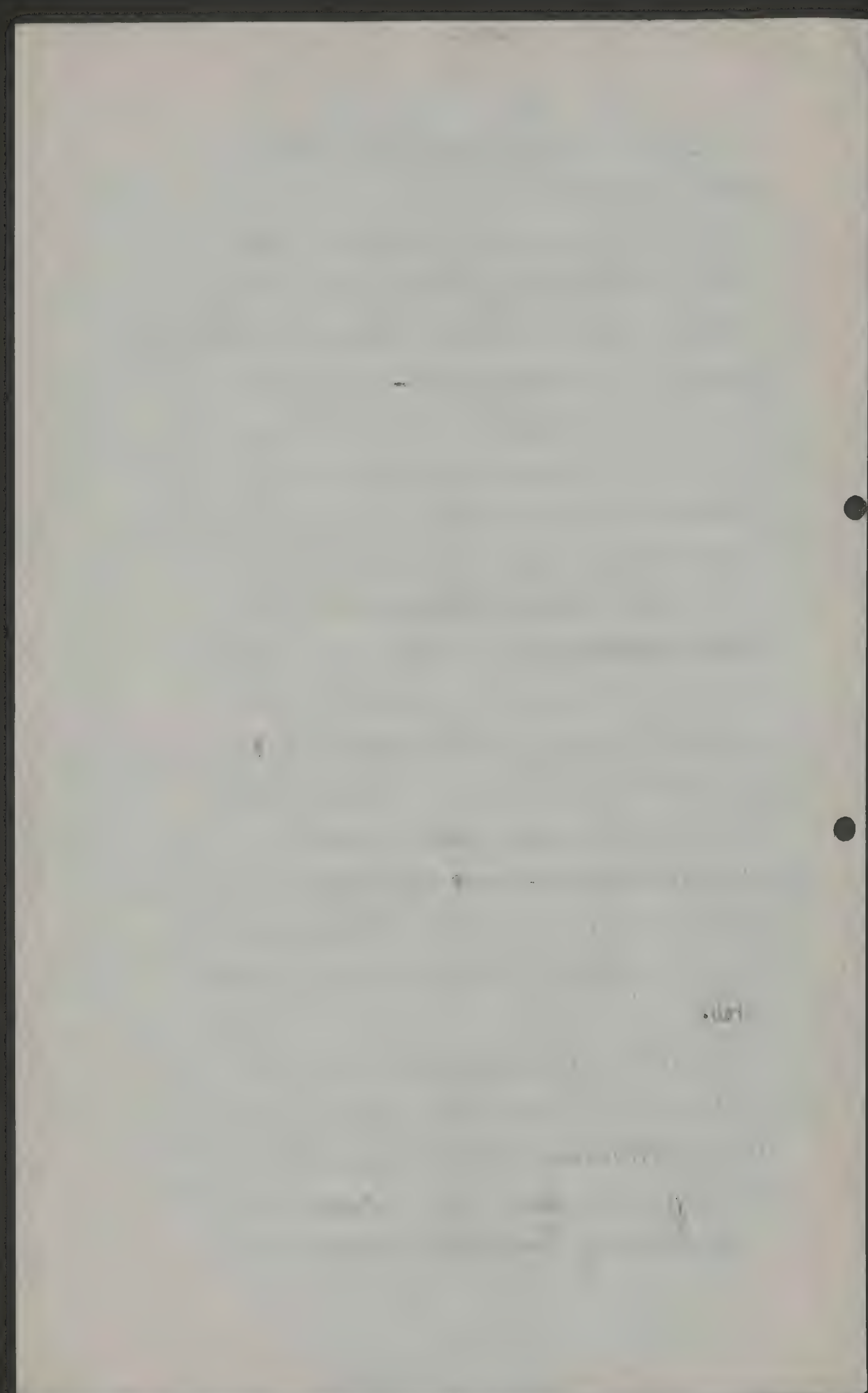
Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

clarations et promesses qui nous étaient faites de ce côté pendant la révolution) .

VIII- Les sympathies de la France et de l'Angleterre pour la reconstitution politique de la Pologne n'étaient jamais que platoniques. La preuve en est l'état actuel des choses en Pologne russe- bien que dans le courant du siècle passé, à plusieurs reprises, il ne manquait pas de promesses ni d'encouragements à notre adresse, ni d'avertissements à l'adresse du gouvernement russe, venant de Paris et de Londres.

Il résulte de différentes *énonciations* en France et en Angleterre, et surtout de la réponse du gouvernement britannique à une interpellation dans la Chambre de communes qu'aucun engagement formel de la part de la Russie n'a été pris envers la France et l'Angleterre quant au sort des Polonais. Il n'y avait que des pour-parlers plutôt vagues- il n'y avait que l'initiative de ces deux puissances alliées quant au manifeste du Grand Duc Nicolai Nicolaievitch.

quel intérêt pratique pourraient avoir la France et l'Angleterre après une guerre victorieuse en pousser la Russie à *améliorer* le sort des Polonais ? Quels moyens pour forcer l'Empire des *Csars* à le faire contre son gré ? Quel besoin d'employer des moy-

ens plus forts, plus efficaces ?

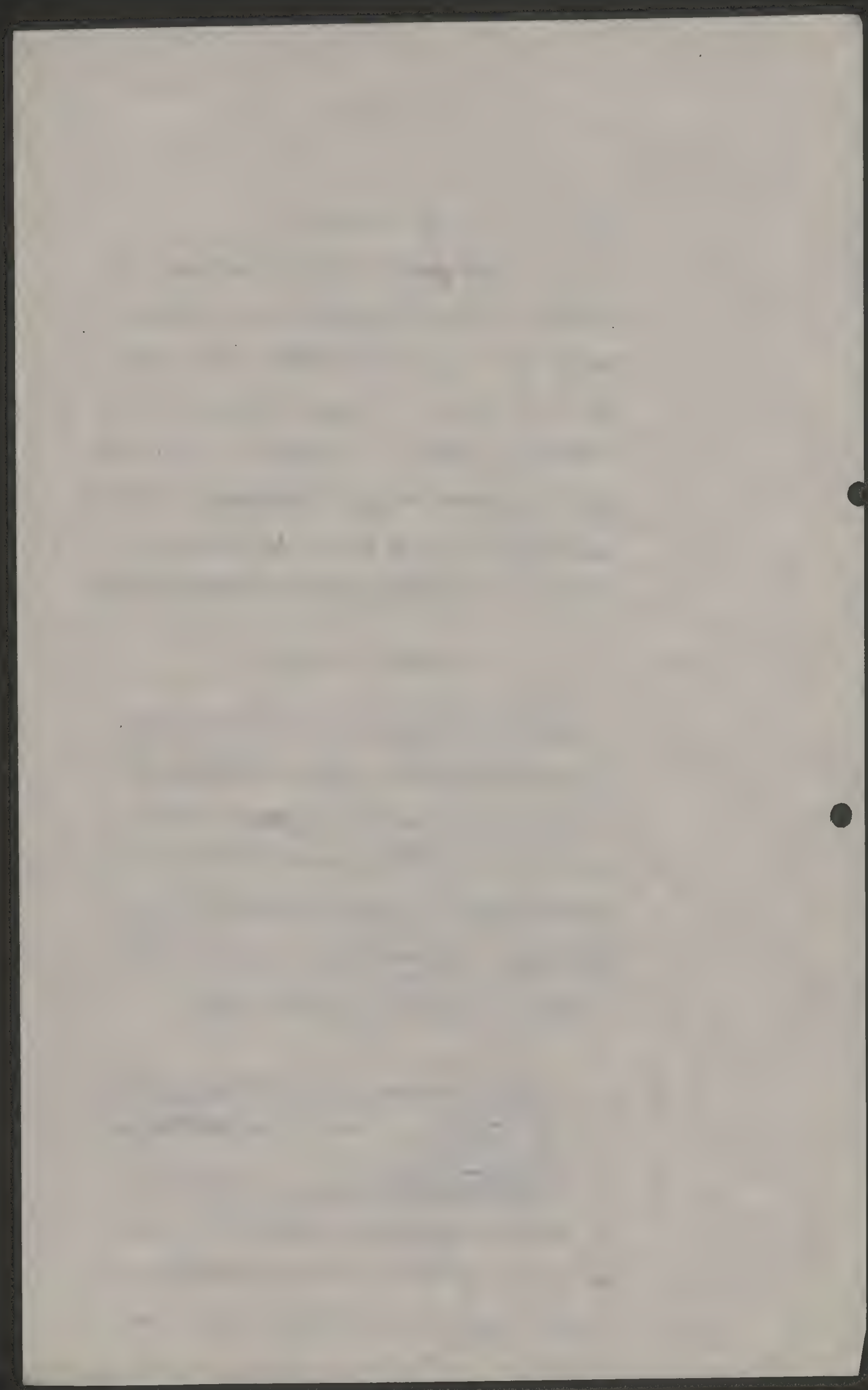
Quelle valeur peuvent donc avoir pour nous les promesses de la presse française que, si après la guerre le *César* qu'en nous présente comme magnanime, oublie ce qu'il *doit* aux Polonais, la France et l'Angleterre saurent le lui rappeler ? Depuis Napoléon I et Alexandre I nous n'entendons que de vains mots plus au moins dans le même genre., Nous avons dû finir par n'y attribuer aucune importance.

=====

Il s'en suit logiquement de tous ces motifs - que dans les yeux de la plupart de Polonais ni les promesses de la Russie ni la garantie morale de la France et de l'Angleterre ne peuvent avoir aucune valeur pratique et qu'en conséquence les Polonais sont forcés d'aspirer surtout à la rupture absolue de toute liaison politique avec la Russie.

Quelles sont donc les aspirations politiques
des Polonais ?

1° L'indépendance pure et simple. La réalisation de cet idéal pourrait être cherchée seulement dans le cas où l'on pourrait songer à reconstituer une Pologne grande et forte avec ses limites histori-

ques de 1772 (avant le premier partage) ou au moins avec trois quarts de cet étendu.

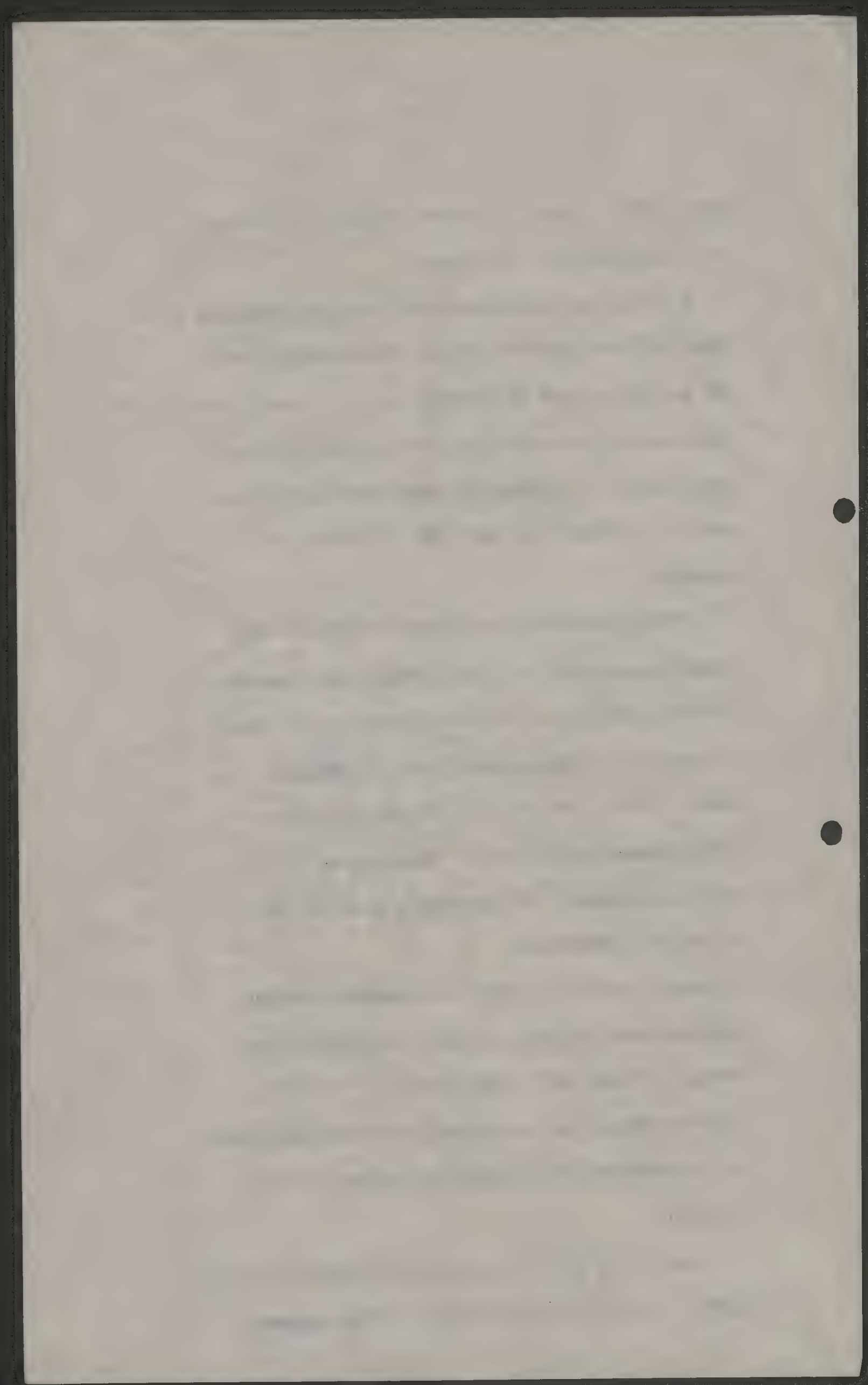
Un état polonais indépendant et non uni à un autre organisme- s'il est petit et faible- se ruinerait bientôt par les efforts et dépenses pour la défense de son territoire contre ses voisins et pourrait facilement devenir de nouveau une proie des appétits russes. Il le deviendrait pour sûr- l'histoire se répèterait.

2° Dans le cas où la réalisation du premier idéal serait impossible- la Pologne devrait être reconstituée en union avec un autre organisme dans des conditions qui lui garantiraient son indépendance.

Donc *aucunement* en union avec la Russie ni avec l'Allemagne- pour des motifs *suséxposés*. Il n'y a qu'un organisme " multinational", collectif, fédéral qui s'y prêterait .

La Hongrie faisant partie de la monarchie austro-hongroise, est cependant un état indépendant et souverain. L'union qui *lie* la Hongrie à l'Autriche, pourrait aussi lier la Pologne à ces deux états comme un troisième état indépendant, souverain et égalitaire.

Dans le cas où l'Autriche-Hongrie n'existerait ~~plus~~, il faudrait créer en Europe centrale et à sa

place un autre organisme collectif, fédéral pour qu'il serve d'abri aux nations moins nombreuses, et plus faibles et de contrepoids, de tampon contre le panslavisme russe de même que contre le pangermanisme allemand.

Sur quels éléments réels peuvent se baser les espoirs des Polonais dans la guerre actuelle ?

1° L'Allemagne a le plus grand intérêt à établir entre soi et la Russie un tampon comme d'un autre côté l'Allemagne, tout en étant et tout en voulant rester un état national unifié, ne peut pas et ne veut pas se charger d'un nouveau ballast de quelques millions de sujets d'une race étrangère - vu l'énergie et les frais nécessaires pour les germaniser et vu l'inutilité apparente d'une pareille action en Posnanie.

Ces points de vue ont été avoués à différentes reprises (depuis le commencement de la guerre) par quelques chefs de partis politiques et par quelques personnes de gouvernement en Allemagne.

L'Allemagne a aussi un grand intérêt à que ce tampon ne soit pas faible au point de tomber sous l'influence et même sous la domination russe - ce qui ne manquerait pas d'arriver s'il n'était pas uni à un autre organisme, appartenant au système d'états de l'Europe centrale, voire à l'Autriche-Hongrie.

11/10/1914 - 11/11/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914

11/11/1914 - 11/12/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914

11/12/1914 - 11/13/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914

11/13/1914 - 11/14/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914

11/14/1914 - 11/15/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914

11/15/1914 - 11/16/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914
the 11th of November, 1914

11/16/1914 - 11/17/1914
The day after the 11th of November
the 11th of November, 1914

2° L'Autriche-Hongrie est le seul état au sein duquel les Polonais jouissaient depuis 1867 non seulement des libertés nationales mais aussi de l'autonomie territoriale et de l'influence politique.

La langue polonaise à l'administration et à l'école - les emplois publics en Galicie entre les mains ^{Polonais} d'un ministre polonais dans le cabinet de Vienne - 30 députés polonais au parlement de Vienne (sur le total de 516) - une large autonomie des communes, des districts et du pays - une Diète provinciale à Lemberg avec un pouvoir législatif assez étendu et avec la langue polonaise comme officielle - voilà la situation des Polonais en Autriche (- 1 1/2 millions), combien différente de celle de leurs compatriotes en Russie (12 millions) !

3° La construction intérieure et l'idée politique de l'Autriche-Hongrie est telle que chaque accroissement considérable du nombre des Polonais deviendrait forcément l'essor d'un nouveau développement de l'autonomie territoriale et de la liberté nationale dans la monarchie danubienne dans le sens d'une fédération.

=====

Les actions, entreprises par les
Polonais eux-mêmes

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

REPORT ON THE PROGRESS OF WORK

FOR THE YEAR 1910

BY

THE FACULTY

OF

PHYSICS

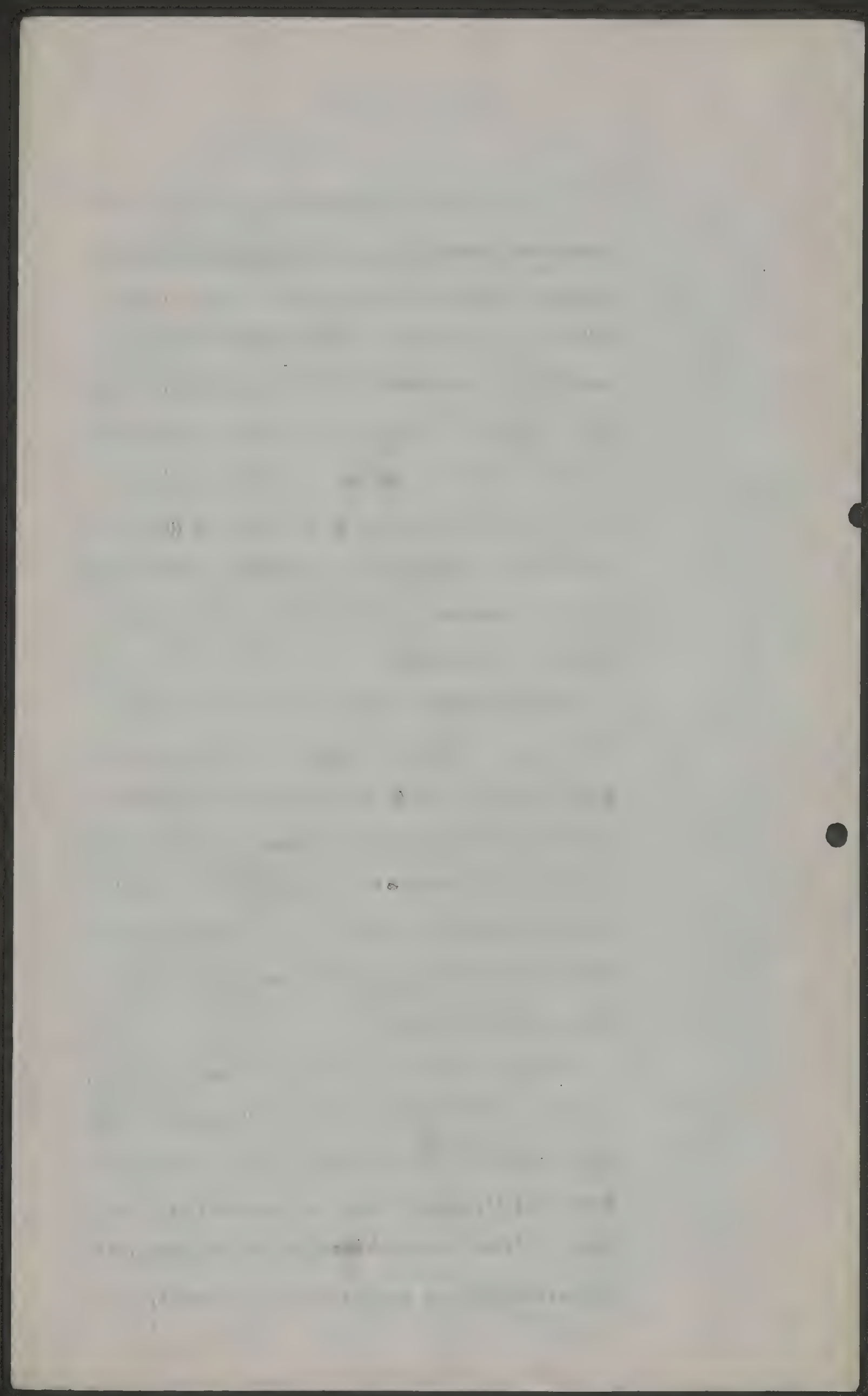
CHICAGO, ILL.

1911

I° Il est vrai que quelques partis politiques polonais en Russie, surtout les réalistes et les "démocrates nationaux", de même qu'un groupe quasi progressiste, ont formé un Comité Central National qui considère le manifeste de Nicolai Nicolajewitch comme la base de la politique polonaise durante et après la guerre. C'était surtout la crainte de l'annexion de la Pologne russe par l'Allemagne - une crainte facile à comprendre - qui a tournée leurs espoirs vers les promesses de la Russie et surtout vers la France et l'Angleterre.

Outre quelques articles dans la presse de Varsovie, outre quelques discours dans la Duma et quelques adresses au Tsar et au Grand-Duc une députation des Polonais n'a pas été même reçue par le Dominateur de toutes les Russies - ce Comité Central National n'a rien créé, rien initié, en rien amélioré la situation politique des Polonais en Russie de même qu'en Galicie orientale.

L'essai de créer une légion polonaise volontaire, attachée à l'armée russe, se termina par un échec complet - surtout dès le moment où le gouvernement russe dont l'opinion au mois de janvier était favorable à l'idée de la création de troupes auxiliaires polonaises, décréta ensuite au mois de février que

les légions polonaises ne représentent rien d'autre qu'une partie de l'armée territoriale russe (apalczenije-~~reichs~~-wehr) privée de toute apparence nationale et particulière .

Après des informations authentiques il n'y a maintenant que 800 volontaires qui sont restés dans la soi-disante légion polonaise (russe) et encore la plupart d'eux ne sont que de soldats russes de nationalité polonaise tout simplement transférés à la légion polonaise.

1° Les 80 députés polonaises, appartenant au parlement de Vienne et représentant toute la population polonaise et tous les partis politiques polonais en Autriche, de même que tous les députés polonais à la Diète provinciale de Lemberg (il y en a 131), ont créé à Cracovie, le 16 Août 1914, de leur propre gré, dans un élan patriotique sans pareil, le Suprême Comité National Polonais au but d'organiser une action volontaire armée de la nation polonaise contre la Russie à côté de l'Autriche-Hongrie.

Des millions et des millions de couronnes, par la voie de la souscription volontaire, affluaient comme offrande nationale des Polonais de toutes les classes sociales, malgré qu'ils étaient déjà appauvris par la guerre .

Dès le 8 Août les premiers trois bataillons de

10

- II -

" chasseurs" polonais avec une escadron de "lancers" sous les ordres de l'héros national Joseph Pilsudski, passent la frontière austro-russe. Le 1er octobre déjà toute une division combinée des légions polonaises se trouvait en face de l'ennemi séculaire, disposant d'une propre artillerie, des mitrailleuses et d'une excellente cavalerie. dispersée sur le grand front contre la Russie (en Hongrie, en Galicie orientale, dans le royaume de Pologne, pendant quelque temps quelquefois aussi en Galicie occidentale) cette force, bien qu'au commencement peu nombreuse, dans un bref délai de temps finit (rien que grâce à ses qualités incomparables) par être redoutée par les Russes au plus fort degré et par être recherchée et appelée par tous les commandants des armées autrichiennes et allemandes, comme si les "Légions polonaises" étaient une arme aussi spéciale que par exemple les mitrailleuses et les avions.

Les légions polonaises attachées à l'armée autrichienne, se sont couvertes d'une gloire immense et impérissable. Au quartier général on ne les nomme pas autrement que "ces héros".

Depuis longtemps des compagnies de légions polonaises se chargent des tâches qu'on confie ordinairement aux détachements, composés de quelques bataillons. Deux ou trois bataillons des légions polonaises remplacent sou-

THEORY OF THE EARTH AND ITS HISTORY

CHAPTER I. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 1. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 2. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 3. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 4. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 5. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 6. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 7. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 8. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 9. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

§ 10. OF THE ORIGIN OF THE EARTH.

vent des divisions entières d'une façon toujours sûre et efficace.

Par les combats incessants et héroïques déjà à deux reprises réduites au quart de leur nombre réglementaire, les légions polonaises se sont complétées deux fois par l'affluence de nouveaux volontaires- et des nouvelles unités nouvelles se trouvent en formation sur le territoire de la Pologne russe, occupé par les Autrichiens.

Plus que la moitié des légionnaires polonais, volontairement attachés à l'armée autrichienne, sont des su- jets russes - et tous les partis politiques de la Pologne russe (à exception des réalistes et des "démocrates nationaux"), surtout tous les partis populaires, radicaux et socialistes dont l'existence en Pologne russe ne peut être que clandestine, se sont joints au suprême Comité National Polonais, formé par l'entière représentation politique et parlementaire de la Pologne autrichienne.

Voilà la réponse la plus éloquente à tous ceux qui prétendent que la "majorité" de la nation polonaise ne voit pas d'avenir que sous le sceptre des Romanoffs !
Vis à vis de cet état de choses - il est sans importance qu'au mois d'octobre quelques députés appartenant aux partis démocrate national "et conservateur oriental" (une dizaine à peu près) ont été forcés

11

10

11

de quitter le Suprême Comité National Polonais= vu que leur adhésion dès le commencement n'était pas sincère.

D'après les nouvelles qui arrivent de Leopold (capitale de la Galicie orientale, occupée par les Russes) un grand nombre de ceux qui, pour des motifs de la politique de fraction, avant la guerre et même encore au commencement du cataclisme, louchaient vers la Russie, maintenant se sont détournés de cet idéal pour du bon (tant l'application de l'amitié russe envers les Polonais en Galicie orientale a dû leur déplaire !)

Selon quelques publications parues en France et en Suisse romande (une lettre ^{ouverte} de M. Bialaszewicz à M. G. Hervé, " La Pologne et la guerre, " " La Paix durable ") beaucoup de ces Polonais même qui dans la guerre actuelle souhaitent la victoire à la Triple Entente, néanmoins se méfient de promesses de la Russie et déclarent sans façon la suppression de la domination russe en Pologne pour le premier but national et pour une nécessité européenne.

=====

L'Italie et nos aspirations

Les Polonais attendent de l'Italie, qu'au con-

grés international de la paix. et même avant à chaque autre occasion propice, elle les aide à secouer le joug russe, à recouvrer l'indépendance due à une nation européenne de 34 millions, civilisée, noble et héroïque.

Outre les sympathies générales nourries toujours par l'Italie pour toutes les nations opprimées et dignes d'être libres et surtout pour la Pologne, outre les sentiments naturels qui toujours appellent l'Italie au secours de l'humanité, de la liberté et de la civilisation occidentale dans leur lutte contre le barbarisme et la despotie orientale- il y a des raisons politiques particulières qui laissent paraître la libération de la Pologne du joug russe, son indépendance pure et simple et même son union avec l'Autriche-Hongrie, comme correspondant au propre intérêt de l'Italie.

1) La reconstitution de la Pologne (ou par l'indépendance pure et simple ou par l'union avec l'Autriche-Hongrie) créerait un nouveau centre de gravité, un nouveau foyer d'agitation politique au Nord de l'Europe. D'un côté alors la Russie aurait toujours des velléités de recouvrer les territoires perdus, tandis que les états de l'Europe centrale devraient toujours être sur leur garde et s'exposer à de pareilles tendances. De l'autre côté la Pologne reconstituée, libre et

influente, deviendrait un berceau de l'irréconciliable polonaise dans les provinces qui jadis apparten^{aient} à la Pologne et qui probablement resteraient encore sous la domination russe (Lithuanie, Polhynie, Podolie etc.)

Par ce fait les tendances d'expansion de l'Europe centrale et surtout de la monarchie autrichienne prendraient la direction du Nord.

De tout cela il en résulterait une détente peut être considérable dans les foyers d'agitation au Nord de l'Europe (au ^{dan l'Adriatic,} Balkan, dans la Méditerranée) ce qui faciliterait à l'Italie sa politique et son développement dans ces parages.

2) Il serait à réfléchir et à étudier si les considérations ^{elles} exposées ne pourraient pas devenir un point d'issue des arrangements formels entre l'Italie et les empires du Centre, voire l'Autriche-Hongrie quant à la délimitation des sphères d'influence et quant au secours mutuel.

3) La Pologne unie à la Russie (autonome ou non) ne présenterait jamais un élément influent dans la politique extérieure, tandis qu'une Pologne indépendante (surtout par voie d'union avec l'Europe centrale, avec l'Autriche-Hongrie), pouvant exercer une influence sur les décisions du système d'états

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem.

2. The second part is devoted to a detailed analysis of the results.

3. The third part is devoted to a discussion of the conclusions.

4. The fourth part is devoted to a discussion of the future work.

5. The fifth part is devoted to a discussion of the references.

6. The sixth part is devoted to a discussion of the appendix.

7. The seventh part is devoted to a discussion of the bibliography.

8. The eighth part is devoted to a discussion of the index.

9. The ninth part is devoted to a discussion of the table of contents.

10. The tenth part is devoted to a discussion of the list of figures.

11. The eleventh part is devoted to a discussion of the list of tables.

12. The twelfth part is devoted to a discussion of the list of references.

13. The thirteenth part is devoted to a discussion of the list of figures.

14. The fourteenth part is devoted to a discussion of the list of tables.

de l'Europe Centrale, y formerait toujours un contrepoids
contre le pansermanisme, de même que ^{toutes} contre les tendances
ennemies à l'Italie.

Non seulement par sa situation (en général ce n'est pas
un élément politique sur lequel on pourrait compter
d'une façon sûre) - mais aussi par le fait que la Pologne
n'avait et n'aura jamais d'intérêts contraires à ceux
de l'Italie, n'en étant pas un pays liégier, et qu'elle
le devra forcément dans son propre intérêt s'opposer à
toute action politique qui pourrait détourner l'Europe
Centrale de son expansion vers le Nord-Est.

Il va sans dire que la Pologne reconstituée, n'ayant
rien à espérer et tout à craindre de la part du panslavisme
russe, serait toujours une ennemie acharnée
de ce mouvement. Et il ne faut pas oublier qu'un des é-
léments du panslavisme russe pratique consiste dans l'ap-
pui que la Russie prête aux aspirations serbes, tout en
s'efforçant elle-même de trouver de cette façon un pied
à terre sur les côtes de d'Adria. D'un autre côté
la Pologne ~~barrait~~ ^{aussi} à la Russie un autre chemin
qui conduit à l'Adria ~~celui~~ de la Hongrie.
Il en résulte une nouvelle coïncidence des
intérêts politiques de la Pologne et de l'Italie

directe-
ment
barrerait

A titre d'information il y a à ajouter que les Polonais
d'Autriche dès le 1848 ~~exprimaient~~ toujours l'opinion que
l'Autriche-Hongrie dans son propre intérêt doit chercher
une entente avec l'Italie - pleine, sincère, sérieuse, et

1

2

3

4

5

6

7

se basant sur la reconnaissance impartiale de mutuels intérêts politiques et nationaux. Le célèbre patriote polonais et président du premier parlement autrichien, François Molke en 1848 refusa d'accepter un portefeuille dans le cabinet de Vienne, avant que la Lombardie et la Vénétie ne soient cédées à la Sardaigne - et dans un fameux discours au parlement de Vienne (21 Août 1848) il proclama la nécessité de se faire des Italiens des voisins le plus ais possibles " Les bulletins des séances des délégations communes de même que de la Chambre des députés de Vienne des 1847 fournissent des preuves nombreuses que les Polonais d'Autriche vis à vis de l'Italie suivaient toujours le chemin qui leur a été indiqué par Molke. Leur attitude vis à vis du problème de l'université italienne en Autriche en est aussi un exemple

Et les raisons politiques qui les y poussaient étaient les mêmes - les mêmes - les mêmes - qui influeraient encore davantage et d'une manière beaucoup plus décisive, sur l'attitude d'une Pologne reconstituée et liée à l'Europe Centrale, envers l'Italie dans l'avenir.

L'influence politique des Polonais en Autriche-Hongrie - on peut l'évaluer maintenant à dix pourcents (vu le nombre des députés etc.) en faisant de la Pologne une troisième partie égalitaire de l'empire danubien, l'on augmenterait cette influence jusqu'à trente trois pourcents - ce qui permettrait aux Polonais d'appliquer leur "italophilie" d'une manière beaucoup plus efficace (surtout puisqu'ils devraient se trouver alors dans de mêmes conditions politiques que les Hongrois).

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that a knowledge of the past is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the study of history is not only a means of satisfying a natural curiosity about the past, but also a means of developing a sense of responsibility for the future.

2. The second part of the paper discusses the methods of historical research. It is pointed out that the study of history is a scientific process, and that the historian must use the same methods of research as the scientist. The author discusses the importance of the collection and analysis of evidence, and the importance of the use of critical judgment in the interpretation of the evidence.

3. The third part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the study of the history of the United States is not only a means of satisfying a natural curiosity about the past, but also a means of developing a sense of responsibility for the future.

4. The fourth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the study of the history of the United States is not only a means of satisfying a natural curiosity about the past, but also a means of developing a sense of responsibility for the future.

5. The fifth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the study of the history of the United States is not only a means of satisfying a natural curiosity about the past, but also a means of developing a sense of responsibility for the future.

ANNEXE

De la part des ennemis de la Triple Entente on envisage souvent non seulement la victoire définitive de celle-ci, ^{aussi} mais la destruction, le démantèlement de l'Autriche-Hongrie. Dans ce cas il ne serait pas possible de créer une Pologne absolument indépendante, voire assez grande et forte pour pouvoir toute seule défendre son indépendance - Paro que la Russie victorieuse s'opposerait efficacement à la cession de la Lithuanie, Volhynie, Podolie, etc. en faveur du nouvel état polonais.

Mais quoi ? Laisser toute la Pologne - la Galicie y comprise - à la Russie ? Trop de malheur pour la Pologne - trop de danger pour l'Europe occidentale et pour l'Italie si l'en permettait à la Russie de s'approcher ^{de la Russie} du centre de l'Europe et de l'Afrique.

Il ne resterait rien d'autre à faire que joindre la Pologne proprement dite à un nouvel organisme collectif et fédéral qu'il faudrait forcément créer après la destruction de l'Autriche-Hongrie.

Qu'est-ce qu'on ferait avec la Hongrie, avec la Bohême, avec les provinces allemandes d'Autriche ? Est-ce qu'en vertu du principe de nationalité on

ferait cadeau de ces dernières à l'Allemagne ? Est-ce qu'on créerait de tout cela un nombre de petits états trop faibles pour résister à une nouvelle expansion tantôt de l'Allemagne, tantôt de la Russie ?

Est-ce que pour avoir en Europe centrale un tampon absolument nécessaire contre la marche de la Russie vers l'ouest et vers le sud-ouest, de même que contre la marche de l'Allemagne vers le sud, il ne faudrait pas conserver l'Autriche-Hongrie, un nouvel organisme collectif fédéral ? Et dans ce dernier cas la seule possibilité que la Pologne recouvre son indépendance, serait donnée par l'union avec ce nouvel organisme.

L'intérêt de l'Europe occidentale et méridionale entière consisterait dans une telle architecture de ce nouveau bâtiment qu'il puisse réellement et d'une manière efficace entraver l'expansion pansermanique et en même temps l'expansion russe. L'une et l'autre ne serait pas possible sans faire entrer la Pologne dans ce nouveau système de fortification politique.

Il est à supposer que même les alliées de la Russie et surtout l'Angleterre, non seulement auront tout intérêt à cette combinaison mais aussi qu'elles feront leur possible pour la réaliser.

On crée
à sa place
une union
polo-alle-
mande
qui

181

L'Italie aurait tout intérêt à suivre le même chemin- pour les mêmes motifs généraux et aussi pour des raisons spéciales qui viennent d'être développées plus haut et qui trouvent pleine application aussi dans cette dernière éventualité .

217

102
Rzym, 4. maj 1915

628

Łaskawy Panie Prezencie!

1) Do objęcia statutowego kursa wygłoszenia

pożyte jako rekomendowane - jeśli po

• inni - Tyż relacje, zawierające ^{dużo} wiele wy-

cińków ze znajomości komunikatami o sa-

możnościach możliwości w królestwie b/ "Secolo"

z odpowiedziami ^{na atak} i komentarzami do nich,

• c) wywiad, że atak zwrócił uwagę na

dużo więcej a nie z tego d) interwju

z Milinkowem z "Messaggero" o auten-

ności polski, następujące są nadzyczajnie

do uzyskania publicystycznego e) umieszc-

co do odciążenia na żyłach we Włoszech

f) szczegóły o moim kontakcie z różnymi dor-
stojcami, jak prof. Pantaleoni etc. etc.

Proszę bardzo o potwierdzenie odbioru
tych relacji: 3 Tygodni

2) Proszę bardzo o odwołanie
zatrudnienia mej prośby (popartej rachun-
tozowym rachunkiem), którą przedłożyłem
Pracownikom 3 Tygodni w sprawie
relacji — o nadstanie mi dalszy 500
Koron przez bank.

3) Pokazać się, że jest tu ogromne pole
do pracy — gdyż z natury rzeczy i wskutek tru-
dności technicznych tylko powol. może ona
począć się naprzód, trzeba tu ponie-
dzieć (ewent. z przerwami) pracę nieustannie.
Tytułem kto wie, czy już w najbliższym cza-
sie nie trzeba będzie zmuszać. W każdym
razie proszę o zapewnienie się już teraz
u Hrabowicza, że w razie potrzeby urlopu

7. Moja kopia jest w posiadaniu. Wzrost się on 12. IV.
Zaproszenie do wyjazdu. Odbiór. Północ.

636

Ogłoszenie

Rzym, 4. maja 1915

Lamp

Paskarzy Amie Prezencie!

1) Miaten drugą Kompozycję z "zefen
sekcji" de Martino w ministerstwie spraw

- Zagranicznych. Oświadczył mi, że mienio-
rzat, który na portalem, ma uwaga
czytut i uwaga ~~z~~ ministrowi Sonnino
- który jest ystowickiem, nadzorczaj su-
• mienie stądymy wszystkie przed-
kładane mu materiały.

de Martino zrobił uwagę, że jednak
Polacy w Niemczech gorzej są traktowani
niż w Rzymi - vide ekspresyacja.

Nyjasnitemu nam, że nam musi zależeć
więcej na 12 milionach, niż na 3 1/2

że pruska eksploatacja była zastoro-
wana ^{defakto} tylko w dwóch wypadkach a obe-
cnie jest zastawiana, podczas gdy
Rorya w prowincjach zabranych pozba-
wita nas pośrednio Rikuchierisze Ty-
nscy kilometrów kwadratów etc. etc.

Wykazatem ^{dowodnie} nam, że Rorya Hatero
Konicznie chce się utrzymać przy Salicy-
wchodzie, ponieważ w programie jej
dalszym jest opracowanie Wgicie i drżenie
do Arzatyku z tej strony.

Oświadczył mi, że memoriał jest bardzo
interesujący i doskonale opracowany, że
zgadzający odnosi się do sprawy polskiej
z całą sympatią i że nasze na nią
poglądy będą użyte pod gremiarną
wznowę w czasie rokowań pokojowych.

Był bardzo serdeczny - wrócił jeszcze,
niż przewidywaliśmy - przeniósł by ewen-
tualne dalsze materiały ^{informacyjne} przetrzymać
wprost na jego ręce.

2) Markiza Lucifero uprzedem, by
ministra Sonnina zaprosił się za ja-
kimś czas, czy memoriał nasz czytał
i zwrócił jego uwagę na ustępy, doty-
czące interesu, jaki mogą mieć włoscy
w popieraniu naszej koncepcji. Lucifero
obietwał nam także czuwać nad sprawą
naszą tj. przypominać ją rządowi
w czasie rokowań pokojowych, czy kon-
gresu.

3) To nasz projekt mi przedstawił prof.
Pantaleoni, który memoriał nasz wy-
czytał już przed ministrem Salandrze

636

Swoją drogą Pantaleoni ostygł trochę
pod wpływem agitacji, wychodzącej z ambasady
rosyjskiej przeciw nam i starając-
cej się ciągle nas napiętnować, jako
agentów austriackich. Mam wrażenie,
że to w znacznej części straszenie - a
w każdym razie Pantaleoni już nie tra-
dzi angażowania się w naszą sprawę.

Raz, on, by portować wtoreczko do par-
lamentu austriackiego przysłał mi
nie kilka listów polecających do ten-
też polityków. Myślałbym to za-
bardo późno - i prozę o zwrócenie
się do Dr. Pittaco (jest w Wiedniu) oraz
do rojalisty Pittoniego (przez p. Da-
rzyńskiego).
Z wysokim poważaniem
i szczerą oddano
Pittacy

610

11 Mich 4/50K
 31.00 4/50K 5/100K

1) Zapewnienie wszelkie poparcie dla naszej sprawy
- zapewnienie w naszym imieniu - pisał Cirmeniego,
można zaufanie Siol'tiego, przez którego (Cirme-
niego) portatem Siol'tiemu kopię memoriału,
przeznaczanego dla zgody wotowskiego. Cirmeni, b. by-
stry i twórczy i dzielnik, okazał zdumiewające
kwalifikacje i zrozumienie. Wyżek w okresie
rozkładu pokojowy i wzięcie alicja polityczną
na jego uwagę portulaków.

2) Odbytem dwie konferencje z Luzzattim,
opracowalem i uwzgyltem um dwie "exposés",
jedno w kwestji żydowskiej; drugie w kwestji
mitoic / um zj pali - jedno obojcie uwzględnia
ucisliwych - o wystąpieniu publicznego w tej
sprawie / uwzgyltem um Także kopie
memoryatu naszego do zgł wtorniego.

Luzzatti ovisatgetui e Kone, je napise
nove arhiv e Kone, je napise

i pytnia, że byt pierwotnie wyłącznie poro-
rowany. Czy dożył? (Pytnat co prawda,
że dopiero ośmiem dniem przed tą całą prawdą
i minister uciekał, pytny o królestwo
Wielkiego: konstytucji 3. maja. Dat mi
jakaś za niego książkę z dedykacją). Wzi-
ty by Łowenstein, Kolischer etc. napisał
o niego o stosunku żydów do Polaków
- twierdząc, że taki list miałby wartość
dokumenta historycznego. Bardzo by było
przydatne, gdyby ci panowie napisali, że
że ze stosunku żydowski konieczny
jest Polak albo zupełnie niepodległy
albo złoty (jak Węgry) z monarchią
wiedeńską. I to zaraz - minus kompli-
kacji wojennej! Natomiast pytny o Sa-
rego wobec tej komplikacji nie byłby
pytny, jak się telegraficznie.

Alles Rizzatti: Pasquale Rizzatti
Ministro di Stato etc. Roma, Via Veneto 84.

3) Bis' ^{ma} pojawię się w „Roma letteraria”,
zapisanie kopieracem przez Królowską-matkę

gasopisnie popisanem przez Królowską-
i rozporządzeniem w Kotacki Szwed
wraz neutralizacji, artykuł Batta-

Waż neutralistyczny, artykuł Butta-
glińskiego pt. „La Colonia, la Russie e gli
ebrei” wzorem inspiracyjny. Wyda-

cricketa - prof. ~~Dr.~~ Boccafuori (zina
zapalena žigovica, co utakrto stasunok) -

poligamy i zrywania ścieżki Butta.

nieco, z tegoż z kilku artykułów (o które
obracamy)
ten pisał (w ostatnim raporcie). Ogólnie

nie przetrwał wspomnianego artykułu

o zjedach kŕŕie ueniat wejŕŕeb Tego f. & Ma

już się ta czyść! Rozporządzenie gwarantuje

Wielka Batałowiego w ten sposób zapewnione
do prowadzenia

He pozgleda povtaran, ze djetko Putta-

Glinęgo wstępu na brzo

3⁽¹⁾ ^{res} articular, strong jz left on lower

Heterostichus

pt. "Illusioni e realtà nella Polonia"

(2) z artykułu jego, już napisanego, który
pojawi się 15 km. w "Nuova antologia"

pt. "Ma co może nam przysłużyć Polska?"

(3) z artykułu, wspomnianego wyżej, o kwe-
stii żydowskiej (pochodzi z "Rivista letter-
aria")

(4) z artykułu, który przetrzeć się
będzie drukowany a do którego już nie do-
starczyłem wszelkich informacji i mate-
riałów, o prawach Rzymu do Galicji
wchodzącej

(5) z artykułu pt. "La civiltà italiana
e la civiltà polacca", który już tu w Lega-
no mam już, jutro napiszę i pokażę

Wojna wywołana nie przetrzeć - o ile
nie przetrzeć całości. Lwów. Tylko może
się ono opóźnić.

4) Przy okazji naszej sprawy drogą pośrednią
zostali jeszcze renowowani Barzotti i Santini
stał neutralizacji, pięciu profesorów filozofii, drugi

generał-lekary margnarki włoskiej wojennej.

5) U Lezzattiego spotkałem się z wyśtanin-
kiem Centralnego Komitetu (warszawskiego)

jr. Ludwikiem Włodkiem, który - wprowa-

dził do Lezzattiego przez Loreta (Loret,

jak się okazuje, jest wtedy organem reso-

• filskiego Komitetu warszawskiego) skłonił

Lezzattiego wspierać co do kwestii ży-

dowskiej. Miatem później skizyż wznowy

z Włodkiem (który z listem do Lezzattiego

najechał także do Brautera a na-
• zie pojedechał do Lozany i Vevey). Wbi-

tem na kilka otrzyd zpilek, opierając

się na „interview” ^{projekcie} Miliukowa o auto-

nomii Polski oraz na „interview” Bo-

trinskiego o resygnacji Galicyi wchodzącej.

Oświadczył mi, że t.zw. pierwszy legion

ji. jedy, który jest na specjalnych prawach

(reszta to polskie brzozywo spotażenie).

pod Komendę Rautu, licząc około 2400
ludzi (w tem 400 kawalerji), ćwicząc się
obecnie koło Twangorok, nie był jeszcze
w ogniu i w nie był wyrażając zastrzeżeń
nie byłoby nigdy użyty przeciw Austrii.
Wzrost rozprzecz był przynajmniej ucyli two-
żenia polskimi legionów - jakiegoś
niezależnego wojska w Poznaniu.
Zmniejszenie tej nadziei ostentacyjnie zapat.

~~Atak~~ Zimponowaty Wł. Sker-
winiński, któryś mu udzielił (ostentacyjnie)
o wzroście naszych legionów (Wł. Sker-
winiński, że dobrze się bija).

Wskazywaniem się dalej do niego, że wrót
czuje się "dotknięty" zgorobieniem przysięcie
go przez p. Sawicki (Targowica!) i Sker-
winiński nie reagował na bilet, który mu
złożył ten!

Moim zdaniem Karłowicz jest...

111
mowanie ministerstwa oświaty oraz Akade-
mii i innych; wreszcie Witolda Gę-
tyskiego, o charakterze ^{"naukowej"} działalności Lo-
reta oraz spowodowanie otrzymania
wypłaty stypendium. (Sytuacja obecna
warstwa nas w Rzymie na śmiechu!)
Między innymi Loreto steroryzował
prof. Stokę, ale nie ważył się zamie-
rzyć czegoś w naszym kierunku w prasie
włoskiej - a obecnie we Florencji pro-
ponował jednemu z naszych ludzi pta-
Tenc zapisać na jego imię...

Stokę, który przysłał słowo przez
Rumunów, Buczarskich i Serbów, twierdzi,
że w Rumunii sfera polityczna raczej
przechyla się w stronę chrześcijaństwa,
że jedna ambasada rosyjska pracuje
gorliwie i z rezultatami (podobnie, jak
we Włoszech). Gdyby Moskale byli pro-

łamał pont karpacki, byłby Rumuni
naprawdę ruszyli się przeciw Austrii. Obecnie
może pozostać neutralni i bliżej czołgi-
szczy Rury absolutnie nie pójdą.

Jeżeli by Rumuni poszli przeciw Austrii,
Butgazy wywołają powstanie w Do-
brudży i w Macedonii, aby móc wejść
zaokupować te kraje. Zresztą i w But-
gazy - u ludu - wiele się sympatye ro-
zwinęło (wzruszenie ze 1878); u poli-
tyków natomiast dominuje żółć do
wszystkich mocarstw.

W Serbii cała ludność nęska polbro-
nia. Samą zarazy - ale głód nic nie.

6) Osobno wyszedł parę drukowanych egzem-
plarzy memorandum dla rządu włoskiego,
(którego obywateli już wybitny polity-
k - nasz przyjaciel). Poniżej iloraz-
tymat prof. Szeleka, i dr. Baranowski.
Reszta pozostała u drukarni na ciekawość.

III.

7) Baranowski opowiada mi, że słowami o
mojej "Książce" Komitet wotno-polski
w Medebanie i Turynie są zdecydowane
polecić należącego do nich partom i reaktorom,
by w stosownej chwili (w czasie rokowań poro-
jowych) zagrozić ożyciu wotnego inter-
wencji na jego niepodległości Polski.

Wpływowy adwokat Turynski & Begun.
(twierdził - wiceprezes Turynskiego Komit-
etu wotno-polskiego), który był przestę-
pczym ustrojem, wiecie się nawrócić na
naszą wiarę.

Baranowski obrabiał ożyciu Forensego
(winnego z łobozem!) z dożył doży-
wą reaktorem. Wraz z nim jeszcze Komitet
nie zgodził się.

Dziś Baranowski opowiada mi o...

co do dalszej akcji prasowej oraz do star-
czytu nowych materiałów. Niektóre mate-
riały muszą być opracowane i posłać mu.
Wprowadzić go w kontakt z Battaglini.

8) Prof. Smolka i Konieczny mają pracę histo-
ryczną (dokonała, barwna, żywa - retu-
rowaniem jej trochę), która rozrasta się
z 32 do 9 arkuszy. Za parę dni wyjdzie na
świat to dzieło.

W tym ma zamiar - o ile będzie możliwe -
wyjechać na parę dni do Kapsle, wyjechać
tam wzmogł nasz ksiądz Tomasz Careffa
i Andria (młody) i Guattieri (stary
i był ambasciatorem) i K.

9) Ambasada austro. przy Watykanie zwróciła
uwagę Watykanu na konieczność korekty Re-
gina i jego i o to są rozmowy. Już się zaczęło,
na przykład...

10) List w Rzymie z 1894, nie zdatny
 z nim niestety; Francuzi Kier-
 leski, zamierzają papiem (germanofil),
 który wyliczał się do papieża, by nie po-
 wierzyć, że gros Polaków w Związku
 jest także przeciw Rosji.

11) Z rozróżów z fienin Kazań wieńskich,
 ni (wzrosty teraz niedy tu - w Lugano) wy-
 nika, że Niemcy nigdy obawiają się, że
 Polska samodzielną (choćby 1894 Austrii)
 nie wywołata przykrych dla nich "irredecy-
 w" w Związku. Trzeba to koniecznie zbr-
 nąć i wobec rogu wieńckiego, wobec pol-
 tyków, a może i w sprawie berlińskiej.

12) Decandii w Reggio Calabria postać
 węgierską, a może i w sprawie berlińskiej.

640

przez p. Jankowskiego za wskazaniem
p. Smolnika, waz do Kierownicy, dotychczas
utworzemu A. K. M. K. K.

Bo Taylor

Rzym, 9. maja 1915
~~Rome~~

Hurt. list. 646

Łaskawy mi serce!

Wychodząc z Rzymu (z p. Jan Łaskawym)
 wstąpiłem do ambasady austro-węgierskiej, uwa-
 żając, że tracę za straconą i wybrałem
 za pewny. W konsyliu z p. Sencellą
 nam zostało tu tydzień w Szwajcarii.
 Jęczyłem jęczyłem - bo nie było ^{innych} jęczy-
 łem wychodząc, że wstąpiłem do ambasady
 co mi odmówiło i bóg wie gdzie
 do Rzymu da dalszą pracę.

Na razie wróciłem tu dalszą mat-
 rycję do katedry do Zamojskiego.

i Butaglungo.

L. Smolka, jako nieodwołujący do
rządu argentyński, będzie mógł ^{zapewne} wrócić
z pociągami ambasadorskimi i jest
na liście osób, których zabrania amba-
sada będzie zgodne z zgodą włoskiego.
L. Smolka jednak nie ma ochoty ko-
rzystać z tego, lecz wraca do domu, by
zgodnie z włoską pozostawić u siebie
pozostać w Rzymie, podjąć pracę.

Barzo wstęp, czy nie jest to uder-

Tronem za nowego przedstawiciela o przy-
stanie na pierwszy

Baranowski, z którym się wstawił,
 Turczak, iż w Mediolanie go zapre-
 ceniło, że będzie mógł pozostać tam
 spokojnie policyj urzędu. Temu może
 się uda - bo figurę Tana, jako profes-
 sor z Warszawy, a miasta pozorów
 „austrofili”.

Cichego zastępcę naszej sprawy
 na czele wojny - wobec zgnuszenia spe-
 polityzmy i prasy - po prostu się oczo-
 go prof. Silvio Battaglini (via Della
 Zoccollette 30) o którym pisałem ob-
 zernicy a ostatnie raporty. Wnio-
 su przez niego ~~aktę publicystyczną~~
 nie ustanie minie wojny.

59 59, ziół. kilka dni z tyłu węgla.
nie są ostre. Z tym i potem pory-
miesz. Optymisty - między Włochami
neutralistami i przeciwnymi im
Chini - twierdzą, że gdy węgla się
jest w granicę węgla przeciwna wojnie
oraz stuka sił, wstąpił do
Sił, przeciwności zgot Salawry i wojnie
zapobiegę. Tani twierdzą, że w 1914 Sal-
lawry w ostre, do wojny się wstrze-
żę i ~~toż~~ zawsze wogół. Ja w 1914
właściwie nie bardzo mogę wstrzeżeć - po tem
obliczeniu, co w Rzymie wstrzeżeć i strzeżeniem.
Ta tem jest, że wstąpi nie będą gożymu
przeciwności w wojnie.

Barzo proszę was jeszcze o zapewnienie
później nie wstąpi wogół a Hamiltona.
Zapewnienie powojenne wstąpi wstąpi

Wrań, 10. lipca 1915

Laskawy Panie Prezencie!

Najbardziej do wczorajszej umowy, poczu-
wam się do obowiązku formalnego i urocz-
ystego stwierdzenia, że w Szwajcaryi nie za-
ratem ani staratem się zapewnić żadnych intere-
sów handlowych ani też wogóle nie pra-
watem dla jakiegokolwiek wynagrodzenia czy zarobku.
Inkrimiuowawcy fakt przedstawiają tak,
że jako członek Rady zarządczej akcyjnego
Towarzystwa bogumińskiej ryżowni informo-
watem się na prośbę tegoż Towarzystwa okazując
w poręczeniu berneńskiem o możliwości i wa-
runki handlowo-polityczne sprowadzenia

ryżu ze Szwajcaryi do Austrii na rzecz wspo-
mnianego towarzystwa, przysię następnie
porekto o poparcie w tym względzie.

Omańając tę sprawę, wyrażenie zaznaczy-
łem, że czy to ^{nie} jako wystarzenie WKW,
ale jako ztworzenie prywatny, jako „Verwal-
tungsrat” wspomnianego towarzystwa.

Wyrażenie tej zastrzeżeniu, że strona handlowa
B. samo zakupno ryżu, nie musi nie
obchożyć.

Tyle co do strony faktycznej. Za bez-
względny prawdy uważać, jak za to, że niczego
^{w danej dziedzinie}
innego (nie było, nie stawało).

Skąd, że to moje stwierdzenie powinno NK
wystarczyć dla wyrobienia sobie sądu

O sprawie, ^{oraz} dla zamknięcia ust
 tego, który ^{za wszelką cenę} pragnąłby mnie zepsu-

kwalizikować dla pracy publicznej;

w szczególności dla pracy w NKN.

• Zauważam, że tylko ^{pełna} (podstępna) obojęt-
 ność w porcelanie bernejskim, znana
 mi z plotkarsstwa, uznata za stonowane
 dojrzeć ~~z tego~~ coś niewstaściwego. Sam

• piset - że ustąpię mojej ^(w Bernie) bytności - dat
 mi dowód uznania i zaufania, wypę-
 tając wiadomą depeszę o zewaniach w Lo-
 zannie etc. na moje stwo przez minister-
 stwo spraw zagr. do Corbureau.

Zauważam, że dla sprawy polskiej ani
 dla NKN żadna ^{z mojego portepowania} z tego (z kretu moralna

nie wynika i wynikać nie mogła.

Zaznaczam, że, zagregując informację w powyższej sprawie, działając w uprawnionym, legalnym celu zaw.
dotychno zakresie, ^{jaki} ~~dotychno~~ wykonaniu ~~wy~~
nie przynosi. Pracując dla NKW
nie mogę przestać być ~~o~~ Dyrektorem
Związku Polw., ~~o~~ konsultantem Zb. kan.
Słowych, ~~o~~ ztądkiem Dyrekcji czy Re
gularności, a również przedsiębiorstw
i nie mogę nie polecać pewnych
uprawnionych i przyswoitych czynności
w tym zakresie, choćby się to nieporo-
bata ludziom zaciekawionym i złośliwym.
(zwłaszcza gdy działam w kierunku
utwierdzenia aprowizacji monarchii). /.

5.

Tak samo niktoż nie mógł mieć
z zte up. p. Jeleniewskiem, g. Jęz, /
podłożyci w sprawie NKN, okazyjnie
omawiał z 3 pośrednictwem /
z p. Jęz w sprawie, doty-
czącej jego przedsiębiorstwa.

Nadmieniam, że wtajemni swój zakres
ekonomiczny i wzrostowe w nim stosunki
utwierdza mi stałe kontakty polityczne
i pracę dla N.K.W.

Wreszcie zauważę, że zaręczy, z po-
wzrogiem zepięcia uległomwane, byłby ten
bardziej krzywiący, że - o czam, gdy
przez estatem być portem do parlamentu,
mógłby być ^{niec'jusz} ~~zobacz~~ (mająć ten, który
zobaczył ten ale którego nie znam, gdyż

wziętem go w całość / przeto 180.000
 korn ^{w tydzień 4 latach} zerobingel / w „Gazety Wiegand”
 byli zniżtem w opiece ~~prze~~ sprawie
 publicznej. Tam razem - ^{już} ~~polityczny~~ wojny -
 nieogtem był złożyć drugi majątek, ^{na dostawach} ~~już~~
 wiele inny, ale wolatem oddać się
 sprawie ~~nie~~ najważniejszej, choć nie rentownej
 i ~~rentownej~~, sprawie poprawy bytu
 politycznego Polaki, i nie robiłem w tym
 czasie żadnych a żadnych interesów
Bożko jest powołany na swój
 ofiarować dla dobra publicznego; zmuszając
 mnie do tego ^{tylko} ~~konieczne~~ zarządy.

Dziękuję ci, że w tych warunkach czegoś
 nie zniżtem się jeszcze zapamiętałem do
 pracy publicznej. Obawiam się, że to

Proszę musieli wstąpić! Proszę
nie prz. kto przynajmniej!

Proszę mi darować trochę elegijny
ton tego listu. Znamie mnie ^{wszystko}
boli, leży mi wygodnie i jest przez
kims' — a wobec kogoś miatłem to
wypić! jeśli nie wobec Pana, w któ-
rym poznałem człowieka najczystszy,
najprzystojniejszy dla ~~nie~~ mnie usporobio-
nego?

Z odpowiedział wstępnie tego listu i
Łaskawie Proszę wypić ujętek, jaki
użna za stowary.

Z wyrokiem powracaniem i serdeczności
wyrażami
Wam
R. Buttigieg

961

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabesamtes, 2. die Aufgabennummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

Údaje ve služebním záhlaví telegramů, vyhotovených strojem písmenkovým, značí: 1. jméno úřadu podacího, 2. číslo podací, 3. počet slov (případně ve způsobu zlomku), 4. měsíc a den a 5. hodinu a minuty podání.

Gattung: {
Druh: {

Eingangsnummer: {
Došel pod čís.: }

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung. Správa telegramů včetně odpovědi za telegramy od ...

Diensliche Angaben:
Služební udání:

Telegramm — Telegram

aus — z

Aufgenommen von { auf Lit. Nr. {
durch { } sa lin. { }
am { 17 191 } um { 10 } Mitt.
des { } h. { } m. { } pol.
durch: { } { }

{ Nr. } { Taxe } { W. } { Cl. } { in } { 121 } { um } { Mitt.
{ } { } { } { } { } { } { } { } { } { }

240

w naszej sprawie, które były bez użytku lub
nie przestające - dla braku skutku potęgując
kuryerskiego.

4. Padek Smaga nie gwarantuje jeszcze je-
dnej nietylko pomocy. Dla prania artykułów
nieumieścił a także niegłosił. Ma z ^(została napisana) ~~pracy~~
zagranicznej ~~tenże~~ zamiar na
artykuły o sprawie polskiej - a dla braku
takiej nietylko nie może ich opisać, co jest
wielką ułtą.

Z pomocy p. Ordnowej jest nadzwyczaj
zadowolony - i wskutek tej pomocy i ^{francuskiej} ~~innych~~
wiele artykułów (tej pioski) się nie pojawiło
w "Journal de Genève" i w "Liberté" ~~by-~~
brzeskiej

5. P. Ordnowa gotowa jest w myśl zę-
żenia p. Sochulskiego pojechać na zasa-

Hôtel Walthalla-Terminus
St. Gallen.

vis-à-vis de la gare.
R. Mader, Dir.

St. Gallen,

II

dy do Paryża a potem do Londynu a to
w pociągka wzięcia. Uprawdliwić Bada
Ważnie ptaże, by jej nie nie zabierai
- ale zaawasta się jej dla niej * Tymczasem
wowa zastępczyni w osobie p. Mierzkowej,
żony wżyciela konsularnego z St. Gallen,
banku opowiescia.

P. Ordnowa preri tyllho o uade, tuncie
pewizy (600 franków), gdyż by tego
mógł się nie może, oraz o ewent. 2398 =
gotowe instrake p. Solodnichiego pozna
tem, których ja jej udzielić mogła i już
z goim udzieliła.

6. Powiezi jertem chary a uado ptaże
być pomocy "techniques-manipulacyjnych".

Zaliczan z roby do Berlina i ewent. do
Kriestwa p. Jan Kowalskiego.

7. Prasa pruska jest obecnie pełna
sprawy polskiej.

Bardzo gminny jest artykuł z 15.
miejscia w „Zürcher Zeitung” - zechano
o Polaka „rozpisłego”, de facto zdać
się, przez Niemcy inspirowany - który
wykazuje, że przygotować Polaki nie mogą
w potęganiu z medycyną Austrią, ale
z potęgą Niemcami i to w charakterze
nie możliwego państwa, wchodzącego
w skład Rzeszy niemieckiej.

Winnym murem z tyłu chi cytuje
„N. Zür. Ztg.” Frankfurter, która

III.

pięte w ~~ten~~ ten sam dzień niech wierzą
mi. „N. Zür. Ztg” dodaje, że Bismarck
 pojedzie w tej sprawie do Berlina.

Ocalałam imputującą się przez tej sporo-
 brici, że oni ^{właściwie} ~~Praga~~ tego samego
 potyczka z Niemcami.

Prasa francuska i angielska po-
 równie pełna przypuszczeń a nawet
 stanowczy twierdzeń, że Niemcy ~~stworzą~~
 utworzą państwo polskie w ramach
 Rzeszy z ~~tem~~ tem lub owem brzegiem
 jako hołdem. Tak musi być utwo-
 rzone między litwą.

Wielko w paradyż „La guerre mondiale”
 z 19. lipca pojawia się depesze z Berlina;

Hôtel Walhalla-Terminus
St. Gallen.

St. Gallen,

vis-à-vis de la gare.
R. Mader, Dir.

Namcy rezygujemy z aneksji w Królestwie
i goty się na przystąpienie Królestwa
do Werszawę i Łódź do Austrii.
Austriacy obawiają się, by wtedy
Polacy nie uszali w parlamencie
wiedeńskim zbyt wielkiego optymu,
i chcą, by związek Polski z Au-
strią był luźniejszy. Wszakże zaś
brną się przeciw Tryjalizacji.

Nie znam źródła tej depeszy, ale
przyпускаjąc, że jest ona ^{istotnie} bliźni-
czką N. N.-ów.

Także "Journal de Genève" z 11. sierpnia
w artykule wstępnym "L'avenir de
la Pologne" przypuszcza, że Polska
przystąpi w udziale Austrii, z którą

Hôtel Walhalla-Terminus
St. Gallen.

recois de la gare.
R. Mader, Dir.

St. Gallen,

IV

legła jej łona, zaś Niemcy
pobury się o prowincje bałtyckie.

„Journal de Genève” który
skierowca, że - jakkolwiek wojna
na świecie - pewnie jest, że Polacy
odrzucają pewną samodzielną.
ponieważ

Artykuł ten jest w „Glasen”
nawet skierowany albowiem w Genewę,
nawet zgodził z redaktorem Vannière.

„Bund” berneński z 13. mar-
cja wytykać kto reżym Austrii
i Niemiec w sprawie polskiej. Twier-
dzi, że jeśli te państwa wyjdą z re-
zerwy, to obecnie po zwycięstwie

zawę. prawie wszyscy Polacy z/świadczy-
wę przy Nacz. Kom. Narodowemu,
spojeni kitem krwi bohaterów
polskiej Legii. (W ten sposób
pochodzi z naszego źródła)

"Barbar Nachrichten" z 10. sierpnia
twierdzi, że to tylko prasa Trójporozu-
mienia imputuje Niemcom zamiar
odbudowanie Polski w jej dawnej
formie - natomiast prasa nie-
miecka odmawia zatakczenie sprawy
polskiej na czas późniejszy, co oczy-
wiście Polaków nie może dobrze uspo-
sobić. (To pochodzi ze źródła mało
bliskiego)

Hôtel Walihalla-Terminus
St. Gallen.

vis-à-vis de la gare.
R. Mader, Dir.

St. Gallen,

V

St. Gallener Tagblatt " 13. mercuria
" "
turczi; ze rusofilska orientacya u Pol-
cahoir zuiha ale ze rezerva il woiu
owobozhieniu i... grozumiety, bo nie-
wiadomo, co ci ortaki pzygwozdy. (str.
tylko nie in spiorawny).

Na uwazg zartugue jeryse - 3 mus-
zta miedzi waznyel stowio - o Pol-
"Liberte" ty burzha 3 15. lipca, litaia
omawiajce uchwaty piotrherstkiego
zinyha delegatow NKSt. i pzygwoz-
jac im jenne gnazenie, roznogoinie
zumieryze. Rakutec japo jachicet
Skarbha czy innego Horodyskiego.

wiedząc którego NK.M. nie repre-
tuje całego narodu, gdyż sferę kon-
serwatywną i ~~nie~~ lewą mała Trzyna-
jś nie z daleka. Albowiem artykuł
ten słoni się do NK.M. i legend
z zachowaniem.

Z tego względu napisaliśmy
zacytowane na stronie
23) artykuł z "Neue Zürcher Zeitung",
~~Art~~ bo - zdaje się - że tylko te mają
^{Tendencje} polityczne (znaczenie). Oczywiście równo-
cześnie ugramotni zwracając uwagę
jego także na "Bund" z 13. września
8. Nie mniej, że zwrócić uwagę
na dwa następne punkty:

Hôtel Walhalla-Terminus
St. Gallen.

vis-à-vis de la gare.
R. Mader, Dir.

St. Gallen,

II

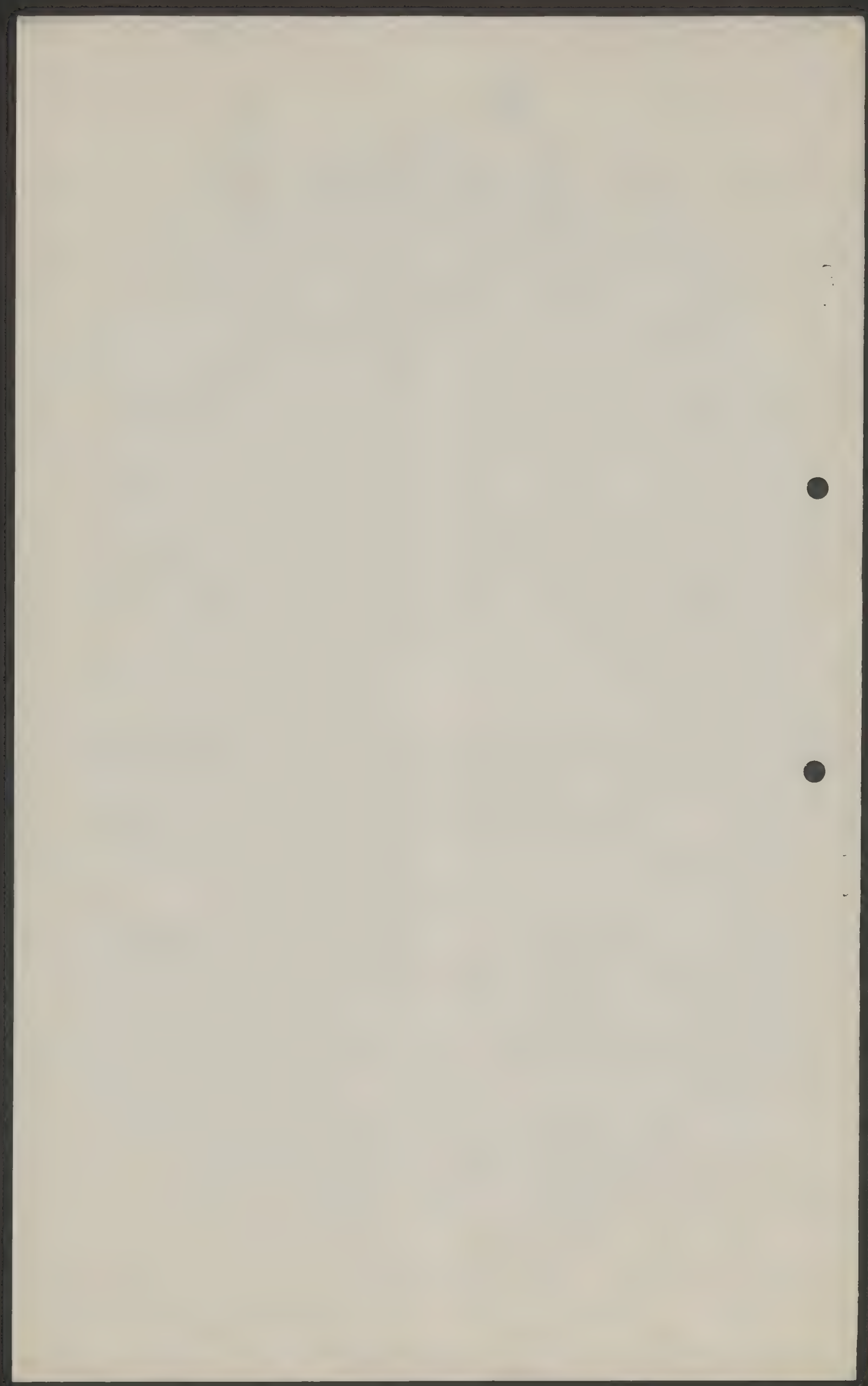
a) Major Morant w "Berliners
Tageblatt" (wybitny sprawozdawca woj-
ny) / potworzył głównie uzna-
nie walących i wartości brzo-
legimów, potwierał, że należą
się Polakom polityczne zatańczenia
i sprawy. Ten bardzo ciężki.

b) Witzinger memoriał au-
torstwa "des Sechserverbandes"
mimo iż dawał ~~rozwinięcie~~ ^{rozwinięcie}
granicznego państwa kolonizacyjnego
jest memem o możliwości uza-
możliwienia Polski rozciągającej

Prattling

1095

1095

- 1 -

...niezależnie, jak i ... nie dając ...
 ...niezależnie ...
 ...niezależnie ...
 ...niezależnie ...

...niezależnie ...

...niezależnie ...

- za parę miesięcy.

5) Przeglądając w książce ...
 ...niezależnie ...
 ...niezależnie ...
 ...niezależnie ...
 ...niezależnie ...

Wiedeń, 26. XI 15

Prattaghi

1) Na nowe banki polskie w Królestwie
zwłaszcza w Warszawie, nie wytypleni
jest miejsce - i szerokie pole dia-
tania (a program Dablingera w ca-
tej swojej rozciągłości nie tylko Tesz,
ale nawet po wojnie, nie zupełnie
wykonalny)

2) Zinde z istniejących banków galicyjskich
nie polskich nie jest ^{zawzięty} (zgodny) prze-
mierze intrygi akcji w Królestwie.
Gdyby nawet, to wytypleni, cyfrowe
na taką akcję pozwolili.

3) O utworzeniu nowego banku nie ma
mowy w tej chwili.

4) Naturalnie na przyszłość należy i na-
leży przygotować coś poważnego. Należy
zastąpić to nawet za konieczne - ze wzglę-
dów polityki narodowej i ze względów
na przyszłość NKN. Głównie byłby
zajęty ~~zajęty~~ gdyby skrócić obecne prace

Wiedeń, 26. XI 1915

126

Wielce szanowny Oregenie!

1) W załączeniu przesyłam
wielki wtykacz, jako
wzrostek z "Dziennika
Gminy".

2) Proszę o przesyłanie
o przesyłanie mi opinii

tego listu prywatnego
minist. obr. woj., który
dotyczy awansowania Ko-
marskiego i kilku
innych. Tycho z po-

mocy tego opisu będę
mógł wyjść do orbitate.
czego zataknienie sprawy.

3) Języczek piraten listy
do wydawców mienic.
chwil i acytrachil - a sko-
no będę miał opierci;
natychmiast zdejdę
z na którego z ręki
i orbitate pierwszy listy
do druku. Języczek
z nią z grabieżą gotów-

mau jahal jęzeż hote
 tego na 2-3 tygodni
 roboty, z cym się zata-

••••• Trzy połysy druku.

Jeżeli wydawca się po-
 spiera, hote nowego

Polu krzyżka pierwsza

wyjdzie.

••••• Krzyżka druga a cysła.

••••• Nie i Trzecia zabiera czas
 al stępnia w marcu.

4) Zatrzymanie wótki opi-

nia o Duthingen po-

jękcie.

5) Długo było parost
wieloletnie NKW. wzro-
sta komunisty, potro-
nycie z uznaniem, że la-
dowcy odgrzesili uznaniem
naszymi wojen. Sierżant-
wicz, Poterechian
etc?

6) Wiadomości z Berlina:
Rząd niemiecki nie zmie-
nit stanowiska co do

przytygując Kołostan
 z Wargacz do Kutyj
 i tu ustąpił tam
 teraz także Burian po-
 normie i Kuteniast
 rekrutujący granic
 pojmyć zgraniczeli.
 obecnie znowu zezę,
 niż w sierpniu b.r. (gdz
 dyten w Berlinie) — a
 w spotęgowaniu, a poli-
 tykier i czechowie

rośnie przed ameksyjny

Kęsy wgrazę wgrzo-
niego porażaniem
i serdeczne pozdro-
wieniu

Szyje ałmy

Rozę Buttygi

J. S. Nie wie, czy

Amers portat Trese-

zosi parę wycenów

3. "Safety Wagon" 4

Знаменитый ирригатор

Ваше предложение

Artykuły w Kieda

Wm. W. Phelps

Felsheim, Montag 10. 11.

cig'ho clary a mic'pha

Wichita ~~TX~~ Albertone

20 (Rusian Neubauer)

prozi o puzgtaue uau

25 Kora 34 Thunagene

jego brzozy na pauc-
mie, zmi 100 km
za tłumaczenie na
angielskie. Szewcarka
doty i ty tłumacz
nie wydata, bo nie
miała na to pieniędzy.
I to trzeba by załatwić
- via Sekretariat Re-
velay.

elmina majdę ię znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

• iest l. ni. męp. s. i. znowu o rękę. Lata
wyszeżę ię i o pchotę i

Deer Island O. L. m. ix. 1880

The above was taken from the original manuscript
of the first edition of the "History of the State of New York"
and is now deposited in the Library of the University of the City of New York.

[illegible]

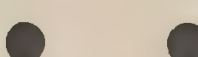
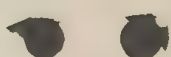
17. 2. 1907

Wieder: 20/II 916
VIII. Lederergasse 4.

Wielce Szanowny Panie!

- 1) Najmiejcej przeproszenie, że nie wykonatem doład rzeczy, omówionych przez nas przed dwoma tygodniami, ale przechodzić mi w tem, obojętnej konieczności porzucenia druku książki, oraz mego, mój stan mego zdrowia.
- 2) Zatacam informacje, dotyczące usposobienia szkieletu. Wskazując na sprawy, z tem, że szym „politykiem gospodarczym” jest pierwszy sekretarz tutejszej Filii handlowej radca radu r. Teyenthal, zaś szym wysokim urzędnikiem w Ministerstwie handlu (referentem dla traktatu handlowego z Niemcami: Rostk) radca ministerialny i profesor uniwersytetu Dr. Schüller. Kopia tej informacji posłana do biura prasowego Ministerstwa spraw zagranicznych.
- 3) Zatacam trzy numery Gazy Niemieckiej z 30. 1. 1905, 5. 2. 1905, w których znajduje się mój na tenże sici podjęty artykuł pt. „Węgierska regestacja spraw polskich”, a to w podwójnych egzemplarzach, i proszę o przeczytanie, tudzież o spowodowanie wystania tych artykułów do Dąbrowskiego w Łoncu, z poleceniem, by postarał się o protokół i o sprawie

est.

est. cl.

węgierskiej. Wówczas nie proponuję, by st. t. w.
karet artykuły te przetłumaczyć na niemieckie i roze-
stać z krótkimi pismami treści po prostu takiej jak
zestawień d., do kilkusetu wybitnych mężów stanu
i polityków węgierskich. Mógłby takie pismo takie
przebiec Dalmatycznemu, z większą ilością ogromnie-
my, by je rozstać z Penta według swego uznania.
Wkradym więc niebieroby je przebiec: Andrassem,
Tiszy i Steierkiewiczem. Wówczas nie proponuję
te do „Polem” z prośbą o streścić, res’ Esthanez
Pracem prozę, by od siebie wydać Redakcji takie
zredagować.

- 4.) Wotrymuję się nadal u skorygowaniem pisma
do Preressy Towarzystwa gospodarczych i rolniczych,
pomierai - po pierom - u obecnej chwili nie odbywają
się żadne obrady agraryjnych i z najbliższym czasie
na nie się nie zanosi, powtóre, forskuje mi jeszcze
informacji co do tego jak dalece sprawy były do tej po-
ry u obradach agraryjnych traktowane. Skoro tylko
te informacje otrzymam, porozumiewam się z Preressą,
co do dalszego traktowania tej sprawy.
- 5.) Tak samo z innymi względów traktowanych wotry-
muję się jeszcze z napisaniem wiadomego artykułu
do „Nouvel Feuille Presse”. Sądę jednak, iż będzie się

1307

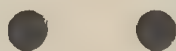
to jednak mogło stać w ciągu tego tygodnia.

24. D. 6) Zalesau nakomierst koncept komunikatu
w języku polskim i niemieckim i prośba o rozg-
danie by komunikat ten został wystawiony ^{zarcz} (sprost
Prezydium N. K. W. do całej prasy polskiej, ni-
emieckiej, pruskiej oraz do głównych dzienników
i Prasy niemieckiej

24. E. 7) Druga korekta mojej książki przeglądają dwaj
specjaliści radcy ministerialni Schüller i sekre-
tary Handelsmuseum Dr. Schilder. Styrz od
nich wiele komplementów, no dowód tego, niemniej
jako ilustracyę sumiennego traktowania pracy, sta-
nem ostatnie uwagi dra Schildera. Ograniczyć uw-
gi takie uwzględniam w ostatniej korekcie, o ile
uważam to za stosowne.

24. F. 8) Zalesau trzy pierwsze arkusze, na które dostem
już imprimatur, i które już się w tej chwili dru-
kują. Pozytem w nich jeszcze potem niemałe
poprawki, które w restanowanych egzemplarzach nie
są uwzględnione.

9) Z pisaniem pierwszej książki jestem gotów. Pozo-
stają jeszcze tylko uzupełnienia w korekcie, przed-
mowy i spis literatury, co wkrótce zabierę w dalsze do

przed tygodniem temu. Chciał uda się obecnie przyspieszyć i drukarni tak, by książka pojawiła się 15 marca.

10) Wreszcie o tym tygodniu będę mógł napisać przedmowę i preface oraz i delożem korekturę.

11). Wykryto się obecnie, - minus deinde jak i tu, że przez Chabiego posuwał do Garet, jeżeli Chabowski nie uproszczenia radu austro-węgierskiego był udział w konferencji swajcarskiej. ^{3e} ~~7e~~ ~~4e~~ uproszczenie takie z uwzględnieniem powołaniem austro-węgierskiego i Burzianem było. W tej sprawie mam palce Skrzyński.

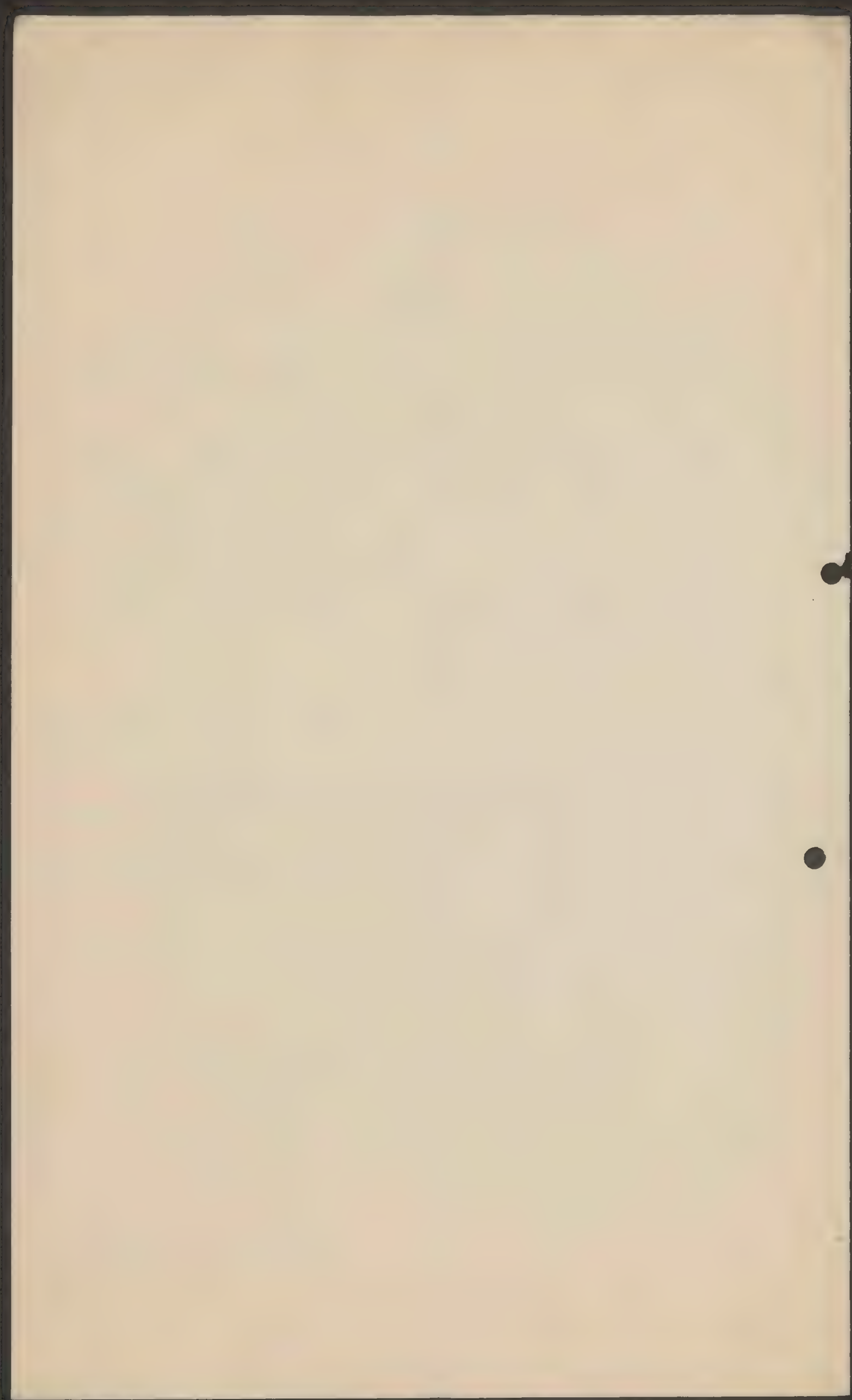
12). Dławi Rosińskiemu, który jest bardzo przydatny, za mało jest 300 k. i prosi o podwyższenie na 400 k. Wraz tedy o kasację wyrażenie tej kwoty i w całości od 26/1 - 26/11 i wprowadzenie przystawienia jej pod moim adresem.

3. W pierwszym dniu marca jadę do Lwowa a około 8/14 będę w Krakowie.

Łyż wyrażę wyrażenie powojenne
i najręczniejsze potrącenie

o Henry

Antoni Buttyg

1.)

Jedną z najpowszechniejszych polityk handlowych austriackich, po powrocie z Niemiec, gdzie bawił parę tygodni i miał sposobności rozmawiania z najpowszechniejszymi czynnikami rządowymi, parlamentarnymi i gospodarczymi, stwierdza się:

- 1) Obecnie we wszystkich tych kręgach panuje przekonanie o konieczności trwałego podziału Królestwa według granic obecnej okupacji.
 - 2) Według jego wiadomości rząd niemiecki nie powierzył na plan austriacki przyłączenia Królestwa do Austrii definitywnie ani "tak" ani "nie".
 - 3) Skłonność niezdecydowania od ewentualnego politycznego podziału Polski; najpowszechniej kręgi niemieckie stoją na stanowisku potrzeby utworzenia całego Królestwa odrębnego podobrazu gospodarczego, tj. odrębnego terytorjum etnograficznego, (tak jest to jest obecnie, niezdecydowanie od podziału politycznego).
- Osobą polityk handlowy, który jest Niemcem austriackim, przemawiając gorąco za potężnieniem tego Królestwa z Austrią, jako samodzielnego

2
/

2)

terytorium państwo-państwa (Austria i Galicya),
 a to ze względu na położenie Niemców austriackich,
 którym usunąć się Polaków i parlamentu wiedeń-
 skiego „rewolucji wiedeńskiej”. Wywody jego tu i odtąd
 znajdowały rozumienie. Według relacji tego polity-
 ka, Niemcy stoją na tem stanowisku, że zabezpie-
 czenia swych granic od wschodu nie mogą poro-
 stawiać nikomu innemu, bo na nikim nie mogą
 polegać tak, jak na sobie sami. Co do pojawia-
 jących się tu i odtąd idei utworzenia i Królestwa
 osobnego państwa państwa w tonie Przeny ni-
 mieckiej, o polityk Turcji, i nie są one pra-
 wie nigdzie serjo traktowane.

(Według najświeższych a pewnych wiadomości
 z Wernau, nikt tam nie wie, wobec zachowania
 się Niemców, by chcieli oni kiedykolwiek Wernau
 oddać Austrii.)

Wielkie prośby o tem, jakoby Niemcy traktowa-
 rajęta przez siebie cesi Królestwa, tylko jako ro-
 star, względnie jako środek przymusu lub kom-
 pensaty dla Austrii wramian za przystąpienie
 do ścisłego związku gospodarczego, nawiązania do „

22

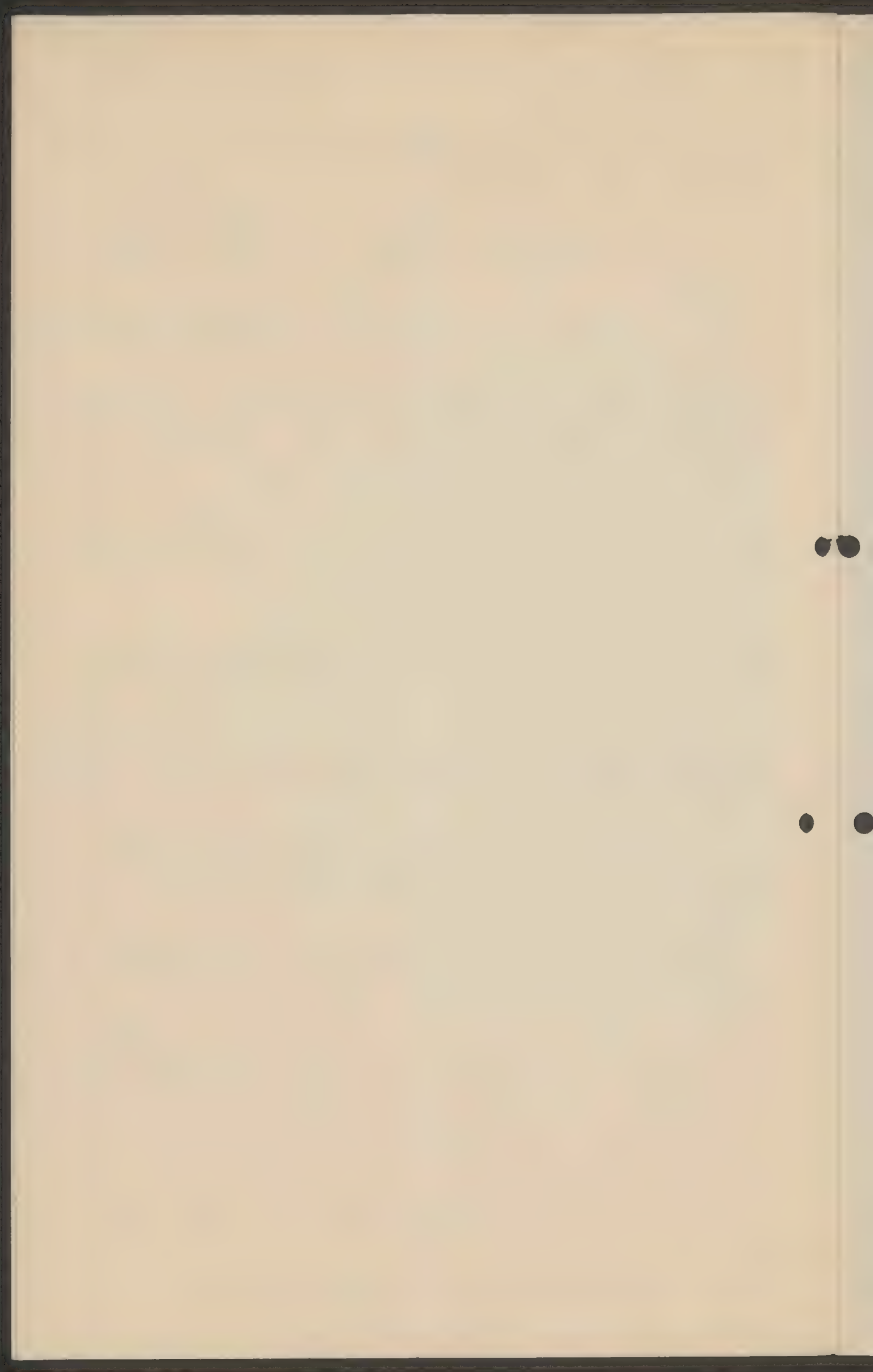
23

3)

litych są nierealne, gdyż stosunki między Austrią a Niemcami, wile idzie o przyszłość gospodarną, wcale jeszcze nie zbliżyły się do tego punktu, w którym podobne postępowanie byłoby dla Niemiec potrzebne.

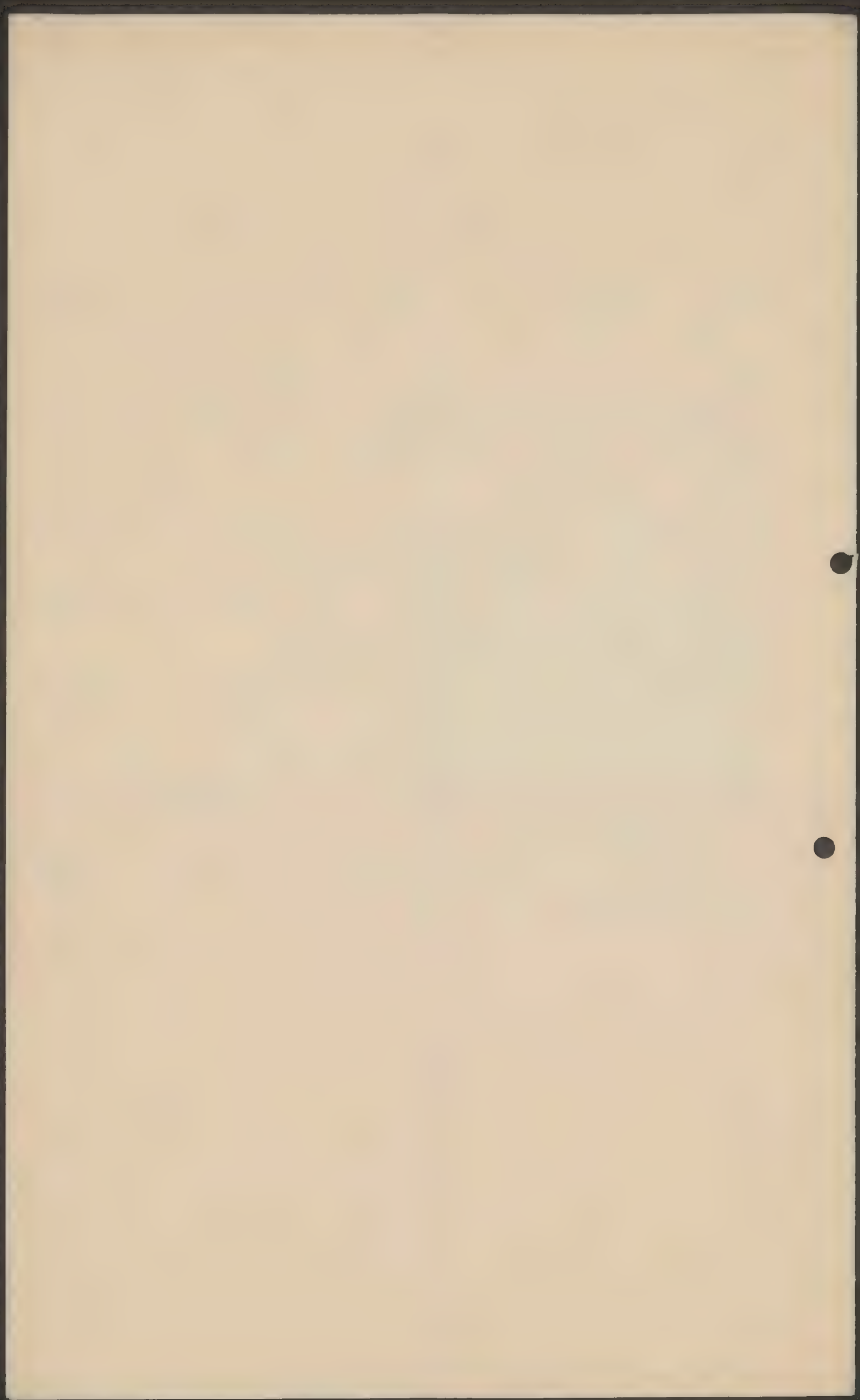
Wybitni Niemcy austryjacy są zdania, że austro-węgierski urząd spraw zagranicznych będzie musiał wywrzeć cały nacisk na Niemcy (w interesie Monarchii) aby zmuszali je do uregulowania z Królestwem na rzecz Austrii.

W przeciwstawieniu do powyższej relacji, jeden z wysoch urzędników austryjskiego Ministerstwa handlu, który ma wiele do wymienienia z przynętym układem stosunków gospodarno-politycznych, szczególnie co się tyczy stosunków z Niemcami i Rosją, wypowiedział przedtem taki pogląd, że prądy panujące obecnie w Niemczech nie mają znaczenia, że Królestwo musi być przyłączone do Austrii i że Niemcy w ostatecznym rezultacie zgodzą się na to, by nie stanowiło osobnego obszaru gospodarczego, ale zostało połączone wspólną linią cłową z Monarchią austro-węgierską.

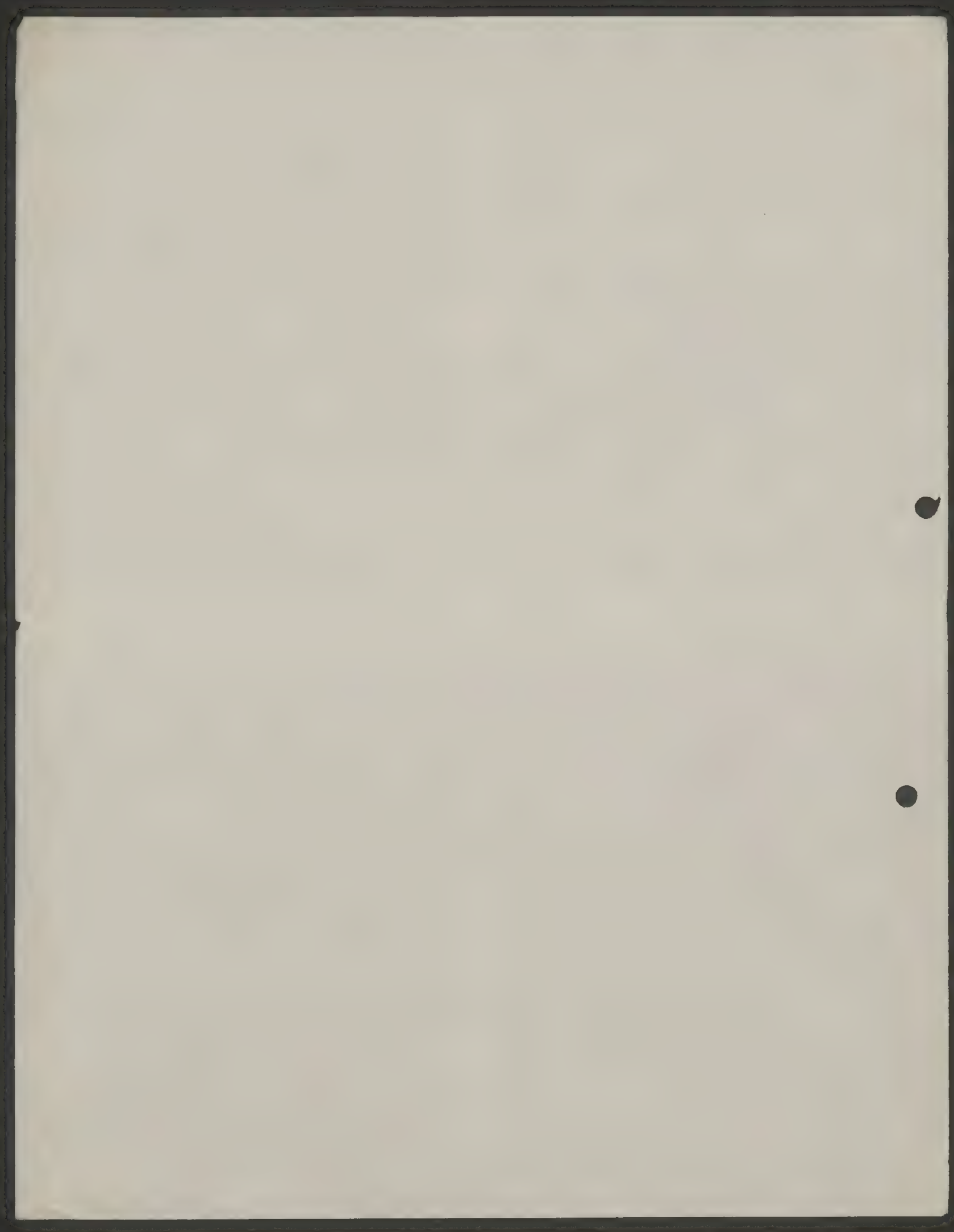
Wreszcie zwracamy uwagę, iż na ostatniej konfe-
rencji środkowo-europejskiego Związku gospodar-
czego w Dreźnie, przewodniczący ks. Günter sile-
wicz holsztyński, nie dopuścił do żadnej dyskusji
na temat ukortatlowania się przynależnych stosun-
ków gospodarczych polskich, ze względu na nie-
wyklarowaną przyszłość Polski. Wobec czego sko-
czyło się na bardzo marnym reformacie unedni-
żonej z niemieckich Lib handlowych o obecnej
sytuacji gospodarczej Strólestwa.

Z innego powołanego źródła wiadomo mi, iż obecne
nieoficjalne portraktacje między Austrią a
Węgrami (o nieroźnności między politykami)
o długo terminową ugodę, na razie nie rokują
prowadzenia.

29. 3

个

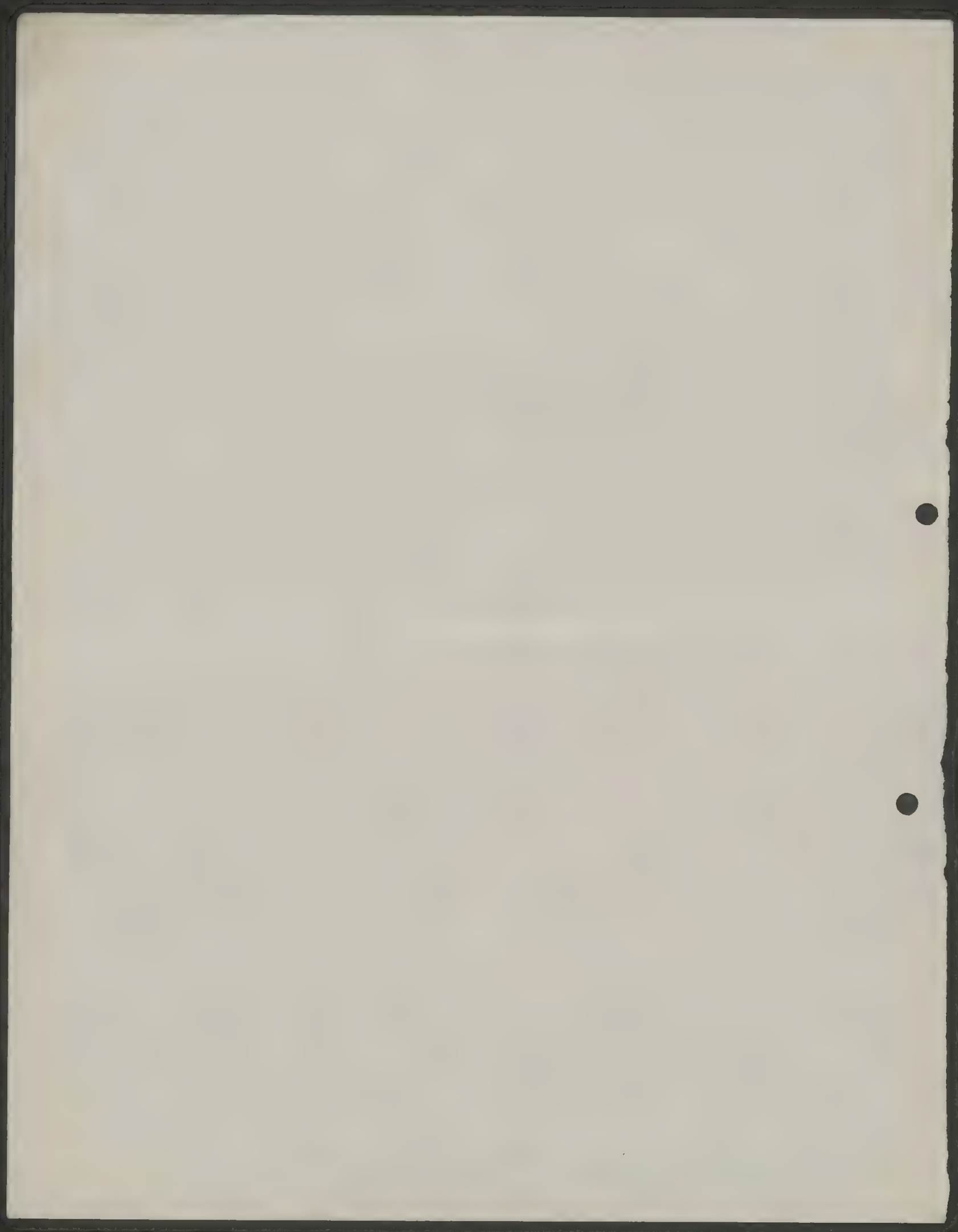

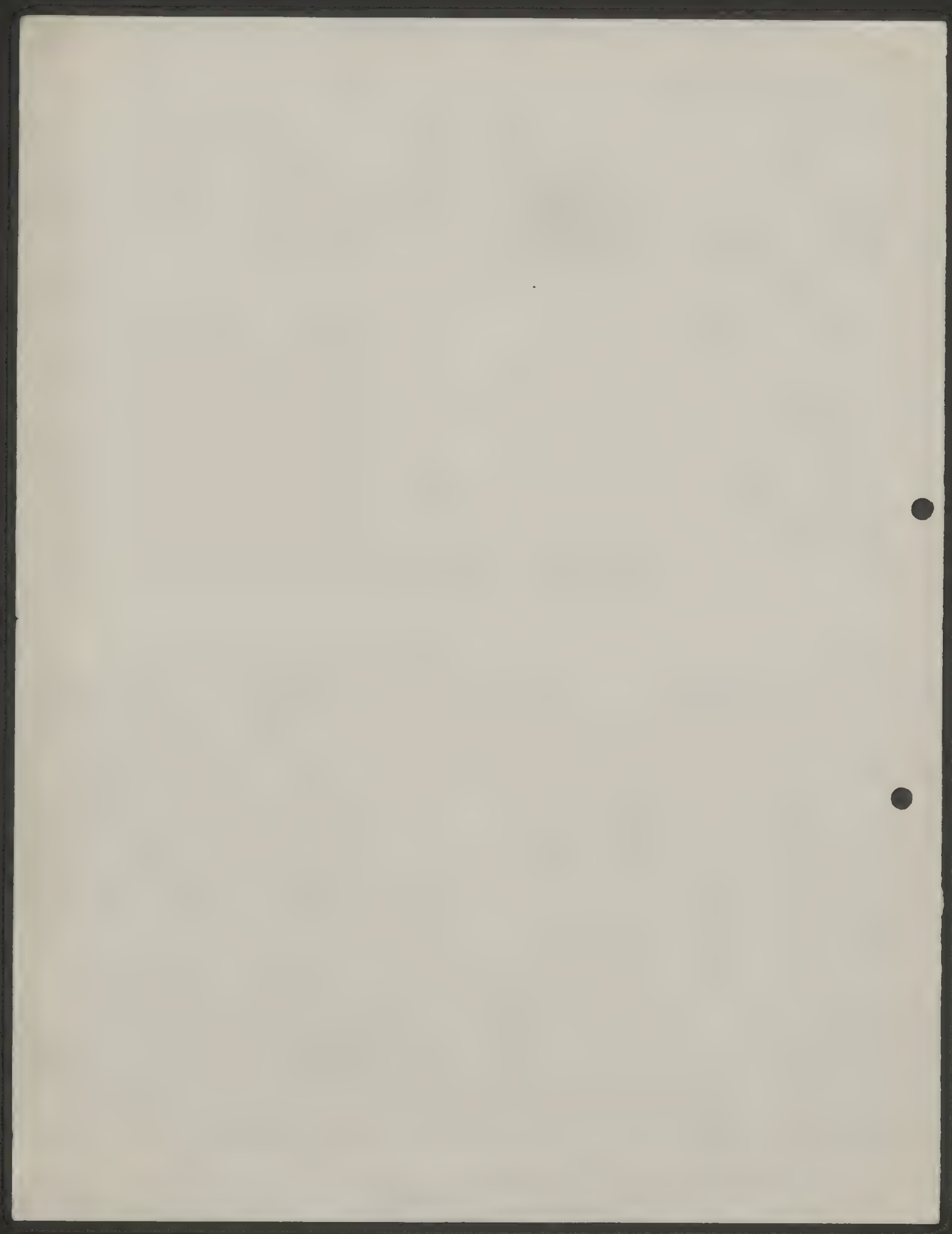
Je suis d'un bon naturel. Je ne me fâche point, j'ai une
bonne humeur, et je suis très content de moi-même. Je suis
très content de mon état, et je suis très content de mon
travail. Je suis très content de mon état, et je suis très
content de mon travail. Je suis très content de mon état, et
je suis très content de mon travail.

Je suis d'un bon naturel. Je ne me fâche point, j'ai une
bonne humeur, et je suis très content de moi-même. Je suis
très content de mon état, et je suis très content de mon
travail. Je suis très content de mon état, et je suis très
content de mon travail. Je suis très content de mon état, et
je suis très content de mon travail.

Je suis d'un bon naturel. Je ne me fâche point, j'ai une
bonne humeur, et je suis très content de moi-même. Je suis
très content de mon état, et je suis très content de mon
travail. Je suis très content de mon état, et je suis très
content de mon travail. Je suis très content de mon état, et
je suis très content de mon travail.

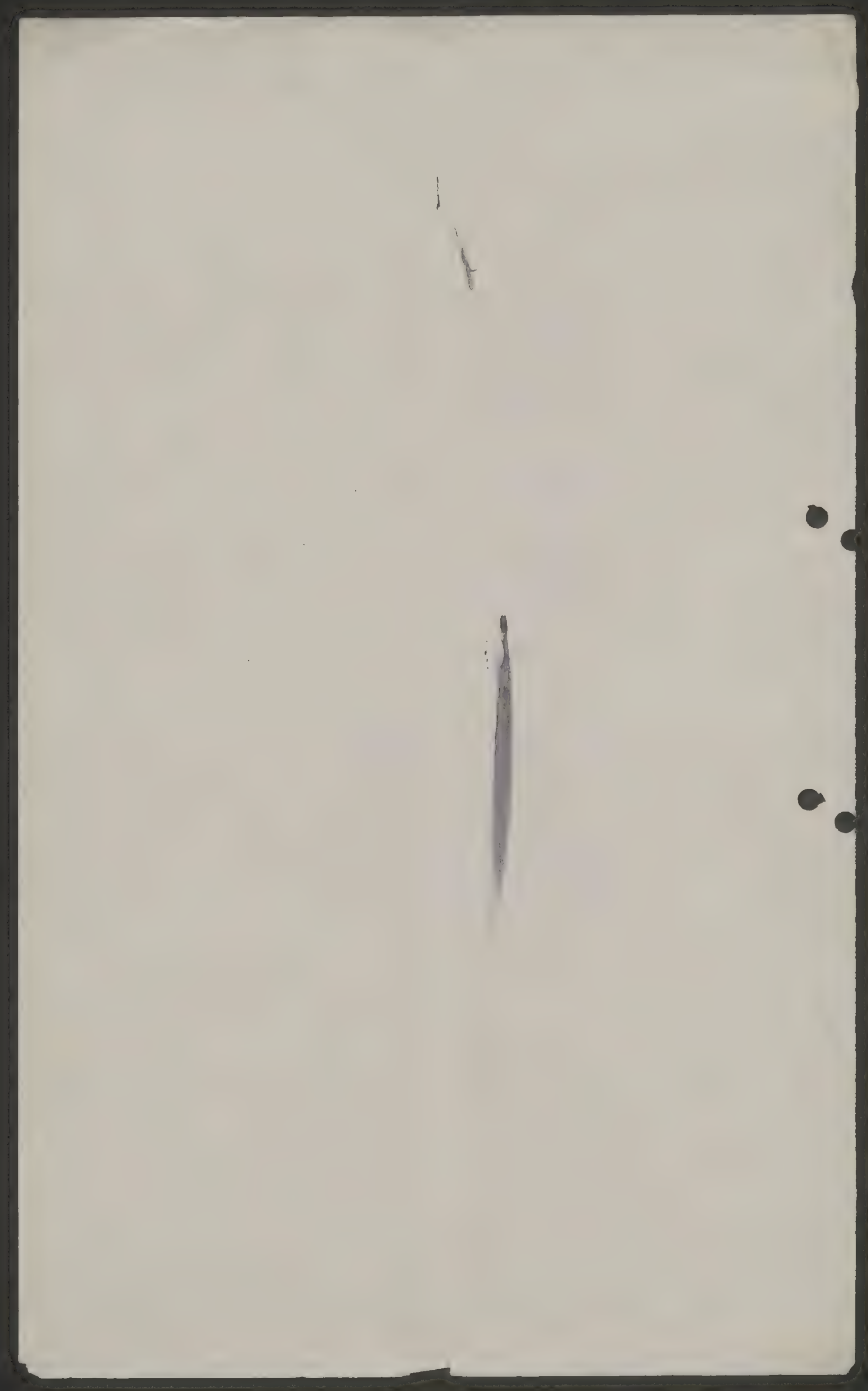
Je suis d'un bon naturel. Je ne me fâche point, j'ai une
bonne humeur, et je suis très content de moi-même. Je suis
très content de mon état, et je suis très content de mon
travail. Je suis très content de mon état, et je suis très
content de mon travail. Je suis très content de mon état, et
je suis très content de mon travail.

Wir beehren uns Ihre Excellenz (Hochwohlgeboren),
die Übersetzung einer über unsere Veranstaltung
in der „Gaceta Minerva“ in Lembeq - erschienenen
Artikelserie betreffend die ungarisch-polnischen
Beziehungen zur gefälligen Einsichtnahme
höflichst zu übermitteln.

Mit vorzüglichster
Hochachtung

2033

Wiedeń 25. II 916

VII. 22. Jan 4.

Wielu Laskawej Teresie!

Wpatrując się przesyłanym kopię listu
meego do firmy Braumüllera, z którego
wynika, że warte pozostawienia o stylu
i ukształcie druku. Ten nowy podział
umozliwił przypisanie wydania 1916 roku.

W dniu 28. II wypisano do Lwowa, res'du.
8 marca będą w Krakowie i zgłoszę się u
Teresy. Oznacza się przypisanie
określenie kosztów 400 K dla Ro-
winnego na nową grę o Wiedzi.
Łącznie według wyżej wspomnianego
możesz otrzymać
A. B. B. B. B.

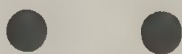
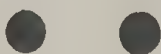
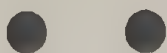
Herrn Wilhelm Braumüller

in Wien

In Ergänzung und Abänderung des Punktes 1. unseres Vertrages vom 9. Dezember 1915, hat der Haupttitel meines Werkes zu lauten: „Die wirtschaftliche Annäherung zwischen den Zentralmächten und die wirtschaftliche Zukunft Oaleus“ und wird die Einteilung des Stoffes der 3. Bände wie folgt festgesetzt:

1. Teil: Ein Zoll- und Wirtschaftsbindnis zwischen Österreich-Ungarn und Deutschland (Geschichtliches, Konstruktion, Einwendungen, Strömungen),
2. Teil: Österreichische Landwirtschaft und Industrie in Zoll- und Wirtschaftsbindnisse mit Deutschland,
3. Teil: Die Volkswirtschaft Oaleus in der Vergangenheit und in der Zukunft.

Eine Vermehrung des vortragmässig festgesetzten Druckumfanges des Gesamtwerkes (3 Teile) darf durch diese Neueinteilung jedoch nicht platz-

greifen.

Indem ich Ihnen unter Berugnahme auf
Ihr gesd. Schreiben vom 21. Februar 1916 mein
Einverständnis mit Vorstehendem zu be-
stätige, ~~mit~~ empfehle ich mich

mit vorzüglicher Hochachtung

m. p. Battaglia

• •

• •

• •

• •

Wiedeń 5. maja 1916
VIII, Lederergasse 4.

'Wielce Łaskawy Terezie.'

- 1) Przypominam uprzejmie, że nie otrzymałam dotychczas przedmowy.
 Proszę o nią bardzo usilnie.
- 2) Stosownie do ostatniej rozmowy proszę o łaskawe przekazanie mi kwoty 600 k., jako tymczasowej raty na konto mojego biura na maj.
- 3) Oprócz tego proszę o wyśłanie 400 k. dr. Rosieńskiemu, o ile się to doładnie stało (za kwiecień)

4) W ostatnich dniach wstępu się bardzo
nie dobre i daleko na zjeździe nie tylko
tego mocno istyje.

5) W drukarni nowu rozpaczyły koszty
wszelkie obrotu. prawni nie pom
gają, bo niema ludzi.

6) Zatrąca do Łaskowego przegl
dnicia 13^{ty} arkus, oraz poświęca
cenia odbioru na doręczeniu prze
ciwnie listy i książki.

7) Wobec wszystkich Telegrammów Feldmanna
o artykuł ^{moj} w „Polnische Blätter”, donos
sz i obecnie, t.j. jak długo pierwszy
tom nie wyjdzie, niemożliwe

razmowa się nie mogła. Skłaje mi się
 że przez to pogrubiło, wobec tego, a
 przedewszystkiem należy najbardziej na
 tem, żeby ta 707 kom. była najprędzej wy-
 siedlona.

8) Proszę też ^(najprędzej) o to, żeby
 żeby mi pozwoliły sprawniej pracować.
 Dotychczas one sprawy, w których moje sta-
 sne zabiegi nie dają dostatecznego re-
 sultatu.

9) Przedewszystkiem proszę o sprowadze-
 nanie delegacji wainzastkiej, żeby rebrze-
 dla mnie wysłać książki, broszury
 i artykuły, dotyczące przystosowania gospodar-

coi ora stosunków gospodawczych
Królestwa, które wyszły od września 1915.
i przysłała mi je za pośrednictwem W.
H. W.

W. Darywiska. Poluiska wspomniawszy mi
nie wysłała ^{z Warszawy} jakiej książki o taryfach kole-
jowych, którą ona posiada. Proszę o ta-
kie sprawowanie, ielby dostać
jedną egzemplarz tej książki.

c.) Z protokołów narad, które się od-
bywają w Towarstwie przemysłowców
w Warszawie, otrzymatem dwa, mianowicie
nie w sprawie przemysłu garbarskiego
i pielarnego. Proszę o takie sprawo-
wanie, ielby delegacya, wzmawia po-
starsta nie dla mnie o protokoły i in

3
 mych obrad, które się do tej pory odbyły,
 względu na ich wielkość, i ich w przyszłości stać,
 i nieuniknie szybko otrzymawszy.

a) Proszę też o spowodowanie, ażeby In-
stitut ekonomiczny utworzył jak-
 najkrótszym czasie bibliografię koi-
 ick, broszur i artykułów ekonomicznych,
 a w każdym razie koi-ick i broszur, jakie
 w sprawie postępowania gospodarczego i przy-
 szłości gospodarczej Królestwa i Gali-
 cyi (na razie co najmniej Galicyi) poja-
 wiły się podczas wojny. Bibliografia
 taka będzie dla różnych celów bardzo po-
 trebna - należałoby ją opublikować, ja

4

ci prosię o jak najspieszniejsze przystanie
mi jednego egzemplarza.

c) Proszę też łaskawie raczcie, by Insty-
tut ekon. przysłał mi ^{nowy} jak najrychlej
koupie korekty swych ^{nowe} publikacyi,
o ile ^{nowe} moinosi, ^{nowe} czyli mianowicie
płóv.

d) Proszę o polecenie wystawienia mi bro-
sury Diamauda, która sprawdne
mieć, że mi przysła.

e) Proszę wreszcie o łaskaw. spowodo-
wanie generalnego Sekretarza lub
Burs. prawwego, by mi przysłał wszystkie
polityczne publikacye w kwartali
polskiej poczasu od lutego b. r. oraz

by mi je następnie przyrządzić, ażeby
 gdyż dla dalszej pracy ekonomicznej,
 koniecznem jest ciągle wycofywanie
 się w kwestyach politycznych.

g) Rada Główna kulturalna i piewnicza
 w Królestwie miasta przygotowała
 memoriał dla C. K. C. K. Skoro co
 stanie przedłożony, będzie również pro-
 sił o przyznanie mu go.

Najmocniej przepraszam Łaskaw-
 ego Pana Króla i Królową, że takiemu
 ministrowi drobińskiego, że ~~nie~~ ^{dobro}
 sprawy tego wymaga, a sam, jak już
 zauważyłem, nie mogę tych rzeczy
 wyegzekwować.

6

W końcu pragnę wiadomości, kiedy
Preres będzie u Ciebie, bym mógł
o innych sprawach powiedzieć. Proszę
o taką wiadomość kilka dni naprzód,
gdyż za kilka dni będę wienkoś
pod Wiedniem nie mnie niżąc jednak
adresu obecness.

(Przytli, ponieważ pragnę także
Erggera i biera wiedzieliś.
N.K.N., gdzie po załatwieniu
będę je sobie otkrać).

Łzy wzrusz wzruszającego porażenia
a Mury stęga

Razer Buttagli

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabesamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

Gattung:

Eingangsnummer:

praesident jaworski
krakau golebia 20=

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine Verantwortung.

Dienstliche Angaben:

Telegramm

aus

Aufgenommen von auf Ltg. Nr.

am 1914 und Uhr M. Mitt.

durch:

Nr.

win 64+ 1655 9 16 12= n 1914 und Uhr M. Mittag.

bite dringend vorwort battaglia =n

Ścieśki 3. 1716
 W. Kętrzyński 4.

Ścieśki Kętrzyński.

- 1) Złoty 18. arcy.
- 2) "Cien zrywania. Dniarcia
 jej pami. zrywania. Dniarcia
 wać nimo nacisku swojego i dy-
 owy.
- 3) a prawnik cały parę na to-
 ren traci (Polna).
- 3) Dniarcia o której wspomni-
 watem, nie zrywałem dotąd zro-

to memorandum. Zwrócić
nie wagi.

- 4) Zająć się ^{polityque} ciżmami i
Schildera z Kancelarią,
który jest obecnie szefem religii.
Revela z ministerstwa handlu,
szefem służby handlowo-politycznej,
na ogół b. dobre poinform.
nowego. Proszę o Tashkent zwrócić
Kungereu (nie pomylić).
5) Proszę o ponowne przesyłanie
600 k na nowe koszty biura

na gorwie - potajemnie. (1.1.16.)

Rekawinhe ^{N.O.} (Vila Brise) (*)

oraz około 400 k. do Ro.

viciniego, o ile się to okazało

dotyczy nie state.

Łęgi wgrasz wgrasnie
Jawajama

szczęść orłany

Rozm. B. P. P. P. P.

*) Ktoś ten jest powodem - aby
mi to ludzie nie przez handal.
w pracy.

HOTEL ASTORIA
WIEN I. KÄRNTNERSTR. 32

Wiedeń, 9. VI 1916

155
bl. Jaq.

Chère Sophie

Chère Elisabeth Greger!

Dziś - jutro wystrzelił się w powietrze
obrońca hieronimowa oddziału
mundurowo-przemysłowego centrali
do obrony wojny. Mnie i
ma w tym celu być jutro w Wiede-
nie i konferencji z Berliem.

na podstawie udawaty
Lewica Zjednoczona i Klerowi
i Morawickim terno: Skerwiga,
Beria i unnie. Skerwig sta-
nowy: Definitywnie odchodzi

Beim Fgo stauwische uie potze:
brie aui ze wggelb' uenaleud
aui uenregaleud. Je zeis potze:
brie barzo i 3 jehud i 3 Augiel.
- a wggel' jehud ze wggelb' uo-
ralueud, brie uenregaleud.
Nadte nu ten stauwischen bebie
uuzie uuzierai kelu' duje wgtu
politykuy w dudu MKN. Bebie
uuzie przystajow' uie kio'leu,
choi te bejpoirechno (uie rapie) uie
jest obigte programem. Ale bebie
uuzie uuzie program wzizege!
Ja potrapis tu duzo i dolze dia.

ta!

Wobec tego nie walcam się już
najgłębiej przeciw Berezowi o ta-
kawe grzesne przechylenie się
na nasz stronę. (Dodaj, że o Kle-
rem napisałem, uchwała lewy zo-
stata w całości zachowawczawa
Marnochliu, to nie wiem, czy
Leo, nie bardzo mi chętny, nie, choć z
tym mego napisania w rozumie
z Klerem. Zdaje się, że Leo formuje
Berezę - nigdyś inieś by zrobić
na złość Berezowi, z którym jest
złe).

Skutek mogły być: 1) z tego
wymowa (3) Dillerem i Gredichem
~~a może~~ a w każdym razie z Dille-
rem.

Nie potrzebuj zaślusnia; ze
objęcie tej funkcji nie przegno.
Gitoły mi w doświadczeniu kszu.

Nie unieś opinii, jak bardzo
mi na nogę zależy i jak bardzo
powodzenie w tym wypadku jest
toby mi na duchu.

Periculum in mora. Przypadek;
że być mógł ze 2-3 d. być ukwa-
nowe. Łączy wogółem wysoki
powojenie przez oddany
Butterlin

Wiedeń, 23. VI 16

• Wielce łaskawy Prezencie!

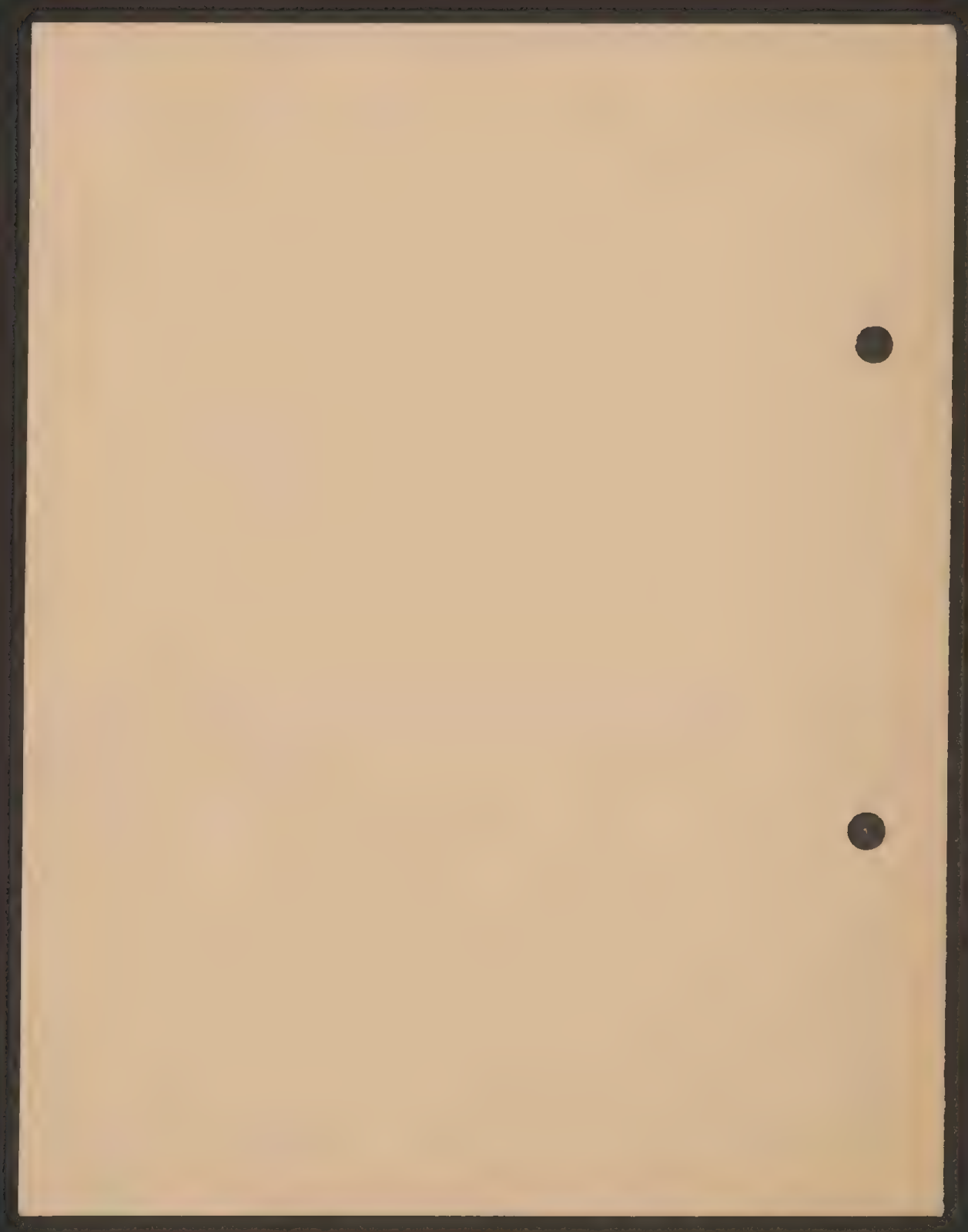
Binsclan się przykarmi
 swój grzech (rozumną
 Prawdę z błędem na ten
 temat). U Młodszyńskiego
 byłem - ale tam psuje
 Twórczość. Młode Prezes

wygnali co' na niego? 2

3 Bilinskiu nieist.
Ktos' - i podobno ze
skutkiem.

Mój stan zdrowia coraz
gorzej - ale nie
postępuje, jak dawno
zost.
gone 2 archy.

Łezę wyrazę wywołanie
porzucenia szczytów
Al. Battaglia

Środa, 28. IV 16.

• "Kochane Łaskawy Prezencie!"

Wspaniałe się w tym czasie,
 że naszymi miłymi
 (głównie) poproszonymi
 wyjeżdża z Biatym
 • Kuchnia, gdzie zabawi
 o. tuż 18. w naszym
 domu, przez niedzię

Wobec tego - o ile mogę

o ile mi 3 min więcej

było mi ułożeniem na

ulopi - nieważko jest

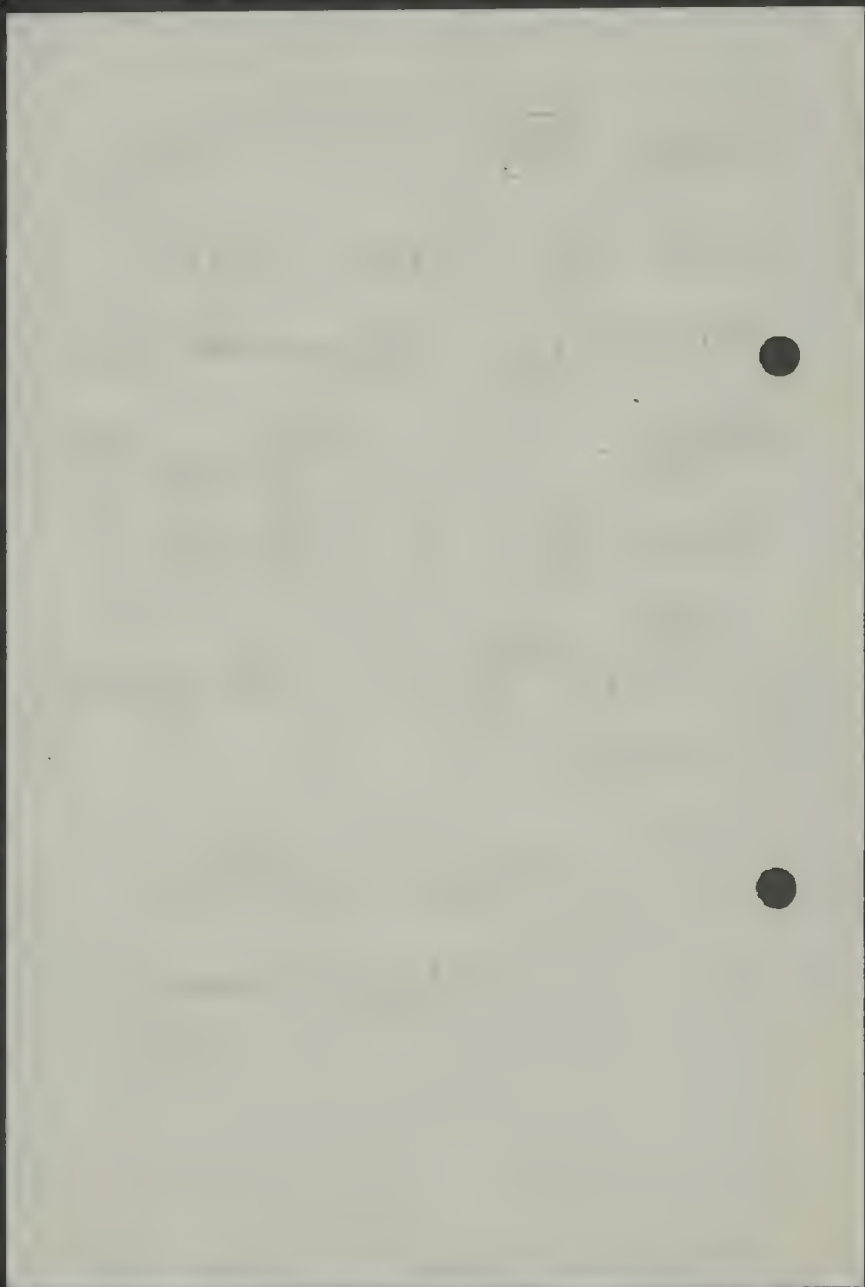
naus być w Białej.

Wzrost wyrosły wyrosły.

Konieczność

Wzrost wyrosły

Wzrost wyrosły

Dr. Roger br. Battaglia
Kraków Rynek 30
[C. K. d. g. v. g.]

487
Kraków d. 30 listop. 1916.

Kochany Breresie!

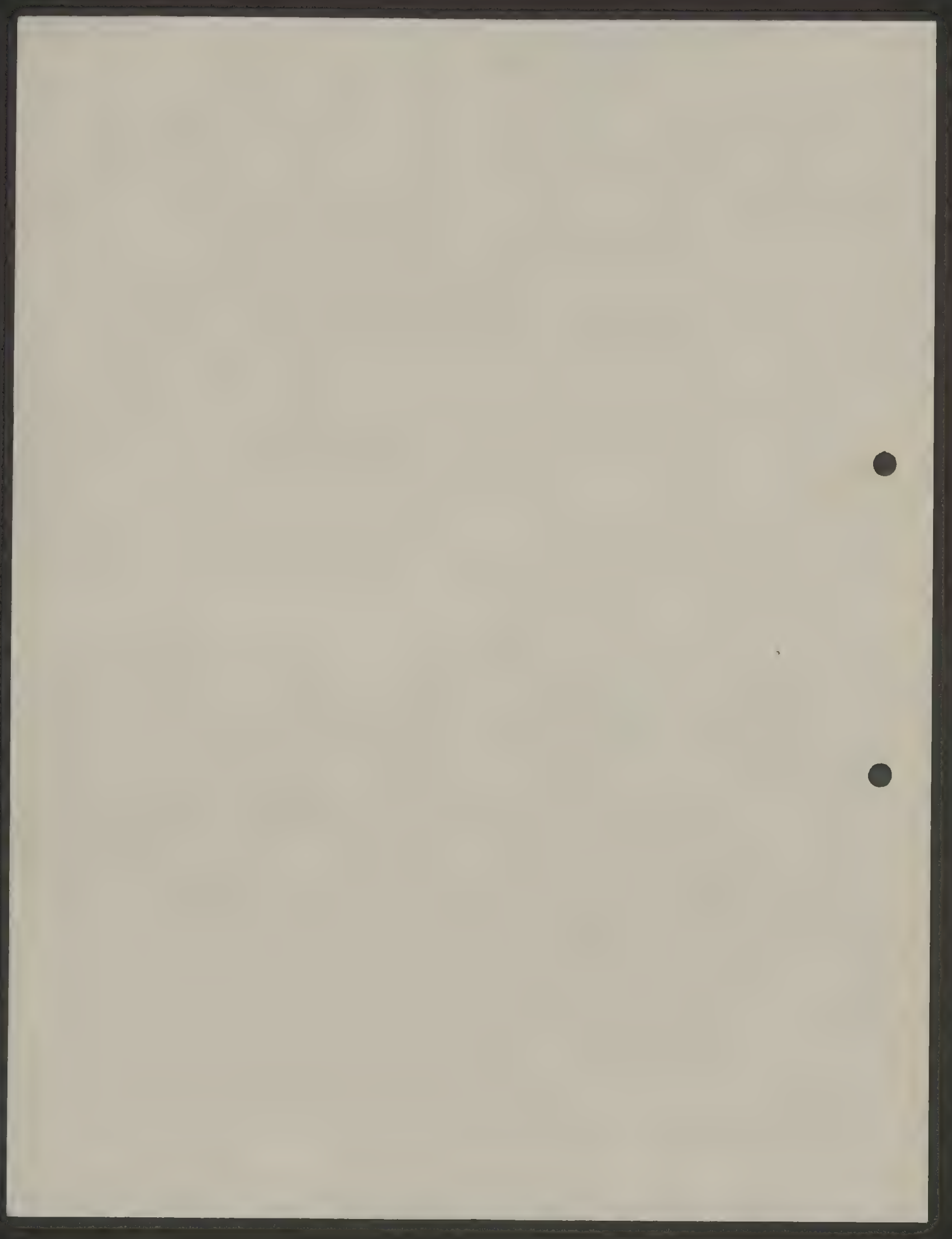
Mam gotowy referat o "Wyzdrolwieniu Galicji",
dajem go dziś drukować jako manuskrypt i w ciągu
jutrzejszego dnia mogę dostarczyć kilkadziesiąt i więcej
egzemplarzy.

Użyłem także propozycje co do referentów,
i pragnąłbym w ciągu jutrzejszego dnia pomówić o
tym z Breresem.

Proszę zatem o łaskawe wyruszenie godzi-
ny i miejsca.

Z wysokim poważaniem
i serdecznym pozdrowieniem

Roger Battaglia

Dr. Roger tr. Battaglia
Kraków, Michałowskięs 1.
(C.d.g.O.G.)

Praków d. 18/X. 916.

Wielkie Taskawy Janie Kresenie.

Wnoraj xnowu napróciuo byłam z Janem
o godzi. Tej wieczorem.

Taskary mi ogromnie na tem, żeby
nie tylko rozmówić się z Janem w kwestyi
wysobrubnienia Taskary, lecz także dla uak.
złego informowania „Garety Kresonij”,
która jest prerie organem N.R.K. na
Lwów, - i odnaczyć się po 5 tym liście.

padła mrogiem artykułów, podniesie
nim zasługi legionów i c. k. k. v. a.
wobec układowania sprawy polskiej.

Ostateczna potrzeba konferencji i
jej jest naprawdę, w interesie c. k. k. i
bardzo gorąco pragnę o naznaczenie mi
jej na czas najbliższy.

Zaczęły wyrazy wyzobiego
powołania i serdeczne
podziwiania

Wierze
M. B. B. B.

"
"
skig.
a
i

me

8912

Eingangsnummer:

praesident jaworski krakau
 studencka 14=

Die Telegraphenverwaltung übernimmt
 die Beförderung
 gebühren Telegramme
 die Beförderung.

Telegramm

Auftraggeber: — Auftr. Nr. —

Anzahl: 121 Art: 100 M. 100.

Durch: —

Wien 64+1197 9 13 5/40 nzens = (Ch. ...) aufgegeben am — — — — — Uhr — — — — — May

buch' soeben erschienen = battaglia .

C. K. NAMIESTNICTWO
Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy
Galicyi.

SEKCJA III.
(dla przemysłu, rzemiosła i handlu).

Kraków, dnia 12. września
Rynek 30.

1917.

L.
III.

Uprasza się w odpowiedzi powołać się
na powyższą liczbę.

Wasa Khoselenygo!

W tych dniach zgłosił mi się pan mój Khoselenygo
mój swagier Dr. Otto Forst Battaglia
z prośbą o udzielenie mi informacji o stosun-
kach politycznych.

Swagier mój ma posłegły stosunki w ^{Kotaku} ~~politycznych~~ ^{politycznych}, naukowych i publicystycznych w Austrii,
w Niemczech i w Rosji i może mi przysłu-
żyć naszej sprawie, której jest bardzo oddany.

Udzielam ci prośbę Wasa Khoselenygo!

Łączy z Tashkent przysięgi mego swawaga i jidie
knie jemu podać i informacji.

Łączy przysięgi mego swawaga

przysięgi mego

Łączy przysięgi

Jego Meulmaga jidie

Dr. Władysław Leopold Jaworski

wiceprezes Naukowego Komitetu Naukowego

w Krakowie

ul. Górska 1.20

**GAZETA
WIECZORNA**

(wł. Spółki Akcyjnej Wydawniczej)

wychodzi dwa razy dziennie: o godz. 6
rano („Gazeta Poranna“) i o g. 1 popoł.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
LWÓW — ULICA SOKOŁA L. 4.

Lwów 19/XII 1917.

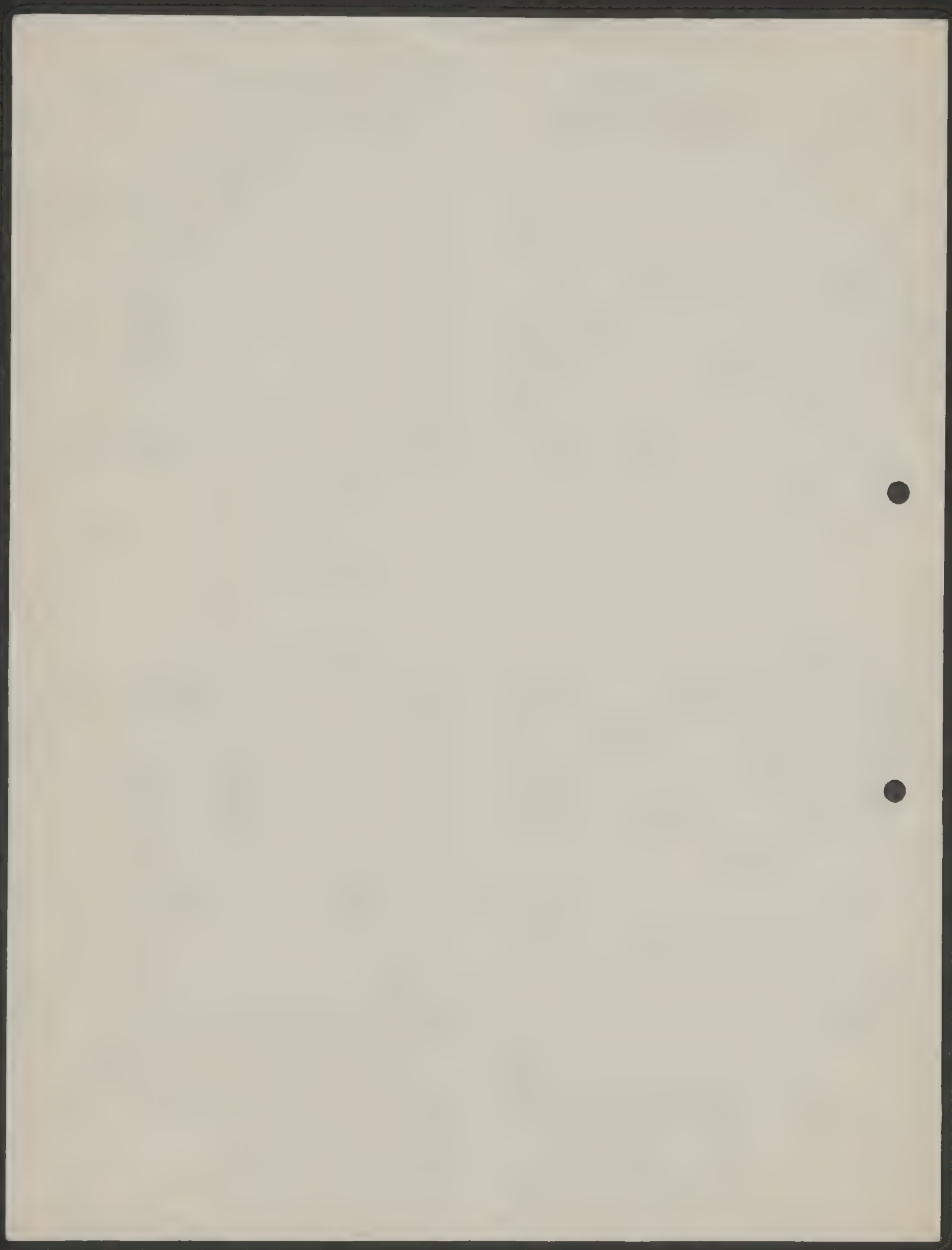
Ekscellenco!

Śmielam się poprzez gorąco prosić redakcyję „Gazety Wieczornej“
— już dwukrotnie wyrażoną, o łaskawe zaszczyconie artykułem
numeru Świądkowego naszego piśma, które — jak sionem ka,
anaczyć — kawore & należą cież odnosiło się do działalności
Ekscellencoyi i sło po linii wytycznej nakreślonej Jego polityką.

W nadziei, że Ekscellencoya nie odmówi naszej prośbie
i że względu na krótki termin reche łaskawie ^{podkreślenie} wyśle nadstac'
nam manuskrypt, kreślę się z wyrazami
najgłębszego powaiania i szacunku

Pracując przy

Prace Buttyg.

10

Wien, 9. września 1917.

Jasnie Wielmożny Panie !

W porozumieniu i z polecenia wybitnych dzienników szwajcarskich jak "Neue Zürcher Zeitung" i "Journal de Geneve" znajduje się podpisany w austro-węgierskich celem poinformowania tyżże pisma o wewnętrznym jak i zewnętrznym położeniu Austrii.-

Dziś niemożem jest też rzucić światła na polską sprawę i opisać stosunki w częściach Polski znajdujących się pod panowaniem austro-węgierskim.-

Moje najwyższe możliwości najdokładniejszemu obrazowi, z racją się do Jasnie Wielmożnego Pana jak i do innych wybitnych polityków naszych stronnictw - z prośbą o archiwizację "Exposé" położenia, tak jak ono się im przedstawia, z uwagi na ważność i straszących punktów:

1. Stosunek Polski do monarchii, trybunał
2. Polska a dynastia
3. Stanowisko Polaków w przyłączeniu Galicji
4. Stanowisko Polaków w Polsce
5. Sprawa polska jako problem międzynarodowy
6. Polacy a rządy austro-węgierskie, parlamentaryzm etc.
7. Polacy, żydzi, Rusini
8. Przejrzyste "Kontakty polskie", "H.A.A." i stronnictwa.-

Na podstawie tych - zaskarżonych komunikatów -
układa następnie me sprawozdanie.-

Jesliby zaś Jasnem Wielmożny Pan życzył, by przez udzie-
lony mi "interwiew" - Jego przekonania znalazły wyraz w pra-
sie szwajcarskiej, to proszę o uwiadomienie mnie o tem.-

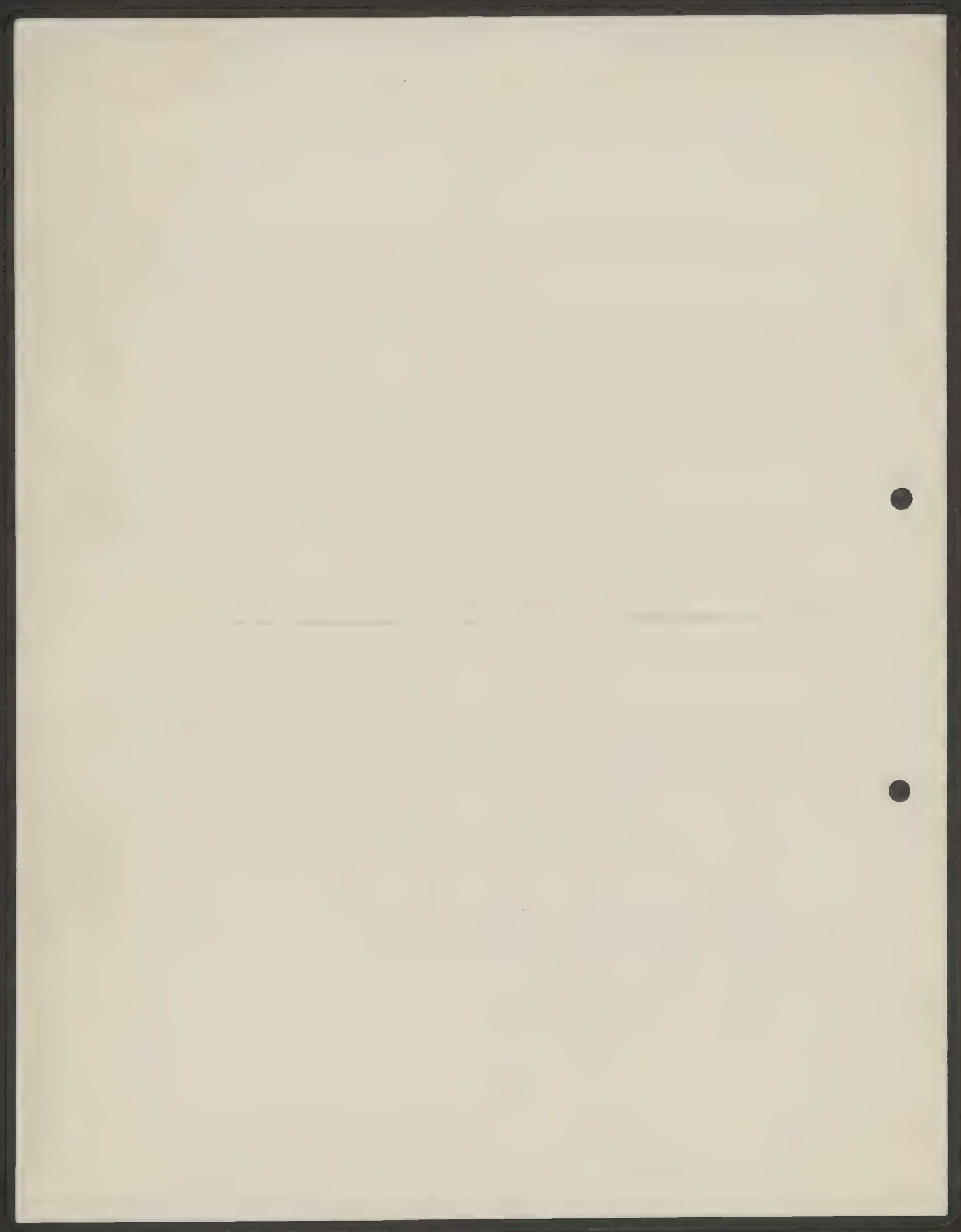
Proszę też o łaskawą odpowiedź na ręce mej żony - cwi-
lowo, albo do 14. wrzesnia, w Krakowie bawiącej - pod adresem:
Heleny Forst Battaglia, Starowisłna 1, I. p.

Pragnę zaznaczyć, że niema potrzeby wskazywać na korzyść
wypowiadającą z poinformowania państw neutralnych i nieprzy-
jacielskich o sprawie polskiej i spouziwać się, że Jasnem
Wielmożny Pan będzie również tego zdania, wobec czego nie od-
mówi mi w tym - podzielnym, pogromionego, a nie sprawy całego
Lipca.-

W życzeniu wielkimi białymi odzieniami mi wiadomości -
tak co do treści, jak co do autora - proszę i nie użyć
ich dla własnej informacji.-

Łpocę wyrazu głębokiego pozdrowienia

Dr. H. Forst Battaglia

Siemiradzkiego 1 dnia 21st paźd. 1917 r.

Ekscelencjo !

J a ś n i e W i e l m o ż n y P a n i e !

Przebywając w Krakowie czas krótki mam zaszczyt JWPanu w imieniu " Politische Gesellschaft " przesłać egzemplarz statutu i spis członków tego towarzystwa, razem z protokołem znanego posiedzenia z 17. lipca b.r.

JWPan z tych broszurek łaskawie zechce poinformować się o celach i o składzie " Politische Gesellschaft ", które stara się zostać stowarzyszeniem wszystkich narodów z pod berła Habsburgów i dąży do odzyskania szybkiego pokoju porozumienia.

JWPan znany z całego Swojego życia politycznego jako zwolennik tych ideałów, bez wątpienia zechce nam zapewnić Swoje współpracownictwo.

Ja sam, od pierwszej chwili mojego pobytu w Austryi, dokąd przed miesiącem przybyłem z Szwajcaryi, gdzie jako korespondent " Journal de Genève ", " Neue Zürich, Zeitung "

i.t.d. w tym samym duchu pracowałem — Zapewne JWPanu znana będzie wielka serya moich artykułów w "Neue Zürich. Zeitung" —

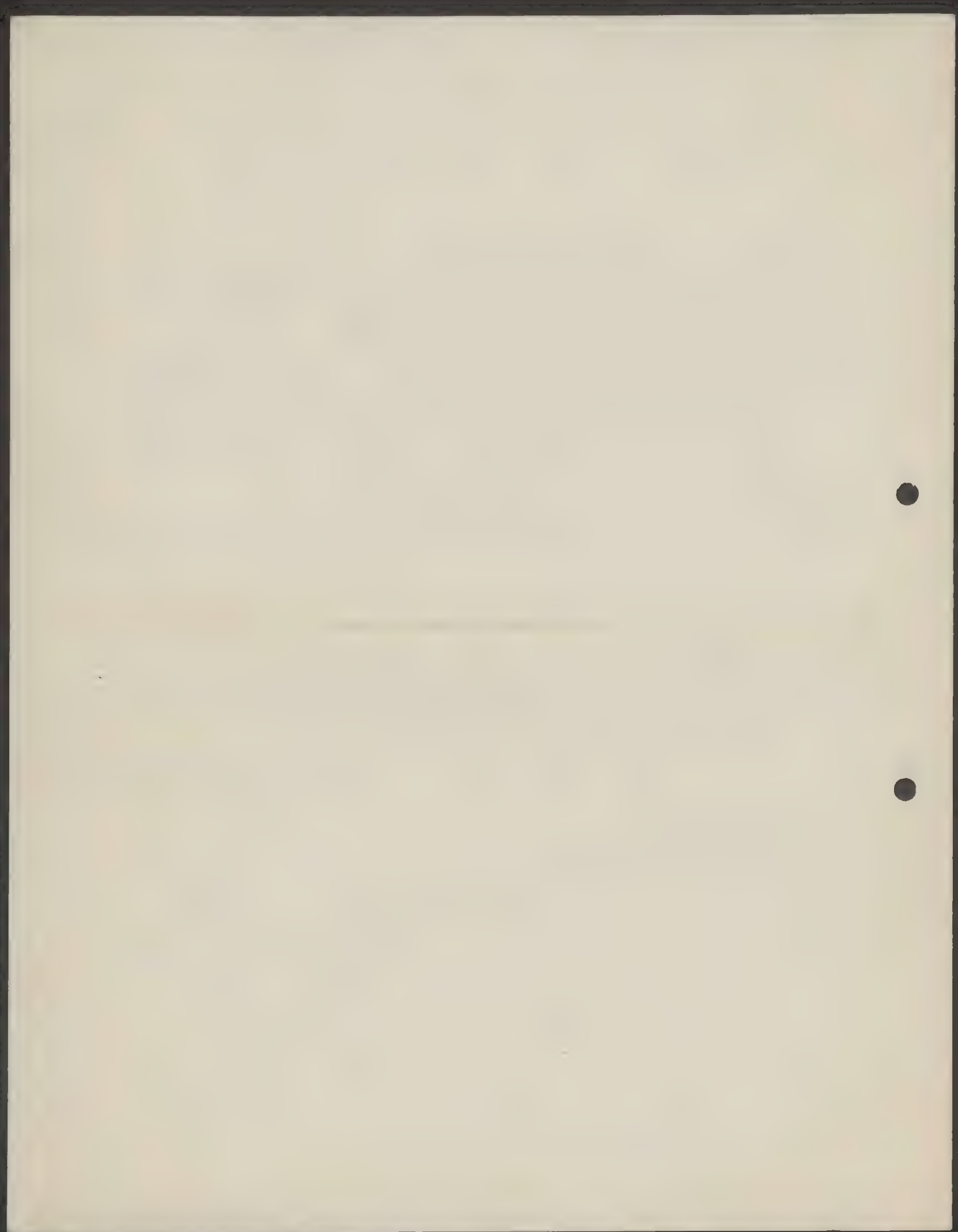
Żałowałem bardzo, że z naszych polskich dowódców politycznych, oprócz Eks. Korytowskiego i P. Löwensteina prawie nikt nie wstąpił do tego towarzystwa. Obiecałem więc P. Meinlowi prosić o łaskawe współpracownictwo tych panów.

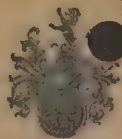
Zwracam się zatem do JWPana z uprzejmą prośbą, by zechciał łaskawie nie tylko jak najprędzej przystąpić do "Politische Gesellschaft", ale również wziął udział w obradach.

W każdym razie byłbym wdzięczny za uwiadomienie mnie o Pańskiej decyzji. Na życzenie bardzo chętnie udzielię ustnie wszystkich dalszych informacji.

Proszę JWPana przyjąć wyrazy mojego najgłębszego poważania.

E. Meier, d. Battaglia

Dr. Makonie

drin 1480

1480

DR OTTO FORST BATTAGLIA

ma ranyt 1480
pup. a dachau, wie, 1480
pup. Kiedy i 1480

moitien bij ole

2 Herman u bant
kuning u rany mowre

(2 inyang 's kwin jaz
mialan kuta kumfau)

2 najangkasan kumfau
Hya

Adres: D. F. B.

2 Lijtaui u Ropera raltay li
Ropra li

R/15

Wiedeń I. Rathhausstrasse 3 — 4/18

Excellencye! Panie Wilmójny Panu

Wzmiem prof. Mattha i w moim piórze
bardzo o przytępienie, że nie mógłbym jeszcze
stojąc na tym ugrupowaniu Prus. Prof. Mattha
był tak ciężki przez cały najcięższy dzień,
że nie miał wolnej chwili. Udało się tylko
wizyta u Ekn. Krolinskiego. Wielek jest dla
tego ugrupowanie, że nie mógł oddać
pożnać nam Krolinskiego, który tak wyroko-
dził jako badacza, jako meza stanu i jako
główna idea, która tej 19. Dnia dla
prof. Mattha. Czuł mnie, że wyroko-
dził Prus, co też czyni. Stan
wzrostu i je postrzanie 19 p. prof. Mattha.
Jest to najcięższe i niestety polityczne nie
będzie być owoce dla Polaków.

Co do mnie, który prawił, że prawi
całkowicie, mam nadzieję, że był
miał jeszcze przyszedł przytępienie i Prus.

Туга

Fuga

Mr John B. Boyd

7

Kiedy papiernie koniecznie potrzebne, ie wracajac do
Gwajany, bedz tam pracowac w najistotniejszym
porozumieniu z katem i z jego Odradzami
Jaki probam mijs wiadomo mam najlepsze
stosunki z Ameryka i moga tej wytyczni na lata
pracy z gwajanskimi. Pizez stale do prinal
de senen, kene prubas zly, Rnad, nationalfly
i. e. i moga tej w danych wypadkach wiecej
wymagac jak oficjalna robota czy publika de
materia. Gwiazd tego pracujac nad dzielem dotyczacym
historji polityki polskiej Ameryki, dla ktorej
w swoim czasie proutha o rozmaite informacje
ze strony polskiej Ameryki, naturalnie
przechowywac od czasu. Książka Ta bedzie
zupelnie nowa i wie moze pomagac tej icha
w Niemczech i ziemach Ameryki.

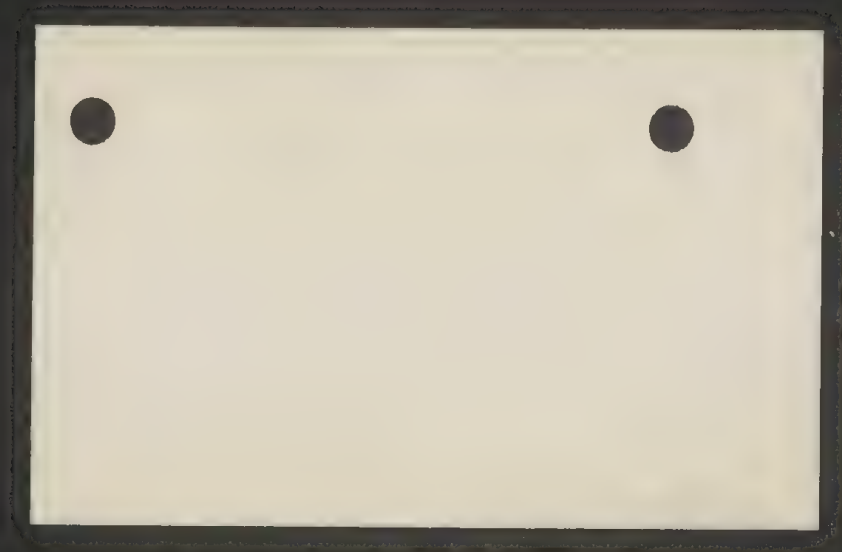
Kiedy nastepiej, gdyby Amerykanom kato
rekeinto corocznie do mnie telegrafowac i
w kazdym tygodniu instytucji pyzynta,
jak wytyczni na opinie gwajanskich. — To
wymog jak bede znów w Gwajani.

O Tem i o wielu innych rzeczach musiałem
kiedys pomowic z J. J. J.

174

C. RÓD LÁTTATLÁNY TIVADAR

Ó FELSÉGE SZEMÉLYI KIRÓL M KIR MINISTER

175
Wiedeń - parlament
28 VI. 948.

Pochamny Bratellenczo!
W Łańcuchach krowców
zobaczam i propozycje
patrystyczne Ciele na
kajacach tu interpretacji,
serwować, i niech Ciele, i
Tobu poproszę o pomoc,
i natem niechaj odnie
i niechaj interpel. z tego
życia, która jest i u mnie
połecy Cierpienia Dleg.
patristów obywateli.
Osiadających, i takich
mianem Ciele Tępo myślenia

to
x
W
M
W
O
i
W
L
O
x
O

прохладнѣе нечѣе
 хазарѣ рѣченіи не можѣ
 робѣ очѣе провѣ нечѣ
 въ доминантѣ нечѣе не
 мѣждѣе въ математикѣ
 фидетѣ, быи въ нечѣе
 интереласѣ, яѣе нечѣе
 въ математикѣ адѣе.

Очѣе въ, очѣе, очѣе, очѣе
 очѣе, очѣе, очѣе, очѣе
 очѣе, очѣе, очѣе, очѣе
 очѣе, очѣе, очѣе, очѣе

Тѣе въ очѣе
 Очѣе очѣе

Swój 11. IX. 918

177

Pochwały Kołoso !

Ariz za powrotu z Kra-
towa otymywności aduśauy
mi tu z wiadomości list
Twoj z 1: IX. Hraz z daty.
Czorem podawienem.

Odcinam wstawić piase
zawar w tej sprawie do
ministr. wojny, z dy. protok.
gam. X. Braku karta, cniła
na blozy podawie to
dzi powrotu.

Wiencis sprawa wyjątki
i zadawaniu powas mi
kwestia za widzeniem
dzi w krawcowie b. tui

13:00 в. м.

Определены и описаны
все рыбы и млекопитающие
поименно

Списком найденным.

Рис. 1. 2. 3.

Лев. М. М. М. М. М.

Jasne! kochanie! Tanie Przerwy!

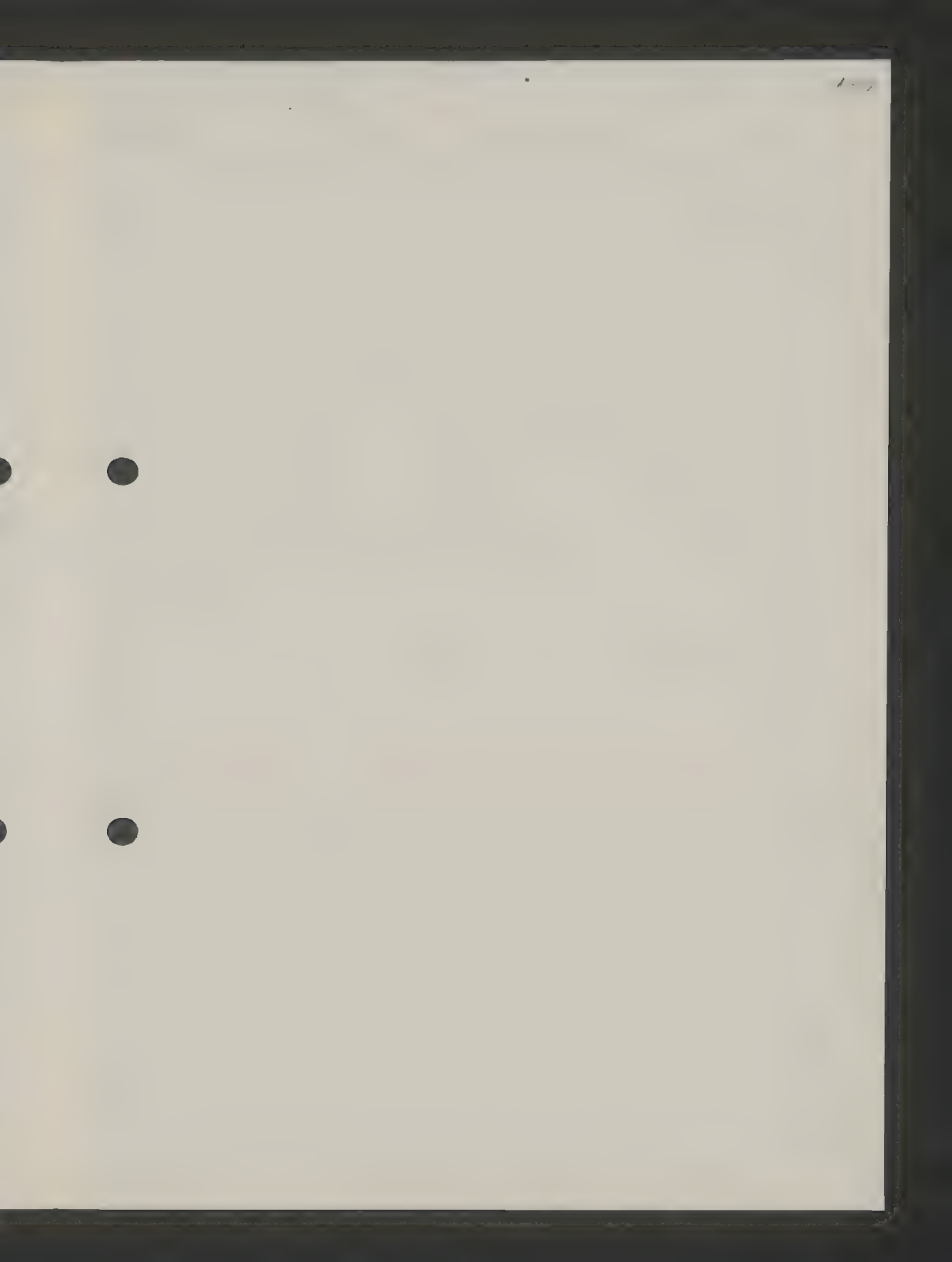
● p. Neumann z Mui. kal. 45
tak tamże zapewnić J. P. Prokurator
1/2 przedmiotu 1 kl. w porządku Kantonu
wchodzącym z dnia o 10^h 25'

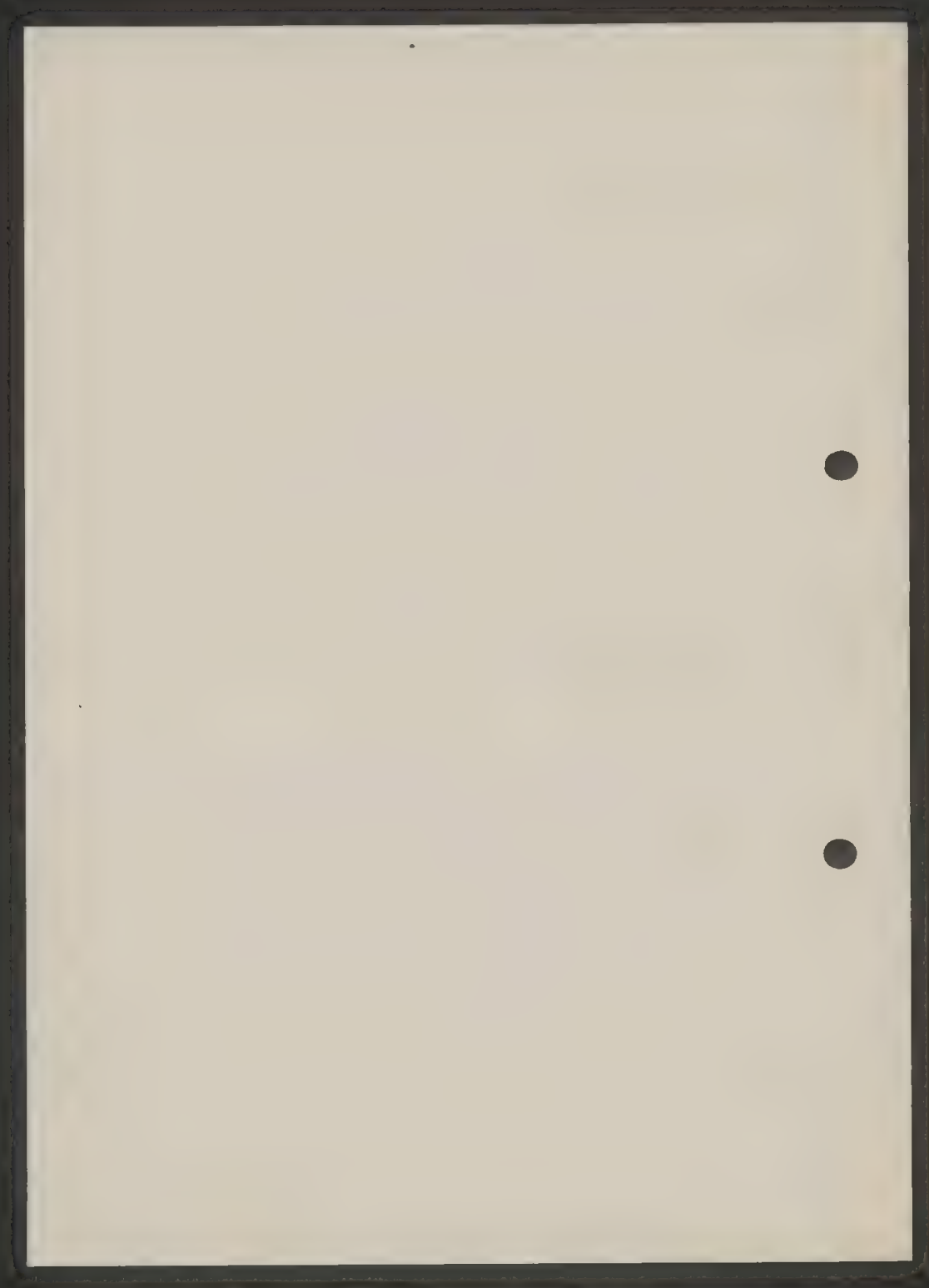
z wyjątkiem powiatu

1. J. Arykłowicz

● 20/5 16

„POLNISCHE NACHRICHTEN“

Politisches Informationsorgan für
die Presse

Herausgeber und verantw. Redakteur
Wlad. Bazylewski

I., Parlament, Journalistenzimmer,
Telephon Nr. 20.279 und 18.030.

Wien, 24. mars 117
I., Bäckerstraße 9
Tel. Nr. 15.769.

Jaśnie Wielmożny Panie
Profesore!

• Długo oczekiwałem, że wiadomości
otrzymam z departamentu, ponieważ ja
za raportuję pewnie. W ostatnim zresztą
krajem mówią już o tem, jako o pewniku,
zażmuniłoważym przez hr. Berdiew
felda na wydz. wykonawczym D. St.

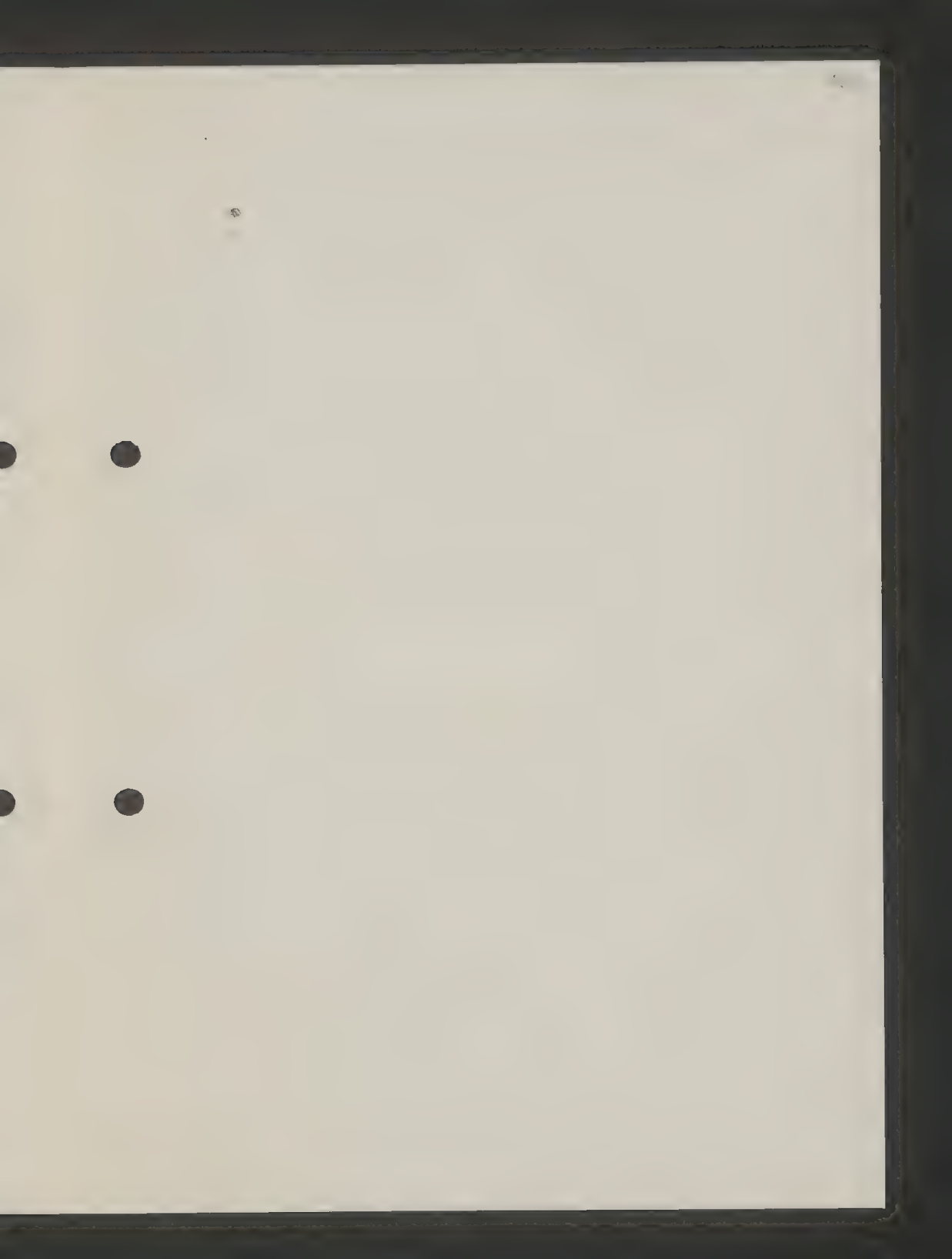
Jutro rano wychodzi z warsz.
wydz. z wiadomości. Długo
zadepeszyło. Traci, a wiadomości
wyśle kurjera do wiedeń.

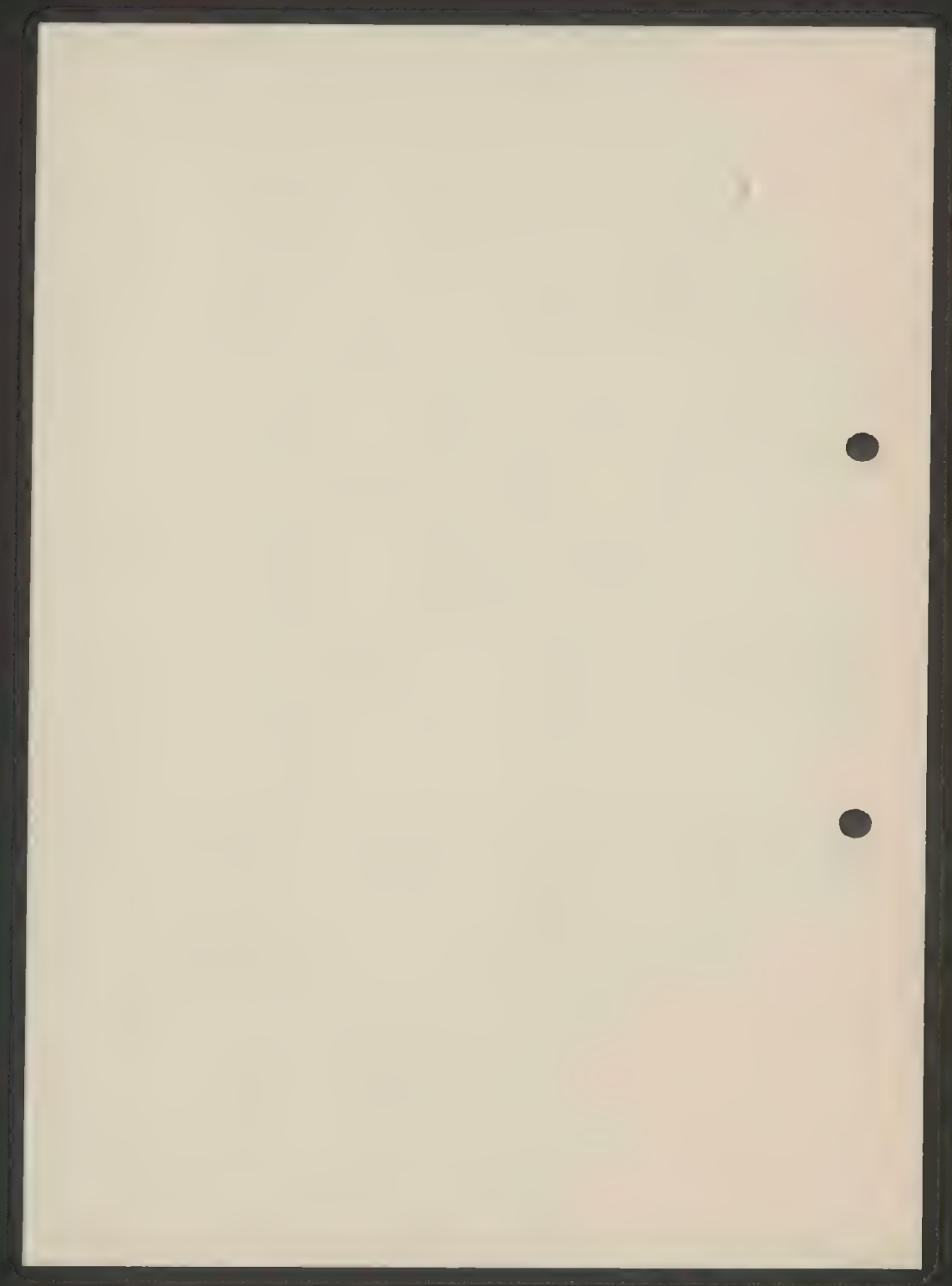
Z wyrazami poważania

W. Wyklewski

Zaproszenie Ballplatu uwaro D. K.
„wydz. uierowamiaty“.

WŁADYSŁAW BAZYLEWSKI

Herausgeber der Korrespondenz „Polnische Nachrichten“,
Wiener Vertreter des „J. Kurjer Codzienny“ (Krakau).

Władysław Bazylewski

Tel. Nr. 15769.

WIEN

I Backersklasse 9.

Wrote to John Adams
to inform you that
the copy of the
manuscript is being
sent to you by
the Secretary

1911

1911

Handwritten signature
K. Benda

1911

W Meduń 26.V

Ekscelency!

Pan Minister, którego zderżtem
zwał się telefoniem, kaze Ekscelencji
przepisać, że w czasie do godziny
3^{ej} nie może nastąpić sturys, gdyż
jest przesmy na obł. i nie może
się odwrócić. O godz. 4^{ej} jest
u hr. Buriana, który jest

Do niego przemówiany Baermeister.
Matego perestroikę, że nie może —
mimo obcy — także poprosić
stwierdź.

Natomiast stały Ekse-
kucji do dyspozycji i
wskaz (ewentualnie po poprosz.
niek telegraficznie porozumieniu),
albo jutro, a godz. 11 ^{1/2} rano.

Wyrany naprzeciwko cici
i ciżmami poci poci

prawdny stęga

19. Benda —

DER GESAMTEN HEILKUNDE

Doktor Bendel *Jacob Moritz*

zugeteilt dem k. u. k. Garnisons-Spital Nr 1 } *auf die*
Chef-Arzt der k. u. k. Polnischen Legionen } *Kriegsdi-*
er

Telephon 8240

Ord. 12—6

Wien: I. Kämtnerstrasse 17

seit 1913 unbesoldeter k. k. Assistenz-
arzt
der k. k. Wiener Sicherheits-Wache — Jahres-
ausweis mit über 1000 unentgeltlich
ausgeführten Operationen — strebt den
ihm nimmende gebührenden Medizinal-
rat - Titel an.

Etabliert seit 1897 ledig unbesoldeter
vermögend.

i Kiewy, uog'byu Er zastac!

voj rhuany

~~ARTUR~~ ARTUR BENES

Próciemu? Swaj'ary, do-
kła dui Temu i' od lę, cu-
du rukam Cię kocham,
Kdego, ber kudecnie'. Ku-
zē besten daskaw puzon-
nie mi wiadom, gdui

Wiedeń 24. III 1916

Bibl. Jag.

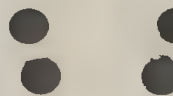
2473

Jasieni Wiedeńskiemu Panu
Prezencji,

w załączeniu findyktum
w tej chwili otrzymaną ofertę
co do druku praproszówki.
Cena rozumie się za 1000
egz. za arkusz druku (wielkość
za Folio 100 ark.), bez
Kosztów broszowania i
okładek (które są uśrednione).

Proszę uprzejmie po zaakcepto-
waniu oferty oznaczyć
liczbę egzemplarzy i po
przebiegu do Krakowa

/

polecić bierze przyzwal-
 nieniem, by wystosowało
 pismo odpowiednie (pono-
 rnoje rece ustępiej) do firmy,
 w którym gości się na
 proponowane warunki. Firma
 musi bowiem wskazać, kto
 będzie płatnikiem.

Próba papieru i druku
 w zaciemieniu.

Łęka z rany uszkiego
 grubianka
 uciąż
 Herfer

BUCHDRUCKEREI GOTTLIEB GISTEL & CIE.

WIEN, III., MÜNZGASSE 6

ANFERTIGUNG ALLER DRUCKARBEITEN
IN VORNEHMSTER AUSFÜHRUNG FÜR
HANDEL UND GEWERBE, ZEITSCHRIFTEN,
WERKE, KATALOGE, PREISKURANTE, ALLE
MERKANTIL-ARBEITEN UND HERSTELLUNG
VON WERKEN IN FREMDEN SPRACHEN

REKORD FÜR N. K. K.

6644, B.

Zeit: 24/100

TELEPHON Nr. 228

Scheck-Kto. 80.020

WIEN, den 24. März 1916

Löblichste
Oberstes Polnisches Nationalkomitee
Wien I
Unterzogen 15.

Auf Ihre geschätzte Anfrage vom 28. März 1916
beehren wir uns, umstehend gewünschte Kostenberechnung ergebenst
mitzuteilen.

In der Erwartung, daß Ihnen unser Offert konveniert, sehen wir
Ihrem geschätzten Auftrage mit Vergnügen entgegen, dessen sorg-
fältigster Ausführung Sie versichert sein können.

Hochachtungsvoll

Franz Rufs

KOSTEN-VORANSCHLAG

1000	<i>Gründe</i> Neue Broschüren des Obersten Polnischen Nationalkomitees Oktavo-Format auf Leinwand - 16 Seiten Polz, Druck auf Leinwand <i>Leinwand</i> Leinwand mittelgroßes Maßstab	K 106 -
100	dto. dto. m. s. f.	5 50

*Kosten Broschüren: 1000
 1000 1000 1000 1000
 1000 1000 1000 1000
 1000 1000 1000 1000*

Da Lohnarbeit und keine Handelsware, verstehen sich unsere
 Preise rein netto Kassa, ohne jeden Skonto.

Berichtigung etwaiger in obiger Kalkulation unterlaufener Irrtümer
 oder Rechnungsfehler jederzeit vorbehalten.

Wesentliche, von uns nicht verschuldete Satzänderungen kämen
 separat in Rechnung.

Wieszc 30. III. 1916 ^{Bibl. Jag. 193}

Lubawy Pani Prezidi,

po otrzymaniu telegramu
zatrudniającemu ofertę, firmy
Zistel w sprawie druku prasy prof.
Lewolki zwróciłem się telefonicznie
do tej firmy, celem zawiadomienia
jej o ilości egzemplarzy, przyjętem
wtedy wziąć ze względu na znaczny
ilość egzemplarzy wysłać jej
wydętą zniżkę oferty: cena
arkusza " 2000 egz. wynosi 148K.

Oferę tę zaakceptować
bierzemy przede wszystkim
wobec Ciebie, tak że
wystawienie osobnego pisma i kr.
kora jest już zbędne.

Cieszę się, że mi do
stosunku już przystąpiłeś,
chcę tylko przypomnieć prof.
Lewicki, czy mam wprost
zwrócić się do Ciebie czy też
wamuknąć jemu ostatecznie
aprobaty.

Łęcy wyrazem wielkiego szacunku
J. Wilmoński
Jacek Prus
porady szyn
do 13000

Sci

1
m-

m,

Lin

2470

Wiedeń 4. maja 16.

145

Laskany Panie Prerexie!

O postępiech Stenogramii
początek prof. Suolki, przypisanym,
informacji Fark. 62. Prerexa sam
Pan Senator. Obecnie jest prosta-
nowionych 10 ark. francuskiego tekstu-
początek ułożonych wprost
po niemiecku na przykładzie
lub już prof. Suolka; dalej
część około 40 stron druku, która
razem na razie w I Korr. franc.
Stenogramii, tak że

w piątkę tygodnia mniżej,
większe części prasy (cz. I, obejmująca
jak Twierdza p. Senatorskiego fotów
prasy) były w drukarni.

Wobec tego, że mi potrzebne
są obecnie fundusze na antykwaryę
prasy, w której prasy, które ujęte
o drukarni mniżej, nie były

400 K na poczet honorarium
w drukarni i korekty, które

w tym wypadku wskazać miałyby

same. Część tego honorarium (wzrostu)

wypadać p. Halbanowi, który jest

funkcyjnym i jako dla drukarni — wie-

tem jednak z poprawkami tytułu kłopotu,
 że w przygotowaniu o ile materiałów nie
 zostało się do rządu dużej ilości -
 będącymi naszymi - wierszami wziętymi z
 naszego regionu białego z KAN. -
 samą całą tłumaczenia poprawkami.
 Na razie pan sekretarz jest z naszymi
 sprawami zadowolony - to dostarczenie
 mu rychły tłumaczenia, a więc się
 spodziewa.

Praca Balcerka jest zupełnie
 gotowa; puenta do krakowskiej cennicy.
 Adresy węgierskie mamy od p. Stanis-
 wowskiej, p. adw. z Rzeszy wziętymi
 się do p. Felimana.

Zatracam odraz kwit na
opowiadanie mojej kwiety, ktorej
fancytke prosze upieci zarysie
pod swoim adresem hotelowym (Dr.
Adolf Berger, Hotel Müller, I
Graben 19), co jestesmy obecnie
w stadyum powstawania.

Lgare wyraz wysoki
powierza
kwasem odraz i podany
w Ad. Berger

Wiedeń 24. V. 16

Laskany Panu Prezidiu,

Praca P. B. Balera re-
nowana bez przeszkód.

Przystępuję do re-
dykt. egzemplary z Niemiec.

na listy. Z wypracowaniami

pozdrawiam

Stefan V.

P. S. So sehr Tang's Exemplar
ratzcrang ist 2 weissen
" Überreicht von Obersten
Polonischen Nationalisten)

Wiedeń 4. lipca 1916.

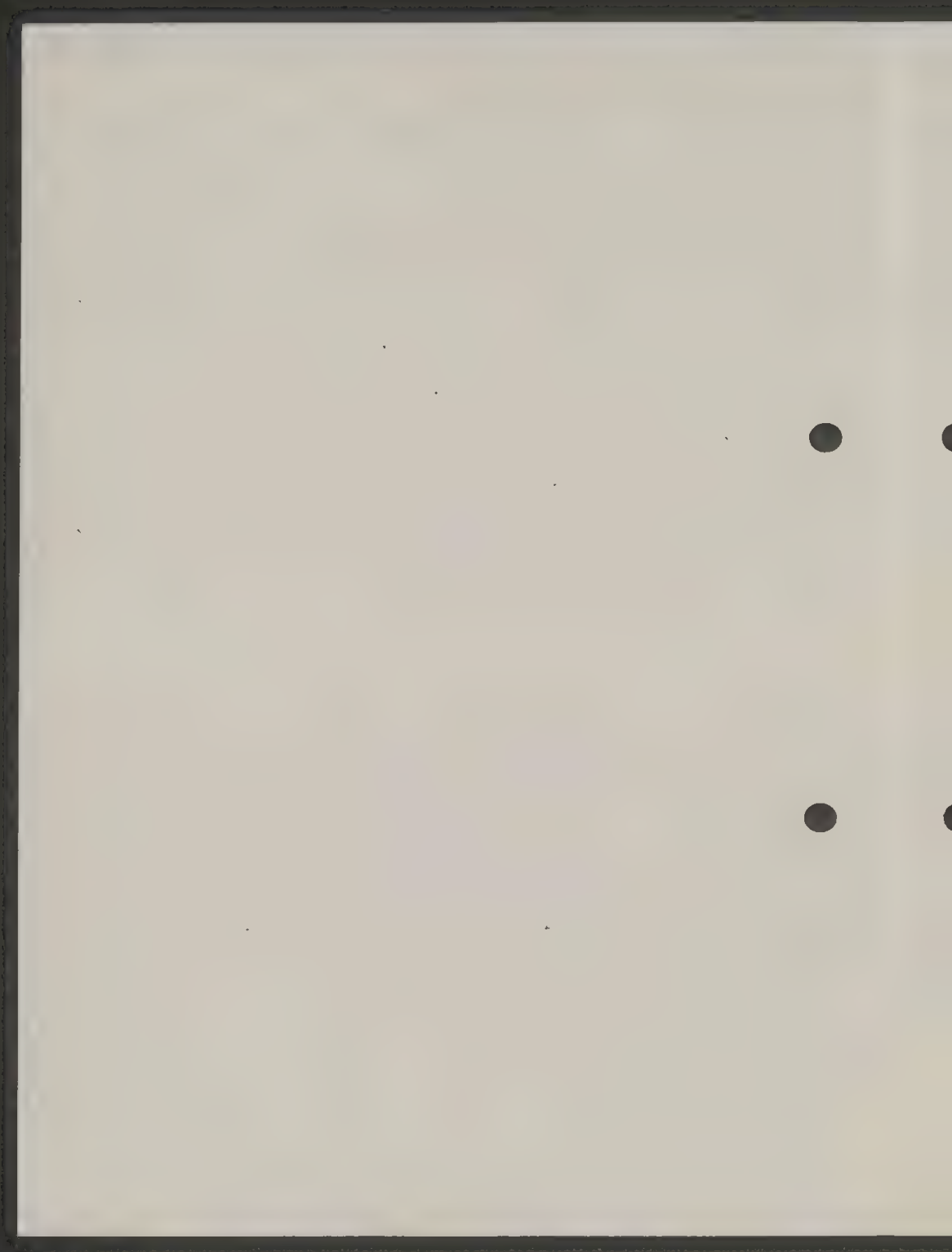
Łaskawy Panie Prezesie!

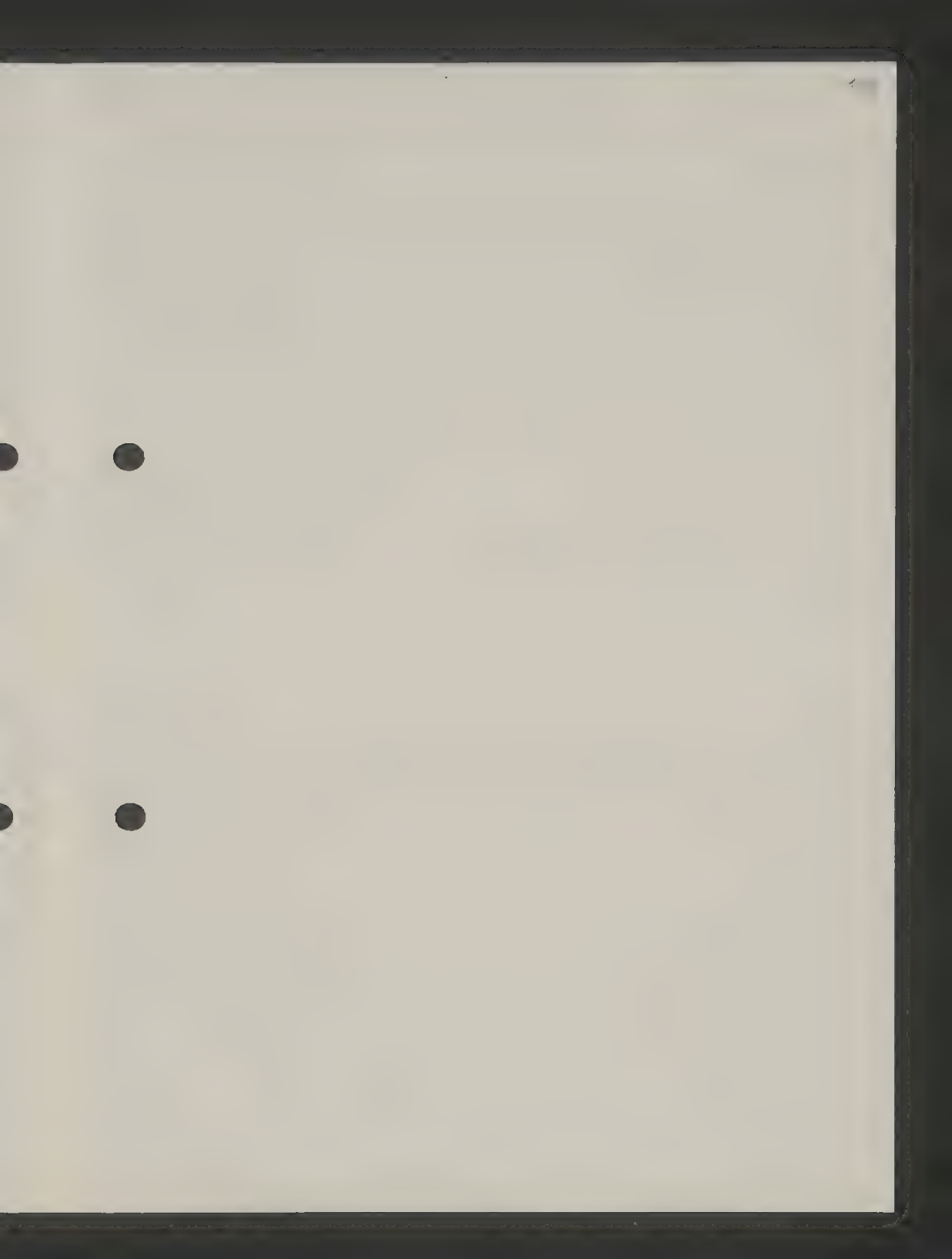
Niestety nie udało mi się uzyskać
zniżki ceny druku, gdyż drukarnia, jak utrzy-
muje, policza podwyżkę według własnych kosz-
tów, a ponadto w przyszłym miesiącu papier
znowu podrożeje.

Druk postępuje obecnie bardzo rażno,
dobijamy do brzegu.

Łączę wyrazy wysokiego poważania
powolny

P.S. Wrote me his
to Sophie! Henryk & J.
Kabschke.

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabesamtes, 2. die Aufgabennummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

Gattung:

Eingangsnummer: 1450

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.

Vizepräsident von Jaworski

Krakau Polebia 20=

L 311 NOC

POLEBIA

Dienstliche Angaben:

Telegramm

aus

Aufgenommen von auf Ltg.Nr.

am 1/1 191 um Uhr M. Mitt.

durch:

Wien 1148269 14 25 12 30= (Ch.....) aufgegeben am 1/1 191 um Uhr M. Mittag.

versprochenes manuskript fuer schreiner bisher nicht erhalten berger

W 7. Szefabiura prezydenta
Naczelnego Komitetu Narodowego

201

CHEF DES PRAESIDIUMS
DES OBERSTEN POLNISCHEN NATIONAL-COMITTEE

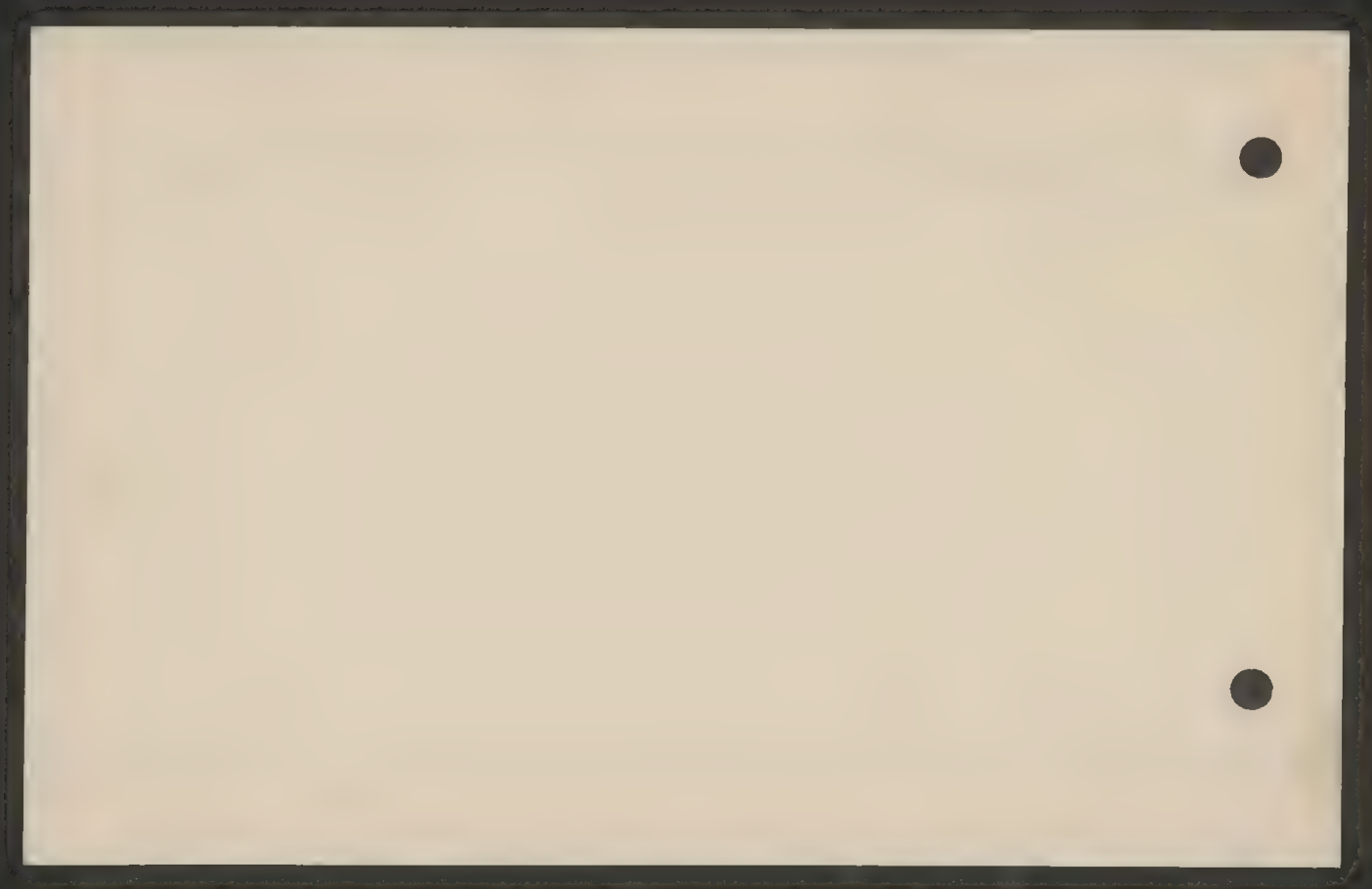
WIEN, 22. X. 16

I. NEUTHORGASSE 9.

I. WALLNERSTR. 1a MEZZ

Wielmożny Panie Prezede!

Zatęskniłem listem nadmienić do was w tej
formie, w jakiej się obecnie znajduje,
w Koperskiej ulicy, do p. na Habsburskiej, stras-
ty i tak cenione. List nie był nadany
w Sopocie, ten był nadany w Warszawie
urodzajem i nadanym był w Warszawie.
Zawsze zgraj myślojęs pozostawia
wam.

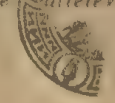

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabesamtes, 2. die Aufgabennummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

Gattung: Nummer: 9587

praesident jaworski
krakau golem

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keinerlei Verantwortung.

Dienstliche Angaben:

Telegramm

aus

Aufgenommen von auf Lag. Nr.
am 191... um Uhr M. Mitt.
durch:

Wien 11. 3635 41 10 20= Taxw. (W Ch) aufgegeben am 191... um Uhr M. Mittag.

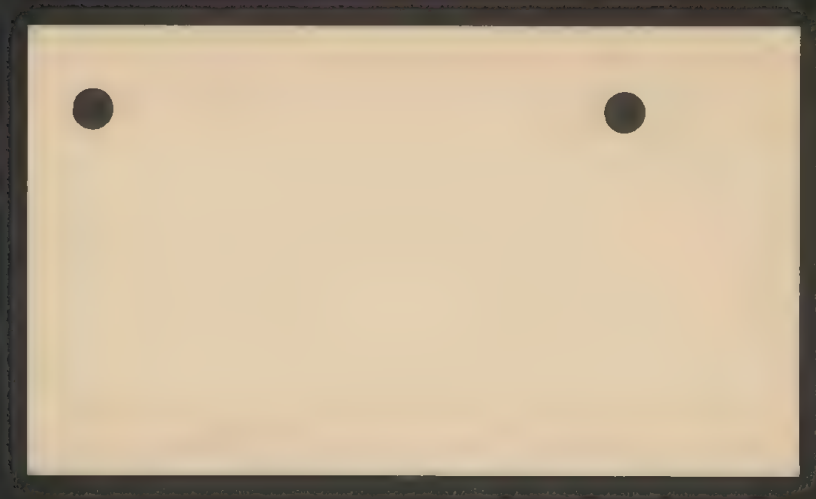
habicht abwesend habe angelegenheit urgirt wird als dringend behandelt und
fortschreitet mit möglichster beschleunigung anweisung duerfte laut auskunft
im laufe naechster woche krakau sein habe gestern nicht telegrafirt weil german
ihre ankunft fuer heute angekündigte berger ="

DOC. UNIW. DR. ADOLF BERGER

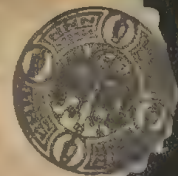
breńska Józefowi Prezesowi najserdeczniej
ze życzeniami „Wesołych Świąt“

W. 23. XII. 16

Die Daten im dienstlichen Gange
mittels Typendruckapparates an-
gegebenen Telegramme bedeuten:
1. Namen des Aufgabebesetztes, 2. die Auf-
gabennummer, 3. die Wortzahl (gewöhnlich
in Bruchform), 4. den Monat und
5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

124
präsident Jankowski studencka 14 Kraków = walczyk 10. am
10. 11. 1915

Dienstliche Angaben:

Telegramm

Aufgenommen von _____ auf Ltg. Nr. _____
am 10. 1915 um 10. Uhr
durch: _____

Wien 11.432 16/15 1/1 10-15 = 101 um 10 Uhr M. Mittag.

wegen Ministerabwesenheit kleine Verzögerung versprochen
Auszahlung in drahtwege anzuordnen = bürger +"

SEKRETARZ PREZYDYALNY

—PITTSBURGH

ACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO

WIEDEN.

~~1. NEUTHOR GASSE 8~~

Laska i Lania Trececi.

P. S. Habiło / chró baro
mangozdrovie / prozi baro
p. Prěusa o p. Habiło
dli popot. o 4 1/2.

J. Senator Involva fili
judo rano lo hotelo c. 100?

Резе за в 10 лет поим. пот. ●

211

Dear Mother
 I have
 been thinking
 of you
 very much
 lately
 *

With love
 from
 Leon Jaworski
 Krakow
 Studencka 14

Wien, 28. 1. 17
Farkas, Jani Keresu!

Értelmeztem a
te wísdoms sponoz. (Círcat
overta) was legitimacy,
(express).

Értesítve a jobbra
főnök, /
n. Adorj. S. S. S.

SEKRETARZ PRZYSYDIALNY

NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO

WIEDEN, 10. I. 17
I. NEUTHORGASSE 9

~~I. NEUTHORGASSE 9~~

Laban, Ann & Reson.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

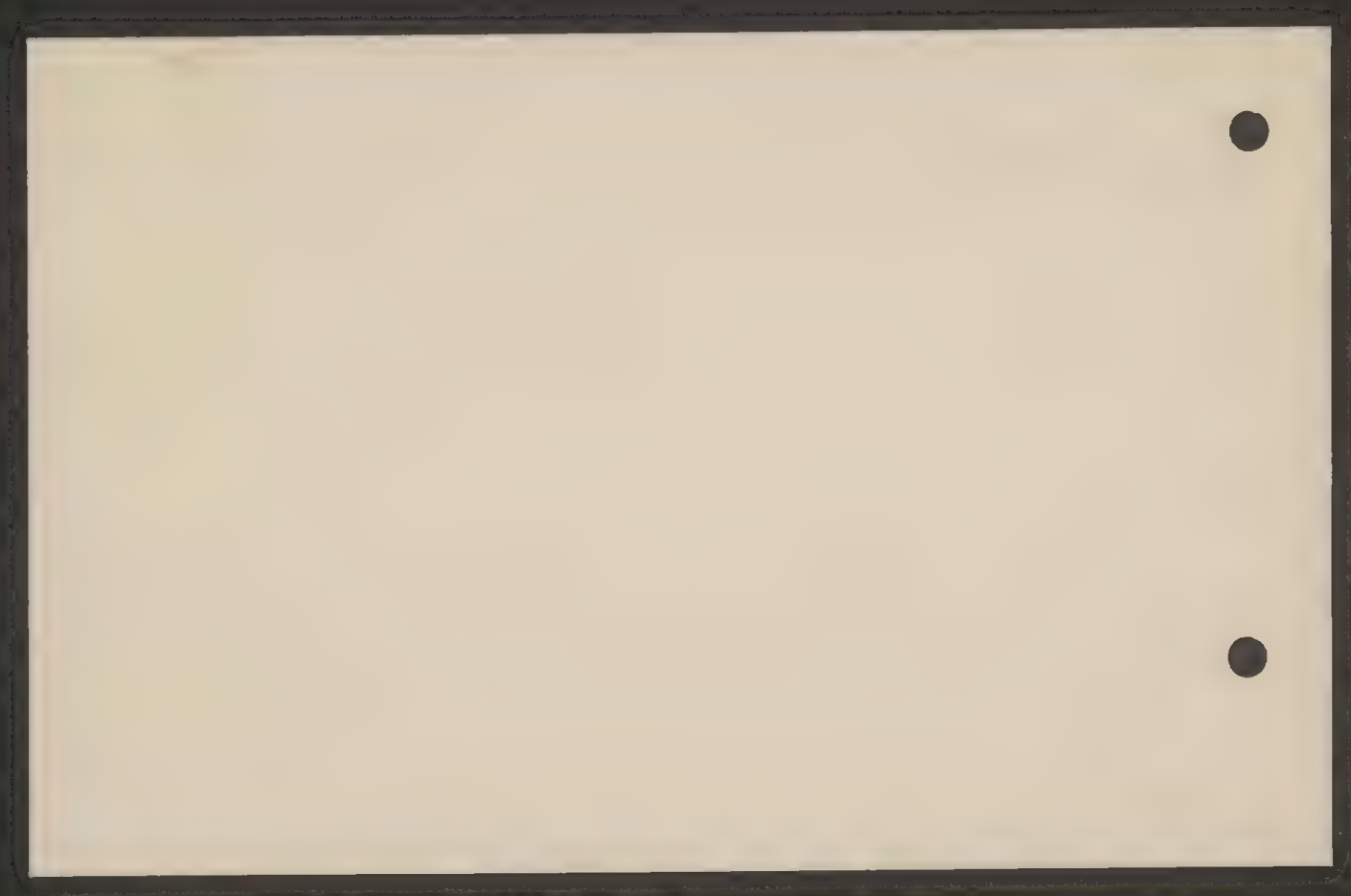
The range of Louisiana, April 1860.

1894, *Phacelia* *prostrata*, sp. polytr.
in *Phacelia*.

7 mcsy... w. Nuevo
308 42

New Journal, *W. B. ~ D. Ross*

Chaitin
to a ...
... ..

Wiel SZEF-BIURA PREZYDYALNEGO
NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO

WIEDEN, 13. stycznia 1917.
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie !

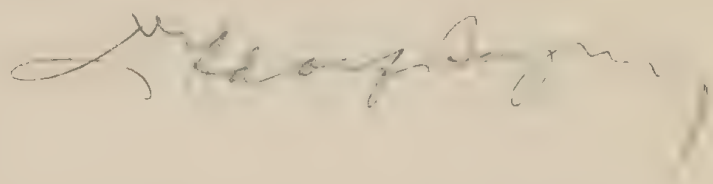
W odpowiedzi na telegram w sprawie hr. Zborowskiego, legionisty, wnuka hr. Męcińskiego, donoszę uprzejmie o stanie sprawy.

W sprawie tej interweniował p. Dr. Labicht osobiście u Ministra Georgy'ego, przyczem Minister w obecności p. Prokuratora zarządził na akcie załatwienie sprawy w myśl życzeń hr. Męcińskiego. Od tego czasu minęło przeszło dwa tygodnie i zarządzenie odnośne wyszło już z Ministerstwa obrony krajowej, jak poinformował nas telefonicznie dotyczący referent p. Rubesch. P. hr. Męciński niecierpliwi się ogromnie i codziennie zasypuje nas telegramami i listami express, domagając się ponownej interwencji u Ministra, celem wydostania telegraficznego zarządzenia w powyższej sprawie. Zbytecznem chyba dodawać, że nagabywanie Ministra ponowne w tak drobnej ostatecznie sprawie nie uchodzi. Niecierpliwość hr. Męcińskiego rośnie oczywiście w miarę sprawozdań p. Dra Parnesa z Warszawy, którego wyjazd, jeżeli tylko dotyczył tej sprawy, był oczywiście przedwczesnym, gdyż biurokra-

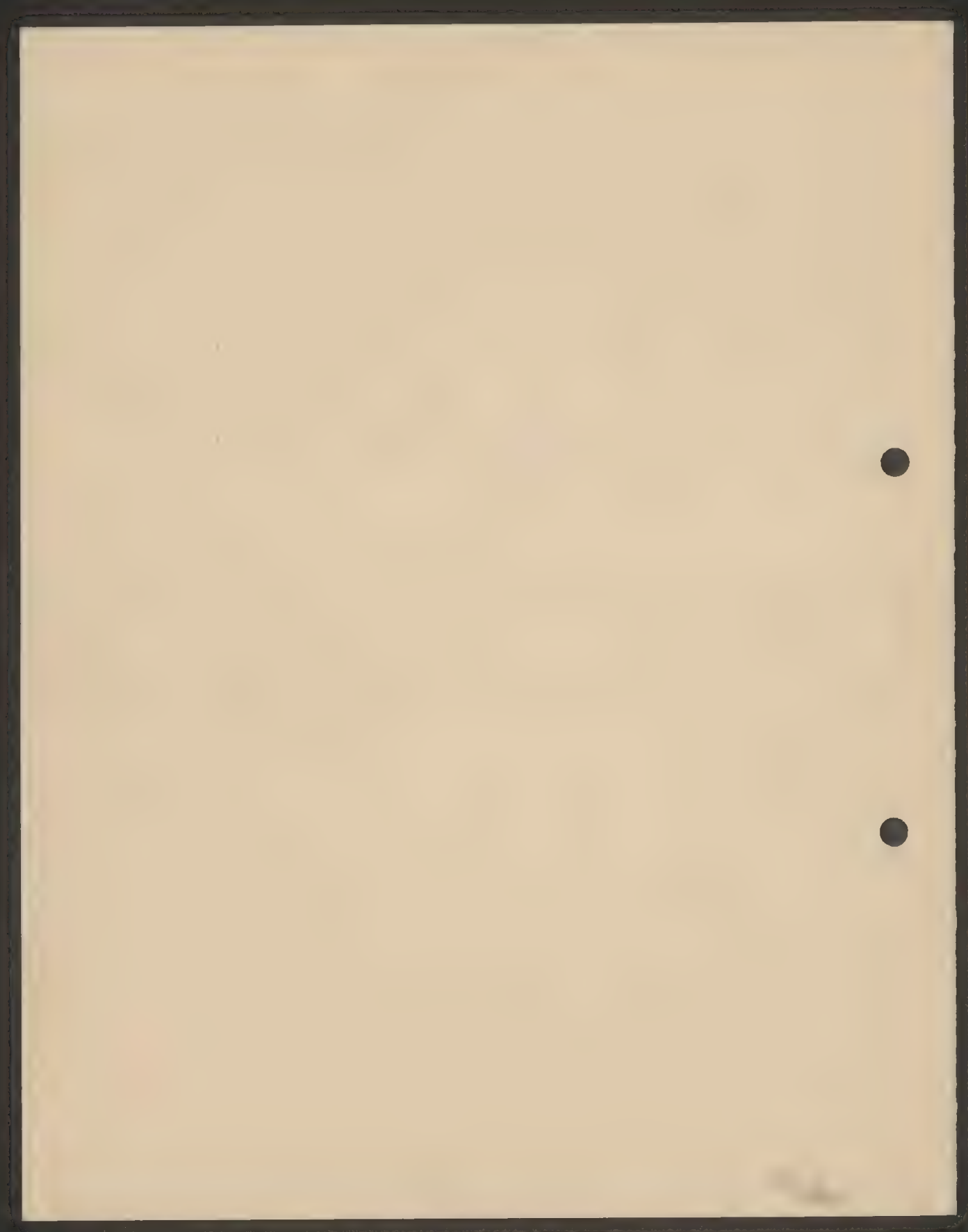
tyczny tok załatwienia wymaga oczywiście pewnego czasu. Naj-
ważniejszym jest to, że co do załatwienia meritum sprawy nie-
może być żadnej wątpliwości, a to jest przecież najważniejsze.
Proszę więc uprzejmie, o ile to leży w mocy JWPana Prezesa,
uspokoić p.hr. Męcińskiego.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

szczerze oddany

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'J. Kozłowski', is written below the typed text. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

ze.

SEKRETARZ PREZYDYALNY

210

~~PREZES~~

NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO

WIEDEŃ, 13/1-1917.

~~XXXXX NEULINER KASSE XXX~~

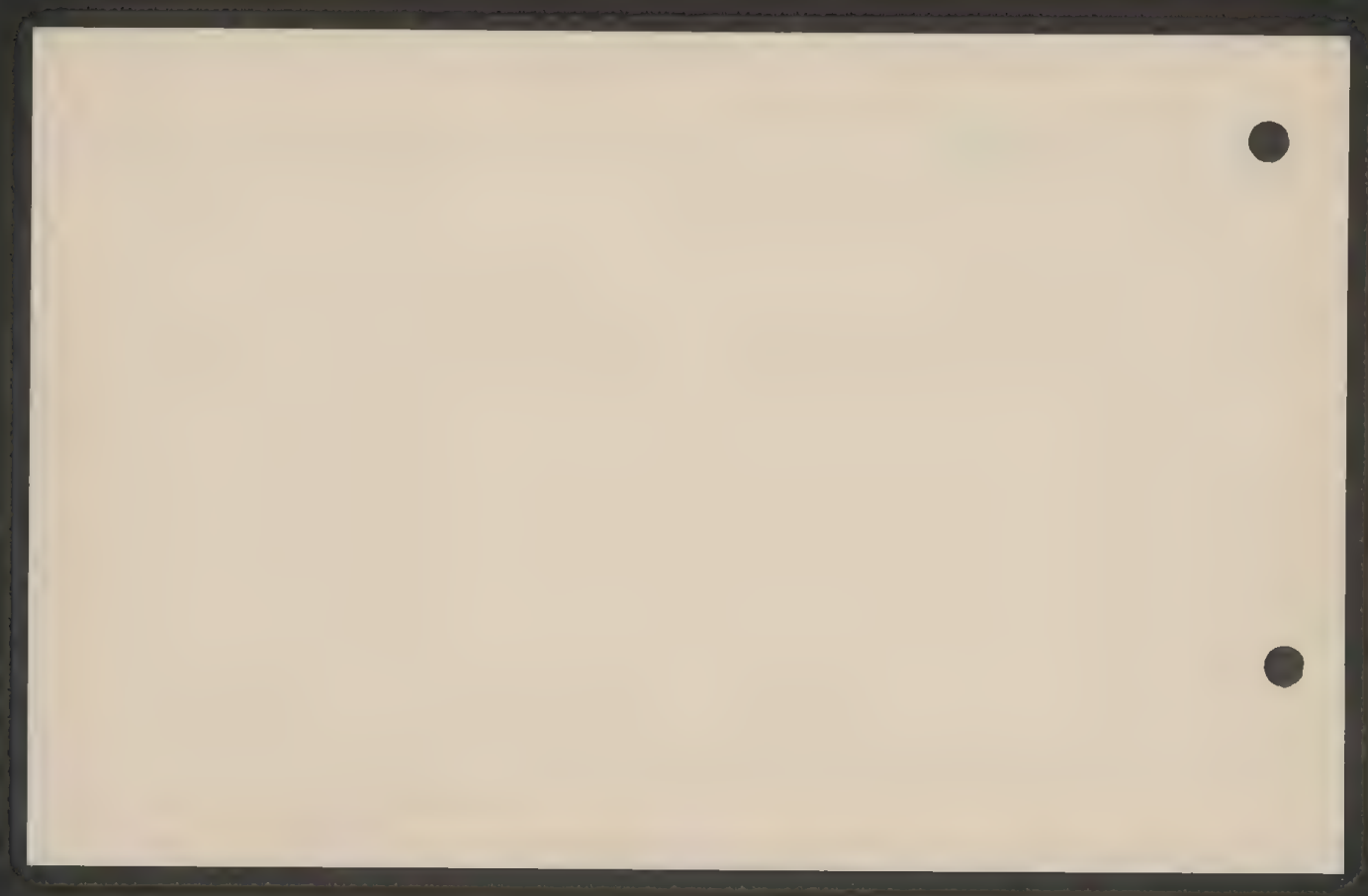
Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie !

Z polecenia p.Dra Habichta przesyłam w załączeniu odpis listu, który Biuro prezydyalne Wiedeńskie N.K.N. otrzymało od hr.Alberta Appony'ego z okazji książki bar.Battaglii.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

powolny

Bibl. Jag.

RECEIVED: MAY 19 1964

~~PREZES~~

NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO

WIEDEN.

~~I. NEUTHORGASSE 9~~

Jasine Wichroing Pierre Traxsie!
Wrote me my name on the table

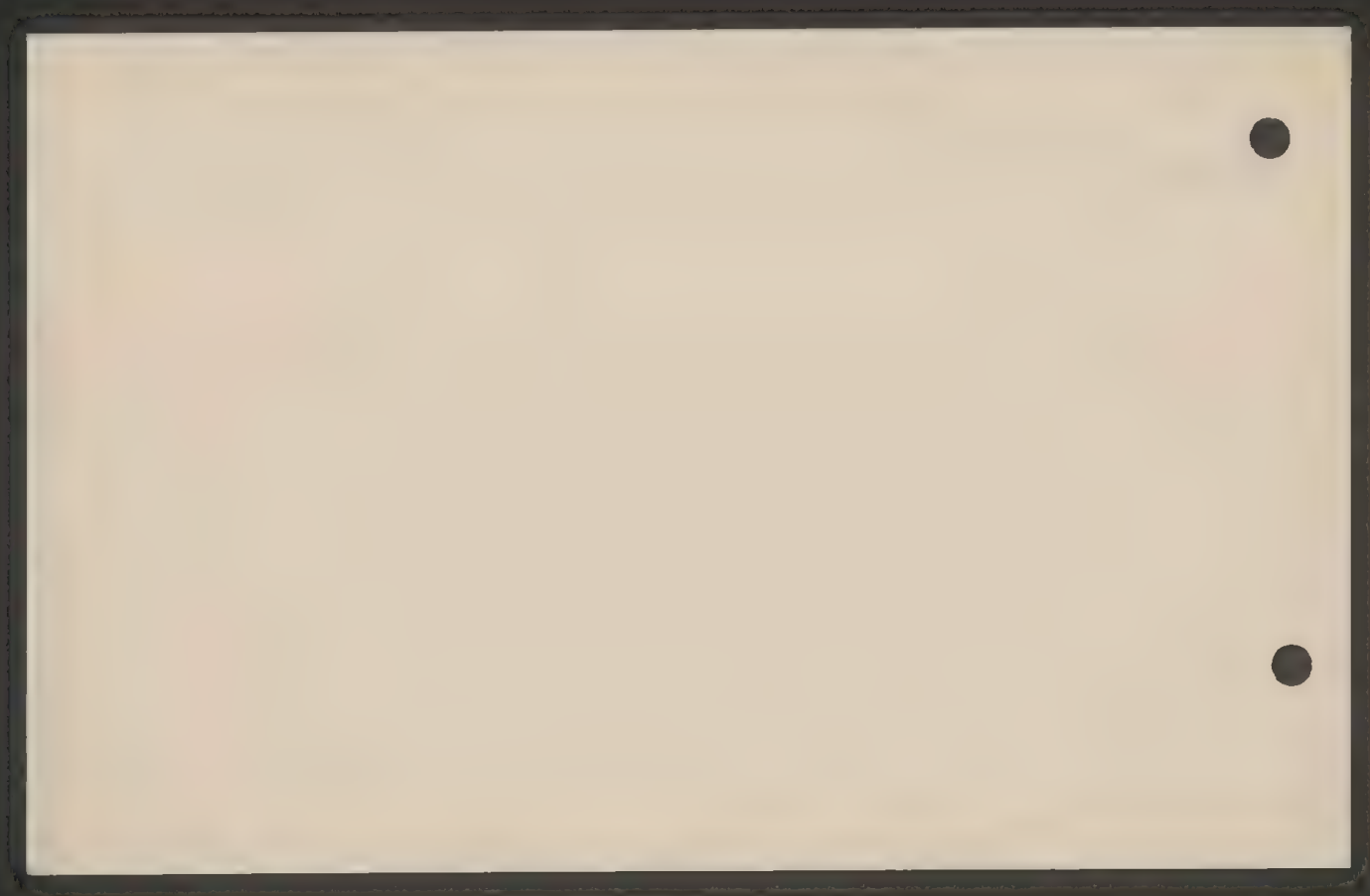
Min. woj. w sprawie pociągów.

7. *Polycrinus* " Pub. Habicht's among

Bil. by the ...
 is ...
 ...

Chlorine drops in enough fluid

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

Wiedni 16. T. 17.

242

Jasni Wielustany Pami Preruci,

potwierdza odbiór kwoty 1000 (tysiąc)
koron, dzięki uprzejmym Pami Preruci
za tak wydatny dar, który w obecnych ciężkich
czasach bardzo mi się przyda. Zwracam
wielkie zadowolenie sprawi mi świadomość,
że w dane tym uznaniu sta pracy więcej tożonej
około spraw wiedeńskiego biura prezydałnego
NKM-u i to jest dla mnie najwyższą nagrodą

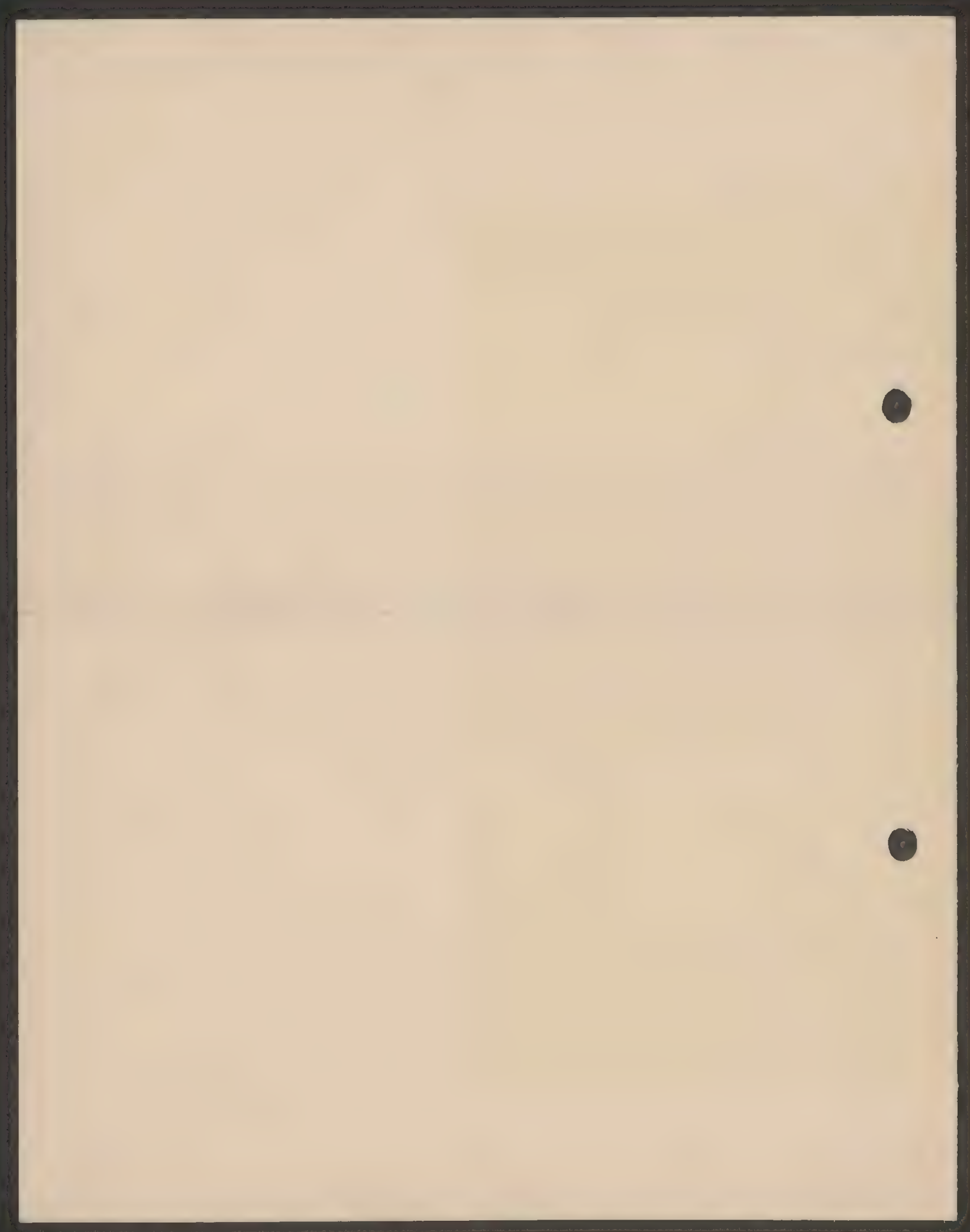
/.

za stratę czasu i trudy potężone u spełnieniu
ciężkich obowiązków.

Przez myśląc z wyprzedzeniem podjęci
zapewnienia naszej waleczności i wysokiego po-
ważania

proszę

Dr. Adolph Berger

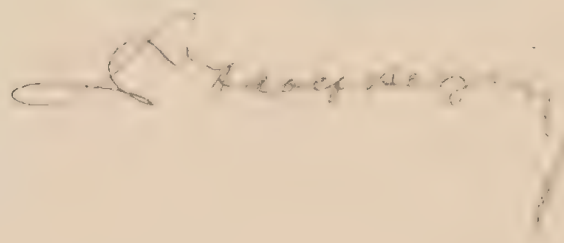
— CHEF DES PRÉSIDENTS DES
~~PRÉSIDENT~~
DES OBERSTEN POLNISCHEN NATIONAL-KOMITEES

214
WIEN, dnia 7. II. 1917 [17]
~~J. NEUTHOR GASSE 9.~~

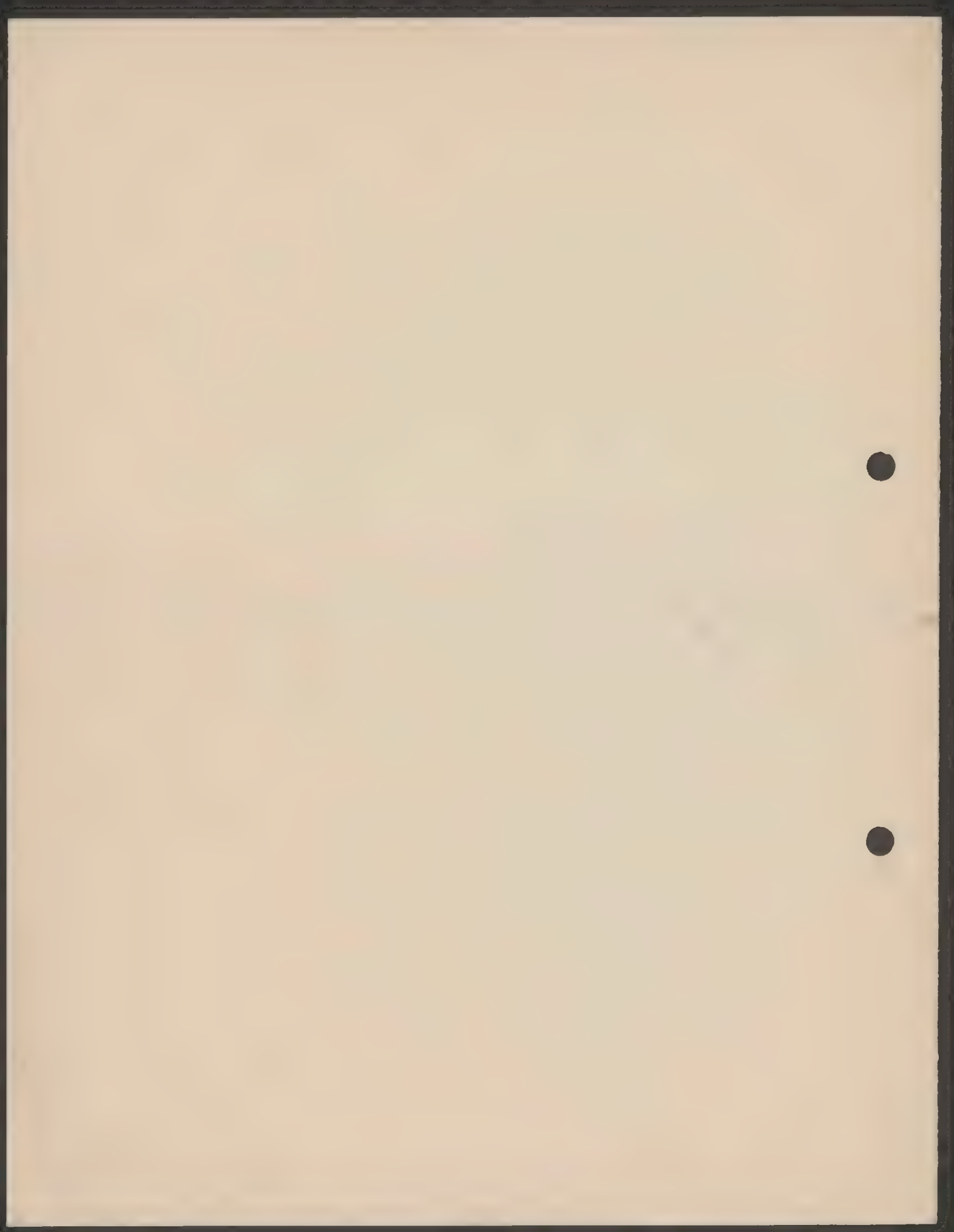
Łaskawy Panie Prezesie !

Zgodnie z życzeniem dowiadywałem się w Ministerstwie dla Galicyi co do zwrotu pieniędzy za bilety kolejowe, jednakże tam nic o tej sprawie nie wiedziano. Dopiero na telefoniczne zapytanie u p. Biłgorajskiego dowiedziałem się, że sprawa odesłana została nie do ministerstwa dla Galicyi, lecz do ministerstwa kolei, skąd odnosny referent zarządzi wysyłkę pieniędzy wprost pod adresem J. WPana Prezesa do Krakowa.

Łączę wyrazy wysokiego poważania
powolny

18272

Die Daten in dienstlichen Eingänge der mittels Typendruckapparates ausgetragten Telegramme bedeuten: 1. Namen des Aufgabearbeters, 2. die Gabennummer, 3. die Wortzahl (eher in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

Gattung:

Eingangsnummer:

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung übergebenen Telegramme keine Verantwortung.

praesident. jwerski krakau 20=

Dienstliche Angaben:

Telegramm

aus

Aufgenommen von auf Ltg. Nr.

am 191... um ... Uhr ... M. ... Mitt.

durch:

wien 9+. 5894, -16, -26, -6, -30- hn aufgegeben am ... 191... um ... Uhr ... M. ... Mittag.

habicht heute nicht erreichbar inspiziert interirtenlager soll abends
zurueckkehren = berger .+

SEKRET / PRZEWYJALNY

~~PREZES~~

NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO

WIEDEŃ, 6/3 1917

I. NEUTHORGASSE 9

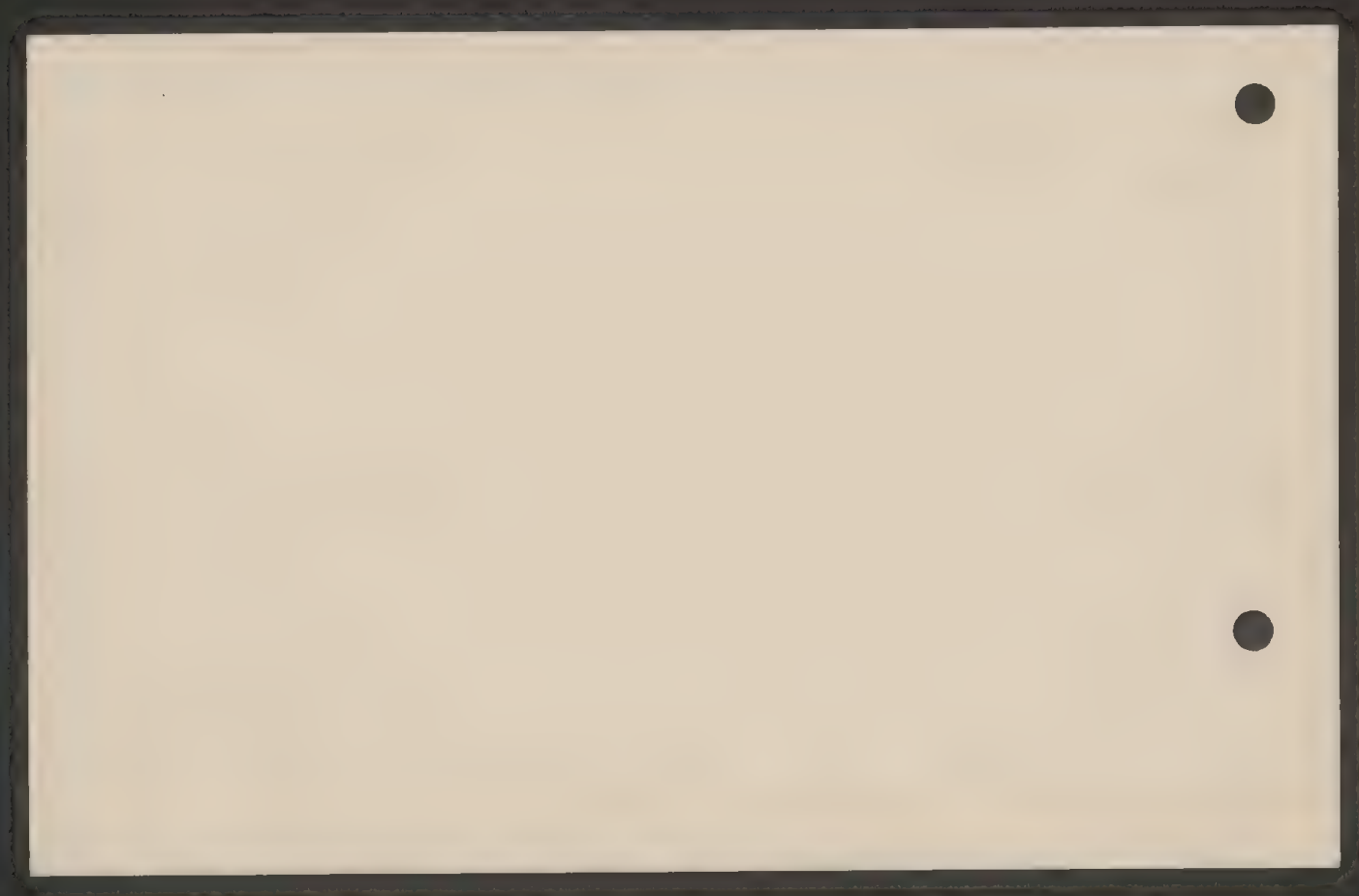
Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie !

W załączeniu przesyłam odpis pisma zarządzającego wy-
płatę pieniędzy za bilety kolejowe.

Iszczą wyrazu wysokiego poważania

poczty

A. J. J. J.

CHIEF DES POLNISCHEN NATIONAL-KOMITEES
PRESIDENT
DES OBERSTEN POLNISCHEN NATIONAL-KOMITEES

WIEN, 13. marca 1917.
~~1. NEUTHORGAASSE 9.~~

Laskawy Panie Prezesie !

Wobec tego, że p.Dr.Habicht zajęty jest pisanien listów przed odejściem kurjera do Krakowa, donoszę ja Łaskawemu Panu Prezesowi o "zamachu", jaki przeciwko naszemu biurze skierowało Ministerstwo obrony krajowej.

W ubiegłym tygodniu cofnęło mi Min.obr.kraj. dotychczas ważne zwolnienie ze służby wojskowej, nakazując mi natychmiastowo złożyć się, a równocześnie ten sam pismem /w którym dziwnie połączono sprawę moją, marnego cywila, ze sprawą legionistów, zajętych w naszym biurze/ zastroniono Bazylewskiemu i Rutkowskiemu, by przedpołudniem pracowali w biurze prezydyalnym. Gdybyśmy ten rozkaz byli z miejsca wykonali, nie pozostałoby nic innego, jak zamknąć biuro, gdyż prócz p.Dra Habichta i panny piszącej na maszynie, nikogo by w biurze nie było.

P.Dr.Habicht przedłożył o tem "rozwiązaniu"biura prez. N.K.W.przez Min.obr.kraj.obserw. memoryał eksc.Bilińskiemu, który ze swej strony posłał go z odpowiednim listem do bar.

Andryana, aby Min. spraw zagr. w tej sprawie interweniowało. Równocześnie biuro prez. wniosło podanie o przedłużenie mojego zwolnienia, które poparte zostało przez Min. spraw zagr. Ponadto wniosłem od siebie podanie o przydzielenie do Legionów, którym miał się zająć eksce. Biliński. W sprawie przedłużenia zwolnienia jednakże nie było żadnej osobistej interwencji, ze względu na drażliwość wyższego piętra na Wallnerstrasse.

Tobem tego stanu rzeczy muszę się liczyć z możliwością i prawdopodobieństwem odrzucenia mojego podania o zwolnienie i z tem, że lada dzień mogę być powołany do natychmiastowego wyjazdu /gdym sprawa przydziału do Legionów nie jest bynajmniej łatwa/. Zauważę niezmiernie, że łaskawy Pan Prezes nie przyjechał w tych dniach do Wiednia, jak się spodziewaliśmy, gdyż Pan Prezes niewątpliwie nie odmówiłby mi osobistej interwencji u Ministra w sprawie przedłużenia mojego zwolnienia, na które niewątpliwie moją 21 miesięczną pracą w biurze prez. zasłużyłem i do zniesienia którego Ministerstwo nie miało żadnego tytułu, jak długo M.K.M. i jego wied. biuro prez. istnieje, tem bardziej, że jako jedyny byłem reklamowany na czas nieograniczony i na moich barkach spoczywały prawie wszystkie sprawy

bi ra prez./z wyjątkiem tych,któremi p.Dr.habient osobiście się zajmował/.

Sprawa Rutkowskiego i Bazylewskiego przedstawia się nierównie mniej krytycznie,ileśo tutejsza Stacya zborna pójdzie nam na rękę zwalniając ich na pewne godziny dla nas i dla nich służba wojskowa,nie jest tak katastrofalną,jak dla mnie,ze względu na me zajęcia naukowe.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

Adolf Berger

Choć w dopisku podzielał p. Dr. Bergera że Bohumy Pan Prerz nie powitał do nas, wobec tego wybiorę się na pociąg tygodni do Bradowa, bo jest wiele pracy do omówienia. W następstwie przystąpię do pisania spraw zagranicznych w sprawie zjazdów i interwencyj. Jest to w Bradowie

пані, довод' не полота Н. Н. Н. намери
сід до речувільного набування спрощу
інтересованих притому, крім же імені
собіє мато комплементу «гареталь» нурі:
судя.

то той олівці вносити з кін. обрану вваж
з повисловом для Прогера; голзи жет
унабачена мабнїя, то спрощу жет
міднїє комплементу набування; керує же
уваж на розв'язуваніє.

Легче для Жуго Паня Прогера.
середнє: іскренє розв'язуваніє;
уваж

Іскренє оддану

Шавіалі

Die Daten im
mittels Typen-
tigten Tele-
namen des
gabenumm
in Bruchfo
5. die Stuf

entlichen Eingänge der
eparates ausgefer-
euten: 1. den
ntes, 2. die Auf-
rtzahl (eventue
1 Monatstag un
Minute der Aufgab

Gattung: _____

Eingangsnummer: _____

Die Telegraphenverwaltung übernimmt
hinsichtlich der ihr zur Beförderung
oder Bestellung übergebenen Telegramme
keine wie immer geartete Verantwortung

Präsident von Janowski Krakau

Golebia 20=

Dienstliche Angaben:

Telegramm

WHS

Aufgenommen von _____ auf Ltg. Nr. _____

am _____ 191 _____ am _____ Uhr _____ M. _____ Mitt.

durch: _____

Nr. _____ Tarw _____ CW _____ Ch _____ Aufgegeben am _____ 191 _____ am _____ Uhr _____ M. _____ Mittag.

nien 9 +6723 21 29 6 hn =

bitte wegen bereits bestellten einspaenners sych an den

drauszen diensthabenden polizeiwachmann unter namensangabe

wenden = berger .+1

2016

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittel. Typendruckapparates angefer-
ten Telegramme bedeuten: 1. den
namen des Aufgabebearbeiters, 2. die Auf-
gabennummer, 3. die Wortzahl (eventuell
Druckform), 4. den Monatstag und
5. die Stunde und Minute der Aufgabe.

d - praesident von Janowski
krakau studencka 14:-

Die Telegraphenverwaltung übernimmt
hinsichtlich der ihr zur Beförderung
oder Bestellung übergebenen Telegramme
keine wie immer geartete Verantwortung.

218. WDN 30/III 917. NO

Eibl. Tag.

Dienstliche Angaben:

Telegramm

aus

Aufgenommen von auf Ltg. Nr.

am 191 um M. Mitt.

durch

d wien 9+ 6979 17 30/3 zeit felt + Mittag.
wojciech noch hier wann abreist konte
augenblicklich nicht ermitteln - berger +

Dr. Adolf Berger
Lwów, Kazimierz
rzeczne

Przełm. Pan
Prof. Dr. Wł. L. Jaworski

Kraków
Studencka 14

Łaskany Janie Borek Nowo 6. IV. 17.

Wzrostki tena, iż mać krowie
do łaski ma 1190, iż krowie do krowie
ma 1240, iż krowie do krowie
do krowie do krowie. A krowie do krowie
iż krowie.

Łaskany Janie Borek Nowo 6. IV. 17.
Łaskany Janie Borek Nowo 6. IV. 17.
Łaskany Janie Borek Nowo 6. IV. 17.

Wien 10. IV. 17 ²⁴⁵

Seine Wiedering Tausch
Preresie

Jestem pri z powrotem
w Wiedniu i oczekuję
jako do Kary "Hohenstadt
Ludwig". Moj path to 19.
Landwehr (okładnie Ersatz-
Bataillon des 19 Landwehr In-
fanterie Regiments in Hohenstadt,
patkowil Opletal).
Jedne moje losy walnie
w tej, jakie zapadnie co do mnie

osobne lekarstwo - 42u.

czy uważa mnie za szlachę
do służby frontowej, czy też
tylko do kancelaryjnej lub
tw. Bewachungsdienst.

Myślisz, że przy oglądaniu
lekarzów. oczywiście mnie dla
tw. Konstatierung dla lepszego
zbadania ócz do szpitala
w Otmuchowie, gdzie oczywiście
zaleria jest od wiejskiego
dra Trafnickiego (? może
nawet podobnie) z Krakowa,
okulistę. Ten oczywiście

w kierunku mojej kwalifikacji
 mógłby mi nieco pomóc.
 Dobrze więc być do niego
 w jakimś sposób trafić i to
rychło bo jemu spoczętliwym na-
 stępuje dzisiaj mój był
 jasi w Poznaniu. Prę-
 żę tak sobie porozumieć z p.
 Janem Habichtem, któremu
 to sprawę przedstawiam.

Łałujś mi wyrozumieć,
 że mi jest mi daniem
 zobaczył p. Preressa w Warszawie,
 moim w przydatności będzie

niektóre więcej trawie.

Łąki w rary w sokołach
powiatu

powiatu,

Jan Adolf Berger

Adolf Berger
Hohenstadt
(Nähr.)
Hotel zur Linde

na moje odwołanie
stad. Poieram się
rytmem "hołce-
wojny", który uważam
za najlepszy. Otrzymałem
kierę trynu, w której
początkowo
m. H. d. r. 15. 1. 1900

Fischer. Kan

Pierre D.^r Wt. L. Jaworski
prof. univ.

Kraków
Studentka 14

Hohenstadt 18. IV. 17.

Laohany Pannie Teresie:

W pogodzie jestem w Kadzie.
Mam u mnie zdolnym do służby frontowej,
oddano w marynarski mundur i jeszcze marniej
czy pleśno (nie wiem, czy o butach) i o
jutro rano muszę iść. Pter. Polinski
umieść do kamery batalionu pow. by
by nie uderzono przegrzaniem: drugi go dnia
wsp. ułom. celom uprządkowania spraw
biurowych. Czy ułom. do stanu nie wiem;
dotychczas o nie mnie nie pisał.

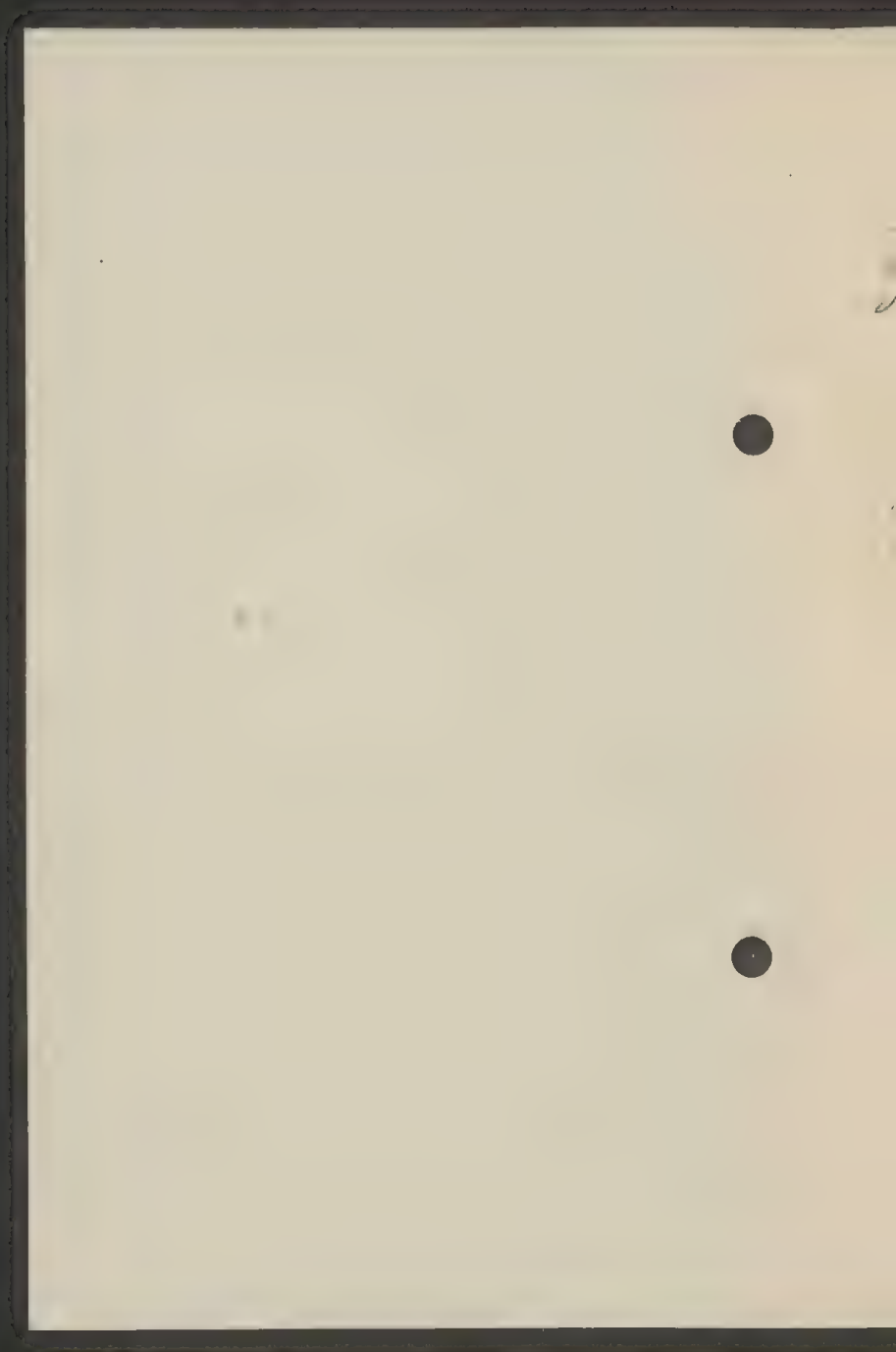
Łasy moje więc przypieczętowane, a do by
reconst. co się nie stało, co...

Wien 1. VII. 17

Usellengo!

Ksiaz, Björnson
 Vom Deutschen Weiden
 "antarian a portjen Ho-
 ten Mithen, Ktomy
 je desc. woging polens
 wisthing Jap by thosi we Ktomy

• Jap tej opowobnosie przy
 uprzejm o o mianowicie
 2 p. Prok. Sten Habierlem
 sprang Cien Ma umie

pativodajige ungi bera
 pulitig pang u NKN.

● t yorani gorben
 prami jorben
 camp berag

Hohenstadt, (Morav.)
Kirchensplatz 10 21. VII. 17

Therellings!

• Za sardena stera, cyto-
wane is umie za vypravenit
v lince pruzylum N.N. - a. m.
prijic vypraveni dany vypraveni.
Wronsky umie na r. pty: pty
prijic vypraveni, i umie,
pari pty mty w N.N. - a. stle
• vypraveni a pty pty pty i
p. pty pty pty pty pty pty
ab. mty pty pty pty pty pty
pty pty pty pty pty pty

by group.

Pisuno. Istoria. An. Peroni
 Al. unni. r. 1871. 1872. 1873. 1874.
 De unni. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547.

Laminaria - a Kinkia
1 - large - white - soft - for smoking

singi spani. Vite by, dellenen
 by in Wien v. y. y. y. y.
 anni, to y. y. y. y.
 by, y. y. y. y. y. y.
 Ziti, to do lina m. y. y.,
 p. y. y. y. y. y. y. y. y. y.
 y. y. y. y. y. y. y. y. y.

Tine on y. y. y. y. y. y.
 y. y. y. y. y. y. y. y. y.
 y. y. y. y. y. y. y. y. y.

y. y. y. y. y. y. y. y. y.

y. y.

y. y. y. y. y. y.

Wiedeń 1. XII. 17

240

Excellency!

Pozwalam sobie jak naj-
uprzejmiej polecić opiece Excel-
lencyj swej, wzyję powołania
do Warszawy, i życzę przybycia
do domu Pańskiego. W Wiedniu
P. B. Lavinia wspomina mi
o tem, dodając, iż Excellencyja
zainteresowana jest sprawą i życzliwie
jej do niej odnosi.

Respektownie miastem spo-

7.

Starsi. wyprawa łowcza,
na to wiec były dnie.
na to wiec. wesołość.

To ci xyltorem były jeno
u ten i tej chęci jeno. to
jako było, i dany był
by mi wycieczki, i jeno
nie było wstąpić do wyprawy.
ac.

Kiedy i po wyprawie
Łowczy. Wyprawa na
wiosnę. Wyprawa jeno. Wyprawa
na. Wyprawa na to jeno.

marie tuberc. Hôte microsc.
ie agglom. de 2 strong prof.
Glandulig.

Za chleba wypisam mi
 się wój portemunk wójłony.
 Tysięczotne drzki ze wójłony
 ze Szwedłony. Za wójłony wójł-
 nit; wójłony wójłony wójłony
 tyle wójłony z pracy wójł-
 cych wójłony drzki, które
 wójłony z wójłony wójłony
 wójłony. Tysięczotne wójłony

James Francis
or of Laneys
Hoggs Bergen.

Feldpost 623 $\frac{17}{12}$ 17

Excellency!

Służąc ci z życia

Excellencyi swoim uprzedmi
 Ź mam się tu dobrze -
 dużo wypracuję pracy, tak
 iż cały dzień siedząc się musi
 w biurze, ale ciemno lepiej
 tu niż dalej na południu,
 gdzie właściwie nana grupa,
 w której komendzie pracuję -
 obecnie ciężko walczyć stac.

Tu piękna okolica,
 ale tu braku wolnego czasu

6

6

ni uważa się wybrać
w góry. Randem jest 6. dnia,
ale zato z południ Stoiła
Sudnie ścież.

Czy może Ekszellenca
sposobności z prof. Parcuwskim
mówić w uwzględnieniu?

Byłby to za parafów ser-
decznie wzięty.

Wiem teraz zapewne wybrać
z o letniej Książki polec-
nej mi przez Ekszellenca.

Życzę z okazji z okazji
z okazji Święta miłego

przemysłuści
druku obrazy
i wykazy
A. S. Mergenz E

KARL BERGMANN
GRABEN 19.

FERNSPRECHER 18011

• Laskany Jacci Preziosi

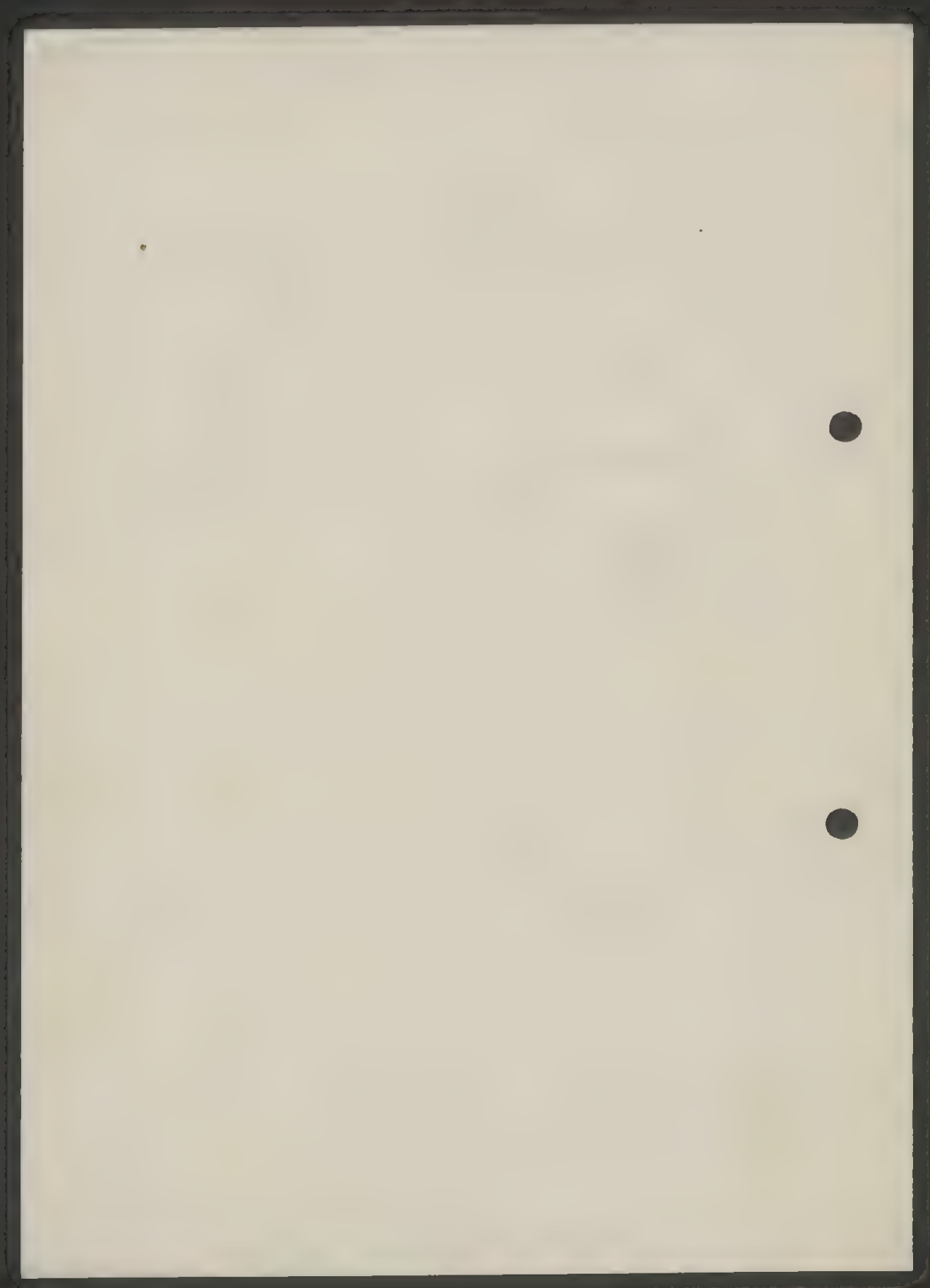
Wie byt. motive
Din potgrye sie
telefonie 2 Komend

• place.

Oile w brime nie
bedie nie wafego,
pouty Jolana Preziosi

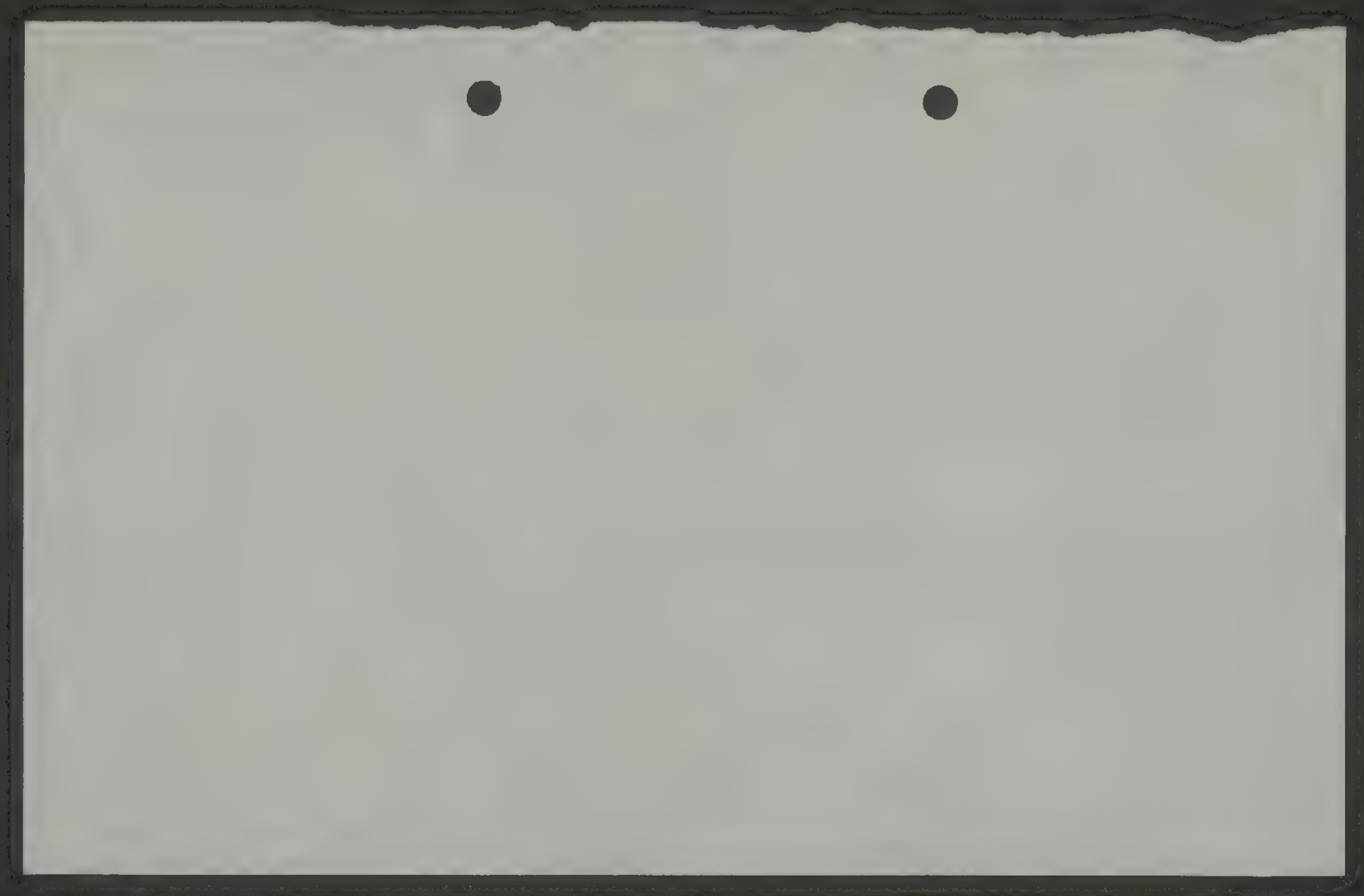
Waniewa oryginał.

Z wyrażeniami
powszechnymi
Najwyższy

taking Penn's Treas!

Spent night in the
 room. went down
 in the morning. saw in big & ten
 is like her. but
 the approach to the
 door

T. P. Benson may 1919. L. 1919

Chas.

Long my my wife's program

DOC. UNIW. DR. ADOLF BERGER

Lebavský & Annie Overstie!

Enclosed Librarian report
i just received is may save. Foster-
item as before in M. Overstie from
letter to Overstie.

Now please give collection to
M. Overstie & M. Overstie. Habichta. Book
for some postcard collection hotel over the
year to may before (Mr. 97). - Habichta

DOC. UNIW. DR. ADOLF BERGER

prezenta serdecznej życzenia
„Wesołych Świąt“

2

PROF. ADOLFO BERGER
LIBERO DOCENTE DI DIRITTO ROMANO
NELLA R. UNIVERSITÀ DI ROMA

Zaaham Parie Bre wie!

Kunjer o Wammy perie
Sipico jutro (pon.) uicertom.
riste uicoff wie tye pndane
jutro. — P. & Habicht beke
u. P. ana Teresa - uic uicx Nois -
o' 5th Nov.

Zacw uicoff u. 30 Ric. p. 40000 u. 1000

PAWEŁ BERSKI

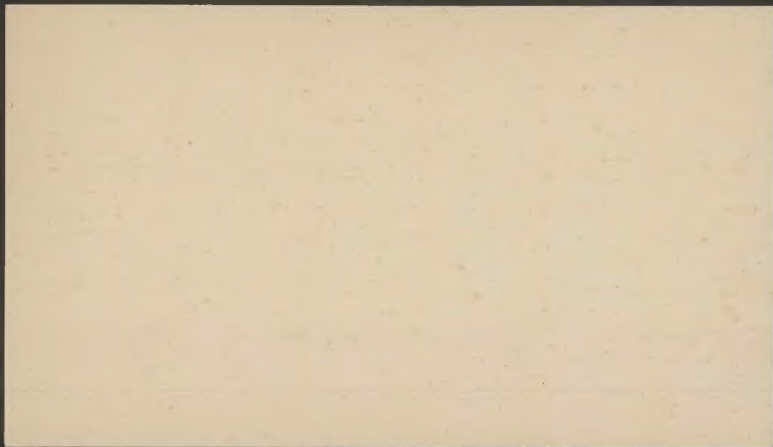
URZĘDNIK MAGISTRATY KRAKOWSKIEGO

KRAKÓW-GRZEGÓRZKI

UL. HETM. ŻOLKIEWSKIEGO 1. 71. TELEFON NR. 923. — OBRÓT P. K. O. 11010.

Przykro mi najprzejmiej 29 Tark
 nie przystane mi. Pawa Pawła
 Polskiego.

1874. 19.

N° 586

Euer Excellenz

bestätigt die Schriftleitung mit vielem Dank den Erhalt des ausgefüllten Fragebogens und des Lichtbildes für die Aufnahme in das Werk „Seiner k. u. k. Apostolischen Majestät Wirkliche Geheime Räte.“ (~~Der gefälligen Einsendung des Lichtbildes, des ausgefüllten Fragebogens wird entgegengesprochen.~~)

Für die Schriftleitung:

23. VII. 18

Alexander von Bittner

